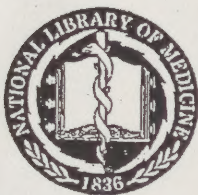
NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE
Bethesda, Maryland

111228

p.1 missing.

Incipit regimē sanitatꝭ salernitanū excellētissimū pro ꝯseruatōne sanitatꝭ totiꝰ hūani generis putilissimū. nec nō a magr̄o arnaldo de villa noua cathelano oīm medicoꝝ viuentiū gēma vtiliter ac ꝺm oīm antiquoꝝ medicoꝝ doctrinā veraciter expositū nouiter correctū ac emēdatū ꝑ egregissimos ac medicie artꝭ peritissimos doctores montispesulani regentes anno. M.CCCC.octuagesimo predicto loco actu moram trahentes.

Anglorū regi scripsit scola tota salerni
Si vis incolumē si vis te reddere sanū
Curas tolle graues. irasci crede prophanū
Parce mero. cenato parum. non sit tibi vanuz
Surgere post epulas. somnū fuge meridianuz
Non mictuz retine. nec cōprime fortiter anuz
Hec bene si serues tu longo tempore viues.

Iste est libellꝰ editꝰ a doctoribꝰ salerniensibꝰ in quo inscribunt mlta z diuersa ꝑ ꝯseruatōe sanitatꝭ hūane. z editꝰ ē iste liber ad vsuz regꝭ āglie. Et in textu lecto auctor pōit octo documēta gn̄alia ꝑ ꝯseruatōe sanitatꝭ d̄ quibꝰ pꝰea spāliter ꝑ ordinē detiabit. Prim ḡ documētū ē q hō sanꝰ volēs viuer̄ dz ab eo remouē graues curas Nā cure exsiccāt corpa. et quo tristificāt spūs vitales. mō spūs tristes exsiccāt ossa. et sub isto documēto etiā ꝯprehēdi dēnt tristicie que similr corpa exsiccāt z infrigidāt. maciē z extenuatōez iducūt: cor ꝯstringūt: z spm̄ obtenebrāt. ingeniū ebetāt z rōez ipediunt. iudiciuz obscurāt z memoriā obtūdūt. Perītñ aliq pigues z car

nosi sunt spūs adeo mobiles ⁊ calidos hn̄tes ꝙ eis in
terdū bonū est tristari vt spūs calor ebetet ⁊ corp⁹ ali
qualr maceret. Scđm documentū est nō irasci pͥo
qꝛ ira similr corpa exsiccat. cū ipa summe singula mem
bra supcalefaciat: nimia aūt calefactio siccitatē inducit
teste Aui.i.i.doc.iij.c.i. scđo qꝛ ira ꝓpter feruorē cordꝭ
oēs actus hōis ꝯfundit. Aduertendū tn̄ est ꝙ quidam
frigidi sunt ⁊ maleficiati quib⁹ interdū irasci ꝓdest i re
gimie sanitatꝭ vt in eis calor excitet. Terciū est parce
vti potu vini. nimia eni repletō vini sumnolētiā, pigri
ciā debilitatē mēbroꝝ: debilitatē stomachi ⁊ multa alia
his similia iducit de quib⁹ posteri⁹ magꝭ patebit. Quar
tū est parꝝ cenare qꝛ nimia nocturna replecio dolorē
in vētre inducit ac iquietudinē insomnietatē ⁊ angusti
as, put māifesta pꝫ expientia ⁊ inferi⁹ magꝭ declarabitꝭ.
Quintū est surgere post cibū sumptū qđ facit ad dige
stionē ꝓpterea ꝙ cibū sumptū facit descēdere ad fun
dū stomachi i quo vigꝫ virt⁹ digestiua. Sextū ē nō dor
mire post prādiū: cui⁹ nocumēta postea tangunt i tex
tu ibi. Febris pigricies. Septimū est nō diu retiere vri
nā. Ex nimia eni vrine retentōe aliqn̄ sequit difficultas
mingendi aut oino ꝓhibitō a mictu vt testat Aui. ix. iii.
trac. ii. c. de difficultate vrie. Similr ex nimia retentōe
fecū plā ꝓueniūt nocumēta. Indurant eni feces i in
testinis ꝓpter ꝯtinuā suctōēz venaꝝ meseraicaꝝ cuꝫ in
testinis ꝯtinuataꝝ oēm hūiditatē a fecib⁹ sugentiū ⁊
sic remanēt sicce. Difficil' exit⁹ i retētia opilātes ad quā
opilatōēs ꝓpter vētositatē eductōis ꝓhibitōēs ⁊ aliaꝝ
[illegible] cōgregatōēz sequū nocumēta i textu posteri⁹ pōēda

ibi. spasm⁹ ꝛc. Octauū ē nō fortiter ꝯpmeř anū. ex hoc n. sequiř tenasmō siue exit⁹ lōgaonis. vlteri⁹ subdit au tor ꝙ oīa ista debite ꝯſuās lōgo tp̄re san⁹ viue poterit

Si tibi deficiant medici. medici tibi fiant.
Hec tria mens leta. requies, moderata dieta.

Autor in hoc passu tāgit tria remedia gn̄alia p ꝯser uatōe sanitatis naē hūane et p̄cipue ip̄oꝝ nobiliū. pri mū est ꝙ aīus hoīs debꝫ eē let⁹ ꝛ gaudēs cū leticia siue gaudiū etatē floridā facit. hoīeꝫ in iuuētute ꝯseruat vir tutē ꝯfortat vitā plōgat ingeniuꝫ acuit. ꝛ ad singulos act⁹ hoīeꝫ abiliorē reddit. Et dꝫ istud gaudiū i regimīe sanitatꝭ ꝯueniēs eē tēpatū ꝛ nō excessiuū q2 excessiuuꝫ sincopī ꝛ mortē inducit. Et maxie gaudiū cōpetit hijs q̄ multū curāt ꝛ solicitudib⁹ destruunř. Et pōt in ip̄is d̄ nouo acq̄ri p vsuꝫ cibi ꝛ vini delectabiliū ꝛ dimissione eoꝝ q̄ tristiciā inducūt ꝛ inhitare cū sibi dilectꝭ ꝛ filib⁹ quib⁹ virt⁹ ꝯfortař teste Aui. xi iij. c. de casu virtutꝭ su-bito sic dicēte. Et scias ꝙ virt⁹ augmentař cibo ꝛ vino subtili ꝯueniētib⁹ ꝛ odorib⁹ bōis ꝛ trāquilitate ꝛ gau-dio ꝛ dimissione eoꝝ q̄ ꝯtristāt ꝛ rixari faciūt ꝛ renoua tōe reꝝ amabiliū ꝛ hitatione cū dilectꝭ. Secunduꝫ est tranq̄litas aī. Nobiles. n. ꝓpter nimis magnas ꝛ diū-sas curias q̄s hn̄t pl⁹ leduntř ceterꝭ ꝑib⁹ꝙ q̄ mediocres sunt. Inq̄etatio d̄o mētꝭ sōnum maxie ip̄edit q̄ nobili b⁹ sūme vtil' ē q̄ cōiter naē sicce sūt atq3 colerice quib⁹ ꝑmaxie sōn⁹ ē vtil'. iij. ē moderata dieta. i. moderata sū ꝑtō cib ꝛ pot⁹. nocāmēta d̄o sup̄flui cib ꝛ pot⁹ p⁹ea dice⁹

Lumina mane manus surgens gelida lauet aq̄
Hac illac modicū p̄gat· modicū sua membra
Extendat·crines pectat·dentes fricet·ista
Confortant cerebrū confortant cetera mēbra
Lote cale ista passe vel infrigesce minute·

¶ In hoc textu autor ponit sex documēta quib⁹ cerebrū ɔfortañ et similr singula corp̄is mēbra· Primū est q̄ postq̄ hō de mane surrexerit debʒ lauare oculos in aq̄ frigida. Mūdari enī dēnt vt ab eis remoueanī īmundicies palpebris adherētes et circa oculos exñtes ne ab ip̄is oculi corrodanī· Et istud satis innuit Aui·tercia iij·trac·i·c·de rememoratōe ɔseruatōis sanitatis oculi ⁊ rememoratōe eoꝝ q̄ nocēt ipsi vbi dicit· Ex eis autē q̄ abstergūt oculū ⁊ acuūt ip̄m est submergi in aq̄ clara ⁊ apire oculū in ea· Et idē vult trac·iiij·c·de cura debilitatis visus dicēs· Et ingredi aquā clarā viridē ⁊ submergi in ea ⁊ apire ābos oculos in ea b̄m quantitatē q̄ possibile ē·est ex eis que seruāt sanitatē oculi ⁊ ɔfortat ip̄m ⁊ ꝓprie in iuuētute· Causa aūt q̄re oculi magis debēt lauari in aq̄ frigida q̄ calida est q̄ vnūquodq̄ cōseruañ suo simili vt dicit Aui·i·ij·i·c·i· Et idē vult gali· iij·ter·canōe illo· Calidiora calidiorib⁹ indigēt adiutorijs frigidiora frigidiorib⁹·ʒ sic est s: oculi sunt frigide nature ḡ poti⁹ debēt lauari aqua frigida q̄ calida· Secundū est q̄ hō dʒ lauare man⁹ q̄ sunt instrumēta quib⁹ mundanī organa p̄ que exeunt sup̄fluitates cerebri vt sunt aures oculi nares· ⁊ ḡ obhoc man⁹ dēnt esse mū de plus tamē debent lauari in aqua frigida q̄ in aqua

manus

calida: qꝛ lotio manuū in aq̄ calida gñat vermes in vē
tre. ⁊ hoc spāliter dummō manꝰ in aqua calida lauanᷓ
post sumptōez cibi vt innuit Aui. xvi. iij. trac. v. c. i. vbi
agit de vermibꝰ in vētre genitis. Et rō est qꝛ p lotiōez
manuū in aqua calida post sumptiōez cibi trahiᷓ calor
naturalᷓ quo cōpleᷓ digestio in stomacho ad eᷓ quare
īpfecta fit digestio que potissima cā est vermiū. Terci
uz est ꝙ postq̄ hō surrexerit a somno dꝫ paulatim inci
dere siue se mouere. Cuiꝰ cā est vt supfluitates pme ⁊
scđe, digestionū q̄ sunt feces ⁊ vrīa descēdant ⁊ prepa
renᷓ faciliori euacuatōi. Quartū est ꝙ postq̄ hō surre
xerit a somno dꝫ extēdere manꝰ ⁊ pedes ⁊ alia mēbra
Cuiꝰ cā est vt trahanᷓ vitales spūs ad mēbra exteriora
⁊ p hoc subtilianᷓ spūs cerebri. Quintū est ꝙ dꝫ crines
pecteᷓ. Cuiꝰ cā est vt aperianᷓ pori p hoc capitis ⁊ exe
ant vapores cerebri derelicti post somnū et subtilienᷓ
eiꝰ spūs. vñ vsus pectinis multū cōfert visui ⁊ maxime
senibꝰ prodest. vñ dicit Aui. tercia. iij. trac. iiij. c. de cu
ra debilitatis visus. Administratō pectinis sup caput
iuuatia est ⁊ ꝯfert ꝓprie senibꝰ q̄re oportet ꝙ admini
streᷓ oi die multotiēs qm̄ attrahit vapores ad supiora
⁊ mouet eos a pte oculi. Sextū est ꝙ hō dꝫ mūdare ⁊
fricare dētes. Cuiꝰ cā est qꝛ immūdicies dentiuꝫ est cā
fetoris anhelitꝰ. Similr a dentibꝰ imundis spūs im
mūdi eleuanᷓ ad cerebrū ipm pturbātes. Preterea cō
mixtio limositatꝭ dentiū cū ipo cibo ad stomachuꝫ mis
so est cā corruptōis cibi in stomacho. Modū aūt ꝯser
uādi sanitatē dentiū ⁊ bonitatē odoris eoꝝ tāgit Aui
cen. septima. iij. c. de conseruatiōe dentiū sub hijs v̄bis

Et ex eis q̄ ꝯseruāt sanitatē dentiū est vt colluat̄ os in mēse bis cū vino i quo decocta est radix titimalli. ē eni ꝑueniēs ad vltimū i faciēdo bonū odorē ⁊ nō aduenit faciēti illō dolor dentiū. Ulteri⁹ autor in vltio v̄su sub dit aliq̄ p̄cepta gn̄alia. Prim est ꝙ hō lot⁹ stupha vel balneo dꝫ se tenere calidū q2 tūc pori sunt apti ⁊ sic de facili frig⁹ possit subitrare ⁊ magna nocumēta corpori inferre. Aliud ē ꝙ postꝙ hō sumpserit cibū dꝫ modicū stare vt cib⁹ ꝑfecte descēdat ad fundū stōachi i quo cō pletur digestio deinde lente ābulet ⁊ nō fortiter ne ꝓp ter motum fortem calor trahat̄ ad partes exteriores. et ꝑ hoc impediat̄ cibi digestio. Aliud est ꝙ hō frigid⁹ dꝫ cauere ne subito se calefaciat sꝫ paulati. mutatōes eni subite naturā ledūt. Oia eni ex̄ naturā molesta sunt vt dicit Gal. in ꝯmēto illi⁹ canōis. Scd̄m multū ⁊ repēte

Sit breuis aut null⁹ tibi somnus meridianus
Febris pigricies capitis dolor atq̄ catarrus.
Hec tibi proueniunt ex somno meridiano.

¶ In hoc textu tāgit autor q̄tuor nocumēta q̄ ꝑueniūt ex somno facto post p̄ndiuꝫ. Quoꝝ prim est ꝙ ex som no meridiano solet sequi febris. qd̄ aliqui putāt verifi cari de febre ꝑueniēte ex opilatiōe cām isti⁹ febris red dentes q2 tp̄re diei calor ⁊ sp̄us mouent̄ ad exteriora ⁊ sic virt⁹ digestiua in die est debil'. digestio eni ꝑfecta est qn̄ calor ⁊ sp̄us ad interiora mouent̄: ꝓpter quoruꝫ motū calor natural' intendit̄: ⁊ sic tp̄s noctis est tp̄s ꝑ fectōis digestionis. Indigestio eni ⁊ cruditas hūoruꝫ

est cā opilatōis. q̄ opilatio est cā febris sm Auic. pria iiij. in plurib⁹ passib⁹. Scōm nocumētuz est pigricies que ex eadē cā videt̄ oriri. Ex materia eni indigesta ⁊ grossa grossi eleuant̄ sp̄us qui moti ad mēbra corpis g̃ ue dinē corpi inducūt: quēadmodū sp̄us subtiles ⁊ leues leuitatē aī ⁊ corpis inducūt. Terciū ē dolor capit̄ qui etiā ex eadē cā puenire videt̄. Ex cibo eni indigesto i stōacho eleuant̄ grossi sp̄us cerebrū pturbātes. q̄ sp̄us sunt cā discoloratōis etiā faciei qñ ad cutē mouētur. qr vbi ē materia grossa necesse ē quicq̄d ex tali materia dissoluit̄ esse grossuz vt īnuit Gali. in cōmēto illi⁹ a. bonisimi. Et q̄ crescūt sic inq̄ens q̄cquid eni de qualz re dissoluit̄ ei vñ dissoluit̄ necesse ē vt assimilet̄. Quartū nocumentū ē catarr⁹ qui similr ex eadē cā videt̄ oriri s. ex reumate. Reuma eni d̄r oīs flux⁹ materie de mēbro ad mēbruz in q̄cunq̄ pte corpis fuerit s; sm q̄ ad diuersas ptes corpis fluit diuersa sortit̄ noīa. qñ enim mouet̄ ad pect⁹: siue ad mēbra sp̄ualia vidz ad pulmonē d̄r catarr⁹. Sz qñ fluit ad fauces siue ad colatoriuz palati d̄r branc⁹. Et qñ fluit ad nares d̄r coriza. vt habet̄ in istis versib⁹. Si fluat ad pect⁹ dicat̄ reuma catarrus. ad fauces brācus ad nares dico corizā. Preter tñ p̄dictoꝝ nocumētorum cās narratas alie p̄nt assignari mag̃ efficaces. Causa nāq̄ primi nocumēti. s. febris q̄ aliqñ ē effimera. aliqñ putrida ē. febris quid effimer̄ retētio fuliginū i somno diurno. q̄ꝝ resolutōe vigilia facer̄ cōsueuerat q̄bus aceruat̄ et spiritib⁹ admixt̄ in eis accendit̄ calor exneus cāns febrē effimerā. Febris vero putride putrefactio hūiditatuz mltiplicataꝝ ex som

no diurno ad cor effumantiū. Scdm vero nocumentū e. pigricia otigit ppter hūiditates p somnū diurnū re tētas circa musculos cordas z iūctas quib⁹ torpescūt z tarde reddunt ad solitos mot⁹. Terciū vo nocumen tū ex sili cā ont. s. ex hūiditatib⁹ z vaporib⁹ p somnuz meredianū retētis. q moti vsus caput z cerebrū et do lorē ingerūt. Quartū vo nocumentū videlz catarr⁹ quo vlr oē reuma significat cōtingit ppterea qz vapores et fumi qui vndiqz p cutē hora vigiliaz resolui solēt in somno diurno ad caput tēdunt. vbi inspissati recidunt interi⁹ reumatizātes. Aui. aūt. iij. i. doc. ij. c. ix. alia sup addit nocumēta sōni diurni. quoz prim est gñare egri tudines hūidas. vt guttas et palises ex retentōib⁹ hūi ditatū que de die mags resolui solēt. Scdm est corrup tio coloris faciei ppter hūiditates aquosas vrine siles in sanguine multiplicatas ex somno diurno resolui so litas tpre vigiliaz. que ad faciei cutē cū sanguie expul se reddūt eā tumidā z declinantē ad citrinitatē. Terci uz est gñatio splenis. i. splētice passionis in dispositis ad eā. Cui⁹ cā est retētio hūoris grossi melācolici i sple ne ex somno diurno. sicut eni iuuāt vigilie motū z liberū transitū hui⁹ grossi hūoris p canales strictos cū calore diei vias appiēte. sic somn⁹ ipedit maxie diurn⁹ cū tūc instet hora fm plurimū transit⁹ melācolie per canales suos. z maxime per illum canalem qui a splene transit ad orificiuz stomachi gracia prouocationis appetitus per quē splenis superfluitas emundari solet. non eniz conuenit vt de nocte prouocet. sz de die poti⁹ appeti tū cibi. Quartuz est relaxatio neruoruz seu remollitio

coꝝ. Cui⁹ cā eſt ꝓhibitio reſolutōis hūiditatū quā fa-
cere ſolēt vigilie diurne q̄ interi⁹ recēte neruos imbi-
būt. Quintū eſt debilitatō appetit⁹. Cui⁹ cā eſt ꝓhibitō
reſolutōis: q̄ eſt pria cā famis. Alia cā eſt repletio ſto
machi ex fumis vaporib⁹ ꝛ hūiditatib⁹ remollientib⁹ ꝛ
ſaturantib⁹ orificiū ſtomachi. Sextū eſt gñatio apoſte
macū. Cui⁹ cā eſt qꝛ ſupfluitates p ſomnū diurnū mul
tiplicate colligunt̄ ſepe ī aliquo mēbroꝝ ꝛ ipm intume
ſcer̄ faciūt. Et vlteri⁹ dicit aui. ꝙ due de potiorib⁹ cāis
ꝓpter q̄s nocet ſomn⁹ diurn⁹ ſunt pria quidē qꝛ cito in
terrumpit̄ ꝓpterea ꝙ calor diei trahit verſus exteriora
calorē corpis ꝛ eū ſomn⁹ ad iteriora vñ mot⁹ prouenit
agitatiuus ꝛ iō conſulit̄ tunc dormire volētibus. ꝙ in
vmbra dormiāt ꝛ in tenebroſo loco. ſcḋa vero propter
ea ꝙ reddit naturā ſtupidā ꝛ quaſi pterritā retrahen-
tē ſe ab eo in quo erat. s. a digeſtione cibi. Aduerten
dū tñ eſt ꝙ lꝫ ſomnus diurn⁹ generaliter vituperet̄ ꝛ
nocturnus cōmendetur. ex diurno tamen ille minus
vituperatur quia mane eſt vſqꝫ ad terciā ſcilicet ab or
tu ſolis vſqꝫ ad terciā poſt ipſū. iuxta illud ypocratis
pronoſticoꝝ ſecunda dicentis. Somnus vt moris eſt
conueniens ꝛ naturalis vt noctē non effugiat ꝛ diem
non ipediat eſt laudabilis. contrarius vero eſt impro
bandus. nimis tamē ſi a mane vſqꝫ ad terciam tenue-
rit. Quāqꝫ tamen ſomn⁹ diurnus ꝛ meridianus in tan
tum a primis medicine inuentoribus deteſtet̄. moder
no tñ tpe nō omnis ſomnus diurnus eſt vituperand⁹
ꝛ proprie ſi in eo quinqꝫ conditiōes obſeruent̄ vt vult
bartrucius. Prima eſt vt ſit conſuetus. ſcḋa vt non ſit

illico sup̄ cibū· tercia vt nō sit capite depssio· quarta vt non sit longus· quinta vt non fiat ab eo subito stupida ⁊ repentina expergefactio sed morosa·

Quatuor ex vento veniunt in ventre retento.
Spasmus idrops colica vertigo quatuor ista

In hoc textu autor pōit q̄tuor nocumēta pueniētia ex retentōe vētositat̄ i corpe nr̄o· Quoꝝ prim̄ est spasmꝰ. Cuiꝰ cā est qr vētositas retēta sepe capit raptū ad iūcturas ⁊ neruos ipos replētes ex q̄ꝝ repletōe sequitur ipoꝝ ꝯtractō q̄ vocat̄ spasmꝰ· Et ab Aui·ij·iij·c·de spasmo: spasmꝰ sic diffinit̄· Spasmꝰ ē egritudo neruosa qua mouent̄ lacerti ad pncipia sua ⁊ iobediētes sunt i dilatōe eoꝝ· Et iste spasmꝰ ē duplex· Nā quidā ē ex repletione in quo mēbꝛuꝫ abꝛeuiat̄ ⁊ igrossat̄ pp̄ter rē īplentē sic coriū aut corrigia cū ē res iplens abꝛeuiat̄ ⁊ igrossatur ⁊ iste spasmꝰ fit subito. Aliꝰ ē ex inanitōe i quo ꝯbitur lōgitudo ⁊ latitudo ⁊ minorat̄ mēbꝛuꝫ ſm longū et latū sic in pgameō cū apponit̄ igni fit ꝯctio ſm longuꝫ ⁊ latū ⁊ iste spasmꝰ fit paulatiue· Scōm nocumētuꝫ est ydropisis que est morbus material̄ cātus ex re frigida pluria igrediēte ⁊ inflāte mēbꝛa aut loca ꝯtiū in quibꝰ regimē·i·digestiociboꝝ fit ⁊ hūoꝝ vt dicit bartraciꝰs ydropisis·n·nō generat̄ nisi cū sanguis non generat̄ vt dicit ga·vi·pticula āphorismoꝝ in ꝯmēto illiꝰ Emoroides sanāti antiq̄s· Et ē triplex ydropisis·s·ypozarcha asclites ⁊ tīpanites: ⁊ de tipanite itelligit̄ istō ſm nocumētuꝫ· Tipanite·n·vt dicit bartru·fit a mala ꝯplectōe

frigida stomachi ꝛ epatis ꝓhibēte cibū trāsmutare ī chi lū ꝛ hūorez benignū aut sanguineū q̄re ꝯuertit̄ in rem vētosaz q̄ dū nō expellit̄ p eructuatōez aut aliūde opi latōe viaꝝ ꝓhibēte vel v̄tute expulsiua vl' seq̄stratiua seu ꝓfluitatū debili exn̄te coligit̄ iter ciphac ꝛ mirach vētris ꝛ cāt ydropisiz. Terciū nocumētuz ē colica q̄ est egritudo multū dolorosa facta in itestino dicto colon qd ē vnū de itestinis grossis queādmodū yliaca ē egri tudo dolorosa facta i itestio ĝcili dicto yliō. et fiūt dētē egritudies sepe ex vētositate iclusa in dictis intestinis Quartū nocumētuz est v̄tigo ꝛ ē egritudo cuz q̄ videt̄ hoi ꝙ oīa voluant̄ in girū. Cui⁹ egritudis cā est vētosi tas ad cerebrū mota q̄ ꝓpter ei⁹ in cerebro motōez ver tiginē facit. Et ista q̄tuor nocumēta cu qbusdam alijs pulcre ꝯmeōrat Avi. xviij. trac. iiij. c. de reb⁹ q nocen[a] colicis dicēs. Et scias ꝙ retētio vētositatis multociēs fa cit accider̄ colicā ꝓpterea ꝙ subleuat eā ꝛ exprimit ip saz ita vt aggreget̄ res vna ꝛ ꝙ facit accider̄ debilitatē in intestinis. Et qn̄qꝫ ꝓducit illō ad ydropisiz. Et qn̄qꝫ ĝeñat tenebrositatē ꝛ visus vertiginē ꝛ epilentiaz. Et qn̄qꝫ retinetur in iuncturis et facit accidere spasmmu.

Ex magna cena stomacho fit maxima pena.
Ut sis nocte leuis sit tibi cena breuis.

¶ In hoc textu autor ponit vnū documentū pro ꝯser uatiōe sanitatis dicēs. ꝙ homo in cena debꝫ esse sobri us ꝛ se nō multū cibo repler̄ q2 nimia repletio noctur na iducit ipedimentū somni tortōez ventris inqetudiez

corporis:pustulas in facie: grauitatẽ capitꝭ in mane et maliciã oris. Dubiũ iã incidit vtrũ maior quãtitas cibi sit sumẽda in prãdio ꝙ̃ cena: pro cui⁹ decisione aduertendũ est ꝙ ſm diuersitatẽ corpoꝝ maior aut minor ꝙ̃titas cibi sumẽda ẽ in prãdio ꝙ̃ cena. q̄ꝛ corpa aut sunt in morbũ decidẽda: aut sub latitudie sanitatꝭ. Si ĩ morbũ deciderit: aut cũ hũoris vicio: aut sine hũoris vicio. Si sine hũoris vicio: sic ẽ magꝭ cenãduz. Cui⁹ rõ est q̄ꝛ natura in talib⁹ solũ est ciboꝝ digestioni intẽta non aũt supfluitatũ maturatõi carẽt eni eis. ꝙ si cũ hũoris vicio patiant̄ ↄueniẽti⁹ est prãdiuz maiorare. vñ. i. iij. tractatu quito. c. de cura epilẽtie. Ille cui⁹ ↄsuetudo nõ tollerat vt semel reficiat̄ diuidat cibũ suũ qui est mior refectõe sua in trib⁹ ptibus ⁊ sumat duas tercias in prandio et terciã in cena post excercitiũ subtile. Ratõe sic ꝑsuadetur qm̃ illo tp̃re quo natura debil' iuuat̄ in digestiõe calore solari viuifico ⁊ resoluunt̄ ãplius supfluitates amplior sumẽdus est cib⁹ hoc aũt magꝭ fit in prãdio ꝙ̃ in cena ꝙ ⁊c. Preterea in die calor vital' adest solarꝭ ⁊ lucis digestiu⁹ cũ sit vite principiũ quare ad digestionẽ tũc duplex opabit̄ calidũ nocte vero nõ. Et etiã nocte natura magꝭ est circa supfluoꝝ digestionẽ in talib⁹ intenta: nõ est ergo ĩpedienda multa ciboꝝ exhibitione. Quãuis eni calor in plerisꝗ fortificet̄ in nocte spũum retractõe ⁊ somni reductõe nõ tñ põt huiusmodi calor duo vt alimentũ ⁊ supfluitates digeret̄. Cõuenit itaꝗ in hijs cenã breuiar̄. Si v̄o huiusmõi corpa sub latitudie fuerit sanitatꝭ. aut sunt sufficiẽter sana robusta supfluitatib⁹ sensibilib⁹ carẽtia cũ oẽs expellãt sua via vt

athelete z hos expedit cenā maiorarī. Tū qz natura eo rū nocte solū ē digestiōi cibor̄ intēta z nō sup̄fluorum maturatōi cū illis fere careāt. Tū qz solū robur corp̄is ītendūt qd z nocte acquirit magis cū āplior fiat sanguificatio distributō z sp̄ūuz i his gn̄atio. Si aūt corpa fuerit adicto tēpamēto z roboi distātia sic sūt pluria vsqz ī egritudinē nūc deueniētia talia aut exercitant exercitō forti ꝯtinuo z vehemēti aut nō. si sicvt sūtvictū māi b⁹ querētes meli⁹ ē eis p̄ndiuz sup cenā maiorarī. Cui⁹ cā est qz alimentū nō solū expetit ꝑpter nutrire sz ꝑpter huectarī mēbra ac irrorarī ne arefiāt ex forti motu z resistat resolutōi caloris ꝑpter qd oz pl⁹cibi exhiberi in p̄ndio. neqz ꝑpter exercitiū talia corpa cessant ab eorū digestōe cū ita sint ꝯsuetivsu.s.n.ē res p̄ter naturā. Est z calor vehemēs ꝑpter exercitiū potēs sup digestiōez ī eis. ꝑpter qd videm⁹ eos ter ī die cū appetitu cōederī z bn̄ digererī. si aūt nō vtant forti z laborioso exercitio ꝯtinue sic p̄dicti duplr illd euēit: qz aut solū qn̄qz vtūtur exercitō forti laborioso z nō ꝯtinue: aut solū vtūtur exercitō dbili cū q̊ stat mltiplicatō sup̄fluitatū. Si vtātur exercitō plurīo forti z laborioso ꝑpter occupatōes necessarias in vita z ad salutē sic ciuiles viri q̄plures circa bōa fortūe negociātes z salutē interdū exercitio forti z laborioso mouent vt diu eq̄tantes vl' itinerātes aut aliō qdaz forti⁹ a ꝯsueto agētes exercitō. Et hijs vtili⁹ ē cenā sup p̄ndiū āpli⁹augerī. C⁹ rō ē qz si tles p̄ndiū augerent cū non sint ꝯsueti adeo forti z laborioso exercitō agitari vt pores ipor̄ iā corrūpet digestio malor̄ hūor̄ gn̄atia. Itē ꝑpter motū sup̄fuuū calor bonꝫ

disseminatõe est debilitat⁹ c⁹ quid vnctio q̄ mag ̄ noc te fit q̄ꝑ die potissima ē fortitudis ⁊ digestiõis cã quas in cena instãte nocte alimentũ ãplius põt admĩstrari. Itē isti pri⁹ nõ laborioso vtebant exercitõ. ⁊ sic corpus eoꝝ hũiditatib⁹ plenũ ē: q̄b⁹ ⁊ puo cibo sufficiēter põt resisti resolutõi ⁊ exsiccatõi fact ̄ ꝑ motũ i die occuren tē. Si vo pauc ̄ debilib⁹ exercitijs ⁊ puis occupatõib⁹ ĩ vita vtant ꝑcipiendũ ē ipis meli⁹ ꝑndere q̄ꝑ cēare. Et declarat istd sic in corpib⁹ nũc egrotãtib⁹ appuit. Cum eni hij sunt debil digestiõis vt plĩmuz iuuant ꝑ calorē sol ⁊ lucē vald viuificos ɔfortat. n. ide spũs ꝑpter suũ site. Ipe eni ē lux: aut effigiē hz luc ̄ ꝫm Aui. Iuuãtur etiã q₂ supfluitates tũc meli⁹ expe'lunt poris aptis d die q̄ꝑ de nocte. Preterea nocte nõ oz eos multo cibo ſz pauco repleri: cũ nãa tũc intēta ē mag ̄ circa digestõ nē hũoꝝ crudoꝝ q̄s somn⁹ hz maxie digeref ac ad be- nignũ reducef. lz. n. nocte digestia fortificet virt⁹ nõ tñ adeo q̄ꝑ valeat cibũ ⁊ supfluitates digeref. Aduerten dũ ē insup q̄ꝑ i exhibitõe cibi maior ̄ aut mior ̄ i ꝑndio q̄ꝑ cēa maxie ꝑuand⁹ ē vsus. q₂ ɔsuetudo ē res maxia i ɔseruatõe sanitat ̄ ⁊ egritudie curãda scdo regis acuto rũ qd ostendit ex eo q̄ꝑ ei⁹ mutatõ ⁊ maxie subita vehe mēter ē lesiua. vñ Dama. mutaf ɔsuetudiez nociuũ est ⁊ molestũ ⁊ ꝑcipue senib⁹. Et iõ ꝑue ɔsuetudies abo lēde sunt ſz nõ mox eo q̄ꝑ nãa nõ sustiet repētinas mu tatões. Et sic pz q̄ꝑ vlius maiorãduz ē ꝑndiuz sup cenã cũ plie egritudines sunt materiales ⁊ plia corpa lapsa Si tñ solũ semel in die comedat meli⁹ est cibũ in cena exhibef nisi oculi aut cerebrũ patiant. tunc eni melius

est in ꝑndicio exhibere cū nō paruꝫ egrotātis nocꝫ ocu
lis ꝛ cerebro. Alteri⁹ circa textū ē notandū ꝙ nō soluꝫ
repletio nociua siue in cēa nocꝫ stomacho imo omnis
repletō cibi. gñat enī opilatōes febres putredies apo
stēata ꝛ leprā q̄ʒ est cā indigestiōis. ꝙ aūt oīs repletō
nociua est stōacho declarat aui. xiij iij. trac. i. c de reb⁹
q̄ʒ vsu ledunt stomach⁹ ꝛ intestīa dicēs. Ex reb⁹ magi
inicꝗ stōacho ē repletō ꝛ ꝑpter illō nō augeī corp⁹ gulosi
qm̄ cib⁹ ei⁹ nō digerit q̄re nō crescit ex eo corpus. Ille
aūt q̄ cibo abstiet dū tñ remanet aliq̄d appetit⁹ ei⁹ au
geī qm̄ stomach⁹ ei⁹ bn̄ digerit cibū. Et sic valdē cauen
dū ē ne stomach⁹ torqueaī ꝛ multū graueī ex cibo ita vt
anhelit⁹ angustieī ꝛ pulsus velociteī. ꝛ simil'r repletio
nauseatia ꝛ fastidiū inducēs multū est euitāda ꝛ spāli
ter ex malis nutriētib⁹. Nā si fastidiū sit ex grossis nu
trientib⁹ ꝑueniūt iūcturaꝝ dolores ꝛ renū ꝛ podagra ꝛ
grossicies splēis ꝛ epatis ꝛ regulariter egritudīes fleūa
tice ꝛ melācolice. Et si fastidiū sit ex nutrientib⁹ subti-
lib⁹ ꝑueniūt febres acute ꝛ maligne ꝛ apostemata mul
tū acuta. igiī euitāda ē repletō nauseatia. nō igiī tm̄ est
comedenduꝫ q̄n in stōacho maneat aliq̄s loc⁹ vacuus
nec ex toto dꝫ desideriū sopiri sꝫ retineri debēt alique
reliq̄e appetit⁹ ꝛ hoc spāliter obseruandū est in haben
tib⁹ appetitū fortē. sunt. n. aliq̄ q̄ꝝ appetit⁹ nalr multū
sopit⁹ est ꝛ isti forte debēt plus comedere q̄ꝫ appetunt

Tu nunq̄ꝫ cōcedas stomachū nisi noueris āte
Purgatuꝫ. vacuuꝫ cibo quem sumpseris ante
Ex desiderio poteris cognoscere certo.

Hec tria sunt signa subtilis in ore dicta.

¶ In hoc textu ponunt aliq̃ p̃cepta q̃ hõ sane cupiẽs viuer̃ necessario dz obſuare añ sumptõez cibi. Quoꝝ prim est ꝙ hõ nõ dz sumere cibũ nisi nouerit stomacuz suũ esse purgatũ a mal' hũorib⁹ qđ fit p vomitũ expellẽdo hũores putridos ⁊ malos in eo exñtes q: si sum rer̃ cib⁹ p̃dictis mal' hũorib⁹ in stomaco remanẽtib⁹ ex ꝯmixtiõe taliũ hũoꝝ cũ cibo: cib⁹ sumpt⁹ corrumpetur Scdm p̃ceptuz ẽ ꝙ hõ nõ dz sumer̃ cibũ de nouo nisi p̃senſit cibũ ꝓsumptũ in stõaco suo fore digestuz ⁊ ab eo euacuatũ q: nichil ẽ deten⁹ in hũano corpe ꝙ intromitter̃ cibũ sup aliũ q̃ nõ est digest⁹ sz digeri icipit. Nã supassumpt⁹ cib⁹ poris digestionez inchoatã ipedit. Et digestio p̃oris añ ꝯplebit̃ q̃ trãsiens ad epar p venas mesaraicas ducz secũ cibũ supassũptuz idigestũ vñ crudi hũores in corpe mltiplicabunt̃. Alteri⁹ i textu ponunt̃ duo signa euacuatõis stõachi a cibo p̃assũpto. prim ẽ ꝺ sideriũ certũ. i. v̾a fames. Et p intellectu isti⁹ sciendũ ẽ ꝙ duplex ẽ fames. s. v̾a ⁊ mẽdosa. Verã gali. describit ij. ãphorismoꝝ in ꝯmẽto illi⁹ canõis vbi dicit indigẽtia nõ oz laborar̃ dicẽs. certa fames ẽ cũ hõ cibo idigz vñ imensus seq̃t̃ appetit⁹. Sz mẽdosa faẽs ẽ cibi appetit⁹ corpe nõ indigẽte. Et sic v̾a faẽs fit ex ꝯstrictõe ⁊ corrugatõe venaꝝ orificij stõachi p̃cedentib⁹ a suctiõe mẽbroꝝ ianitoꝝ cibo idigentiũ sic mẽdosa fames solet ab his fieri q̃ stringũt vt rugãt orificiũ stõachi mẽbris cibo ñ egẽtib⁹ vt ab actu frigiđ stipticis aut acetosis ⁊ isti⁹ signi ⁊ scđi p̃cepti p̃cedentis ꝯmemorat aui. iij. i. doctri.

scd^a.c.de eo qd comedit sic inqens. Oportz pterea ne aliqs comedat nisi post desideriu neqz i hoc tradet cu desideriu ebulierit.i forte fuerit nisi medosuz fuerit vt ebrioz desideriu z hentiuz fastidiu qn tollerare famez stoachuz putridis replet huoribus. Et postea eo.c.dicit Et neqz ipse neqz oes q sanitate hnt volut aliqd comedat nisi desideriu fuerit certu z stomachus z supiora intestina a prio nutriete euacuata fuerit. qd eni in corpe existit deterius est nutries sup nutries qd no est digestu mittere. Scdm signu qd significat sup certo desiderio siue certa fame e subtil dieta pcedens.i.pua administratio cibi qn.n.illa sequit faes significat ee certa dta. Sciendu est insup q in vna z eade refectoe pessimu est sil mistos z diuersos piungere cibos vt carnes z pisces vel pulos z porcu z postea plogare tps in coedendo q2 p mus cibus iaz digeri icipit cu adueit vltimus z sic ptes cibi dissimiles fiut in digeredo sic q passumpte prius digeste sunt q postreo supte sue digestois mediu attigerit vn fit q qdaz corrupunt alias. Et istd inuit aui.iij.i.doct.ij.c.de eo qd comedit dices. et nichil qdez deterius e q diusa nutrimeta sil adiugere z p9 hoc in coedendo tps plogare.cu n.postremu nutries adueit prim ia incipit digeri nutrietis g ptes in digeredo no similant. Sciendu est tn q plongatio in comededo moderate facta fere vna hora gra bone masticatiois z transglutois e laudabilis z plim pferes ad pseruatoez sanitatis q2 perfecta cibi masticato cu morosa trasglutoe siue igluuie e veluti media digesto sz mala masticato vl digestione cibi ipedit vl vehemeter retardat. Sz plogatio i coededo

cuz interlocutōibus ⁊ pausis duabus vel trib⁹ horis ē plurimū nociua ⁊ sequnt̄ ex ea nocumenta prenarrata.

Persica: poma: pira: lac: caseus: et caro salsa
Et caro ceruina: leporina. caprina bouina
Hec melancolica sunt infirmis inimica.

¶ In hoc textu tangunt̄ decē cibi siue alimēta melācolicā gñatiua aut infirmis inimica. Quoꝝ prim̄ est cōestio psicoꝝ de q̄bus gal. ij. alimē. c. xix. dicit ꝙ ⁊ boꝝ succ⁹ ⁊ qđ velut caro facile corruptibilis est ⁊ oīno q̄dez p̄uus q̄re nō oportet sic̄ quedā est post aliud alim̄tū offerre. corrumpunt̄ eni supnatācia. Meminisse aūt oportet huius qđ cōe in oībus quecūq̧ cacochima humida lubrica ⁊ facile subire potētia: ꝓpter hoc oportet ipsa comedere priora alijs: sic eni ipsa celeriter subeūt ⁊ illis viā faciūt. vltio aūt supta sit corrūpunt ⁊ alia. Et ita patet ꝙ istud dictuz dz intelligi de psicis comestis post cibū aliū q2 ipsa sumpta an̄ cibū bona sunt stomacho ventrē leniētia atq̧ appetitū ꝓuocātia. Iux̄ illud Aui. scđo canonis. c. de psicis dicētis. matura sunt bōa stomacho ⁊ in eis est virt⁹ faciēdi appetituz cibi. Et subdit aui. Et oportz quidē vt nō comedant̄ post aliū cibū. qm̄ corrumpunt̄ post eū s3 precedāt an̄ cibū. similiter serapion in aggregatore. c. de eis auctoritate dyascoridis ait. Matura ex psicis sunt bona stōacho ⁊ molliūt ventrē. imatura vero stringūt ⁊ qn̄ desiccant̄ stringūt fortius ⁊ decoctio siccoꝝ qn̄. s. bibit̄ prohibet fluxum humiditatum ad stomachum ⁊ ventrē et quādo

trita sup locū pulverizant vn̄ fluit sanguis abscindent eū. Et lʒ pnarrata hēant iuuamēta qꝛ tñ hūores gñant putrefactibilē nocitia sunt īfirmis ꝛ maxie qñ īdebite sumunt. et sunt psica frigida in prio gdu ꝛ hūida i scdo Scdm est pira siue cōestio piroꝝ. Et cā ei⁹ est qꝛ pira ꝛ gñaliter ois fruct⁹ recēs nō correct⁹ replet sanguineꝫ aquositate ebulliēte in corpe ꝛ sic prepāt sanguinē ad putrefactōeꝫ ꝛ p ꝯseqns nocēt egris. Pira filr vt dicit Aui.ij.conōis.c.de eis a ppetate inducūt colicā. Ipsa tñ inter ceteros fruct⁹ multū īpinguāt ppterea porci ex ipsis piris īpinguant plusq̈ ab aliquib⁹ alijs fructibus Et qꝛ pira vētositatē gñant ꝛ sic inducūt colicā vsus hꝫ q pira ꝛ alij fruct⁹ vētositateꝫ faciētia cū cariatiuis idē vntositatē expellētib⁹ cōedūt vl possum⁹ obuiare nocumēto ipoꝝ supbibēdo vinū vet⁹ odoriferꝫ. et meliora pira sunt q̄ mag odorifera sunt ꝛ mag dulcedie pticipātia Et etiā meliora sunt decocta q̈ cruda ꝛ pñt decoqui cū aniso feniculo ꝛ zuccaro. Terciū est cōestio pomoꝝ de quib⁹ dicit Aui.ij.canonis.c.pprio q assiduatio comestiōis eoꝝ facit euenire dolorē neruoꝝ. Et poma etiaꝫ malā hēnt pprietatē in gñando ventositatē in scda digestione q̄re nocēt egris ꝛ etiā ppter similē cām illi q̄ dicta est de piris. Et ista dicta de piris et pomis maxime intelligēda sunt de ipis crudis ꝛ nō de ipsis coctis Et nedū isti fruct⁹ ab infirmis sunt vitādi ymo omes fruct⁹ iplentes sanguinē aquositate ebuliēte vt fruct⁹ recētes quoꝝ succ⁹ in hūano corpe ebulit sic mustuꝫ et succ⁹ fructuū ebuliūt exteri⁹ in vase ꝛ hoc ppter caloreꝫ sol derelictū in eis cum maturabant. Isti enim fructus

propter ebulitõez succi eoꝝ preparãt sanguinẽ ad putre factõez lz pro hora qua sumunť iuuamẽtuz prestent hu mectatõis. Et hac de cã Aui. febricitãtib⁹ phibuit fruc tus marie recentes. i. iiij. trac. ij. c. vij. dicens. Et oĩes fruct⁹ nocẽt febricitãti cũ ebulitõe sua ꝛ corruptõne in stomacho. Quartũ est comestio lactis. Cui⁹ cã est quia lac de leui corrumpiť ꝛ in fumũ aut acetositatẽ ꝯuertiť in stomacho ĩmundo sic vt plurimũ est stomach⁹ febri citantis febre putrida ꝛ ğ febricitantib⁹ febre putrida nõ concediť. Et similiter malũ est hñtibus dolorẽ ca- pitis ꝛ siticulosis ꝛ plurib⁹ alijs de quib⁹ loquiť Ypo cras quita pticula ãphorismoꝝ: amphorismo illo. Lac dare caput dolentib⁹ malũ ꝛc. Ueruz est tñ ꝙ in aliqui bus passionibus ꝯueniť sicut in ptisi ex ethica ꝛ aliq̃ bus alijs put dicit etiã Ypocras amphorismo iaz alle. ꝛ etiã inferius aliquid diceť ibi. Lac ethicis sanuz ꝛc. Et lz lac in p̃dictis passionibus vitupereť in sanis tñ lau dabile est ꝛ hoc si in stomacho ꝛ epate bene digeratur tũc enĩ intestina lauat sua aquositate ꝛ mũdificat buti- tositate sua hũoribus venenosis repunat mẽbra hume ctat: caseitate sua vulnera pectoris iuuat et pulmonis gutturis renũ quoqꝫ ꝛ intestinoꝝ ꝛ vesice. mosurã acu toruz hũoꝝ in intestinis mitigat qꝛ viscerib⁹ inuiscať ꝛ hũoꝝ phibet morsuz. Preterea ꝯuenit lac corpibus tẽ peratis quoꝝ stomach⁹ mũdus est a colericꝭ ꝛ fleuma ticis hũoribus. In his enĩ lac bene digestũ multũ dat nutrimẽtuz. landabilẽ sanguĩez gñat carnẽ augmẽtat to tũ corp⁹ laudabilr hũectat: exteriora pulchra facit vt re fert Ysaac in dietꝭ vlib⁹. Et ibi etiã auctorite Ruffi di

cit ꝙ lac bibẽtes ieiunos esse oportet ꝛ bibaẗ calidum cũ exeat vbera neqȝ aliquid comedaẗ quousqȝ digeraẗ ꝛ labor ꝛ nimiꝰ motꝰ caueaẗ· nõ est tñ quiescendũ oĩno a deambulatõe ſȝ deãbulanduȝ est ſuauiter quousqȝ ĩ stomachi fundũ descẽdisse sentiaẗ· In distempatis vͦ corporibꝰ lac nõ ꝯuenit· In calidis eniȝ corporibꝰ cito mutaẗ in fumositatẽ ꝛ colerã· In frigidis vͦ in acetosi tatẽ ꝛ putredinẽ· In stomacho etiã imundo lac nõ cõ uenit qꝛ in eo corrũpitur· Circa electõeȝ aũt lactis scien duȝ est ꝙ magis eligendũ est lac mediocre in via nu trimẽti ꝛ nõ subtilissimũ sicut lac cameli aut etiã asini nuȝ neqȝ pinguissimũ ꝛ grossissimũ sic̃ lac vaccaꝝ ꝛ pe cudũ· Eligendũ est igiẗ lac capre· nõ eniȝ hñt tantum aquositatis sicut lac cameli qꝺ nõ est aptũ ad nutrien dũ ratõe nimie hũiditatis ſȝ vẽtris subductiuũ nec hȝ tñ pinguedinis ꝛ grossiciei seu caseitatis ꝛ vnctuosita tis sicut vaccaꝝ ꝛ pecudũ qꝺ propter grossiciẽ ꝛ vnctu ositatẽ est venaꝝ opilatiuũ· ventositatũ gñatiuuȝ ꝛ dif ficilioris digestõis ꝙ̃ sit necessariũ in regĩe sanitatis· Eligaẗ igiẗ lac capre nõ nimis ꝓpinq̃ ꝑtui nec nimis di stãtis a ꝑtu nõ pingãtis nutrite in bonis pascuis et in tꝑe quo reꝑiunẗ meliora pascua· Quintũ est comestio casei· ꝛ põt intelligi de oĩ caseo maxĩe tñ de veteri· Cu ius rõ est qꝛ caseꝰ recẽs ẽ frigidꝰ ꝛ hũidus ꝛ grosse ſbẽ ꝛ difficil' digestiõis ꝛ opilatiuꝰ ꝛ lapidis gñatiuꝰ ꝛ non multũ ꝯpetit via cibi in regĩe sanitatis· Et caseus vetꝰ est calidꝰ ꝛ siccꝰ propter sal facit cibũ digeri ꝛ difficulter digeritur parum nutrit et male in stomacho nocet ꝛ ni mis desiccat ꝛ minus competit ꝙ̃ recẽs· Et si aliquis

case⁹ est medi⁹ inter nouū veterē viscosuꝫ. ꝛ frāgibileꝫ durū ꝛ mollē ꝛ paꝝ declinās ad aliqualē dulcedinē. nō nimis salsus. nō lacrimosus. cū incidit saporis delecta bilis ꝛ bōi odoris. cui⁹ in stōacho mora nō diuturna ex bono lacte ꝯueniēter fact⁹. sufficiēter vnctuosus. talis vtiqꝫ case⁹ bon⁹ est. ꝛ iter alios mag̃ est diligēd⁹. et p⁹ cibū sumpt⁹ nō multa quātitate. m̃lta v̄o quātitati sup̄ tus in via cibi vl̃r est mal⁹ stomachū gͣuans ꝛ inobedi ēs digestiōi. ꝛ opilatiu⁹ ꝛ lapidis in renib⁹ ꝛ hūoꝝ gros soꝝ in corpe ꝛ vētositatuꝫ gñatiu⁹. Solū igiť ille case⁹ ē bon⁹ quē dat auara man⁹. Sextū est caro salsa. Caro n. salsa siue salse siue fuō exsiccata c⁹cūqꝫ gñis aut aĩal fuerit gñat sanguiēꝫ grossū ꝛ melācolicū. ꝛ p ꝯñs noc; infirmis. nec est ꝯueniēs sanis. Et istō innuit Aui. ij. i. doc. ij. c. xv. in fi. dicēs. Et exēpluꝫ spissi pauci nutri mēti mali chimi. i. mali hūoris est caro salita. Septimū est caro ceruina. que simil̃r est sanguinē melancolicum gñans teste Rasi. iij. almāsoris. c. de aĩalib⁹ siluestribus ꝛ domesticis. Octauū est caro leporia. q̃ similiter san guinis melācolici est gñatiua. Dicit eni Rasis de ea lo co preal. Ipsa eni plus alijs melācolie gñatiua est. Et de ista etiā dicit Ysaac dict̃ vlibus. qꝫ nō ꝯuenit in via cibi. sꝫ solū in via medicie. Et est sciendū qꝫ ista caro le porina ꝛ simil̃r ceruina cū ꝑuenerint ad antiquitatem simpl̃r sunt euitāde. si tñ aliquo mō ꝯueniāt meliores sunt iste carnes cū ꝑui sunt ꝓpinq̃ vt siccitas eaꝝ ob tempeť ab etate ꝛ etiā sunt euitande: nisi sint pingues nā ex eaꝝ pinguedine obtēpatur siccitas. Nonū est ca ro caprina. Decimū est caro bouina. qꝛ iste carnes etiā

sunt carnes melãcolice. Naȝ Ysaac in dictis vlib. .o
eis dicit. Caro caprina ꝛ bouina sunt pessima dura ĩ di
gestione tarda. ꝛ digesta grossuȝ gñant sanguinẽ ꝛ me
lancolicũ. Et Aui. scd̃o canonis de carne caprina dicit
Caprina vero nõ est bona multũ. ꝛ eiꝰ hũoꝛ fortasse est
malꝰ valde. Et sub istis etiã intellige carnẽ hircinaȝ et
vaccinã. que peioꝛes sunt predictis carnibꝰ. s. caprinis
ꝛ bouinis. Nam de eis dicit Aui. scd̃o canonis. c. d̃ car
ne. Et caro vaccina ꝛ ceruoꝝ ꝛ hircoꝝ siluestrũ ꝛ. mag
narũ auiũ. facit euenire febres quartanas. Et de carne
vaccina adhuc dicit. ꝙ caro vaccina plurimi nutrimẽti
est grossa melãcolica. gñans egritudines melãcolicas.
Et vlteriꝰ dicit ꝙ caro vaccina gñat leprã. Et de carne
hircĩa dicit ꝙ ẽ mala absolute. Quia iaȝ textꝰ loquutꝰ ẽ
de carnibus vitãdis. ꝛ maxime aĩaliuȝ quadrupedum
videndũ est vlteriꝰ de carnibꝰ eligendis aĩaliuȝ qua-
drupedũ Et qꝛ circa electõeȝ carniũ aĩaliuȝ quadrupe
duȝ ꝯtrouersia videt̃ inter autores medicine. quidã. n.
dicũt carnes poꝛcinas esse melioꝛes. sicut Ga. ꝛ quidã
alij. Alij vero dicũt carnes edinas esse melioꝛes. sicut
Rasis. Aui. ꝛ Auer. lȝ Auer. v. colliget imponat Aui.
ꝙ dixerit carnes poꝛcinas esse melioꝛes. qd̃ tñ non di
cit auctoritate ꝓpria. sȝ auctoritate xp̃ianoꝝ. Alij vero
vitulinas laudãt ꝑalijs carnibꝰ. Scd̃m est ꝙ electio et
melioꝛitas carniũ aĩaliuȝ quadrupedũ põt mlᷓtipliciter
attendi. pᷓo modo ex ꝑte maioꝛis nutrimẽti ꝛ irresolu
bilioꝛis. et carnibus hũanis similioꝛis. Et isto mõ caro
poꝛcina ceteris est melioꝛ. pᷓo ꝓpter maxĩmã similitu
dinẽ cũ carnibus hũanis. teste Galleno. iij. alimentoꝝ

vbi dicit. porcine aūt carnis similitudinē ad hoies ad discere est ex eo q̄ quidā comederūt hūanas carnes vt porcinas nullā suspitōez hn̄tes. ſm gustū ipaꝝ ⁊ odorē Et Aui. ij. canōis. c. de sanguine ait. Sanguis hois et sanguis porci sunt similes in oi re. ita vt quidā fuerūt qui vendebāt carnē hois ac si esset caro porci. ⁊ occultatū fuerat illd̄ vsq̄ quo inuēti fuerūt in ea digiti hois Et istd̄ idē sentit satis Auer. v. colligz. c. de carne. Secūdo q2 caro porcina vald̄ nutritia est. Naz dicit Gal. iij. ali. Oīm eduliorꝝ caro porcorꝝ est maxie nutritiua. ⁊ hui⁹ expientiā euidentissimā hn̄t athlete. Et p⁹ea eoli. ait. porcorꝝ carne nullū aliud āplioris nutrimēti hn̄b sumeř. Tercō q2 gn̄at alimentū stabile fortiter resistēs resolutōi. Et ista fuit mens Gal. in passib⁹ vbi nō parū p̄fert porcinas carnes ceteris carnib⁹. s. in octauo de ingenio. vbi dicit. Ceteris carnib⁹ porcina est laudabilior si porc⁹ mōtana incolueris: post porcū edus. Et similiter in. v. terapētice vbi dicit. quadrupedū caro laudabilior est porcina in calore ⁊ hūiditate tēpata eiusq̄ cibus plurim⁹ ⁊ sanguis ab ea gn̄atus oīm melior ē sanguine. Et istud veritatē habz de carne porcorꝝ nō antiquorꝝ q2 eorꝝ caro indigestibilis est. nec iuuenū siue lactantiū q2 caro eorꝝ humidissima est. ſz etate mediocri uz. puta vni⁹ anni vel duorꝝ. tā domesticorꝝ q̄ siluestriuz. verisimili⁹ tn̄ estimanduz est. q̄ porci siluestres sunt domesticis meliores. q2 carnes porcorꝝ domesticoruz sunt pl⁹ debito viscosiores. Et de carnibus porci siluestris siue apri dicit Auic. secundo canonis. c. de carne Christiani vo dixerūt ⁊ qui eos imitanř q̄ melior caro

siluestris est caro porci siluestris·nā cū3 hoc q̄ est leui or carnib⁹ domestici porci est fort; nutrimēti ꝛ plurimi ꝛ est velocis digestiōis·ꝛ est melioꝛ q̄ esse pōt in yeme·Et ex isto vlteri⁹ sequit̄ q̄ p̄dicte carnes porcie mltu3 laudabiles sunt corpoꝛib⁹ iuuenib⁹ sanis et fortib⁹ laboꝛātibus nō dispositi; ad opilatōes·ꝛ his qui impinguari q̄runt·q2 talia coꝛpa indigēt pluris nutrimento ꝛ difficulter resolubili·Et ḡ dicit Rasis·iij·almāsoꝝ·c·de virtute carniū·Caro vero grossa multū laboꝛātibus cō ueniens est:subtilis vero his q̄ p̄dicti; suut ꝯrij ꝯuenit Et idē vult Aui·iij·i·c·de regimīe ei⁹ qd̄ comediū dicēs exercitati p̄terea ꝛ multi laboꝛis magi; sunt tollerātes nutrientia grossa·Aliomō potest attendi melioꝛitas ꝛ electio carniū ex p̄te tēperate ꝯplexōnis eaꝝ facilis digestionis ꝛ sanguinis ex ipsis generati tēpantia3·vt·s·illa caro dicat̄ melioꝛ que tēperate est ꝯplexiōis facilis digestōnis:sanguinē gn̄ans tempatū in caliditate ꝛ frigiditate subtilitate ꝛ grossitate·Et isto mō caro edulina ē melioꝛ ꝛ laudabilioꝛ ceteris· vt vult Rasis·Aui·ꝛ Auer··Nam dicit Rasis·iij·almāsoꝛis·c·de aīalibus siluestrib⁹ ꝛ domesticis· Edulina caro est tēperata nullaz in se habens malicie admixtionē·que l3 temperatū generet sanguinē laboꝛantibus tamen nō congruit cui nulla alia caro p̄ferenda est·Non est enī adeo debilis vt ex ea virtus minuat̄ neq3 eius nutrimentum adeo multū est ꝛ grossum:vt ex eo pꝛoueniat repletō:ꝛ grossus generetur sanguis·Sanguis quoq3 qui ex ea generatur inter subtilem ꝛ grossum ac inter calidum et frigidum existit· ¶ Et ista caro non conuenit multum

laborātib⁹ sꝫ iuuenib⁹ tēpatis exercitio mediocri vten tib⁹ qꝛ ista caro gñat sanguinē forti exercitio vel laboꝛ̄ facilr̄ resolubilē lꝫ nō exercitio mediocri. Et sic quo ad istā intentōeꝫ caro ediua īter carnes domesticas ita ca ro capreoli īter carnes siluestres est melior. Et p⁹ istaꝫ carnē ediuā plurimi medicoꝝ sic Rasis ꝛ Auer. ponūt carnē arietinā. Et dicit Auerro. v. colliget. c. de carne ꝙ hec ē opinio maioris ptis medicoꝝ pter Ga. qui abbo minat̄ carnes arietū. Et videt̄ sibi ꝙ caro vitulorū ē me lioris nutrimēti ꝙ̄ arietis. Et forsan Ga. hic attēdit me lioritatē nutrimēti ex eo qd ē plurimū nutrire ꝛ nutrim̄ tuꝫ dare mag̅ irresolubile qd mag̅ videt̄ ꝯuenire car- nib⁹ vitulinis ꝙ̄ arietinis cū arietie mag̅ humide sint Tercio mō pōt attendi melioritas ꝛ electō carniuꝫ ex pte minoris viscositat̅ ꝛ melioris odoris eaꝝ. ꝛ sic car nes vitulie sunt meliores alijs carnibus. Et istd innuit Auer. v. colligꝫ. c. de carne dicēs. Et carnes vituloruꝫ sunt boē carnes iō qꝛ nō hēnt illā viscositatē frigidita- tē ꝛ siccitatē quā hñt carnes bouie veterꝭ ꝛ caꝭes eoꝝ sunt mag̅ odorifere alijs carnib⁹ ꝛ quātuꝫ ē in hoc me liores sunt carnib⁹ edulinis qꝛ in carnib⁹ edulis mani festat̄ q̄daꝫ muscillago. i. vsicositas anteꝙ̄ coquant̄: sꝫ carnes eduline sunt meliores vitulinis qꝛ meliores ge nerāt hūores. Et ex isto pꝫ quomō nō est tāta ꝯtrouer sia inter autores medicie sup electōe carniū quāta pri ma facie apparꝫ. Notandū est insup ꝙ carnes aīaliuꝫ sicce ꝯplectōis meliores sunt circa ptuꝫ ꝙ̄ distātes mlt tuꝫ a ptu ꝗ edi ꝛ lactātes vituli meliores sunt hircis et bobus quia sua siccitas prime etatis hūiditate corrigi

Sz carnes aialiuz ɔplectōis hūide sunt meliores distā tes a ptu ꝛ circa ptū deteriores qꝛ sua nimia hūiditas pcessu etatis exsiccātis.s.iuuentutis corrigit aut tollit ꝛ ab hūiditate pũe etatis crescit. Et iō iuuenes castrati arietes.s.vni⁹ anni sunt meliores ꝛ min⁹ viscosi lactantib⁹ agnis ꝛ porci vni⁹ āni vel duoꝝ meliores lactantib⁹ porcell. Et ꝙ bene dicit aui.iij.i.c.de regīe eius qđ comedit. Oportet aūt vt cib⁹ supple sanitatis ɔseruatiu⁹ sit talis q̄les sunt carnes. ꝛ ppꝛie carnes edoꝝ ꝛ vituloꝝ lactantiū puoꝝ ꝛ agnoꝝ ānualiuz. et ex istis oīb⁹ ɔcludit ꝙ carnes hyrcoꝝ capraꝝ ꝛ arietū et bouz ꝛ porcoꝝ ātiquoꝝ ꝛ spālr nō castratoꝝ ꝛ porcelloꝝ lactantiū ꝛ agnoꝝ lactantiū nō sunt multū ɔueniētes ī regīe sanitat.sz carnes vituloꝝ iuuenū et arietū annualiū et porcoꝝ duoꝝ ānoꝝ vel vni⁹ etiā castratoꝝ sufficiēter ɔueniētes sunt esui in regīe sanitat. Et ē diligēter notandū ꝙ carnes declinātes ad siccitatē dēnt elixari. ꝛ declinātes ad hūiditatez dēnt assari: vt eaꝝ hūiditas tempet. ꝛ iō carnes cūiculoꝝ ꝛ lepaꝝ ceruoꝝ vituloꝝ et capoloꝝ dēnt elixari. et carnes porcelloꝝ ꝛ castratoꝝ arietū assari. elixatō.n.obtēpat siccitatē. Et ex hoc pꝫ ꝙ in tpꝛib⁹ ꝛ ɔplexiōib⁹ hūidis mag ɔpetūt carnes declinātes ad siccitatē ꝛ assent. In tpꝛib⁹ sicc ꝛ cōplexōe ꝛ etate sicc mag cōedunt carnes declinātes ad hūiditatem.

Oua recentia. vina rubentia. pinguia iura.
Cum simula pura nature sunt valitura.

In hoc textu ponunt tria alimēta. que in modica ꝙ

titate multū nutriūt. Quoꝝ priꝫ est oua recētina quia sunt de his q̄ in modica quātitate multū nutriūt. vt innuit Aui. scdo canōis. c. de ouis. Et idē vl. iiij. i. c. prio vbi dicit. nutriēs vero pue quātitatꝭ: ꝛ mlti nutrimenti sunt oua ꝛ galloꝝ testicali. Et illd idē in multꝭ alijs locis repetit. Circa electōeꝫ ouoꝝ sciendū est ꝙ oua gallinaꝝ ꝛ pdiciū ꝛ faseanoꝝ iuuenū ꝛ pinguiū sunt bōa in sanitatꝭ regie ꝛ alijs ouis simplr meliora. vñ oua puula lōga sint bona. vñ. Filia pſbiteri iubꝫ p lege teneri. ꝙ bona sint oua cādida lōga noua. āpli⁹ oua tremula. i. p decoctōeꝫ aliqualr inspissata vt in manu tenētis in cortice suo videanī tremer sunt meliora duris ꝛ sorbilib⁹ ꝛ sunt mlti nutrimēti ꝛ facil ꝛ bōe digestionis. ꝛ gñant sanguinē maxie cordi pptiōaleꝫ. vñ ꝯualescētib⁹ senib⁹ ꝛ debilib⁹ maxie ꝯueniunt. ꝛ maxie vitella. vnde Aui. in trac. d virib⁹ cord vlt ꝙ vitella ouoꝝ aīaliū bone carīs sicͭ galliaꝝ pdicuꝫ et faseāoꝝ lꝫ nō sint medicie cordi. multū tñ coꝛ ꝯfortāt. Et p⁹ea subdit ꝙ cito in sanguieꝫ ꝯuertunī. ꝛ p⁹ ꝯuersionē paucā hēnt supfluitatē ꝛ gñant sanguinē subtilē ꝛ claꝝ. ꝛ ꝙ maxie ꝯfortāt coꝛ generādo sanguinē ei ppoꝛtōabileꝫ. Et vlteri⁹ dicit ꝙ multuꝫ valent in dissolutōe substancie spūs ꝛ diminutōne sanguinis cordis. Sorbilia vero oua facilis sunt digestionis. ꝛ leuiūt pulmonē: ꝛ pect⁹: ꝛ vētreꝫ lubricāt ꝛ minus nutriūt ꝙ̄ tremula. Dura vero oua p decoctōeꝫ facta ad digerendū sunt difficilia ꝛ nutrimentū exhibent grossuꝫ ꝛ tarde a stomacho descendēs ꝛ tarde penetratiuā. Notandū est insup ꝙ ex diuersitate prepationis ouoꝝ etiā acquirit eis bonitas vl malicia. Aut. n. sunt

assata aut elixa aut frixa aut in iure sunt cocta. Assata elixis grossiora sunt ꝛ ad digerenduꝫ duriora qꝛ focus subãleꝫ eoꝝ hũiditateꝫ desiccat. Et fiunt duob⁹ mõis Aut eni cũ corticib⁹ inter calidos cineres ponunĩ. aut in testis frangunĩ. In testis fracta peiora sunt alijs. Illa aũt que cũ corticib⁹ inter calidos cinereꝫ ponuntur duob⁹ fiũt mõis. aut inter cineres ponunĩ tota. aut sup carbones ptiꝫ discoopta. que in cinerib⁹ ponunĩ tota sunt peiora. qꝛ cũ calor foci circuat fumositates retinꝫ Discoopta sup carbões põita fuõsitatẽ ẽittunt ꝛ mũda fiũt. Elixa in aq̃ meliora sunt q̃ assata. qꝛ aque humiditas calori foci ĩ hũiditate desiccanda repugnat. Et fiũt duob⁹ mõis. aut enĩ cũ corticibꝰ elixanĩ. aut infra aq̃m frangunĩ. Cũ corticib⁹ peiora sunt alijs. qꝛ cortices ꝓhibent dissolutõeꝫ fumositatũ ꝛ grossiciei. In aqua fracta calor aque tẽpate penetrat ꝛ grossiciẽ suã subtiliat ꝛ aufert sibi grauitatẽ sui odoris. Unde huiusmõi laudabiliora sunt ceteris oĩbus. Frixa ceteris peiora sunt qꝛ pessimos gñant hũores ꝛ sunt in stomacho morãtia fumositatẽ ꝛ corruptõeꝫ inducẽtia ꝛ fastidiũ faciẽtia. In iur̃ cocta inter assata ꝛ in aq̃ fracta sunt mediocria. Et ista colligunĩ ex ysaac in dietis vlibus. Sciendum est etiã q̃ ouũ diuersificaĩ ꝺm ei⁹ ptes ꝯponẽtes. Naꝫ vitellũ in caliditate tempatũ existit. Albumẽ vero frigidũ est ꝛ viscosuꝫ dure digerĩ. ꝛ sanguis etiã ex eo generatus non est bonus vt habeĩ ex rasi tercio almãsoris capitulo de virtutibus ouorũ. Et sicut oua predicta scilicet gallinarũ pardicum ꝛ faseanorum sunt conuenientia in regimine sanitatis. ita oua anatum anseꝝ

ftrutionũ ꝛ similiũ volatiliũ minꝰ ꝯueniētia sunt in re-
gie sanitatꝭ vel simplr̃ cuitāda. Scd̃m est vinũ rubeũ
ꝑ quo sciendũ est ꝙ vina diuersificanᷓ in co ore. nā q̄
daꝫ sunt alba q̄daꝫ rubea clara. q̄daꝫ citrina. et. q̄daꝫ ni
gra. vina .n. alba debiliora sunt ceterꝭ minꝰ calida ꝛ mi
nꝰ nutritia veꝝ sunt minꝰ ledētia caput ꝛ magꝭ vrīe ꝓ-
uocatia ꝛ apitiua. ꝙ sunt debiliora ceterꝭ pꝫ qꝛ ƒm gal.
sup. i. canone. iij. par. regis acutoꝝ debile vinũ est qd̃
minꝰ calefacit ꝛ minꝰ replet caput. cũ ğ vina alba minꝰ
calefaciũt ꝛ minꝰ replēt caput ceterꝭ vt patebit debili
ora erũt ceterꝭ. ꝙ aũt vina alba sunt ceterꝭ minꝰ calida
pꝫ ꝑ gali. in comēto illiꝰ canonis. iij. pti. regis acutoꝝ d̃
vino eteni albo dicentē. Nō est possibile alicui ex vi-
nis albis vt calefaciat calefactōe vehemēti. Et postea
subdit. Vinũ aũt albũ est minoris calefactōis oībꝰ vi-
nis. Et istd̃ est veꝝ ꝯparando vina eiusd̃ territorij ad
inuicē. ꝛ nō aliter. qm̃ vina rubea ꝛ ruffa gallicana non
sunt ita fortia nec ita calida sic̄ sunt multa vina alba q̄
repiunᷓ in alijs territorijs. Debꝫ igiᷓ fieri ꝯpatio inter
vina eiusd̃ maneriei ꝛ territorij. ꝙ aũt sint ceterꝭ minꝰ
nutritia pꝫ ꝑ gali. in comēto illiꝰ āphorismi scd̃e ptícu
le āphorismoꝝ. Facile est repleri potu q̄ꝫ cibo dicentē
vinũ eni aquosuꝫ subtile atqꝫ albuꝫ visualiter eque est
vicinũ ꝛ illiꝰ virtuti vicinaᷓ ad nutriendũ vñ vrina pro
uocaᷓ. nec corpꝰ inde nutrit. Et similiter in comēto illiꝰ
amphorismi eiusdem particule. Eoꝝ qui nutriuntur di
cit ga. vinum aquosum minus dat corpori nutrimentũ
cuiꝰ liquor est sicut aqua subtilissima. ꝛ color albꝰ. Qd̃
aũt minus ledunt caput patet ꝑ auicennam tercia pri

roc·ij·c·de regie aque z vini dicẽtis·vinũ vo albũ z sub
tile calefactis est meli⁹ nõ eni capitis efficit dolorẽ s3 for
tasse hũectabit: z capitis dolorẽ alleuiabit. Et ide3 etia3
vult Ga·in comẽto illi⁹ canõis·iij·pti·regis acutoꝝ·Po
tus aũt dulcis. Nõ aũt q̃re min⁹ ledũt caput ẽ q2 min⁹
fũosa z vaporosa sũt ceteris·ꝙ aũt magis sunt vrĩe ꝓuocã
tia z apitia p3 p Ypo·ĩ canõe illo·iij·pti·regis acutoꝝ·
õ vino eteni albo dicẽte3·s3 trãsit⁹ ci⁹.. vini albi ĩ vesi
cã est facilior q̃ꝫ cuiusl3 alteri⁹ pot⁹· cũ quo etiã vi3 api
tiuã hẽc dinoscit. Et ex isto sequit ꝙ ista vina alba sub
tilia pl⁹ ꝯueniũt q̃ꝫ alia vina calefactis siue a natura sic
colericis z sanguĩeis naturalib⁹·siue ab accñte sic cale
factis ex ira vl' mora in sole. Et silr magis ꝯueniũt studẽ
tib⁹ qui debẽt vti vino nõ turbãte cerebrũ. Et similr cõ
ueniunt hñtibus cerebrũ debile. siue natualr siue accñ
taliter. q2 hñtes cerebrũ debile ex forti vino facilr in-
ebriant. vt h3 Aui·iij·i·loco p2cal. Et g̃ si vti velint vi
nis fortib⁹ necesse est ea fortiter liphare. Et similiter cõ
ueniunt hñtib⁹ epar calidũ z stomachũ calidũ· z habi
tantib⁹ in regiõe calida· q2 calida vina in istis facerẽt
estuatõe3. Uina vero rubea clara sic beluẽsia calidiora
sunt ceteris. vt vult Ga·comẽto illi⁹ canois sup̃ al·De
vino eteni albo·vbi dicit. Uerumtñ cui⁹calefactõ ex vi
nis est vehemẽs: ei⁹ color est rube⁹ clar⁹. Et ista vina
etiã nutribiliora sunt ceteris. vt h3 Ga·in comẽto illi⁹
ãphorismi preal·Facile est repleri·vbi dicit·grossu3 vo
z rubeũ vinũ nutribili⁹ est ceteris: ĩplens corpa cito ob
noxia inanitõi. Et circa istõ est intelligendũ ꝙ vina ru
bea dicunt nutribiliora eo ꝙ pl⁹ eoꝝ in sbã mẽbroꝝ cõ

uertit. Uina tñ nigra põt dici nutribiliora ceteris. quia cõstã tius dãt nutrimẽtum: et tardius a mẽbris resolubile. Et isto mõ dicit Ga. in comẽto illius aphorismi pal. Corpora quę nutri unt. quod vina grossa et rubea nutribiliora sunt quam aquosa mi nus tñ quam nigra. Et isto mõ etiã intelligitur dictũ Ysaac i di ctis pticularibus: vbi vult quod vinũ nigrũ plus nutrit quam rube um. Et ista vina rubea magis ledũt caput quam alba et minus vrię sũt puocatia. Et hic ẽ quod ista vina quia fortia sũt hñti bus debile cerebrũ nõ cõueniũt vt dictũ ẽ: sed bñ cõueniunt hñtibus forte cerebrũ. cũ forte cerebrũ vaporis eleuatos ad ipm nõ suscipit. vt dicit Aui. iij. i. c. pal. Et circa istud ẽ sciendũ quod ingeniũ hois for. cerebri magis clarificatur et accuitur si bibat vinũ bonũ quam si nõ biberet. vt vult Auic. iij. i. c. pal. Et rõ est quia ex bono vino plusquam ex quocũque alio potu gñantur et mltiplicantur spũs aĩales clari et pu ri. Et ide ẽ quod theologi cõtẽplari soliti circa altissima bõa vina dilígũt. Et sm Aui ibi. Jsta vina valẽt hoĩbus frigi de cõplexiõis et fleũaticis. Talia nãque vina corrigũt lapsũ frigiditatis cõplexionis et aperiũt opilatões cuenire so litas frigidis fleumaticis. et digerũt fleuãta coopãtia ad cõu sionẽ eorum i sanguinẽ. et digeruntur facilr: et cito penetrãt et pbent alimẽtum mundũ et spũs plimos. Uina vero citria miores calefactõis sũt quam rubea clara. vt vult Ga. i comẽ to illius canõis pal. de vio eteni albo. maioris tñ calefactõ nis sũt quam alba. vt ergo magis sunt caput ledẽtia quam alba. vt vult Ga. i comẽto illius canõis pal. Potus aũt dulcis. Et ista vina etiã minus nutritia sunt quam rubea magis tñ quam alba. Et apud quosdã ista vina etiã vocantur alba. Et hic ẽ quod aliquã di cunt quod vina alba cito calefaciũt multũ. Uina vero nigra

sūt miōr calefactōis q̄ citrīa ⁊ ḡ etiā min⁹ ledūt caput q̄ citria. Sz q₂ tardior descēsus sūt i vētrē: ⁊ min⁹ vrie puocatia q̄ alba mag ledūt caput q̄ alba. vt hz Ga. in comē. illi⁹ cano. p̄al. Pot⁹ aūt dulc. Et sūt ista vīa, etiā pl⁹ nutritīa q̄ alba ⁊ citrīa min⁹ tñ q̄ rubea. vt p̄dictuz ē. Terciū ē sorbilia fctā ex iurib⁹ carniū ⁊ marie ex brodio pulor. Tercia. n. brodia naē hūane sūt aīca ex quo facilie i sāguinē sūt mutabilia ⁊ bonū sāguinē gñant. et marie dū fiūt ex simla. i. ex sbtilissima pte farie q₂ simula ⁊ marie tritici mltū nutritia ē ⁊ bonū nutrimētuz affert vt hēi pōt ex Rasi. iij. almā. ⁊ ista tria p̄dicta pōit Aui. ij. i. doc. ij. sum. i. c. xv. in fi. vbi dicit. Exēplū subtīi mlti nutrimēti bōi chimi. i. hūoris ē ouoꝝ vitelli ⁊ vinū ⁊ aq̄ carnis. Et ex isto ꝯcludit q̄ ista tria sūt d̄ gñe natura hūanā marie ꝯfortantiū.

Nutrit ⁊ impinguat triticū: lac caseus infans
Testiculi porcina caro: cerebella: medulle.
Dulcia vina: cibus gustu iocundior: oua.
Sorbilia: mature ficus. vueq₃ recentes.

¶ In hoc textu tāgunē duodeci res. corp⁹ hūanū nutriētes ac ipigantes. quaꝝ pria ē triticū. i. pāis ex tritico. d̄ quo dicit Aui. ij. canōis. c. d̄ pāe q̄ ipigat velociter ⁊ marie d̄ frumēto nouo Ra. vō. iij. almā. d̄ tritico dicit. Triticū tēpamēto vicinū est. lz caliditati paꝝ attineat. Qd aūt pōderosi⁹ ⁊ solidi⁹ iueniē maior ē nutrimenti. Oib⁹ q̄z hoib⁹ alijs gnis pficiēs mag ppriū iueniē. Sāguis etiā ex eo gñat⁹ oi sanguiē q̄ ex alijs gñaē gnis tēpatior ē. Et seq̄nti ca. dicit. Pāis q̄ ex tritico fit plib⁹ hoim ꝯueniētior ē. Circa electōez aūt tritici sciēduz ē q̄

c i

electõ ei⁹ põt sumi vno mõ ex pte sbē ipsi⁹. aio mõ ex pte p̄pepatõis ei⁹. Electõez aūt ei⁹ ex pte sbe ipsi⁹põit Aui.ij.canõis.c:d frumēto dicēs. Meli⁹ est illd qd est mediū iter duriciē et raritatē magnū pigue recēs.i.nõ nimis antiquū planū qd ē iter rubedinē et albedinem frumentū vō nigrū mali ē nutrimēti. Rasis vō supaddit põderositatē ei⁹ sup electõe ei⁹. Circa electõnez vō ei⁹ex pte p̄patõis ei⁹sciendū ē ꝙ oïa q̄ sunt ex faria tritici fixa tarde a stõacho descendūt gn̄ant grossos hūo rs:opilāt vias epatꝭ:augmentāt splenē ꝛ gn̄ant calcalū multū nutriūt si digerant. Triticū vō elixū ē cib⁹ gvis ꝛ idigestibil.ſꝫ si digerat fortiter nutrit ꝛ roborat virtutē Sꝫ triticū sb foꝛa pāis bn̄ fermētati et ossati i clibāo moderato igne ē elect⁹ cib⁹. Et oïa ista colligunt ex Ba.i. ali. Scda res ē lac. Et põt istd itelligi d lacte ebutirato qd apd medicos adhoc dr ꝛ apd cões balbuca. Balbuca.n.recēs si cõedat cū pāe recēti siue calido ei iposito maxie ipingat. Põt etiā itelligi de lacte caprio qd etiā multū nutrit.d quo pri⁹ lati⁹ dictū ē ibi. Persica põa pira. Tercia res ē case⁹ ifans siue recēs d quo dicit Aui. ij canõis.c.de caseo ꝙ ē nutritiu⁹ ꝛ ipingatiu⁹. Et lꝫ case⁹ recēs nutriat ꝛ ipinguet in regie tn̄ sanitatꝭ nõ ꝯuenit quia sequnt ex eo nocumēta pri⁹ dicta.ib.psica põa pira. Quarta res testiculi. Et istd maxie intelligendū ē d testicul' galloꝝ ipingatoꝝ d q̄b⁹ Aui.ij.canõis.c.d testiculo dicit.ꝙ sunt vald bõi nutrimēti ꝛ plri.et.iiij.i.c. i.d eis dicit ꝙ i modica q̄ntitate multū nutriunt. Et põt istd etā itelligi d testicul' porcoꝝ mltū piguiū nõdū co ētitiꝫ sic porcoꝝ caro ea q̄ alioꝝ aïaliuꝫ q̄drupedū me

lior existit· et hoc q̄ ad hoc q̄d ē nutrimētuȝ p̄bere mai⁹ irresolubili⁹ corpi hūano sili⁹ sic etiā et porcoꝝ testiculi respectu testiculoꝝ alioꝝ aīaliū q̄drupedū·et ē hic dili gēter notādū ꝙ testiculi aīaliū ꝓuectoꝝ i q̄b⁹ ē iā ferm̄ tatū semē et gn̄atū nō sunt bōi nutrmēti ſ3 testiculi aīali uȝ iuuenū adhuc nō coit̄ potentiū q̄b⁹ abuc nō ē ſp̄ma fermētatū sunt sat̄ laudabil̄ nutrimēti si bn̄ digerat̄ et d̄ istis etiā itelligit̄ dictū pri⁹. Quīta ē caro porcia de cui⁹ electōe et effectu sat̄ āple dictū ē pri⁹. ibi.ꝑsica pōa pi ra. Sexta ē cōestio cerebroꝝ. Pro quo sciendū ē ꝙ ce rebrū est stōacho malū nauseatiū deiectiuum appetit⁹ et grossi humoris ganeratiuuȝ veꝝ ē tn̄ ꝙ si bene dige rat̄ alimētū dat corpi notabile ſ3 nullo mō cōedi dȝ p⁹ alios cibos. Bonū aūt ē ꝙ cū origāo vl̄ calamēto vl̄ cū aliq̄b⁹ obtēꝑantib⁹ ei⁹ viscositatē et frigiditatē i quib⁹ sit virt⁹ icisiua et calefactiā ꝑet. Et cauēdū ē ꝙ si cōedat̄ ꝙ p̄m it⁹ asset̄ suꝑ carbōes. Et ē adūtēduȝ ꝙ nō ꝯfert ill̄ q̄b⁹ frigide solēt aduenir̄ egritudīes ſ3 bn̄ hn̄tib⁹ cōple xiōeȝ calidā vt vl̄t Ra.iij.almā.c.d̄ v̄tutib⁹ mēbroꝝ aīa liū. Et breuit̄ paꝝ ꝯuēit in regīe saītat̄:ſ3 aliquando bn̄ ꝯuēit via medicīe sic cerebrū capoloꝝ ꝯueniēs ē ꝯ ve nēa et ꝯ morsuȝ veneōsoꝝ et cerebrū lepor̄ ꝯ tremorē et ſm q̄sdā cerebrū pulloꝝ et caponū ad mēoriā et ſ̄btilitōȝ īgenij ꝯferūt. Circa electōȝ tn̄ cerebroꝝ scēdū est ꝙ meli ora eoꝝ sunt cerebra volatiliū et ꝓp̄e mōtanoꝝ et ex cere bris q̄drupedū cerebrū ariet̄ deīde vituli vt vl̄t Aui. ij. canōis.c.d̄ cerebro. Septia ē medulle q̄ m̄lti sūt nu trimēti si bn̄ digerant̄ ꝓut dicit Aui.ij.canōis.c.de me dulla.et etiā facile i sanguinē ꝯuertit̄.hoc tn̄ maluȝ fa-

ciūt q̄ reiciūt appetitū atq̄ nauseā inducūt. Et ḡ Aui. doc; eas conedere cū piperib⁹. Et etiā aliq̄ eas prepāt cū citonijs ꝛ pastill' vt faciūt lecardi. Et p electōe eaꝝ dicit Aui. q̄ ꝯuenictior ē medulla vituloꝝ ꝛ cerui deide tauri ꝛ p⁹ea capꝛꝝ deide ouiū. et ꝟm aliq̄s medulle tauroꝝ iuuenū ꝛ pinguiū multū ꝯueniētes sunt. Octaua ē dulcia vīa de q̄b⁹ posteri⁹ dicet i xi. Sūt nutritia. Nōa ē cib⁹ gustu iocūdior q2 tal' maxie nutrit. Iux̄ illō ypo. ij. pti. āphorismoꝝ dicētj. Paꝝ deterior cib⁹ ꝛ pot' delectabilior quiō meliorib⁹ mag' delectabil' ē appetend⁹ Et Ga. i comēto illi⁹ ait. Ois eni cib⁹ sapid⁹ i q̄ quisq̄ delectat̄ cū accipit̄ a stōacho ꝯplex⁹ retinet̄ ꝛ cū magna delectatōe digerit̄ plusq̄ quilz ali⁹ q̄ si sit abhoiabil' fugit vñ vomit⁹ fastidiū iflatio rugit⁹ generant. Et hic est q̄ aliq̄ meli⁹ valēt cū malo cibo q̄ cū bono q2 maiorez delectatōez hñt i malo. Decia ē oua sorbilia q̄ i modica q̄titate etiā multū nutriūt de q̄b⁹ etiā dictū est ō ibi Oua recēcia. Undecia ē fic⁹ maīe ō ppter suā dulcedinē multū nutriūt ꝛ ipinguāt. Circa istō tñ sciendū est q̄ lz nutrimētuz fic⁹ nō existat i robore nutrimēti carnis ꝛ ḡnoꝝ ē tñ vehementioris roboris q̄ nutrimentū oim fructuū vt vlt Aui. ij. canōis. c. de ficub⁹. Et ibidē etiaz dicit q̄ fic⁹ ē nutribilior ceteris fructib⁹: Et idē vlt Aui. iij. i. c. d2 regie ei⁹ qō cōedit̄ dicēs q̄ iter fruct⁹: fructus mag' nutriti ꝛ siliores ꝛ ppinq̄ores carnib⁹ i nutriēdo sunt fic⁹ ꝛ vue valō maīe ꝛ dactili. Circa electiōez vero eaꝝ sciendū ē q̄ ꝟm Aui. ij. canōis. c. i. ō ficub⁹. Melior ē alba q2 leuior deide rubea siue citerna ꝛ deide nigra Et q̄ vehemēter maīa ē melior ē ꝛ pxia adhoc vt noce

at. Itē hūide ꝛ recētes fic⁹ magꝭ ꝛ veloci⁹ nutritiue sunt ꝙ̄ sicce ꝛ citi⁹ trāsiūt de stōacho ad epar ꝛ magꝭ humec tāt epar ꝛ magꝭ lenificāt ꝙ̄ sicce. vez̄ sicce sūt min⁹ ifla tiue ꝛ magꝭ stōacho ꝯueniētes ꝙ̄ hūide. Et de siccꝭ dicit Aui. loco p̄al. Sicca q̄dez̄ ī suis opatōib⁹ ē laudabil' ve rū sāg. is ex ea gn̄at⁹ nō ē bon⁹ ꝛ ꝓpter hoc facit pedi- culos vez̄ si sit cū nuce tūc ei⁹ chim⁹. i. hūoꝛ fit bon⁹ ꝛ p⁹ nucē cū amigdala. Et p⁹ea dicit ꝙ admīstratō sicce cuz̄ ieiuniū adē ē mirabil' iuuamēti ī apiēdo vias cibi ꝛ ꝓbe cū nuce ꝛ amigdala cū tn̄ ei⁹ nutrimētū cū nuce sit pluꝭ ꝙ̄ cū amigdala. Et ꝯueniūt vtreqꝫ fic⁹ ī boꝛ ꝙ ī ipis ē ifla tō ꝛ lenificatō ꝛ expl'sio supfluitatū ad cutē ꝛ ꝓuocatio sudoꝛꝭ ꝛ rēotio asꝑitatꝭ gutturꝭ ꝛ mūdificatio ꝛ lenitio pectorꝭ ꝑlmōis ꝛ cāne ei⁹ aptō opilationū epatꝭ renū ꝛ splēis. Duodecia r̄s ē vua recēs. i. vua dulcꝭ ꝛ bn̄ matūa Pro q̊ sciendū ē ꝙ vua ē triplex. Nā q̄daz̄ ē imatura ꝛ acerba ꝛ fit ex ea agresta et ista strigit ventrē ꝛ coleraz̄ rubeā reꝑmit atqꝫ sāguinē. et multū valꝫ ī fluxu vētris colerico. Alia ē matūa viriō ꝛ recēs ex q̄ fit vinū. Et ista spāl'r qn̄ ē alba ꝛ sine nucleis ꝛ cortice ventrē laxat ꝛ ce terꝭ fructib⁹ ꝑli ꝛ meliorꝭ nutrimēti existit sic ꝛ fic⁹ mi norꝭ tn̄ nutrimēti est ꝙ̄ fic⁹ vt hꝫ Aui ij. canōis. c. de vua. Verū est tn̄ ꝙ ventositatē generat ꝛ inflatōes ꝛ ven- tris dolorē. Et si remanserit ꝑ duos dies vel tres post collectōez̄ suspēsa donec cortex detumescat meli⁹ nu- trit ꝛ min⁹ laxat nec tm̄ inflat. Et hn̄tes stomachum plenū cibo ꝛ imundaz̄ malis hūorib⁹ nullo mō come- dāt vuas ꝛ specialiter recētes ꝛ sine arill' velociter eni in stomacho immūdo corrūpunt ꝛ in stomacho pleno

cibis q̃ [illegible] no poterũt exir

p⁹ eaꝝ digestiões ꝓpter cibũ nondũ digestũ. q̃ re tũc in stõacho corrũpunt: ⁊ aliuꝫ cibũ corrũpunt. Et silr etiaꝫ ĩtelligendũ ẽ de aliis fructib⁹ laxatis. Et si aliq̃s velit sumer vuã viridẽ ⁊ recentẽ bonũ ẽ ꝙ p̃mit⁹ ĩfundat in aq̃ ferueti p horã. ⁊ deĩde ponat ĩ aquã frigidã: ⁊ p⁹ sumat. Ra. v̂o. iij. almã. d vua receti ⁊ spãlr dulci dicit ꝙ cito corp⁹ ĩpingat ⁊ augmẽtat erectões v̂ge. Et vlteri⁹ dicit ꝙ illa vua q̃ ẽ sbtilioris corij. i. cortic̃ citi⁹ descendit a stõacho. Jlla v̂o q̃ ẽ grossioris tardi⁹. Alia ẽ vua sicca. q̃ passula vocat ⁊ ista lꝫ ponat ⁊ numerat ĩ ter eq̃lia. paꝝ tñ caliditati attiet. ⁊ bñ nutrit fm Ra. lo. p̃al. ⁊ ꝯfortat stõachuꝫ ⁊ epar fm Aui loco p̃al. ⁊ opilatiões rẽouet. Et dr̃ ꝙ epar ĩpinguat ex eis. ⁊ marie si mundẽtur ab arillis. Et sic text⁹ p̃dict̃ põt ĩtelligi de vua matura recẽti: ⁊ d vua sicca q̃ passula dr̃.

Vina probantur odore. sapore. nitore. colore.
Si bona vina cupis hec quiq꞉ probant in illis
Fortia. formosa. fragrantia. frigida. frisca.

¶ Jn hoc textu ponunt q̃tuor gñalia qb⁹ vina ꝓbant. Priꝫ ẽ odor. vinũ. n. bõi odor̃ siue redolẽs mltiplicatiꝫ ẽ spũuꝫ sbtiliũ. Et fm Costan. v. theorice bñ nutrit: ⁊ bonũ sãguinẽ gñat. vinũ v̂o fetidũ abhosabile ẽ nãe hũane spũs grossos melãcolicos gñans. ⁊ fm Constan. v. theorice malũ sanguinẽ ⁊ capit̃ dolorẽ ex malo fuõ caput ascendẽte gñat. Ha. v̂o. iij. regis acutoꝝ. comẽto. i. loq̃ns d diũsitate vinoꝝ ex odore dicit q̃d ex vino est bõi odoris ẽ melioris chimi. i. hũoris. ⁊ fm illd ẽ multitudo q̃ ĩplet ex eo caput qd ẽ q̃ ẽ sbtili⁹ et calidi⁹. qd ãt

ex eis ē mali odoris ſm maliciā chimi gñati ab eo erit paucitas leſiōis ei⁹ i capite qd̄ ē qꝛ ē frigidi⁹ ⁊ groſſi⁹. Illd̄ aūt cui penit⁹ nō ē odoꝛ nō facit oīno aliqd accideꝛ i capite: qꝛ ē vehemēter groſſuȝ. Scd̄m ē ſapoꝛ: ſic n. cib⁹ ſapidioꝛ m̄li⁹ nutrit ⁊ m̄li⁹ a ſtōaco āplectit' vt dtm̄ ē in ſnia p̄cedēti: ita ⁊ vinū. Circa iſtd̄ tñ ſcendū ē q̄ꝫ via i ſapoꝛe diūſificanꝛ. q̄daȝ. n. ſunt dulcia alijs nutrib lio ra groſſuȝ ſanguinē faciētia ⁊ vētreȝ hūectentia ad digerendū dura ⁊ ſiti gñatia. Alia ſunt pōtica ſiue ſtiptica ſtōachū ɔfoꝛtātia ventrē ɔſtipātia pectoꝛi ⁊ ſue ptinētie. ſ. pulmōi ⁊ cāne ei⁹ nocia iteſtis ɔgrua ad digerēdū dura. Alia ſunt acerba q̄ ſūt diuretica. i. vꝛie ꝓuocatia groſſos hūoꝛes nō gñatiua ſꝫ diſſoluētia. Alia amara min⁹ calida. vt hꝫ Conſtā. v. ethoꝛice. Terciū ē nitoꝛ ſiue reſplendētia q̄ īdicat ſup ſbtilitate vini. ⁊ ſic ex ɔñti ſup ſbtilitate ſpūuȝ ex ip̄o gñatoꝝ. Quartū eſt coloꝛ Ex pte eni coloꝛis via diūſificanꝛ i nutritōe. vina. n. rubicundioꝛa ceterꝭ pib⁹ magꝭ nutribilia ſunt alb. ⁊ iō pl⁹ ɔueniūt macris q̄ꝫ alba. Alba tñ pl⁹ ɔueniūt piguibus Et de iſta diūſitate vini ex coloꝛe dictū ē pꝛi⁹ ibi. Qua recētia. Deide i textu ponunꝛ quiqꝫ ſpālia q̄b⁹ pꝛobaꝛ bōitas vini. Prim tangiꝛ cū dꝛ foꝛcia. Foꝛtitudo enim vini cognoſciꝛ ex effectu. Uinū eni foꝛte ē qd̄ calefacit coꝛp⁹ vehemēter replēs caput ſm Ga. comēto. i. iij. ptile regis acutoꝝ. Iſtd̄ eni vinū maxie ſpūuȝ ē multiplicatiuū ⁊ multū nutritiuū. Caueāt tñ ab illo niſi ſit lipbatuȝ qui ſunt debilis cerebꝛi: qꝛ magna effumatō ab ip̄o ad cerebꝛū ipſoꝝ ꝑueniret: ⁊ ipꝫ lederet. Scd̄m tangiꝛ cū dꝛ foꝛoſa. Uinū eni foꝛoſuȝ ſiue pulchꝛū qꝛ cū maio

ri appetitu / un r meli⁹ digerit̃ ⁊ meli nutrit. Terciū tā
git cū dr̄ fragrātia. Vinū.n.fragrās siue bn̄ redolēs ma
xie ꝯfortatiꝫ ē ⁊ spūuꝫ ib i iū gn̄ati iū. vt dictū ē. Quar
tū tangit̃ cū dr̄ frigida.nā vinū dꝫ eē frigidū ꝙ ad tactū
nō aūt ꝙ ad effectū. vinū.n.calefactū cū sit rari⁹ ⁊ sbtili⁹
citi⁹ iebriat neruos d̄bilitat ⁊ caput ledit nisi i mediça
ꝗtitate sūptuꝫ fuerit. Quintū tangit̃ cū dr̄ frisca. vinuꝫ
n.bonū dꝫ eē friscū sic leue qđ spumādo sonū facit. ⁊ hꝫ
spumā tenuē ⁊ facili labilē. ⁊ in medio cxn̄te.siue q̄ i
eo mouent̃ athomi.vinū eni nō isti⁹ dispositiōis pedu
lū dici dꝫ ⁊ maxie si nō sonat vel corpa athomalia non
hēat.vl' dꝫ dici debile vel limphatū si spumā hēat cū
magnis āpulis vel ad lat⁹ cyphi spuma diu maneat.

Sunt nutritiua pl'us dulcia candida vina.

In hoc textu ponit̃ vnuꝫ documentuꝫ de vinis. Et
est ꝙ vina cādida ⁊ dulcia ceteris parib⁹ pl⁹ nutriūt re
liquis vinis. et istud voluit Constantin⁹ loco p̄al. ⁊ idē
vult Auicenna tercia primi c. de regimine aque ⁊ vini
vbi dicit. vinū ꝙꝫ grossum qđ est dulce est meli⁹ illi qui
vult esse pinguis. Et ratio est q2 vina dulcia vehemen
ter a mēbris attrahunt̃ ꝑpter eoꝝ dulcedinē cui n̄tura
cōgaudet. Nam dicit Auicē. scđo canonis trac. prima
c. tercio. Operatōes aūt dulcis sunt digestio ⁊ lenifica
tio ⁊ multiplicatio nutrimēti ⁊ natura diligit ipm ⁊ vir
tus attractiua attrahit ipm. Et licꝫ iste textus verificet̃
de oī vino dulci. eligibile ē tn̄ vinū moderate dulcedis
⁊ nō dulce in sūmo sic̄ vinuꝫ qđ vulgo muscadellū siue

muſca de tũ d? q? tale corrũpit ſanguinē. Cui? rō eſt q? natã rapit auide tale vinũ a ſtōacho ad epar priuſq̄ di geraī qd i eo eſt vtile chilificatiōi ⁊ anteq̄ matureī ei? ſuꝑfluitas ꝑpter delectatiōez ei? mariaz in ꝯnaīalitate dulciũ ⁊ ſic replet ſanguinē ac ſitate idigeſta et q̄ reddit apt? ebulitōi ⁊ putrefactōi. Et iſtō etiā itelligendū ē de alijs cibis dulcib? in ſūmo. Pro maiori not cia ſciendū ē q̄ ex vſu vini dulcis ⁊ alioꝝ nutriētiū dulciū tria timenī nocumēta ⁊ maxie his q̄ ad ea ꝓni ſunt. Primū ē faſtidiū ꝑ ptereа q̄ dulcia ſuis caliditate et hūiditate leniūt ⁊ applanāt orificiū ſtōachi inducētia illic diſpoſitōz ꝯriaz ianitōi ⁊ corrugatōi illi? q̄ ſūt cā faīs. Scdm ē velocitas inflāmatēis coꝝ ꝯūſionis i colerā. Nā res dulces ꝯueniētiſſime ſūt i gñatōe colere. Et ꝑpter hoc mel pl? oīb? reb? gñat colerā qm̄ ipm ē dulci? oīb? reb? ⁊ p? ipm vinū dulce vt hz Ga. i comēto illi? canōis. iij. pti. regis acutoꝝ. Mentē leui? ꝑcutit. Et hic ē q̄ iducit ſiti nec ꝯueit febricitātib? nec etiā colericis vt ibidez dicit Ga. Terciū ē opilatō epatis ⁊ ſplēis q? dulcia trahū tur ab eis cū fece ſua ꝑpter magnā delectatōez quā habēt i eis ⁊ maxie epar anteq̄ digeraī q̄re illic leuiī iducūt opilatiōes coopāte ad hoc ſbā groſſa i q̄ fundaī ia por dulcis ſm Aui. ij. canōis trac i. c. iij. Et hic ē q̄ vinū dulce min? ē vrie ꝓuocatim q̄ alia via. Et ꝯ iſta tria nocumēta ſūme valēt acetoſa q? appetitū ſua acetoſitate ꝓuocāt ⁊ ſua frigiditate iflāmatiō? ꝓhibēt ⁊ ſbtiliate ſue ſbē opilatōes apiūt. Notādū iſup q̄ lzvia dlcia ⁊ alia nutrientia dulcia opilent epar ⁊ ſplenem deopilant tñ ipm pulmonē. Et rō quare nō opilāt pulmonē ſic epar

ꝛ splenē ē qꝛ a dulcib⁹ ī trāsitu suo p meri nil nisi sbtile ad ipꝫ resudat ꝛ sāguis genit⁹ ex reb⁹ dulcib⁹ ad plmonē vēit iā purificat⁹ ī epate pu⁹ ꝛ ī corde sbtiliat⁹. ꝛ istō vlt Ga. ī comēto illi⁹ canōis. iij. pti. regis acutoꝝ. dīcis pot⁹. Itē vina dulcia min⁹ iebriāt bm Ypo. iij. pti. regimis acutoꝝ canōe illo. Mentē leui⁹ pcutit ꝙ reliq fortiora via. Ex pdictis ꝯcludi pōt qꝫ si bibaī vinū rōe nutritōis corpis restauratōis ꝛ īpinguatōis. sic ꝯtingit in his q macri sūt: siue naturalr siue accñtaliter. tūc ꝯpetūt via dulcia ꝛ grossa sufficiēter colorata. Talia. n. vina sūt sufficiēter nutritia ꝛ depditi restauratia: ꝛ corpoꝝ īpingatia. vñ ꝯueniētiora sūt ad īpinguandū corpa macra. Et oppositū si intēdam⁹ nō nutritōeꝫ nec depditorū restauratōeꝫ nec īpinguatōeꝫ. vt ꝯtigit ī his q sunt multū carnosi ꝛ pigues. tūc via sbtilia nō dulcia. sꝫ sapoꝛ āicabili odorifera ad albedinē declinācia sufficienter fortia eligēda sūt. Si vō deī vinū ad sitis extintōeꝫ tūc vinū albū sbtile debile ē eligibili⁹. tale. n. vinū magis hūectat ꝛ īfrigidat. ꝛ p ꝯñs meli⁹ extiguit siti. ꝛ ꝙto sitis ē mior tāto tale vinū ē ꝯueniēti⁹. Si vō vinū deī ad spūū ꝯfortatōꝫ. ꝛ repatōeꝫ ꝛ virtutis cōfortatōeꝫ tūc dꝫ dari vinū sbtile odoriferꝝ saporis delectabil mediocris coloris sufficiētis fortitudis ꝛ tale vinū dꝫ sumi cū pauco cibo. ꝛ dꝫ ēē ꝯpuratū ab vtraqꝫ supfluitate dꝫ sumi ī pauca ꝙtitate. Si vō ītendam⁹ pectoris ꝛ pulmonis mundificatōeꝫ ꝛ vētris laxatōeꝫ. tunc vina mediocris sbē sapore dulcia sunt magis eligibilia.

Si vinū rubeū nimiuꝫ quandoqꝫ bibatur.
Venter stipatur vox limpida turbificatur.

In hoc passu ponunt duo nocumēta nimie potatōis vini rubei. Prīm ē ꝙ nimia bibitō vini rubei ꝯstipat vētrē .i. duros facit recessus seu difficulter hᵉre egestionē. Cui⁹ cā ſm aliq̊s est q: tale vinū rubeū pl⁹ ceterꝭ parib⁹ ē calefactiuū ꝛ magꝭ nutritiuū. Inquātuȝ .n. pl⁹ ē calidū magꝭ exsiccat ꝛ inq̄tuȝ magꝭ nutritiuū auidi⁹ a nāa retinet. Pōt tñ text⁹ itelligi d̄ nimia potatiōe vini rubei stiptici aut pōtici ex q̄ ꝯstipicat ꝛ ꝯstipat vēter ꝓpter stipticitatē aut pōticitatē vini. Circa istō tñ sciēduȝ ē ꝙ si exibeat vinū ad stōachi ꝛ viscer ꝯtētiue fortificatōneȝ eligem⁹ vīa grossa pōtica vl' stiptica rubea vl nigͣ sic cōtigit in hn̄tib⁹ fluxū vētris ꝓpter debilitatē ꝯtētiue stomachi: ꝛ istō vult Ypo. iij. pti. regis acutoꝝ canōe illo palme⁹ q̄deȝ ꝛ niger. ꝛ silr Ga. i cōmēto illi⁹. Sȝ si intēdam⁹ ꝯfortatōeȝ digestie ꝯpetūt vina sbtilia vl' mediocria in sbā ꝛ colore bōi odoris ꝛ ꝯueniētꝭ saporis ꝛ sufficientꝭ vigoris aliq̄lis stipticitatꝭ. Scōm est exaspatio gutturꝭ siue raucedo quā inducūt aliq̄ vina intēse rubedinis ꝓpter eorum siccitatē ꝛ terrestreitatē. Et istō nocumētuȝ etiā ꝯtigit ex vinis rubeis patrie barbārie ꝓpter eoꝝ stipticitatē ꝛ terrestreitateȝ. ꝛ marie qñ musta sunt vina ṗdicta istō nocumentū ſm ōtigit. Nō tñ priȝ q: mustū magne rubedis solȝ inducet vētris fluxuȝ ꝓpter feces suas terrestres cū eo mixtas q̄ sui mordicatōe mordicāt intestia ex q̄ mordicatōe flux⁹ vētris cātur. ꝛ tale vinū nō dȝ bibi mustū .i. q̄diu fuerit turbidū ꝛ bulliēs q: ex q̄ ipȝ ē mordicās ꝓpter suas feces terrestres ab eo etiā eleuat fum⁹ mordicās q̄ ad cerebrū veniēs sui mordicitate mordicat oculos atq̧ rubiscat. Et istō

etiā itelligendū ē đ istis mustis patrie barbātie siue ru
beis siue albis ꝓpter eoꝝ terrestreitatē. Cā aūt q̄re iste
sum⁹ ē mordificatiu⁹ ē qr vinū a quo dissoluit̄ ē mordi
catiuū. Jā vt dicit Ga. i. pti. āpho. i cōmēto illi⁹ āphor.
z'q̄ crescūt q̄cquid a qualꝫ re dissoluit̄ ei vñ dissoluitur
necesse ē vt assimulet̄

Allea nux ruta pira raphanus et tiriaca
Hec sunt antidotum contra mortale venenū.

In hoc textu ponunt̄ sex medicīe valētes ꝯ vene
nū. Pria ē alleū qđ maxie valꝫ ꝯ nocumēta ꝓuenit̄ solē
tia ex mala aq̄ z maxie valet ꝯ potū male aq̄ đ quo di
cit Sera. in aggregatorio. c. đ eo q̄ qñ sumit̄ alleū z p⁹
bibit̄ aq̄ corrupta nō nocet aq̄ illa potāti. Et idē innuit
Aui. ij. canōis. c. de eo. z. iiij. i. c. de ꝯuatōe iter agētis a
nocumēto diūsaꝝ aq̄ꝝ. Et istđ idē etiā opat̄ cepe vt vlt
Aui. ij. canōis. c. de eo: et sic pōt ꝯp̄hendi sub alleo de
eo etiā dicit Aui. iiij. i. loco p̄al. q̄ cepe ē vt tyriaca ma
laꝝ aq̄ꝝ z maxie cū aceto qr cepe ē subtiliatiuū incisi
uū abstersiuū cū stipticitate z apit fortiter vt vlt Aui.
ij. canōis. c. de eo. Et est calidus in tercio q̄re calefacit
malas aq̄s ꝓhibēs ne sua frigitate stōacho noceāt z sb
tiliat grossas faciēs eas cito penetrar̄. Et acetū huic ꝯ
mixtū vigorat virtutē ei⁹ i sbtiliatōe z penetratōe aq̄ꝝ
z ꝓhibꝫ a siti quā iducere solet cepe comestū. Et eadeꝫ
rōe verificat̄ de alleo. z ĝ etiā dicit Aui. iiij. i. loco p̄al.
q̄ allea cōcedēda sūt sup aq̄s grossas z turbidas: qr sbti
liāt eas: cito descendere faciūt z ꝓhibent ne stomacho
noceant z intestinis z ne venas opilent. Alleū p̄terea

comestū añ iter ⁊ p⁹ hoc ex melioib⁹ reb⁹ ē ī ꝯueniētio rib⁹ illis q̄ veniūt ab aer frigido vl' q̄ vadūt ad eū vt ī nuit Aui. iij. i. c. d regēdo iter agētez ī frigoī ⁊ ꝯgelatū Et ex isto sequit̄ ꝙ alleū m'tū valz iter agētib⁹ ⁊ p diū sas iras eūtib⁹ ⁊ diūsis potib⁹ vtētib⁹ iux illō metricū Allea q̄ maē ieiuō sup̄serit ore. hūc ignotaꝝ ñ ledit po t⁹ aq̄ꝝ. hec diūsoꝝ mutatō facta locoꝝ. valz ꝑtere ī alle uz ad pūctaz vmiū venēosoꝝ ⁊ morsū s̄pentū qñ bibit̄ cū vio qd Aui. ij. canōis. c. d eo se dicit fuisse exptū. et ꝯfert et iā morsui cais rabiosi ⁊ qñ fit ēplastrū ex alleo ⁊ foliis fic⁹ ⁊ cimio sup morsū mugali ꝯfert vt ibidē di cit Aui. Cepe vō fz Aui. ij. caōis. c d eo: ꝯfert etiā mor sui cais rabiosi cū linit̄ sup ip̄z aq̄ ei⁹ aut ēplastrat̄ ex eo cū sale ⁊ ruta. ⁊ cepe qd cōedit̄ expellit nocumentū vē tositat̄ venēosoꝝ. Et dixerūt q̄dā ꝙ ip̄z gñat ī stōacho huorez hūidū plim frangentē nocumentū veneōsoꝝ Notādū ē circa istō ꝙ alleū ⁊ cepe ⁊ silr etiā porrū vīa cibi ñ ꝯpetūt tēpat̄ corpib⁹ nec calid ⁊ spāl'r cruda paꝝ n. nutriūt ⁊ m̄le nutriūt ⁊ gñāt sāguinē acutū ⁊ pūgitiz gssos hūoīs tñ sbtiliāt ⁊ viscosos īcidūt ⁊ p⁹ꝙ decocta sūt pdūt pūgitiuitatē ⁊ adhuc remāet vt⁹ īci sua ⁊ sbtili atia vñ mag̃ cocta ꝯpetūt ꝙ̄ cruda. Porri. n. sūt calidi ⁊ sicci ⁊ dāt corpi alimentū illaudabile ⁊ ocul' nocent ⁊ gñāt sāguinē nigrū ⁊ melācolicū ⁊ sōnia tribilia ⁊ ñuos ledūt rōe pūgititat̄ eoꝝ nocēt dētib⁹ ⁊ gigiuis ⁊ null⁹ colerīc⁹ nec melācolic⁹ eis vtat̄ ⁊ spāl'r crud. Cepe calid sūt ⁊ hñt hūiditatē supfluā terrestrē cū hūiditate aq̄a sbtili idigesta. si cōedant̄ cruda gñant ī stōacho hūoīs m̄los ⁊ putrefactibīes ⁊ corruptibl's ⁊ īducūt sōnia m̄la

ꝛ terribilia ꝛ dolorē capitꝭ. ꝛ nimiꝰ vsus eaꝝ disponit ho
minē ad meōriaȝ deꝑdendā ꝛ ꝑturbat intellectū ꝛ ꝑdu
cit ad dementiā. Sȝ si comedanť cocte cū aq̄ laudabi-
liū carniū laudabilr iuuāt digestōeȝ ꝛ minuunť eaꝝ no
cumēta ꝛ tēꝑant cibaria frigida cum quibꝰ decoqunť sȝ
meliꝰ est eis nō vti. Allea calida sunt ꝛ declināt ad ali
q̄leȝ hūiditatē sȝ minꝰ q̄ cepe valēt ꝯ vētositatē ꝛ valēt
i tussi et bū screare faciūt sȝ nocēt visui et dolorē capitꝭ
inducūt et sunt tyriaca rusticoꝝ. Et sic p̄dicta solū ꝯue
niūt his q̄ fleumaticū aut grossuȝ viscosuȝ hūoreȝ hūe
rint. Colerici v̄o a p̄dictis abstineant. Scd̄a est nux de
qua dicit Aui. ij. canōis. c. de ea q̄ ipsa cū ficubꝰ et ru
ta est medicia oibus venenis ꝛ ex ea cū cepe et sale fit
ēplastruȝ suꝑ morsuȝ canis rabiosi. Et istd̄ maxie intel
ligiť de nuce sicca añ cibū sumpta mō p̄dicto. Et circa
istd̄ vlteriꝰ sciendū ē q̄ nuces sicce peiores sunt recēti
bꝰ et hūidis q: sicce magꝭ vnctuose sunt rōe cuiꝰ in co-
lerā ꝯuertunť et inducūt capitꝭ dolorē ꝛ oculos turbāt
ꝛ v̄tiginē gn̄ant ꝛ sp̄aliter sup̄te pꝰ cibū ꝛ ligue palisiȝ i
ducūt ꝛ vōituȝ ꝓuocāt ꝛ vesicas i ore faciūt. Et hn̄tes
stōachuȝ colericū maxie dn̄t euitaṙ nuces siccas ꝛ q̄
to antiq̄ores tāto peioꝛs sunt. Recētes aūt minꝰ male
sunt q: nō sunt tāte vnctuositatꝭ ꝛ iō nō gn̄ant dolorē
capitꝭ aut v̄tiginē ꝛ silia sic sicce ꝛ rōe hūiditatꝭ lubrifi
cātꝭ laxāt ventrē ꝛ si aliq̄ntuluȝ torreanť ꝛ cōedanť pꝰci
bū ꝯprimūt cibū suꝑtuȝ. Et sic pȝ q̄ nuces recētes sunt
magꝭ ꝯueniētes corpibꝰ sanis q̄ sicce. Tercia ē ruta de
q̄ dicit Aui. ij. canōis. c. d̄ ea q̄ resistit venēis. Et pꝰea
subiūgit ꝛ bibat q̄ sibi tiet ne inpotu suāt venenū et pū

gia veneñosis de semie ei⁹ põd' dragmevni⁹ cuz foliis su
is cũ vino ꝛ ꝓpe si bibit cũ nuce ꝛ bolo oĩb⁹ ꝯtriꝗ ꝛ cõixtꝗ
ꝛ dt Ari.i d aĩalib⁹ ꝙ cũ mustela vlt pugnarẽ cũ ſpẽte siue
cũ bufoẽ ipa cõedit rutã vt iterficiat eũ qꝛ odoꝛ rute ẽ
inimic⁹ veneo vñ cõestio rute cũ ficub⁹ ꝛ amigdal' dul
cib⁹ i mãe p̄buat a veneo. Notãduz circa istõ ꝙ duplex
ẽ ruta q̃daz dõestica ꝛ alia siluestris. Dõestica m̃lioꝛ sil
uestri ẽ qꝛ siluestris ꝛ maxie sicca callida ꝛ sicca ẽ in q̃r
to gradu q̃re plim sumere de ea ẽ pniciosuz. Dõestica
v̾o hũida calida ꝛ sicca ẽ in scdo gradu: sicca v̾o i tercõ
Et ẽ icisiua resolutia cariatiua vẽtositatuz: ꝛ istõ maxie
ꝯucit sicce. Nã dicit Sera.c.d ea ꝙ ẽ de reb⁹ magꝭ ꝯfe
rentib⁹ inflatõib⁹.i. vẽtositatib⁹ sꝫ i hũida ẽ iflatio. Itẽ
ruta vehemẽter acuit visuz ꝛ ꝓpe succ⁹ ei⁹ cũ succo fẽi
culi ꝛ melle collirio facto ex ea aut cõesta vt dicit Aui.
ij.canõis.c.d ea. Qꝛ tñ in succo rute q̃daz ẽ bauracitas
nocẽs oculo: iõ ruta põt applicari oculo vẽtilãdo ita ꝙ
solũ vapoꝛ siue suãlis euaporatõ ei⁹ ꝛ non sbã rute ad
sbãm oculi ptingat. Quarta ẽ pira de q̃b⁹ dicit Aui.ij.
canõis.c. de eis ꝙ sũt cura fungoꝝ mortificãtiũ. Et qñ
coquni isti fungi cũ piris minorarẽ nocumẽtuz ipoꝝ. vl'
põt iste text⁹ vificari de piris aroãticꝭ q̃ sui arõaticitate
spũs ꝯfortarẽt ꝛ sic nocumentũ veneni repellerẽt. Qui
ta ẽ raphan⁹ de q̊ dicit Aui.ij.canõis.c. de eo ꝙ cõfert
morsui vipe ꝛ cũ vino morsui cornute etiã. Et semẽ ei⁹
ꝯfert veneis ꝛ v̾mib⁹ veneõsis. Et si ponarẽ fructũ eius
sup scorpionẽ morirẽ ꝛ aq̃ ei⁹ ẽ expta in hoc ꝛ ẽ fortioꝛ.
Et si momordenit aliquẽ scorpio q̃ raphanũ cõederit ñ
nocebit ei. Et ꝯfert etiã p̄focatõez q̃ fit a fungis morti

feris. Uel pōt dici ꝙ raphan⁹ valꝫ ꝯ venenū qꝛ ꝓuoca tiu⁹ ē vomit⁹ ꝛ sic ꝑ vomitū stōach⁹ purgat̄ a mal' hūo rib⁹ si q̄ in eo sint. Et circa istō sciendū est de raphano ꝛ radice q̄ sunt ꝓpinq̄ in ꝯplexiōe ꝙ nocēt corꝑib⁹ cole ricis gn̄ant enī sanguinē acutū ꝛ pungitiꝫ ꝛ raphan⁹ ē mal⁹ stōacho faciēs eructuat̄ ꝛ gn̄at hūorez grossuꝫ ꝛ si digestiua sit debilis gn̄at hūorez crudū: hꝫ tñ virtutem sbtiliatiuā ꝛ icisiuā. Quidā aūt cōedunt radicē ꝛ rapha nū post alios cibos ad ꝯfortandū digestōez de quo ad mirat̄ Ga. Uñ verū est qd̄ expiētia docet ꝛ dicūt sapiē tes medici ꝙ si comedant̄ post aliū cibū iuuāt ad dige stionē ꝛ descensuꝫ ei⁹ ꝛ ventrē laxāt sꝫ si comedant̄ āte aliū cibū ipellūt cibū ad supiora ꝛ vōituꝫ inducūt. Bo nū ē aūt ꝙ comedant̄ cū aceto ꝛ sale p⁹ alios cibos ꝛ i pauca q̄titate veꝝ ē tñ ꝙ ocul' nocēt ꝛ capiti. Ras. vero iiij. alinā. dicit ꝙ raphan⁹ longā faciēdo morā i stōacho icidit fleuma cui⁹ folia cibū digerūt ꝛ appetiuā adiuuāt qñ paꝝ sumit̄ de eis. Sexta est tyriaca q̄ a toto gn̄e va let ꝯ venenū ꝛ iō valet tā rōabilib⁹ q̄ꝫ brutis ꝯ venenū tā frigidū q̄ꝫ calidū. Et sub tyriaca pōt ꝯprehēdi metri datū qd̄ simile opat̄. De tyriaca eni dicit Auicē vi iiij. tract. iij. c. i. Scias ꝙ canon maxim⁹ in curatōe veneni est ꝯfortatio caloris innati ꝛ excitatio ipsius ad expel lendū sicut facit tyriaca. De tyriaca vō ꝛ metridato sil' dicit Aui. vi. iiij. trac. i. c. de medicinis cōibus ad veneā Sunt medicīe q̄ ꝯrie sunt veneō q̄re nō ꝑmittūt ipm ꝑ uenir̄ ad cor ꝛ sunt sic̄ tyriaca ꝛ metridatū.

Aer sit mundus habitabilis ac luminosus.
Nec sit infectus nec olens fetore cloace.

¶ In hoc textu notant̄ q̄tuor circa electōes aeris hita bilis quoꝝ prim est ꝙ hō dz eligeꝛ aerē mundū i. nō ī fectū vapoꝛib⁹ qꝛ aer īmund⁹ alterat coꝛ ꝭm ꝯplectōez illi⁹ qd̄ sibi ꝯmisceꝛ sic innuit Haly·iii·tegni in comēto illi⁹ canōis Dia hec eni ꝛc. Scd̄m est hō dz eligere ae rez lumīosuz: aer eni turbid⁹ īducit in coꝛpe tristiciaz ꝛ pigriciē qꝛ aer turbat⁹ ꝯmiscet hūoꝛes ꝛ turbid⁹ ad coꝛ pueuit q̄re ex ipso ꝛ hūoꝛib⁹ grossi ꝛ turbidi gn̄ āt sp̄s aīaz tristificātes ꝛ pigriciē inducentes. Nichil est ḡ qd̄ mag̃ iocundū facit hoīez atq̄ min⁹ ḡuez q̄ꝫ in claro ae re ābulare vel mane surgere. Terciū est ꝙ hō dz vitare aerē infectū cuiusmōi ē aer ī quo fiūt strages cōiter·n· in locis in q̄b⁹ p̄cessit maxia hoīm interferctio sequiꝛ pe stis ꝛ ī loc̃ vicinis. Aer eni infect⁹ qn̄ inspiraꝛ ificit sp̄s ī nr̄o coꝛpe. Quartū ē ꝙ hō dz vitare fetoꝛē cloace. Et p hoc innuunt̄ ifectōes pticulares aeris cui⁹mōi ē ifec tio aer̃ latriaꝝ vel foueaꝝ coq̄ne vl̄ locoꝝ ī q̄b⁹ piciunt̄ cadaūa moꝛtua ꝛ ossa moꝛtuoꝝ ꝛ aer̃ vicini aq̄ ī q̄ pu trescit linū vl̄ canapis. Aer·n· talr̄ ifect⁹ ificit sp̄s nr̄i coꝛ pis ꝛ maxie cerebꝛo nocꝫ·et hic ē ꝙ dicit Aui·ij·i·doc· ij·c·ij. Et aer qd̄ dū ē tēpat⁹ ꝛ clar⁹ neq̄ȝ s̄ba ex̄t ea ꝯple xiōi sp̄ūs ꝯ̄ria ei admisceꝛ ē sanitatē efficiēs ꝛ ip̄az ꝯser uās ꝛ cū mutaꝛ ꝯ̄riūz sue opatōis opaꝛ. Et p maioꝛi de claratōne p̄dictoꝝ sciendū ē ꝙ aer necessari⁹ ē in regīe sanitat̃ dupl̄r. p̄io quid̄ pp̄ter refrigeratōez coꝛd. scd̄o pp̄ter expulsionē fuōsaꝝ supfluitatū tribulantiū sp̄m et caloꝛē innatū sic eni in exterioꝛib⁹ nos videm⁹ ꝙ ignis sine euentatōe aeris suffocaꝛ ꝛ extiguiꝛ. sic etiā ymagia ri debem⁹ ꝙ sp̄ūs ꝛ caloꝛ īnat⁹ indigēt aeꝛ ip̄ȝ nutriēte

ꝯſuãte et obtẽpãte. Obtẽptio, igiẜ caloꝛis innati fit per aeris attractionez ꝛ ei⁹ depuratio fit ꝑ aeris expulſiõꝫ Prĩm quid fit ꝑ motũ attractõis ꝛ ſm ꝑ motũ expulsionis ſi igiẜ aer attract⁹ ſit fetid⁹ ꝛ ĩpur⁹ corrupiẜ caloꝛ et ſpũs innat⁹. Aer igiẜ dꝫ eſſe bõe ſbẽ cui nõ admiſceẜ aliq̃d ex vapoꝛib⁹ nec fuõſitate ex̃nea. Nõ enĩ dꝫ eẽ aer turbid⁹ nec nebuloſus nec malis vapoꝛib⁹ admixtus hic enĩ aer hũoꝛes ꝯturbat ꝛ aĩaꝫ ꝯtriſtat vt dictuꝫ eſt. Et dꝫ eẽ diſcoopt⁹ celo ꝛ nõ ĩter pietes ꝛ tecta ꝯſtrict. ꝛ vt ſit ad vnũ, dicere maxie euitãd⁹ ẽ aer incluſus ꝛ ñ euẽtat⁹. Verꝫ eſt tñ ꝙ tp̃e epydimie in quo accidit aeris putrefactio cõis eligẽd⁹ ẽ aer incluſus. Vñ tp̃ibus illis bonũ ẽ manere in domib⁹ ꝛ tenere feneſtras clauſas ne aer putrefact⁹ ingrediaẜ: ſꝫ alias aer diſcooptus melior exiſtit. Euitãd⁹ eſt p̃terea in regie ſanitatꝭ aer cui miſceñẜ vapoꝛes lacuũ ꝛ ꝓfunditatũ aquã putridã ꝯtinentiũ ꝛ oleꝝ taliũ q̃lia ſunt caules ꝛ eruca ꝛ ſilia ꝛ arboꝝ viſcoſaꝝ malaꝝ q̃les ſunt fic⁹ ꝛ nuces. Amplius eligẽd⁹ ẽ aer in q̊ ſufflãt vẽti ex terra alta vel eq̃li. Et multũ etiã ſolicitari debem⁹ ꝙ aer nõ excedat ĩ aliqua q̃litatuꝫ pꝛiaꝝ. s. caliditate frigiditate hũiditate ꝛ ſiccitate qd ſi foꝛſan ꝯtigerit obtempeẜ ꝑ artẽ q̃tũ poſſibile ẽ. Et iſta colligunẜ ab Aui iij. i. doc. ij. c. diuerſis

Si tibi ſerotina noceat potatio vina.
Hora matutina rebibas et erit medicina.

¶ In hoc textu poniẜ vnũ documentũ ꝛ ẽ ꝙ ſi q̃s male valuerit ex ſumptõe vini de nocte ſiue tp̃e ſerotino talis in craſtino debet iterato ſumeꝛ vinũ. Vñ potatõ

vini nocťn pōt inducere ebrietatē siue siti matutinā vl' pōt iducere supcalefactōez corpis. Si vō iducat supca lefactiōez corpis tūc maxim⁹ error ē de mane iterum su mere vinū q₂ ē addere ignē igni. Si vō hō icurrat ebri etatē cū aliq̄li nausea tūc de mane bonū ē sumeř vinū q₂ ex sumptōe vini de facili tūc ꝓuocať vomit⁹ ex quo sequiť mūdificatio stōachi. q̄ mundificatiōe facta de fa cili cessat nocumentū ebrietatꝭ ꝛ nausea. Et ꝓpter hoc ꝯsulit Ypo. semel i mēse inebriari vt ex ebrietate ꝓuo ceť vōitus q̄ est maxīe ꝓseruatiu⁹ ab egritudinib⁹ croni cis. i. lōgis ꝛ mal'. Si etiā ex potatōe vini nocťna ledať aliq̄s ex hoc ꝓpter inꝯsuetudinē potādi vinū: tūc d̄ ma ne pōt ꝯcedi vinū vt assuescat: ꝛ sic min⁹ lediť a sump tōe vini. Acōsueto eni mior fit lesio vt vl't Ypo. ij. am phorismoꝝ. ibi. Ex mlto tp̄re ꝯsueta ⁊c̄. Si vō ex pota tōe vini nocťna sequať sitis matutiā illa ē mēdosa que curať potatōe vini. magꝭ tñ sedať potatōe aq̄. Et q₂ iaz dictū ē de lesione ex sumptōe vini. sciendū ē ꝙ hō de bil' cerebri ꝛ etiā cui⁹cūq₃ alteri⁹ ꝯditōis sūmope caue re dꝫ a frequēti ebrietate. Freq̄ns ebrietas ꝫm Aui. iij. i. c. d̄ regie aq̄ ꝛ vini iducit sex icomoda i corpe hūano quoꝝ prim̄ ē corruptō ꝯplexiōis epatꝭ q₂ vinū supflue bibitū ad epar veniēs vl' supflue resoluit calorē ipsius vñ amittit v̄tutē sanguificā ꝛ loco sanguis gñat aquo sitates efficiētes ydropisi₃ vl' incēdit epar ꝛ hūores ei⁹ vñ generať lep̄ vel mania. Scdm ē corruptō ꝯplexōis cerebri ꝓpter assiduā eleuatōez fuōꝝ vini ad ip₃ dispo nentiū calidū cerebrū manie ꝛ frenesi ꝛ frigidū epilen tie litargie appoplexie ꝛ subeth. Terciū ē debilitas ner

noꝝ. vide⁹ eni bibulos iebriari solitos tremere caput ⁊ mēbra nō solū in senio: sꝫ etiā in senecture ⁊ iuuentute qn̄qꝫ. Quartū ē egritudies neruoꝝ sic̄ spasm⁹ ⁊ palisis q2 vinū sup̄flue acceptū sepe in stōacho acetū effici qꝺ valꝺ nocꝫ neruis. Sepe qꝫ ꝯuerti ex defectu digestio nis in aq̄sitates idigestas q̄ neruos remolliūt. Et sepe ducit hūores grossos ad neruos q̄bus distendun vel ꝯbun. Quintū ē appoplexia ꝑpter hūiditates cerebri mltiplicatas a vio ita vt totalr opilēt vias spūū aīa liū a cerbro i mēbra. Sextū ē mors subitanea dū. s. ster tēdo ⁊ dormiēdo vie ābelit⁹ mltitudie vini vl hūidita tū ex eo gn̄ataꝝ claudun ⁊ ebri⁹ suffocat. Et lꝫ vinū im moderate sūptuꝫ p̄dicta iducat nocumēta moderate tn̄ sūptū mlta iducit iuuam̄ta. Tāgit. n. Aui. c. ꝑ alle. v. ei⁹ iuuam̄ta. Priꝫ ē q ē bō⁹ cibi pēetrator i toto corꝑe. i. fa cilē efficit pēetratōꝫ ai i cui imiscet ad oīa mēbra sui ca lor sbtilitate ⁊ ꝯueniētia i ꝑpetate occlta. Scōm ē q i cidit fleūa ⁊ hoc suis calor ⁊ sbtilitate substācie resoluit ipꝫ coaptādo expl'sioni vias apiēdo ⁊ naturā ꝯfortādo ad expulsionē. Terciū ē q icidit colerā rubeā in vria ⁊ alijs euacuatōib⁹ vt sudor egestiōe ⁊ resolutōe insensi bili. Et istꝺ itelligendū ē de vio sbtili sb rubeo vl albo qꝺ vl debile sit ex naia sui vl fortiter liphatuꝫ. Allioq̄n mltiplicarꝫ colerā ꝑ ꝯuersionē ipsi⁹ i eā ⁊ sup̄calefactōꝫ epatꝭ ab eo. Quartū ē q fac melācoliā q̄ ḡssa ē ⁊ tardi mot⁹ facilr labi ꝑ canales ꝑpos ab epate ad splenē ⁊ a splēe ad os stōachi ⁊ tandē a corꝑe cū feab⁹ exi ⁊ flec tit seu rep̄mit nocum̄tuꝫ melōcalie ꝑpter ꝯrietatē in cō plexiōe ⁊ mō sbe ⁊ i effectib⁹. Nā melācolia tristiciā pu

sillanimitatē ꝛ auariciā pit. Uinū vo gaudiū audaciaꝫ magnimitatē ꝛ liberalitatē. Quintū ē ꝙ resoluit oīes mōs seu spēs lassitudis nisi m'ta q̄litas extranea fuerit eis sociata qꝛ vinū resolutos spūs abūde repat virtutē ꝯfortat hūiditates relictas i musculis neruis cordis ꝛ iuncturis tollit aut minuit. Et si fuerit opꝰ hūectatōe vt i lassitudie arefactiua vinū velociter hūectat dummō limphetꝰ. Preter aūt ista iuuamīta plia alia iducit. Oīm eni velociter ꝛ subito nutrientiuꝫ ē vinū calorē ꝛ spm̄ naturalē ꝯfortat ꝛ totū corpꝰ calefacit igeniū clarificat: iraꝫ ꝯpescit: tristiciā rēouet: libidieꝫ icitat. et sup oēs potꝰ sēi crudos hūores digerit. Et vt sit ad vnū dicer vinū reddit hoieꝫ virilē ꝛ ɓm aiaꝫ ꝛ ɓm corpꝰ vñ ceterꝭ pibꝰ nō bibētes vinū sūt effemiati respectu bibentiū vinū

Gignit et humores melius vinum meliores
Si fuerit nigrum corpus reddet tibi pigrum.
Uinum sit clarumq̄ʒ vetus subtile maturum
Ac bene limphatū saliēs moderamie sumptū

Hic p̄io ponit̄ vnū documētuꝫ ď vio. ꝛ ē ꝙ vinū melꝰ meliores gn̄at hūores. Et cā ē qꝛ q̄nto massa hūorꝫ ē melior tāto hūores ex ea geiti meliores ēe debēt. Deide subdit̄ ꝙ vinū nigrū iducit pigriciā i corpe. Et cā est qꝛ vinū nigrū g̊ssius ꝛ terrestriꝰ ē reliq̄s g̊ spūs ab eo geniti g̊ssi sūt. Iux̄ aliā auctoritatē Ga. priꝰ al. Quicq̄d ď aliq̄ re dissoluit̄ ei vñ dissoluit̄ necce ē vt assimilet̄. spūs aūt g̊ssi faciūt corpꝰ g̊ue siue pigrū. Deide ponunt̄. vij. documēta circa electōeꝫ vini. Priꝫ ē ꝙ dꝫ eligi vinū clarū. tale. n. qꝛ s̄btile ē spūs s̄btiles ꝛ claros gn̄at. Scd̄m ē ꝙ dꝫ eē vetꝰ. i. nō nouū. nouū. n. vinū siue mustū ceterꝭ

parib⁹ facili⁹ inebriet fluxū vētris ꝓuocat atq̃ colicam īducit. ⁊ cetera accñtia posteri⁹ dicēda ibi. Impeditiui nā. Nec ē itelligendū ꝙ vinū dꝫ ēe oīno vet⁹. tale enī ſm Aui. iij. i. c. de regie aq̄ ⁊ vini ē q̄ſi medicia ⁊ nō ſic pot⁹. i. magſ inē ei virt⁹ alteratia corpis atq̃ caliditatē ⁊ ſiccitatez: q̄ virt⁹ alterabilitatſ a corpe p op⁹ nutritiōis ⁊ ē pauci nutrimēti. qꝛ ē ſpoliatū a fece ⁊ viriditate quā p̄habuit ⁊ pene ignē factū ꝓpter qđ i Aggre. ſcribit. c. đ vite auctoritate Ga. ꝙ ē calidū ⁊ ſiccū i tercio gradu Terciū ē ꝙ vinū dꝫ ēe ſbtile. Sbtile. n. vinū mľtos ſp̄s ꝓcreat atq̃ ſbtiles. groſſū āt groſſos. Quartū ē ꝙ vinū dꝫ ēe maturū ⁊ nō ſtipticū. Vinū enī ſtipticū abſcindit oēs ſpēs euacuatōis. vt vlt Ga. i comēto illi⁹ canonis iij. pti. regis acutoꝝ. Sciendū etiā ⁊c. Et ꝑ nocꝫ corpi b⁹ idigētib⁹ euacuatōe p vrinā ⁊ oīb⁹ mēbris ſupiorib⁹ vt ibidē etiā dicit, Ga. Vex ē tñ ꝙ vinū ſtipticū ꝯueni ēs ē in īfirmitatib⁹ accñtib⁹ i iteſtis. vt ibidē dicit Ga. ⁊ etiā ſupi⁹ dictū ē. Remouet tñ ſtipticitas a vīo p mľtaꝫ ꝯmixtiōeꝫ aq̄. vt ibidē etiā vult Ga. Quintū ē ꝙ vinū dꝫ eſſe liphatuꝫ qꝛ p hoc remittit vinū a ſua fuōſitate: ⁊ ſic min⁹ inebriat. Et iſtđ veꝝ ē de vio ſbtili. Vinū tñ groſſū ſi limphet citi⁹ iebriat qꝛ p hoc ſubtiliat ⁊ magis fumoſuꝫ efficit. Et de iſto vino itellexit Aui. qñ dicit. iij. i. c. de regie aq̄ ⁊ vini. ꝙ vinū limphatū citi⁹ inebriat q̄ vinū puꝝ. Sextū ē ꝙ vinū dꝫ eſſe ſaliēs cū ꝓpinat. ⁊ ē de ꝯditōib⁹ boni vini pri⁹ dictis. Septimū eſt ſumptū ex ꝯditōe bibētis ⁊ nō vini. ⁊ ē ꝙ vinū dꝫ tēpate ſumi. qꝛ tēpate ſumptū acuit ingeniū. ⁊ īducit iuuamēta pri⁹ narrata. Ex p̄dictis oībus ꝯcludi pōt ꝙ vinū

eligibili⁹ et mli⁹:i sanitatꝫ reg[illegible] vinū meau[illegible] eq[illegible]
ter vetustatē ⁊ nouitatē ⁊ ē claꝝ ad rubedinē trahens
bonū hn̄s odorē ⁊ eq̄lis saporis qd̄ nec acre nec acutū
nec dulce sit qd̄ nō fumosū nec grossū nec vald̄ sbtile. sꝫ
ad subtilitatē declinās. qd̄ etiā inter fortitudinē ⁊ de-
bilitatē obtīet mediocritatē. qd̄ etiā nō creuit ī saxosis
⁊ lapidosis mōtib⁹. nec in terra simplr plana ⁊ arabili.
sꝫ in terra mōtuosa v̄sus meridiē discoop̄ta. ⁊ in regiōe
nō nimis calida nec nimis frigida. Et ista ptīꝫ colligun
tur ex Aui. iij. i. loco p̄al. Circa regimē vini quo ad eta
tes notāde sunt tres regule. q̄s pōit Aui. iij. i. loco p̄al
le.. Prīa est ꝙ dare vinū pueris in potu est sic ignē ad
dere igni in lignis debilib⁹ eo ꝙ pueri vehemēter rari
sunt: ⁊ de facili iflamabiles ꝓpter abūdantiāꝫ sui calo-
ris īnati ⁊ sunt debiliū neruoꝝ ⁊ debil̄ cerebri q̄re ledit
eos mutiplr vinū. ⁊ iflamatōe facili ⁊ p̄cussione cerebri
⁊ neruoꝝ sua penetratōe facilima ⁊ effumatōe copiosa
Cū igit̄ pueris vinū in potu dat̄ calor ei⁹ inflāmabilis
calori pueri inflāmabili addit̄ in corp̄e pueri qd̄ ē pau
ce resistentie sic debile lignū vel arūdo sicca vel stipu
la arida an̄ faciē ignis. Scd̄a regula est ꝙ seni pōt da
ri vinū in potu quantū tolerare pōt sine nocumēto. s. q̄ꝫ
tuꝫ appetit appetitu nat̄ali ⁊ regulato. Sicut eni vete
res ocree aride ⁊ rugate rēouant̄ oleo leniunt̄ ⁊ appla
nant̄: sic corda senū potu vini electi sic vini beluensis.
Senes eni frigidi sunt ⁊ a vino calefiūt. ⁊ hn̄t spm̄ tri
steꝫ ⁊ abundāt ī melācolijs. sꝫ vinū exhilarat eos ⁊ me
lācolias rep̄mit. comūiter male dormiūt. vinū v̄o ꝓuo-
cat i eis somnū. Ad opilatōes ꝑni sunt q̄s vinū aperit

eas phibet. Et sic sic vinū est pueris ɔrijssimū ita seni b⁹ vtilissimū. Tercia ē ꝙ vinū tēpate dandū est iuueni b⁹. tēperate quid ꝭm mēsuraȝ q̄titatiuaȝ ⁊ decentē lim phatōeȝ. Licȝ enī iuuenes sūt calidi sic pueri: tn̄ habēt mēbra solidiora neruos ⁊ cerebrū fortes q̄bus potēter resistūt nocumētis pot⁹ vini. Consequnt etiā ex potu vini sobrie sūpti iuuamēta plīa. vidȝ eductōeȝ colere corpo rale robur ⁊ ingenij acumen. abundantiā spūuȝ subtili um et paruorum.

Non sit acetosa ceruisia sed bene clara.
De validis cocta granis satis ac veterata.

In isto textu ponunt quinqȝ circa electōeȝ ceruisie quoꝝ prim ē ꝙ dȝ eligi ceruisia non acetosa. qꝛ acetosa nocȝ stōacho. Acetū enī nocȝ neruis ꝭm Aui. i plurib⁹ passib⁹. Jā stomach⁹ est mēbruȝ valđ neruosuȝ. ⁊ hoc q̄ ad ei⁹ orificiū. Scđm ē ꝙ ceruisia dȝ esse clara. qꝛ turbi da opilat atqꝫ calculosis nocȝ nimiū īpinguat ac infla tōeȝ īducit atqȝ breuitatē anhelit⁹. ⁊ ē mltoꝝ fleūatuȝ gn̄atiua. Terciū est ꝙ dȝ eligi ceruisia de bōis ḡnis nō corruptis. s. de optio ordeo tritico siue auena. qꝛ quāto grana sūt meliora: melior ex eis gn̄atur hūor. Quartū ē ꝙ ceruisia dȝ esse bn̄ cocta. qꝛ meli⁹ digerit ⁊ amicabili⁹ a nāa recipit. ⁊ nocumēta q̄ ꝓueniūt ex bibitōe ei⁹ me li⁹ tolerant. Ceruisia enī nō bn̄ cocta: vētositates in vē tre inducit tortōeȝ inflatōeȝ atqȝ colicaȝ. Quintum est ꝙ ceruisia debȝ esse ātiqua ⁊ a fecib⁹ mūdata nō nimiū recēs. Recens enī ceruisia inducit eadē nocumēta que ceruisia n̄ bn̄ cocta ⁊ cū hoc đ se facilie īducit strāguriā

De qua potetur stomachus non inde grauet.

Hic ponit vnū documentū circa vsuz ceruisie. et est vtēs ceruisia dz ea vti tēpate sic nō grauet stōach vel inducat ebrietas. Ebrietas eni q̄ ex ceruisia puenit deterior ē ea q̄ ex vino est et mag durās cū de ceruisia fumi et vapores eleuati ad caput sūt grossi q̄re min re solubiles sūt q̄ q̄ ex vio eleuant. Et ē hic sciendū in pricipio pndij vel cene ceteris pib vtili ē icipe suū po tū a ceruisia q̄ a vino. Cui cā ē qr in pricipio mēse cor p est famelicū. et sic stomac añ principiū sumptōis ci bi famelic erat et sic traxit supfluitates a mēbris. Si g vinū in pricipio mense daret ex quo nata marie trahit vinū. qr de se marie nutritim ille supfluitates. s. a stōa co tracte sil cū vio ad ptes corpis traherent. sz natura nō ita auide trahit ceruisiaz. Silr ceruisia lauat hūores adherētes orificio stōachi. Et pter illā cām medici cō sulūt in maria fame debeat pri puocari vomit q̄ ci b sumat vt ille supfluitates a stōacho famelico tracte euacuet ne cōmisceant cū chilo. Silr timēs siti ex nimia potatōe vini dz bibere ceruisiā. Ipa. n. siti mēdosā reprīt

Temporibus veris modicuz prādere iuberis.
Sed calor estatis dapibus nocet imoderatis.
Autumni fructus caueas ne sint tibi luctus.
De mensa sume quantū vis tempore brume.

In hoc passu detiatur de q̄titate cibi sumēdi fm diuersitatez tempoz quatuor anni que sunt ver estas autūnus et hyēs. et dicit text prio tpre veris debem

modicū p̄ndere.i.paucū sumeꝛ cibū. Et idē vult Aui.ij.
i.doc.ij.c.vi.ꝛ.iij.i.doc.v.c.de regie tēpoꝝ cū rectifica
tōe aerꝭ. Et rō hꝰ ē vt ibidē etiā vult Aui.qꝛ tp̄re hyēis
ꝓpter gelositatē exercitij p̄uitatē ꝛ resolutōis ꝓhibitōꝫ
multiplicanꝛ hūores crudi ꝛ maxie fleūatici q̄ ꝓpter ꝓ-
portōalitatē tp̄ris tūc maxie gn̄anꝛ ꝛ isti i iterioribꝰ cor
pis quoadunanꝛ ꝓpter frigꝰ circūstās. Uer aūt supueni
ēs istos hūores crudos in iterioribꝰ q̄adunatos eliq̄t ꝛ
facit eos curreꝛ p totū corpꝰ q̄re naīa tūc mltuꝫ occupaꝛ
circa digestōeꝫ eoꝝ. Si ḡ tp̄re veris dareꝛ mag̃ q̄titas
cibi naīa a digestōe taliū hūoꝝ fleūaticoꝝ ipedireꝛ et
diūtereꝛ qꝛ p istos hūoꝛs ꝛ magnā q̄titatē ciboꝝ nimi
uꝫ ḡuareꝛ.ꝛ sic tales hūores i corpe manerēt idigesti:ꝛ
currētes ad aliq̄ mēbruꝫ illic egritudīeꝫ iducerēt. Et ḡ
sūmope caueꝛ debeꝰ a mag̃ q̄titate ciboꝝ i v̄e qꝛ dinu
tio ciboꝝ tali tp̄re ē vnū de maxie p̄suātibꝰ ab egritudi
bꝰ v̄is.vt vl't Aui.ij.i.loco p̄al. Et istō q̄ dictū ē maxie
v̄itatē hꝫ de medio ꝛ fine v̄is ꝛ nō ꝺ initō eiꝰ qꝛ initiū
eiꝰ hyei assimilaꝛ q̄re tūc hō pōt nutriri sic i hyeme. Et
istō etiā itelligendū ē qn̄ ver inueīt corpꝰ repletū hūo
ribꝰ fleūaticꝭ crudis. Si.n.ver iueiat corpꝰ tēpatū i hūo
ribꝰ cibꝰ i eo dādus ē ꝺm mēsurā calorꝭ inati ꝛ resolutōꝫ
q̄ fit a corpe qꝛ tūc ablata ē cā q̄re dinuereꝛ cibꝰ.et istō
voluit Ypo.i.āpho.dū dixit vētres hyeme ꝛ v̄e calidis
simi sunt naīa ꝛ sōni lōgissimi. In his igiꝛ tp̄ibꝰ oblati
ōes pl'es dāde sunt et enī inatꝰ caloꝛ ē multꝰ nutrimēto
igiꝛ idigēt āpliori. Scđo dicit q̄ nimia sōptio cibi nocꝫ
i estate.Cꝰ cā ē qꝛ tūc tp̄ris digestia v̄tꝰ ē debil' cuꝫ sp̄s ꝛ
caloꝛ inatꝰ q̄ sūt instrumētuꝫ v̄tutuꝫ multū sunt debiles

spaꝝ et resoluti ꝑpter calorē extrinsecū vehementē tra
hentē eos ad exteriora. ⁊ ḡ mult⁹ cib⁹ nō posset digeri
Et circa istō sciendū ē ꝙ ꝑpter vehementiā resolutōis
hūiditatuꝫ tā sbāliuꝫ ꝙ̄ nutrim̄taliū corpis i estiuo tp̄re
grossior ⁊ maior cib⁹ exhibēd⁹ esset si virt⁹ sufficerꝫ ad
digerendū talē ⁊ tm̄. ſꝫ q: nō sufficit vna vice multū di-
gerere cibū: paꝝ ⁊ sepe de eo dandū est iuxͣ illō Ga. pri.
āphorismoꝝ comēto illi⁹ canōis. Et q̄b⁹ semel aut bis
dicētis. In estate cib⁹ multotiēs erit dādus ⁊ paꝝ. mul
totiēs q: idigꝫ ꝑpter sepissimā dissolutōꝫ. paꝝ ꝑpter v̄
tutis refectōeꝫ. Et lꝫ i estate paꝝ de cibo sit dandū mul
tū tñ de potu pōt dari cū tūc resolutio maria fiat ⁊ de
siccatio corpis ⁊ eleuatio caloris sup hūiduꝫ ⁊ pl⁹ sitiat
hō ꝙ̄ alio tp̄re. Veꝝ est tñ ꝙ pot⁹ vini ⁊ p̄cipue vinosi
puri minuēd⁹ ē. q: tale vinū est facil̄r inflāmabile ⁊ ca-
lorē iā acutū estu violēto excādescere facit. ⁊ ḡ si bibat̄
vinū miscēda ē multa aq̄ ⁊ dimittat̄ vinū vet⁹ ⁊ forte.
Tercio dicit ꝙ in autūno debem⁹ cauere a fructib⁹ saltē
illi⁹ tp̄is vt vuis ꝑsicis ficub⁹ ⁊ silib⁹ vel saltē nō mul
tū d̄ eis cōedere q: tales fruct⁹ ḡnant sanguinē disposi
tū ad putrefactōeꝫ ꝑpter ebullitōeꝫ quā i corpe ⁊ hūo
rib⁹ faciūt ⁊ marie si fuerit i stōacho imundo vl' i caco
chimico corpe recepti q̄le corp⁹ i autūno sepi⁹ occurit.
Et sic male tūc accidūt egritudīes. s. variole morbilli ⁊
pestilētes. Pro maiori tñ noticia regis cibi ⁊ pot⁹ tp̄re
autūni sciendū ē ꝙ tp̄re autūni dꝫ euitari faēs ⁊ sitis ⁊
repletio multi cibi i vna hora. vt vlt Ra. iiij. almā. c. de
regie corpis ſm tp̄ra. Vinū p̄terea qō bibit̄ tp̄re autūni
vehemēter est lip̄handū vt corp⁹ hūectet ⁊ calorē repri

mat sꝫ nō supflue dꝫ liphari in tm̄ quantū in estate nec ꝗꝫ supflue dꝫ tūc bibi qꝛ tūc natura debilitata nō sufficeret ipm̄ regeř ꝛ digerere ꝛ nimis liphatuꝫ calorē obtūderet ꝛ mltiplicaret vētositates qbꝰ colica gñari posset. Quarto dicit ꝙ tp̄re hyēali debemꝰ sumere cibū tm̄ ꝗtuꝫ volumꝰ .i. plusꝗ ceterꝭ tp̄ribꝰ. Et idē vult Aui. iij. i. loco pal. ꝛ Ga. in comēto illiꝰ āphorismi .i. pti. āphorismoꝝ. Et qbus semel aut bis. vbi dicit. In hyeme mltus cibꝰ. ꝛ paulatī est dādus. Et rō huiꝰ est qꝛ calor nr̄i corpis in hyeme ē fortissimꝰ: tū qꝛ vnitꝰ. tū qꝛ fortificatus p ātiparistasiꝫ .i. iuxͣ positōeꝫ sui ꝯrij videlꝫ frigiditas aerꝭ nr̄a corpa circūdantꝭ. Et istō ver est in corpibꝰ robustis ꝛ carnosis: ꝛ nō in raris ꝛ debilibꝰ. qꝛ in talibꝰ corpibꝰ frigꝰ ītensuꝫ hyēis nō ꝯfortat calorē sꝫ magꝭ debilitat. Et istō innuit Ypo. .i. āphorismoꝝ dicēs. Uētres hyeme ꝛ v̄e calidissimi sunt naťa ꝛ somni lōgissimi. In his ğ tp̄ribꝰ oblatōes plies dāde sunt eteni īnarꝰ calor ē multꝰ nutrimēto igiť āpliori indigēt. Et ex isto etiā sequiť ꝙ nutrim̄ta grossiora ꝛ duriorꝭ digestiōis ꝯueniūt hyeme ꝗ alijs tp̄ribꝰ qꝛ calor ē fortior. Uinū aūt q̊ vtēdū ē hoc tp̄re dꝫ esse roseū nō albū cū aq̄ pauca. Notādūꝫ hic ꝙ lꝫ ꝯsideratōe hita ad fortitudinē caloris ꝛ digestīe v̄tutꝭ i hyeme grossiořs ꝛ dēsiořs cibi ꝯueniāt. qꝛ tñ corpa tūc dispōita sunt ad opilatōes ꝛ repletōes ex fleūate plio nec ab eis resolutō mlta fit a ꝯtinēte tutiꝰ ē vti tūc mediocribꝰ cib īter solidū ꝛ raꝝ: grossiuꝫ ꝛ subtile sič carnibꝰ edi vituli ꝛ mutōis lucijs pcis ꝛ cācris. ꝛ vtētibꝰ grossioribꝰ cib. vt boue porco ceruo ꝯchis ostreis carpis. ꝛ t̄libꝰ expedit vnica cōestiōe i die ꝯtentari

vel vtāt sepe reb⁹ diureticis ꝛ apitis. vt petrosilio nastur
tio apio ꝛ similib⁹ ꝛ forti vtant̄ exercitio.

Saluia cum ruta faciunt tibi pocula tuta
Adde rose florem minuit potenter amorem.

¶ In hoc passu ponunt̄ duo remedia corrigētia potū malū. quorū primū est saluia cui⁹ folia iposita potui corrigūt maliciā potus sua ꝓprietate. ꝛ etiā in se habēt virtutē ꝯfortandi neruos ꝛ cerebrū, quib⁹ ꝯfortatis meli⁹ resistūt mal' fūis recipiēdis qui ꝓueniūt ex malo potu Scd̄m est ruta cui⁹ etiā folia itegra absq̧ eorū alia ꝯtritōe debēt potui iponi. qꝛ sua caliditate ꝛ ꝓprietate corrigūt maliciā pot⁹. Et de ruta quomō valet ꝯ venenuꝫ ꝑus dictū est. ibi. Allea nux ruta. Postea subdit text⁹ ꝙ istis duob⁹ ꝑdictis pōt addi flos rose. Et hoc maxie dꝫ intelligi de rosa rubea que sua aromatitate existente in ei⁹ supficie. ꝛ similiter sua stipticitate corrigit maliciam potus.

Nausea non poterit quemq̄ vexare marina.
Antea cum vino mixtam si sumpserit illaꝫ.

¶ In hoc textu ponit̄ vnū remediū ꝯ nauseā siue vōitū ꝓueniēs ex trāsfretantib⁹ nō ꝯsuetis dicēs. ꝙ ille q̄ dꝫ trāsfretari anteq̄ nauē itret dꝫ aliquib⁹ dieb⁹ miscere aquaꝫ marinā suo vio. Et istō ē remediū ꝑ diuitibus ꝙ si paup fuerit dꝫ potare aquā marinā. vt facili⁹ nauseā euitꝫ. Et cā hui⁹ ē qꝛ aq̄ maris salsedinē hꝫ ꝛ sic sua salsedie ꝛ stipticitate q̄ ꝯsequit̄ salsedinē orificiū claudit. ꝛ p hoc vōit⁹ impedit̄. Et circa istō est notandū ꝙ sic̄ vult Aui. iij. i. c. de regimie iter agētis i mari. viator

in mari nō oz multū conari retiere vel ꝯpescere a pnci pio nauleā vl' vomitū: sz dimittat vomit⁹ ipius ꝯtinua ri donec p ipz fuerit bñ purgat⁹. hoc enī ꝑuat a mltis egritudinib⁹: ꝛ nedū ꝑuat ymo etiā curat vel alleuiat ꝗues ꝛ magnas egritudies. vt leprā ydropisiz appole xiā ꝛ frigitatē stōachi ꝛ ei⁹ inflatōez put vlt Auicē. iij. i. doc. ij. c. ij. Si tñ vomit⁹ viatoris i mari supfluxerit sic ꝙ vehemēter debilitz ipz restrigend⁹ ē comestiōe fruc tuū stipticoꝝ ꝛ acetosoꝝ. sic sunt citonia ꝛ maciana ace tosa vel pōa de capēduto ꝛ mala ꝗnata accetosa. qbus orificiū stōachi ꝯfortatū depellit hūores inferi⁹. ꝛ stōa chus etiā ꝯfortat⁹ ab his hūores repellit effluētes ad eū ex agitatōe ab vndis. Vel' pōt semē apij torrefactū bibi cū vino vl' absintiū pōt cōedi aut bibi. Et similiter panis assat⁹ ꝛ ifusus in vino bñ redolēte cōestus valz ad idē. Et vlr valet nutritio viatoris in mari ex cibis acetosis ꝯfortātib⁹ os stomachi: ꝛ ꝓhibentib⁹ vapores ꝛ fumos ascendere ad capud. sicut sunt lētes cocte in aceto vel in succo vue acerbe.

Saluia. sal. vinum. piper. allea. petrosilinum.
Ex his fit salsa nisi sit commixtio false.

In hoc textu ponitur modus faciēdi salsamentū cō mune si in mensa deficiant salsamēta specialia. Et pro illo ponunť quinqз: ex quibus potest fieri salsamentū Primū est saluia. qua fit condimentū in assatōe auce si ue decoctiōe. Uniuersaliter enī auce assate siue porcel li saluia implenť vt hūiditates supflue sie viscositates extrahanť. ꝛ odor saluie aucis aut porcellis immaneat

Post assatiōz tñ saluia eici dz ꝛ nō cōedi. Similiter ex saluia fit ꝯdimētuz cōestibile a rusticis vel cōib⁹ in co mestōe auce:terūt eni alleū cū saluia ad auferēduz ali qd saporis allei. Scdm ē sal cū vino ꝛ ē salsamētuz diui tū siue nobiliū. Ipi enī deficiēte sinapio vl veriuto po nūt i salsario vinū cui modicū salis admiscēt. Terciū ē piper ꝛ ē salsamētuz rusticoꝝ. ꝯmiscēt eni piper cū fabis ꝛ pisis. Silr etiā ex pane asso cū ceruisia vel vio ꝛ cuz pipe fit salsamētuz nigruz ad modū pult qd piper dr et hoc supeffundūt carnib⁹ aut piscib⁹. Quartū ē alleū ex quo etiā fit salsamētuz rusticoꝝ: miscēt. n. cū molli caseo ꝛ lacte terēdo alleū ꝛ sic cōedunt cuz cibo siue asso siue elixo siue salso siue dulci ꝛ cū ouis duris. Quintū ē pe trosilinū ex cui⁹ folijs ꝯtusis cū v̄iuto vel albo vio fit viridis salsa cū assis cōestibilis. Et circa istō ē notandū ꝙ salsamēta siue salse diuersificanī pꝛio ꝑm tpꝛa. Tpꝛib⁹ eni calidis declināt salse ad frig⁹ vel paucā caliditatez tpꝛibus v̄o frigidis eꝯuerso. Materia igit salsaꝝ i estate sit veriutū vel agresta de sūmitatib⁹ vit vel acetuz: succ⁹ lionū vl citrāguloꝝ ḡnatoꝝ cū zuccara ꝛ aq̄ rosaꝝ Et iterdū i salsis q̄ fiūt i estate pōt addi aliqͤtulū ꝑpilli ꝛ petrosili ad obtēpāduz frigiditatē p̄dictoꝝ. Materia v̄o salsaꝝ ꝯpetētiū tpib⁹ frigiō sūt sinapiū eruca zizibir pip cinaomū garcofili allea saluia mēta ꝑpillū ꝛ petro silinū vinū aq̄ carniū acetū ñ forte sꝫ ꝑpinqū nare vini et i tpꝛib⁹ m̄diocrib⁹ fit mediocris caliditat ꝛ frigiditat Scdo diuersificanī rōe cibarioꝝ ꝑ quib⁹ fiūt. nā alia ꝛ alia cibaria indigēt alijs ꝛ alijs salsis sic sciūt dn̄oꝝ co ci. Mutonū eni ꝛ silr vituloꝝ ꝛ capoloꝝ salsa ꝯueniēs

est salsa viridis. In estate quid ex aceto z agresta cuz paucis spēb⁹ z sine alleis cū petrosilino zinzibere albo z agresta z pani asso ĩfuso in aceto vel agresta. In hyeme fit eadē salsa cū plurib⁹ spēb⁹ z pauco alleo z optio vino z pauca agresta vel pōt sufficere s napiū z eruca. Salsa aūt p carnib⁹ bouinis elixis ē piper bollituz qd fit ex pipe z pāe asso z aq̄ carniū z pauca agresta. z ista eadē salsa ē satꝭ ꝯueniēs carnib⁹ porcinis ĩ hyeme. Pñt etiā carnes porcine cōedi ĩ estate cū aceto z petrosilio ĩ pncipio refectōis. Si aūt predicte carnes pastilleñ z spālr bouine z porcine in hyeme quid apponaĩ cepe albū cuz pul ūe spēꝝ dulci ĩ pua q̄titate: in estate vō sine cepis z cū v̄iuto vel pñt apponi cepe pue z ĩ pauca q̄titate. Si aūt pastillata sit ex cařib⁹ subtiliorib⁹ ñ apponaĩ cepe sz ĩ estate lac amigdalaꝝ cū v̄iuto z pauco puluere spēꝝ dulciū z ĩ fine pōt apponi ouū ꝯcassatū cum agresta sz ĩ hyeme loco agreste poniĩ vinū z pl⁹ de spēb⁹. Assaťe aūt cōiculoꝝ z pulloꝝ iuuenū ꝯueniēs ē salsa ĩ q̄ ē ciamomū z mica pāis cū agresta quid ĩ estate z cū vīo ĩ hyeme. Assaťe aūt porci salsa ꝯueniēs ē liq̄r descendēs ꝯcassat⁹ cū optio vino z cepis ĩ hyēe z ĩ estate virid salsa supi⁹ noīata. Assaťe aūt fasiāoꝝ z colūbaꝝ z turtuꝝ nlla alia salsa ĩdigēt nisi sale. Caponū aūt z gallinaꝝ elixatoꝝ ꝯueniēs salsa ē aq̄ decoctiōis eoꝝ cū aliq̄tulo pulūis spēꝝ dulciū z ꝑcise si ĩ ꝑdctā decoctōe addaĩ saluia ysop⁹ petrosilinū z hoc ĩ hyeme: z ĩ estate sufficit sola aq̄ cū aliq̄tulo succi sūmitatū vitis. Sz pro salsa caponū z gallinaꝝ pinguiū pastillādoꝝ nichil penit⁹ ē apponendū nisi aliq̄tuluz pulūis spēꝝ z ĩ fine agre-

sta supposita i estate: optimū vinū in hyeme. Pisces vō q̄to sunt grossioris carnis et difficilioris digestōis et maioris supfluitat et hūidioris naĩe tāto indigēt salsis calidiorib' et acutiorib' et hoc etiā vez est in carnib'.

Si fore vis sanus: ablue sepe manus
Lotio post mensaz tibi confert munera bina
Mundificat palmas et lumina reddit acuta.

In hoc textu ponunt due ꝯmoditates puenīētes ex lotōe manuū post cibū sumptū. Pria est q2 p hoc palme man' mundant. scōa est q2 reddit lumia acuta. i. pdest oculis. et hoc maxie p accidēs q2 man' sunt instrumēta mundādi oculos q̄re multuz ꝯfert eas esse mūdas. Et de istis ꝯmoditatib' dictū est etiā pri'. ibi. Lumina mane manus.

Panis non calidus: nec sit nimis inueterat'.
Sed fermentatus. oculatus sit bene coctus.
Modice salitus. frugibus validis sit electus.
Non comedas crustā colerā q2 gignit adustaz
Panis salsatus. fermentatus. bene coctus
Purus sit sanus. qui non ita sit tibi van'.

In hoc textu ponunt duo vitāda circa electōez panis. Prim est caliditas. Non eni dz panis cōedi calid' Panis. n. calid' ē hūane naĩe nociu'. Iuxt illd Auic. ij. canōis. c. d pāe dicēts. Nō cōedat calid sic ē. Pāis. n. calid' nō ē apd naturā receptibil et acceptō ei' q̄ ē de furno et reliq̄ sibi silr̄ iuz ē mala. Et rō ē q2 tal pāis multū opilat. Et postea itez dicit Aui. panis calid' sitiz facit

sua caliditate z natat ppter suã hũiditatẽ vaporosã z ẽ velocis digestiõis z tarde descẽsiõis. Et q̃uis iste panis calid⁹ nõ ↄueniat i regiẽ sanitatꝭ quo ad esũ: odor tñ pãis calidi multũ ↄfert. resuscitat. n. sincopizantem z possibile ẽ aliq̃s hoĩes viuere ex odor pãis calidi. Scd̃a ẽ ꝙ nõ debe⁹ cõedere panẽ diu pistũ siue muscidũ q2 talis pãis nõ ẽ ↄueniẽs p nutrimẽto naẽ hũane: exsiccat eni corp⁹ ac hũores melãcolicos gñat. z ex isto reliquit ꝙ pãis nõ dꝫ eẽ calid⁹ nec vetustate idurat⁹ sꝫ p̃ori die coct⁹. Postea i textu ponunt. v. ↄditiões pãis electi. q̃ꝝ pria ẽ ꝙ panis dꝫ eẽ fermẽtat⁹ bñ. Et istõ vult Ga. i. alimẽ. c. ij. dicẽs. Optimi aũt panũ p digestõe sũt q̃ maxie fermẽtati z q̃ assatiõꝫ hñerunt a ↄmẽsurato igne in clibano. Et iterꝝ eo. c. dicit. q̃ võ penit⁹ ifermẽtat⁹ ẽ: nulli vtilis ẽ. Et sꝫ Aui. ij. canõis. c. d̃ pãe. Pãis hñs parꝝ fermẽti plurimi ẽ nutrimẽti sꝫ ei⁹ nutrimentũ opilat nisi illos q̃ sũt plurimi exercicij. Scd̃a ẽ ꝙ pãis dꝫ eẽ oculat⁹. i. perosus z p hoc denotat ꝙ viscositas ei⁹ est ablata. Verꝝ est tñ ꝙ iste panis sm̃ Aui. loco p̃al. velocis ẽ penetratõis z mioris nutrimẽti z deterioris sic est panis cpir⁹ q̃ est plurimi furfuris. Tercia ẽ ꝙ panis dꝫ eẽ bñ coct⁹ q2 panis male coct⁹ male digestiõis ẽ z stõacho grauedinẽ affert. Et Aui. ij. canõis loco p̃al. dicit. et ille q̃ nõ bñ decoq̃t ẽ pli nutrimẽti sꝫ ei⁹ nutrimẽtũ opilat nisi illos q̃ sunt pli exercicij. Et pãis d̃ patella ẽ hui⁹ gñis: ei⁹ nã qꝫ ps iterior raro decoquit bñ. Quarta ẽ ꝙ panis dꝫ eẽ tempate salit⁹. Nimiũ eni dulcis opilat z nimiũ salsus exsiccat. Moderate tñ salsus optimũ nutrimentũ p̃bꝫ dũ tñ cetere ↄditiões assint. Quita est ꝙ sit fact⁹ ex op

timis ḡnis vidȝ ex optio tritico ⁊ sana messe collecto. Deide sб̃dit text⁹ ꝙ nos debe⁹ cauerē ab esu cruste panis qꝛ illa gn̄at colerā adustā siue hūoꝛeȝ melancolicū ex q̊ eni ipsa adusta ⁊ sicca ē hūoꝛ ⁊ ab ea genit⁹ adust⁹ erit ⁊ sicc⁹ ⁊ ꝑpterea nobiles q̄ nata colerici sūt ꝺponeꝛ faciūt supioꝛē crustā pāis ac inferioꝛē q̊s imitanꝛ p̄lati ⁊ delicioſi. Eligaꝛ igr̄ mica pāis q̄ ē melioꝛis maioꝛis ⁊ velocioꝛis nutrim̄ti q̄ȝ crusta. Uer̄ ē tn̄ ꝙ aliqn̄ ꝯuenit sanis hn̄tib⁹ stōacuȝ hūiduȝ ⁊ volētib⁹ dem acerari et i fine cōestionis pl⁹ ꝯpetit. Juuat eni cibi descēsuȝ ⁊ cō foꝛtat oꝛificiū stōachi. Postea i duob⁹ vltis v̇sib⁹ innuiꝛ ꝙ panis bon⁹ dȝ hr̄e istas. v. ꝯditōes. s. ꝙ sit salit⁹ fer mētat⁹ bn̄ coct⁹ pur⁹. i. de mūdis ḡnis ⁊ san⁹. i. de ḡnis sana messe collectis. ⁊ istas ꝯditōes pti innuit Aui. loco p̄ al. dicēs. Opoꝛtȝ vt sit pāis mūd⁹ salit⁹ massaȝ hn̄s cō fectā ferm̄tat⁹ coct⁹ bn̄ ⁊ vna nocte permanēs. Et circa istō ē sciendū ꝙ si queraꝛ nutritō maioꝛ ⁊ p̂oꝛ mundifi ceꝛ pāis a furfure ⁊ si velim⁹ vētris subductōeȝ aliq̄leȝ dimittam⁹ aliquā ptē furfuris. furfur eni parū nutrit et ventrem subducit ⁊ farina econuerso.

Est caro poꝛcina sine vino peioꝛ ouina
Si tribuis vina tunc est cibus et medicina.

¶ Jn hoc textu ꝯpat autoꝛ carnē poꝛcinā carni ouine dicēs ꝙ caro poꝛcia sine vino min⁹ sana est ouina tn̄ si caro poꝛcina sumaꝛ cū vino ip̄a est optimū nutrimentū ⁊ medicinā p̄bens qꝛ multū hūectat: ⁊ hoc itelligendū est maxie de poꝛcell' assis siue ꝺ ap̄s optie p̄pat̄s. Et cir ca istō est sciendū ꝙ carnes poꝛcie q̄bus rustici ⁊ cōes

vtrunt qn̄ vid3 sunt salse vel sole vł fūo exsiccate nullo mō saniores sunt carnib⁹ ouinis ceteris pib⁹ siue cū vino siue sine vio sumant. Sz istō dictū veritatez h3 de carnib⁹ porcellor̄ assator̄ vel de carnib⁹ apris mō ꝑdicto.

Ylia porcoruz bona sunt: mala sunt reliquor̄.

In hoc textu ꝯparant omasa porcor̄ omasis reliq̄r̄ brutor̄ ⁊ d. cit text⁹ q̄ omasa porcor̄. i. itestina ꝑualent q̄ ad esuz itestinis alior̄ brutor̄. Cui⁹ rō pōt eē ista. q̄ pauca intestia cōedim⁹ nisi illa q̄ replent sanguie vł q̄ sunt aialiū multū pinguiū cui⁹mōi sunt porci. Jā sol⁹ sāguis porci ꝑpter suā ꝯplexiōez ⁊ silitudinez ꝯplexionis cū nata hūana ē sāguis q̄ omasa siue intestia iplent. Et silr porci facili⁹ ipingant q̄ aliqd alior̄ brutor̄. iō magis sumim⁹ intestia porci q̄ alior̄ brutor̄.

Impedit vrinam mustuz. soluit cito ventrem Epatis emfraxim. splenis generat lapidemq̄.

Hic ponunt. v. nocumēta ꝑuenientia ex potatōe noui vini vł musti. Prim ē q̄ mustū ipedit vrinā ⁊ hoc pōt itelligi duplr. pmo q̄ mustū grossuz ꝑpter suā grossitudinē ex fece admixta oplat ip3 epar siue ipos renes sic q̄ vria d facili nō pōt hr̄e suū cursū. scdo ipedit vriaz q̄ ad debitū modū sic fac mustū renēse aliqd ⁊ q̄daz alia via sbtilia silr q̄ est aliqd mustū renēse cui⁹ feces sunt mordicātes ⁊ tū ip3 vēit i vesica ille ptes terrestres nitrose mordicāt vesicā ⁊ cogūt vriare sine ordie dbito ⁊ mō ꝯsueto. Scdm ē q̄ soluit ventrē. Et rō ē q̄ abstergit

viſcera nitroſitate ſiue ſalſedie ſue fecꝭ ⁊ ſtimlat ea ad expulſionē. p̄rio ꝓpter mordicatōꝫ fecis. ſcðo ꝓpter mlᷓtitudinē vētoſitatꝭ quā īducit tale vinū ſiue muſtū. tercio lubricādo cito īferiꝰ ꝑ viā īdigeſtibilitatꝭ ⁊ gᷓuamis ſtōachi q̄re ſtōachꝰ ſe relaxat ⁊ portanariū op̄ſſ ᵒapit Terciū ē ꝙ muſtū nocꝫ hōe ꝯpleróī epatꝭ qꝛ opilat ipꝫ ꝓpter imixtōꝫ ꝑtiaꝫ ſue fecꝭ ⁊ ꝑducit ad diſſinteriā epaticā ꝓpter iflatōeꝫ eiꝰ q̄ debilitat epar. Et iſtð vlt Aui. iiij. i. c. de regie aq̄ ⁊ vini. Et ſic etiā iducit cathecia ſiue malā diſpoſitōꝫ colorꝭ ⁊ malas iducit egritudies epatꝭ ſ. diuſas ⁊ ſpēs ydropiſis. Quartū ē ꝙ muſtū nocꝫ ſplē ⁊ diſpoſitōī eiꝰ ꝓpter eandē caꝫ q̄ dctā ē ð epate qꝛ opilat ſplenē ⁊ ſic iducit duriciē eiꝰ. Quintū ē ꝙ muſtū generat lapidē ⁊ maxie illū q̇ in renibꝰ ē q̄ rubeꝰ ē de facili frāgibilꝭ cā opilatōis quā facit ⁊ gᷓſſitudie ſue ſbē. Et iſtð verꝫ ē de muſto vioꝫ multū dulciū nō hñtes feces nitroſas ⁊ mordicātes. Muſtū. n. hñs feces nitroſas ⁊ mordicātes magꝭ ipedit lapidē qꝛ multū facit vrinare ſicē muſtū aliqð renēſe facit appere arenulas i vria ſiue gᷓuelā qꝛ facit multū vriare. Multa. n. vria ſua lotōe abſtergit arenulas adherētes q̄ cū ea expellunt.

Potus aque ſumptus fit edenti valde nociuꝰ
Infrigidat ſtomachūq; cibū nititᷣ fore crudū

Hic ponunt duo nocumēta ꝓueniētia ex potu aque ⁊ hoc quo edentē. Prim eſt ꝙ potꝰ aque nocet ſtomacho edentis. Cuius rō eſt qꝛ ipm infrigidat ⁊ relaxat ⁊ maxie deicit appetitū cibi. Scðm eſt ꝙ potus aque cū ſumitᷣ cibꝰ ipedit digeſtionē cū cibuꝫ ſumptū incrudet

Et istō vlt Aui.iij.i.c.de regie ei⁹ qd̄ comedit dicens. neq3 post ipm.s.cibū multa bibēda est aq̄:q̄ iter ip3.s. cibū ⁊ corp⁹ stōachi sepatōe3 faciat:⁊ ipm natare faciat Et.c.de regie aq̄ ⁊vini dicit. Et cū nāa in digerēdo nutriēs studeat sacietate aq̄ iā precedēte sufficiēter.i.si p̄cesserit sacietas aq̄ sufficiēs ad bonā cibi pmixtōe3:aq̄ vehemēter ē īpediens supple digestionē inchoata3. Et idē vlt Aui.ij.cātice trac.i.c.iiij.dicēs. Est etiā vitand⁹ pot⁹aq̄ in mēsa nisi rōe adherētie ⁊ tarditatꝫ descensus bucelle. Nō est enī sumēda aq̄ cū cibo. Et Auer.in comēto ait. Cā quid̄ hui⁹ est qm̄ cū sumit aq̄ sup cibū priusq̄ꝫ stomac⁹ calefecerit ipm īfrigidat ipm et incrudat. Et etiā cā quare supnatet cib⁹ sūptus in stōaco ⁊ quare etiā nō adhereat ⁊ vniat eidē ꝙ ꝯterat ipm sic exigitur Actio nāq3 stōachi sup sumptū cibū fit ꝯterēdo coq̄ndo sil. vn̄ sic cū infundit sil ⁊ in magna q̄ꝫtitate aq̄ ī olla ꝓpter qd̄ tardat cibi decoctio in eadē:sic etiā ꝯtigit idē ipsi stōaco. Et istō maxie verificat de potu multe aque Modica enī q̄ꝫtitas aq̄ frigid̄ suggēdo sumpta pōt cōcedi an̄ descēsu3 cibi vt p eā ꝯpleat cibi descēsus ad īferiora.⁊ hoc si sitis īfestauerit ⁊ biber coegerit. Nam modica q̄ꝫtitas aq̄ frigide p̄dicto mō sumpta stōachu3 alleuiat ⁊ colligit. Alleuiat quid̄ asiti.alleuiat etia3 coopādo ad descēsu3 cibi. Colligit aūt sua frigiditate coadunās ptes stōachi. Et istō colligit ab Aui.locis p̄al. Notandū ꝙ q̄uis in sitis extinctōe aq̄ sit ꝯuenientior pot⁹ q̄ꝫ vinū.tn̄ oīb⁹ꝯsideratꝫ vinū est pot⁹ꝯueniētior ī regie sanitatꝫ q̄ꝫ aq̄. Na3 dato ꝙ in sitis repssiōe que ē appetit⁹ frigidi ⁊ hūidi aqua vlr melior sit q2 frigida ⁊

hūida·naturalr tū in cibi pmixtiōe ⁊ eiusᵭ delatiōe ad ptes corporis extremas vinū ꝑualet aq̄· Nā ꝫ vinū rōe sue subtilitat[is] in sbā ⁊ actōe subtili⁹ pmiscet· ⁊ spāliter q: naīa mag[is] in eo delectat·iō citi⁹ attrabit ipm ⁊ alijs cibis pmiscet ⁊ spāliter q: hec mixtio fit p viā cuiusdā ebulitionis quam vinū magis iuuat ratione virtualis caliditatis·⁊ aqua ipedit rōe frigiditat[is]· Et sic pꝫ ꝙ vinū ꝑualet aq̄ in ciboꝝ pmixtione· Et similiter ꝑualꝫ in eorūdeꝫ delatōe· Nā vinū est optim⁹ penetrator qᵭ ei debet rōe subtilitatis sue sbē·⁊ rōe caliditatis virtualis subtilia eni ⁊ calida multū sunt penetratia·⁊ p ꝯsequēs vinū est mag[is] delatiuū ꝙ aqua in qua nichil est virtualiter calidū nec sbē aereitatis nec igneitatis·vn̄ aq̄ mora transeūdo ipedit oēꝫ cursuꝫ· Ampli⁹ aq̄ ex alio non est potus ita ꝯueniēs sicvinū q: aqua ipedit alimentū nutrire eo ꝙ nō nutrit q̄re illud vtiqꝫ min⁹ nutrit· vnᵭ q̄to cib⁹ est mag[is] aquatic⁹:tāto est min⁹ nutritiu⁹· Bonū est igit ꝙ vinū pmisceat cū cibo qᵭ solū nō impedit nutritiōeꝫ ymo multū iuuat q: vinū est maxie nutritiuū ⁊ maxie restauratiuū ⁊ velocissime nutrit· vt pri⁹ dictū est· Notandū insup ꝙ nō solū nociu⁹est potus aque edēti siue sumēti cibū ymo in plurib⁹ alijs casib⁹nociu⁹ est:ques narrat Aui·iij·i·c·de regie aque ⁊ vini· Primo eni incōueniēs est in hoie ieiuno·tunc eniꝫ libere penetrat aqua bibita nullo retinaculo ipedita vsqꝫ ad intima mēbroꝝ principaliū mortificās suū calorē innatū· Et istᵭ est veꝝ de hoie vere ieiuno·ebrio eni qn̄qꝫ ꝓficit neqꝫ ledit ipse si ieiun⁹bibat aquā q: ieiun⁹ ebri⁹ nō est oino ieiun⁹ nec est in stōacho vacu⁹ sꝫ adhuc bꝫ

reliq: ias aliquas hesterne crapule. quar nitrcsitas aq̄ mitigat̄ z stōach⁹ ab his p aquā abluit̄. z repssis vapo rib⁹ z fumis prepat̄ stōach⁹ ad receptōez noui nutriē tis Scdo inquenies ē in hoie exercitato forti exercitio. z si'r statiz post coytū. Nam tūc pori corporis sunt mul tū aperti: q̄re penetrat aqua in pfunda mēbrorum morti ficans calorē innatū. qui post coytū etiā debilitatus est Tercō inquenies est post balneatōez marie cū fit hec balneatio vētre vacuo. tūc eni vie sūt vehemēter apte q̄re ledēs penetrat aq̄ vt dictū est. De isto potu aq̄ di cit Aui. vi. iiij. sū. ij. c. vlti. Ex potu illi⁹ i ieiunio z post balneū z post coytū timet̄ corruptō ꝯplexionis z ydro pisis. Quarto inconueniēs est bibere aquā frigidā cau sa obediēdi siti noctne mēdose q̄ accidit in crapulatis z ebreis. Nā p potū aque frigide phibent̄ resolutio z di gestio hūoris salsi vel fortis vini vel alteri⁹ acuti faciē tis siti. z sic cito p⁹ potū reuertit̄ sitis ita fortis vt ante Sz si vehemēs affuerit sitis nimiū vexās z inq̄etans nec sufficiat aeris inspirati frigiditas nec ablutio oris cū aq̄ frigida bibat sitibūd⁹ aquā frigidā cū vase stricti orificij. siue ḡcilis rostri q̄ten⁹ aq̄ plixi⁹ det̄ sup orificiū stōachi forti⁹ siti mitiget. z de ea min⁹ sumat̄ ne digerē dorum digestiōez penit⁹ ipediat. Quito ḡnaliter malū est sanis biber̄ multā aquā frigidā q: extiguit calorē inna tū z pect⁹ offēdit z stōachi appetitū deicit. z mēbris oī bus neruosis obest. Uerum est tn̄ q aq̄ tēpate frigida ali qn̄ p accñs appetitū excitat z stomachū fortē efficit co adunādo ipm z stringēdo villos eius.

Sunt nutritiue multum carnes vituline.

¶ In hoc passu autor laudat cases vitulias dicēs. q cases vitulie multū sūt nutritie. Et istud inuit Aui. iij. i. c. de regie ei⁹ qd comedit vbi vult q cib⁹ sanitatis ɔ̄suatiu⁹ dz esse tal' q̄les sūt carnes q̄ sunt silis naē prius apte fieri sāguis ⁊ marie cases edoꝝ ⁊ vituloꝝ puorū lactantiū ⁊ agnoꝝ annaliū. Et istas cases vitulias summe laudat Ga. iij. alimē. vbi vult q cases vituli lactātis sex ebdōadaꝝ vel octo assate saniores sunt mutoninis facil' eni digestiōis ⁊ multū nutritie sunt. Et d istis carnib⁹ vitulinis etiā pri⁹ dictū est.

Sūt bona gallina capo turtur sturna colūba
Quiscula vel merula phasianus et bigoncta.
Perdix frigellus orex tremulus amarellus.

¶ In hoc passu ponunt carnes eligibiliōres p nutrimēto naē hūane aīaliū volatiliū. ⁊ enumerant. xiiij. aues q̄ꝝ cases bōe sunt p nutrimēto hoīs. Pria auis ē gallīa cui⁹ esus siue cōestio naē hūane ɔ̄ueniēs ē. Haly eniz Auēzoar Aue. ⁊ Me. vt dicit Consi. p̄ceteris laudant q̄ pulloꝝ carnes ⁊ marie galline q̄ nondū pepit ⁊ galli q̄ nondū calcauit. Sūt eni facilis ɔ̄uersionis in sanguinē ⁊ supfluitatū paucaꝝ pprietatē mirabilē hn̄tes in tēpādo ɔ̄plexionē ⁊ hūores c⁹ brodiū optia le psis ē medicia. Et de carne gallinaꝝ dicit Aui. ij. canōis. c. d gallinis ⁊ gallo. q caro gallinaꝝ q̄ sūt pulle in itellectu augmentū efficit clarificat vocē ⁊ augmētat spma. Et melior gallīa bm eū ibi ē q̄ nondū pit oua. Scd̄a auis est capo siue gall⁹ castrat⁹ c⁹ carnes pōit Con. drīa. lxviij. iter laudabiliores carnes. Et carnes istas ⁊ silr pores

digerit stõacus a ꝓpetate. Tercia auis ē turtur q̄ etiã est bõi nutrim̄ti ⁊ bonũ gñans hũorez. Cui⁹ carnē Aui. ij. canõis. c. de carne sũme laudat dicēs. Uolucris quid caro melior nõ est q̄ꝫ alduragi. i. turtis et galliaꝝ ⁊ sub tilior eaꝝ ⁊ ñ sũt cũ nutrim̄to carniũ alcubegi. i. ꝑdicũ ⁊c Quarta auis ē ꝫm aliq̊s est sturn⁹ ⁊ ista auis dꝫ cõedi in iuuētute ⁊ ē auis nota teuthonice een spre vve. ꝫm alios ē starna quã Ra. iij. almã. ꝑceteris volatilib⁹ lau dat dicēs. Starne caro oĩ carne auiũ leuior iuenit̄ atq̄ꝫ his q̄ subtili volũt custodiri regie ꝯueniētior. Et põt ꝑ starnã itelligi auis magna velut anser grisea cinerea c⁹ caro laudabil̄ est maxie cũ iuuenis fuerit ⁊ isto mõ itel ligit Ali. ꝑferens istã carnē alijs. Uel põt ꝑ starnã itel ligi maneries ꝑdicis ꝑue quã Moyses videt̄ itellige̅ iudeis inquiēs. Silr̄ starne nõ vident̄ ꝓ dño nr̄o qꝛ vē trez ꝯstringũt. Et istã ꝓprietatē alij attribuũt ꝑdicibus cañes eni ipaꝝ ventrē ꝯstringũt teste Ra. iij. almã Qui ta auis ē colũba q̄ est auis nota cui⁹ caro ē colerica. Et de colũbis dicit Ra. loco p̄al. Colũbe vehemēt̄ sũt ca liditat̄ q̄ sanguinē inflãmatuꝫ gñant ⁊ cito febricitare faciũt. Et g̊ apti⁹ colũbe cõedi debēt i pastillis cũ vuis acerbis q̄ꝫ assari. Per vuas. n. acerbas aufert̄ caliditas quã sanguini inducũt. Et electiores colũbe ꝓ esu sũt co lũbe iuuenes volar̄ potētes qꝛ tales sũt leuior̄ digesti õis ⁊ m̄lioris hũoris. Pulli. n. nõ volar̄ potētes calidi tatē ⁊ hũiditatē hñt sup̄fluas q̄re grossos gñant hũores vt vlt Aui. ij. canõis. c. d̄ colũbis. Antique v̊o colũbe ⁊ eaꝝ caro ꝓpter caliditatē nimiã ⁊ siccitatē ⁊ digestio nis difficultatē sunt euitãde. Et similiter etiã turtures

ātique. Sexta auis ē q̃scula q̃ ab aliquib⁹ noīatur cotur nix. qꝛ quiscula ē nomē onomatopeyon. s. fictuȝ a suo sono. Et caro ista ſm aliq̄s est ſbtilis subē bonū gñans hūoꝛeȝ. ⁊ multū ꝯpetit sanis ꝯualescētib⁹. Scdʒ Ysaac tñ coturnices ceterꝭ volatilib⁹ sūt peioꝛes. nec nutrim̄ to nec digestiōi laudabiles qꝛ ex cōestione casis eaꝝ ti meē spasm⁹ ⁊ tethan⁹ ꝑut etiā vr̄ Aui. ij. canōis. c. ð eis ſbiungēs rōeȝ. s. qꝛ ī ſbā carniū eaꝝ ē vt⁹ faciēdi h⁹mōi accñtia narrata. ⁊ sic ñ ꝑueniūt illa accñtia ex cosolū qꝛ coturnices cōedūt elleboꝝ. Et hic ē ꝙ gallici comedūt coꝛnices cū molli pīgui caseo. ⁊ ide faciūt pastilla. Pōt tñ ꝑ coturnicē ītelligi alia auis a ꝑdicta ꝑdice maioꝛ ei⁹ dē fere coloꝛis: cū rubeis pedib⁹ ⁊ rostro sapoꝛis delec tabilis dicta coturnix ytalica līgua. Er isto mō Ra. iij. alman. accipit coturnicē qñ ꝑfert carnes ei⁹ post carēs starne alioꝝ volatiliū carnib⁹. Septia auis ē merula. q̃ est eiusdē q̄ntitatꝭ cū sturno ſʒ ē ad nigredinē tendēs: ⁊ hēns rostrū subrubeuȝ. ⁊ silr̄ dʒ cōedi iuuenis. Octaua auis est phasian⁹. i. gall⁹ siluestris. q̃ ab oībus medicis enumeraī inter aues laudabilis carnis. Caro eni talis auis naīe hūane ē ꝯueniētissima. ⁊ est cib⁹ principuȝ ⁊ magnatū. Cōsiliatoꝛ eni loco p̄al. dicit. siluestrū vo lan- dabiloꝛes sunt fasiani ad sanitutē ⁊ ad robur. Et foꝛtas sis etiā vr̄ domestici cū gallinis ꝓpinquissimi ⁊ eiusð fere spēi sintꝗ illis siccioꝛis aeris ⁊ alimēti ac exerci- cij āplioꝛis. Nona auis est ethigoneta. q̃ est auis par- ua ad modū perdicis: ſʒ longū rostrū hñs. cui⁹ caro est optima. Decima est ꝑdix. cui⁹ caro ſm Aui. ij. canonis c. de cubigi ē ð subtilioꝛib⁹ carnib⁹ impinguās qꝛ multū

nutrit cor abstergēs ydropisi z stōacho ꝯferēs z augm
tuz in coytu faciēs. Uerū est tñ ꝙ strigit ventrē. Et istā
carnē Ga. iij. ali. c. x. z octauo de igenio. c. ij. pfert oib⁹
alijs volatiliū carnib⁹. Et dr̄ de ista carne ꝙ si assidue
comedat̄ marie ꝯfert memorie. Undecia est frigell⁹ z ē
auis comedēs racemos velociter volās sil̄. s sturno. s
est melioris nutrimēti q̄ stur n⁹. z multe tales inueniū
tur vbi sunt vinee. z inebriant̄ ex esu racemoꝝ. z melior
est caro eaꝝ circa festū oīm sctōꝝ. Duodecia est orex. z
est ẜm aliq̊s gallina siluestris siue gallina fasiani. Uel
ẜm alios et gallina aquatica. i. natās in aq̄. z siue sit fe-
mia phasiani. siue gallina aq̄tica ei⁹ caro est boni nutri
mēti. Deciatercia est tremul⁹. z ē auis cōiter stans ppe
mare mior q̄ gallina. s est auis fusca: alte clamās. z ve
locissime volat. z qñ ābulat sup terrā cauda eius semp
tremit z iō dr̄ tremul⁹ z hz sup̄ caput ei⁹ lōgas plumas
Et nō est pua auis longā hēns caudaz que a medicis
vocat̄ cauda tremula. Ultīa auis est amarell⁹. z etiaz ē
auis similiter exn̄s in aquis similis anete s ea minor.
Et gnaliter loquēdo inter aues cōestibiles pl⁹ laudant̄
ille q̄ volatu velociores sūt. Et sic̄ carnes pdictaꝝ auiū
sunt laudabil̄ nutrimēti z facilis digestiōis. ita etiā re-
piunt̄ carnes aliquaꝝ auiū illaudabilis nutrimēti diffi
cilis digestiōis z ineq̄lis ꝯplexiōis: sic̄ sunt carnes anse
rū z pauonū z malardoꝝ z vl̄r auiū hēntiū collū longū
z rostrū longū degentiū in aq̄s. z carnes pasleꝝ q̄ sunt
calidissime z a tēpamento lōgissime z multū excitātes
coytū. Circa electōez v̄o carnis volatiliū sciendū est ꝙ
ẜm diuersas laudabilioris nutrimēti pprietates ac ei⁹

qō nutriṫ sanitatꝭ vel roboris intentōꝫ carnes laudanṫ varie. Vñ Ga. respiciēs facilē alteratōeꝫ ꝛ subtilitatē ī carnib⁹ pdicū ꝑfert easdē. Ra. vͦo cū Ysaac respiciēs sb tilitatē starne ac leuitatē ipaꝫ ceterꝭ ꝓtulit. Ysa. etiā ſm diūsas intentōes cafes volatiliū laudauit diūsas. Aui. vͦo laudauit carnes turtuꝝ ꝑceterꝭ. vel qꝛ respexit ad ꝓprietatē q̄ roborāt ꝛ ꝯfortāt ītellectū. Vel qꝛ ī terris ei⁹ ē ipaꝝ tāta bōitas q̄ nō ē in alijs terris. Sciendū ē insup ꝙ carnes volatiliū pl⁹ ꝯueniūt ꝙ̄ cafes q̄drupedū his q̄ relicto exercitio corpali vacāt ꝯsilijs studijs ꝛ cōtemplatōib⁹ qꝛ digerūt facili⁹ alijs. Juxͣ illud Gali. iij. alim̄. Digestibilior est tñ hec caro valatiliū aīaliū ꝛ maxie pdicū ꝛ gñant sanguinē claꝝ mundū spūosuꝫ mētis exerciciꝭ ꝛ eleuatione intellectus aptum.

Si pisces molles sunt magno corpore tolle.
Si pisces duri parui sunt plus valituri.

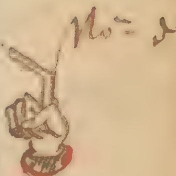
Hic ponunṫ duo accñtia. ex quoꝝ noticia attendiṫ electio pisciū. Vñ pisces aut sunt duri aut molles. Si molles sunt tūc seniores sunt eligibiliores. Cui⁹ cā est ista qꝛ mollicies ꝓuenit ex hūiditate q̄ in iuuene pisce idigesta ē. ꝛ in sene pl⁹ digesta. ꝛ sic in iuuentute tales pisces sunt gñatiui fleumatū ſꝫ senes min⁹. Et sic pꝫ ꝙ āguilla senior: sanior est iuuene ſm quosdā. Si vero tales pisces sunt duri tūc iuuenes sunt saniores. i. digestibiliores cuiusmōi sunt lucij ꝛ parce. duricies eni inquātuꝫ huiusmōi resistit digestioni. Et istaꝫ sententiā pōit Aui. ij. canonis capitu. de piscibus. dicens. Et eligitur

quid ex piscib⁹ durā carnē habētib⁹ ille q̄ est minor. Et ex hūtib⁹ mollē carnē ille q̄ ē maior ad terminū aliquē.

Lucius et parca saxaulis et albica tenca.
Sornus plagicia cum carpa galbio truca.

¶ Hic tangunt decē pisces elizibiles p nutrimēto nale hūane. quor prim⁹ est luci⁹ q̄ est piscis not⁹ z dr̄ esse tiran⁹ piscīū. qr nō solū deuorat pisces alteri⁹ spēi. sz etiā eiusdē spēi cū eo. vn̄ versus. Luci⁹ est piscis rex z tyrānus aq̄r. A quo nō differt luci⁹ iste par. Est enī piscis dure carnis z natatu velox. Scdus est parca. a parco pcis pcer dicta: p ꝯ̄riū qr nulli pisci pcit. ymo irata vulnerat alios pisces suis scamis q̄s hz sup̄ dorsuz. nec eā audet iuadere lucius ymo vt narrat Albert⁹ de nat̄is aīaliuz. est natural' amicicia parce z lucij. luci⁹ enī lesus ab alio difficulter sanat̄ sz lesus querit parcā q̄ videns eū lesuz tāgit z lenit vuln⁹ lucij. z sic luci⁹ sanat̄. Et est parca similiter piscis dure carnis not⁹ teuthōice een baers. Terci⁹ piscis ē saxaulis vel saxaul⁹ piscis marin⁹ apd gallicos dict⁹ sola. Alij dicūt q̄ est piscis tēthonice dict⁹ een tonghe. z est piscis multū san⁹ inter pisces marinos. Quart⁹ est albica teuthonice vvitinc. z est piscis marin⁹. Quitus est teuca q̄ est piscis dulcis aq̄ notus pellē habēs lubricā atq̄ viscosaz ad nigredinē tendēs. sz ci⁹ caro est dura. vn̄ ab istis trib⁹ piscib⁹ q̄ sunt luci⁹ parca z teuca p⁹ eor coctōez auferi pell'. Et dr̄ iste piscis teuthonice ytincke. Sext⁹ ē sorn⁹. z ē piscis minim⁹ marin⁹ alb⁹ ad q̄titatez medie ptis m̄dij digiti q̄

ad longitudinē qui comedit cū capite ⁊ spinis ⁊ dī teu thonice een gaernaert. Septim⁹ est plagicia ⁊ est piscis marin⁹ notus lat⁹ hēns in vna pte sue pellis maculas rubeas ⁊ pellis est tota alba curuū os hñs teuthonice eenpladijs scol. Octau⁹ est carpa q̄ est piscis dulcis aq̄ not⁹ multū tñ de se est viscosus sʒ a magnatib⁹ recoquit̄ in vino ⁊ sic ab eo tollit̄ ei⁹ viscositas. Non⁹ est galbio ⁊ ē piscis marin⁹ not⁹ a quibusdā dict⁹ rogetus teuthonice roetbaert ⁊ piscis dure carnis ⁊ sanus. Alij text⁹ hñt gouio ⁊ ē piscis pu⁹ dulcis aq̄ ad longitudinē vni⁹ digiti lōgi ⁊ est rotūd⁹ ⁊ suauissim⁹ galice gouion. Ultim⁹ est truta q̄ est in case filis salmoni nec tñ ē salmo ⁊ ē lōg⁹ ⁊ nō grossus. Et capit̄ i magnis fluuijs ⁊ pmittit se fricare i aq̄ ⁊ sic capit̄ ⁊ exeo fiūt pastilla cū spēb⁹ ⁊ ē piscis valō pciosus galice trutes. Circa electōnez vō pisciū sciendū est p͛io q͂ pisces respectu carniū ceter͡ pib⁹ mioris sunt nutrimñti ⁊ facil̄ digestionis ⁊ nutrimñtuȝ eoꝝ ē pluriū supfluitatū ⁊ fleumaticū ⁊ frigidū ⁊ hūiduȝ ⁊ min⁹ mansiuū. Et sūt ad digerendū duri ⁊ longā faciūt morā in stōacho. Et q͛ i eoꝝ digestiōe laborat stōach⁹ ⁊ interdū corrūpunt̄ in stōaco ⁊ q̄litateȝ quandā suscipiūt putredinalē siti gñant. Et vt sit ad vnū dicer̄ carniū laudabiliū nutrimñtuȝ meli⁹ ē nutrimñto pisciū. Scdo sciendū ē q͂ pisces marini sūt meliores in regīe sanitat͡ ceter͡ pib⁹ piscib⁹ aq̄ dulcis. Eoruȝ eni nutrimentū ē min⁹ supfluicū ⁊ naẽ carniū mag͡ ꝓpinqū. Sʒ q͛ ceter͡ pib⁹ pisces marini sūt durioris carnis piscib⁹ aq̄ dulc͡ iō sūt difficilioris digestiōis ⁊ resolutōis ⁊ pluris nutrimñti ⁊ purioris. Ueꝝ ē tñ q͂ i egris

magis conferũt pisces aq̄ dulcis ppter debilitatē digestiōe
eorum. Tercio sciendū q in piscib⁹ tā marinis q̄ aq̄ dulcis
eligēdi sunt quorum caro est alba nō viscosa sed frāgibilis
nō multū grossa sed subtil. nō grauis odoris sed suauis. nec
cite putrefactōis. sed sufficiētis duratōis. nō mali coloris
sed boni. et quorum hītatio nō ē in lacub⁹ stagnis nec in locis
sordidis. nec in aq̄s hñtib⁹ malas herbas. Et eligendi
sunt nō valde iuuenes nec valde magni. et q̄ sunt velocis
mot⁹ et pauce viscositatis. Et si sint pisces marini eligē
di sūt q̄ capti fuerūt in flumib⁹ multū distātib⁹ a mari et
hoc ceteris conditōib⁹ bonis suppositis. Itē suppositis pre
dictis conditōib⁹ q̄to pisces sunt squamosiores tāto sunt
meliores. Et silr intelligitur de spinis qr spine multe et sq̄
me significāt puritatē sbē piscis. Itē iter pisces marios
meliores et puriores sūt q̄ capti et nutriti sūt i mari pfun
diori et magis agitato ad qd ē cursus pluriū fluuiorum. Et
ergo capti i mari septētrionali qd magis est agitatū et magis
tēpestuosum. et velocioris flux⁹ et iflux⁹ meliores sūt cap
ti i mari mortuo vel meridiōali. Et silr intelligendū ē de
piscib⁹ dulcis aq̄. Nā ceteris pib⁹ q̄to aq̄ est pfundior et
mobilior tāto piscis i ea nutrit⁹ ē melior. et ex his sufficiēt
eligi pōt q̄ pisces sūt vituperabiles et q̄ laudabiles. pisces
enim bestiales sicut porc⁹ marin⁹ canis marin⁹ delphin et
morua nō multū competūt in sanitatis regie. Sūt enī diffi
cilis digestiōis et grossi hūoris. et multe supfluitatis nec in
carnib⁹ pdictorum pisciū appent conditōes supi⁹ numerate
puta albedo sbtilitas etc. Et si hos pisces et consimiles co
medi contingat nō statī sunt coquēdi et cōedendi postq̄
capti sunt sed obseruādi sunt p aliq̄s dies quousq eorum
carnes molescāt et tremescāt sine sbē corruptōe. Et etiā

p̄dicti pisces meliores sunt semisalsi q̄ꝫ recētes aut per
fecte salsi. Inter alios aūt pisces marios ꝯsideratis cō
ditōib⁹ sup̄dictis laudabiliores vident̄ roget⁹ ꝛ gornat⁹
siue gornus. Naꝫ eoꝝ caro ꝛ sbā est purissima. Et post
hoc plagicia ꝛ sola sꝫ hoꝝ caro est magꝭ viscosa ꝛ min⁹
frāgibilis ꝛ min⁹ alba ꝛ magꝭ grossa ꝛ min⁹ subtil' nec
hoꝝ sapor aut odor ē ita delectabil' et forte piscis mer
lēg⁹ ē laudabilior p⁹ rogetū. Non est enī tāte grossiciei
ꝛ viscositatꝭ sicͫ plagicia ꝛ sola ꝛ ei⁹ sbā est satis frāgibi
lis sꝫ ꝯsideratis sapore ꝛ odore cū colore ꝛ sbē puritate
ꝛ mobilitate deficit in bōitate a rogeto ꝛ gornato: ꝛ silr
intelligat̄ de allece. Et morua iuuēis satis appropinq̄t
p̄dictis in bonitate ꝯsideratꝭ p̄dictis ꝯditōnibus: est tñ
grossior ꝛ viscosior p̄dictis piscib⁹. Salmones auteꝫ ꝛ
turboti ꝛ maquerelli multū deficiūt in bōitate. sunt.n.
multū grossiores ꝛ viscosiores ꝛ ad digerendū diffici-
liores ꝛ magꝭ sup̄fluitate pleni vñ ꝯpetūt nisi exercitā
tib⁹ fortib⁹ iuuenib⁹ cū quibusdā salsis eoꝝ viscositati
grossiciei ꝛ frigiditati repugnātib⁹. Inter pisces auteꝫ
dulcis aq̄ ꝯsideratis p̄dictis ꝯdtiōib⁹ perca ꝛ lucius
mediocris priꝫ ḡduꝫ bonitatꝭ optinēt supposito q̄ꝫ sint
pigues deide vēdosia ꝛ deide lopia. Et q̄uis carpa sit
squamosior p̄dictis tñ nō hꝫ carnē adeo albā ꝛ frangi-
bilē ꝛ subtilē sicut luci⁹ ꝛ parca ꝛ sepi⁹ reperit̄ in stag-
nis. Et vniuersaliter ceterꝭ pibus meliores sunt pisces
dulcis aque qui capiunt̄ in aqua petrosa currente ver
sus septentrionē profunda multe agitatōnis ad quam
non ꝯfluunt sordicies ciuitatum in qua etiam non sunt
herbe male. Cancri auteꝫ fluuiales ꝛ marini multi sunt

nutrimēti z nō facile in stōacho corrumpunt. veꝝ sunt difficilis digestiōis. Sciēdū est insup q pisces recētes corp' hūectant z lac z spma multiplicāt z multū ɔpetūt colericis. Et nō sunt cōedendi pisces post forte exercitiū vl' fortē laborē q2 tūc de facili in stōacho corrumpūtur. Et caueāt ab vsu pisciū hñtes stomachū debilē vel malis hūorib9 plenū. Ampli9 sciendū q pisces grossi semisalsi meliores sunt q̄ recentes pisces. Et saliti multi tp̄ris nō sunt boni. Itē nō sunt cōedendi pisces z carnes sil' nec pisces z lacticinia nec sunt cōedendi pisces post alios cibos. Itē pisces laudabiles paꝝ saliti et in pauca q̄ntitate sumpti reuocāt appetitū z ip̄m corrobo rāt si quis hūerit appetitū ad eos.

Vocibus anguille praue sunt si comedantur
Qui phisicam non ignorant hec testificantur
Caseus anguilla nimis obsunt si comedātur
Ni tu sepe bibas et rebibendo bibas.

Hic autor subdit q āguilla ē piscis insan9 marie nocēs vocib9 z hoc pbat fm̄ōe medicoꝝ z naturalē philosophiā studentiū. Et rō ē q2 āguilla ē piscis limosus viscosus z marie opilatiu9 z multū deficit a ɔditōib9 bōi piscis pri9 narratis in pte p̄cedenti. Et qd dictū ē de anguilla etiā intelligendū ē de lāpreda lz lāprede pue laudabiliores sunt āguillis z min9 piculose cū nō sint tāte viscositatis z grossiciei sic anguille vt p3 ad sensuz. Vñ salua reuerētia vtentiū isti pisces sunt valde periculosi q̄uis ori sint saporosi. Hoꝝ.n.pisciū in aqua simil' est gñatio generatōi spentū in terra: vñ multū dubitandū

4

est q̄ nō sint venenosi vñ eoꝝ capita ꝛ cauda in quib⁹ venenū ꝯsueuit ēe ꝛ similiter īterioꝛ spīa nullo mō sūt edēda. Bonū est etiā ꝑpter eaꝝ vi⁹cositatē q̄ submergant in vino optio viue ꝛ dimittanẗ ibi quousq̄ moꝛtue sint ꝛ deīde pꝛepenẗ cū galētina optimaꝝ spēꝝ ẜm q̄ coci magnoꝝ dn̄oꝝ facere ꝯsueuerūt. Bonū est tn̄ q̄ pꝛebulianẗ pꝛimo duab⁹ ebulitōibus in vino ꝛ aqua ꝛ illa abiecta decoquanẗ ad pfectōeꝫ ꝛ fiat galentina vel pastillata vel assatura cū salsamīto appꝛopꝛiato videlꝫ cū salsa viridi cū foꝛtib⁹ spēbus ꝛ vino in hyeme. ꝛ cū debilib⁹ spēbus ꝛ agresta ꝛ aceto in estate. Cōmodosi⁹ tn̄ est manerie huiusmōi pisciū dimittere. Deinde subdit text⁹ q̄ case⁹ ꝛ āguilla multū nocēt si comedanẗ ꝛ istud intelligendū est si in magna q̄ntitate sumanẗ quoꝝ cause dicte sunt de caseo ibi. Persica poma. Et de anguilla nūc dicta est cā. Postea dicit text⁹ q̄ si ista sumanẗ cuꝫ frequēti potatōe vini malicia eoꝝ coꝛrigiẗ. Et istud nō dꝫ intelligi de vino ſbtili ꝛ penetratio nec de vino qđ daẗ via pot⁹ ꝯductiui qꝛ tale nō dꝫ dari sup cibū gn̄atiuuꝫ mali hūoꝛis qn̄ comediẗ nec an̄ ipm nec postq̄ fuerit digestus vt vult Aui. iij. i. c. de regie aque ꝛ vini. qꝛ tale vinū magnū nocumentū īduceret: penetrare enim facereꝫ hūoꝛeꝫ malū ex hoc cibo genitū vsq̄ ad extrēa coꝛpis qui foꝛte nō sufficereꝫ penetrare sine vini auxilio ꝛ ꝯductu. Sꝫ intelligendū est istđ de vino foꝛti nō multū penetratio sepe ꝛ in pua q̄ntitate dato gracia pmixtiōis ciboꝝ. Tale eni corrigit maliciā ciboꝝ: ꝯfoꝛtat digestiōeꝫ ꝛ digerit fleumaticos hūoꝛes ꝛ frigidos quaꝛ iuuat ad digestiōꝫ casei ꝛ āguille q̄ male digestiōis sūt

Inter prandendum sit sepe parumqꝫ bibendū
Si sumas ouum molle sit atqꝫ nouum.

¶ Hic autor tāgit duo documēta quoꝝ prim est ꝙ cōedens in ꝑndio vel cena dꝫ vicissiꝫ cōedere ꝛ bibere mľtiplicādo vices bibitōis sꝫ p qualꝫ vice paꝝ pot⁹ sumere. Et facere nō dꝫ queādmodū bruta q̄ totū cibū capiunt ꝛ postea bibūt qꝛ si pot⁹ meli⁹ cibo ꝑmiscet̄ ꝛ cibus exide reddit̄ remolitus ꝛ digestiōis capacior. Et circa istō ē sciendū ꝙ triplex est pot⁹. s. ꝑmixtiu⁹ delatiu⁹ et sitis sedatiu⁹. Istō aūt ꝙ dictū ē intelligēduꝫ est ð potu ꝑmixtiō ciboꝝ. Iste eni pot⁹ dꝫ vicissiꝫ recipi cū cibo Et saluo meliori iuditō nō dꝫ iste pot⁹ differri vsqꝫ ad finē cōestionis nec dꝫ expectari sitis. Et iste pot⁹ maxie cōpetit qn̄ sumunt̄ cibaria actualr̄ sicca vel virtualr̄ sic pꝫ in laborātib⁹ cōedentib⁹ panē siccū. Sꝫ pot⁹ sitis sedatiu⁹ regulariter ꝛ in hoibus bn̄ dispositis dꝫ differri vsqꝫ ad finē cōestionis tūc eni est vā sitis ꝑpter estuatōꝫ cibi calidi ꝛ sicci. Nō eni multū rōabile est ꝙ siľ vrgeat sitis ꝛ faēs qꝛ sunt appetit⁹ ꝯrioꝛuꝫ. Et dꝫ iste pot⁹ dari ꝫm pl⁹ ꝛ min⁹ ꝫm ꝙ maior vľ mior ē sitis. Potus vō delatiu⁹ maxie ꝯpetit ꝯpleta pⁱa digestiōe regulariter et paꝝ an̄ horā suscipiēdi aliū cibū seq̄nteꝫ. Et taľ potus spāľr ꝯpetit qn̄ cibaria ꝑmit⁹ sūpta fuerit grossa in sbā nec dꝫ expectari sitis ad talē potū suscipiendū. Naꝫ taľ pot⁹ ꝑpat stō:c.ū ad suscipiendū cibū sequentē ꝛ iuuat trāsituꝫ cibi ad ep a stōaco nec dꝫ taľ pot⁹ eē magne q̄titatis vt cito possit digeri. An̄ eni ei⁹ digestiōeꝫ nō trāsit ad ep. Et istō veꝝ ē nisi taľ pot⁹ delatiu⁹ fuerit aq̄ i

nō oportȝ expectarī digestiōeȝ añ penetratōeȝ ei⁹ ad
ꝑ. Regulariter aūt pot⁹ ꝯueniēs ⁊ delatiu⁹ aut etiā ꝑmix
tiu⁹ nō dȝ eē aq̄ ſȝ vinū vl' aliq̄d ꝓportōabile vio: puta
ceruiſia vl' ceraſariū vl' pomeriū vl' melliciatū vl' aliqđ
ſile q̄b⁹ oīb⁹ vinū ē meli⁹. Sciendū ſcđo ꝙ q̄to cib⁹ eſt
g̊ſſior ⁊ ſiccior ⁊ frigidior. tāto pot⁹ ꝑmixtiu⁹ ⁊ delatiu⁹
dȝ eē maior: ⁊ eꝯuſo q̄to cib⁹ ē calidior ſbtilior ⁊ hūidi
or tāto pot⁹ delatiu⁹ ⁊ ꝑmixtiu⁹ dȝ eē mior. Et q̄to ci-
b⁹ eſt g̊ſſior ⁊ frigidior ⁊ digeſtōi iobediētior. tāto vinū
ꝑmixtiuū vl' delatiuū dȝ eē ſbtili⁹ ⁊ forti⁹. Et q̄to cib⁹ ē
ſbtilior calidior ⁊ digeſtibilior pot⁹ dȝ eē debilior vl' vi
nū debili⁹ vñ forti⁹ vinū bibendū ē cū carnib⁹ bouinis
q̄ꝫ pullis ⁊ forti⁹ bibendū ē cū piſcib⁹ q̄ꝫ cū carībus regu
lariter. Scđm documētuȝ ē ꝙ ſumēs ouū dȝ ipȝ ſumerī
qñ ē molle ⁊ nouū cuius cā dicta eſt ſ.

Piſam laudare decreuimus ac reprobare
Pellibus ablatis eſt bona piſa ſatis
Eſt inflatiua cum pellibus atqꝫ nociua.

Hic ponitī vnū notabile de piſis et ē ꝙ piſa aliquo
mō laudanī ⁊ aliquomō vitupanī. Laudanī eni qñ cōe
dunī ablatis corticib⁹. Vitupanī v̊o qñ comedunī cuȝ
corticib⁹ ⁊ pellib⁹ q: tūc ſunt inflatia. Et g̊ nō eſt artifi-
tiale ea cōedere ſil' cū cortice q: medulaꝝ ⁊ corticū natē
diſcordāt. Alteꝝ eni laborat vt ſoluat ⁊ exeat. Alterū
obuiat vt ꝯſtrigat vt dicit Yſaac in dietis vl'ibus quarī
in corꝑe fit mot⁹ agitatiu⁹ inducēs torturā ⁊ inflatiōeȝ
Et iſtđ nedū veritatē hȝ de piſis veꝝ etiaȝ de omnib⁹
leguminibus ſicut fabis faceolis lentibus et ſimilibus

Et spāliter de hn̄tib⁹ multū corticē sic fabe ⁊ cicera nigͣ
Cortex etiā in oībus ē peioris nutrimēti ꝙ medulla. Et
circa istō est sciendū ꝙ est vna maneries pisoꝝ alboꝝ
rotūdoꝝ hn̄tiuз corticē exteriorē valdē paucū ⁊ sbtileз ⁊
ista pisa securi⁹ pn̄t cōedi cū cortice ꝙ alia. ꝙuis meli⁹
sit ꝙ depurenť a cortice. Et qꝛ dictū p̄cedens vitatē hз
de oīb⁹ leguīb⁹. sciendū ē ꝙ legūia recētia min⁹ hn̄t de
cortice: ⁊ ī eis mior diūsitas est īter corticē ⁊ medullā ⁊
facili⁹ digerunť. ⁊ iō dicūt aliq̄ ꝙ magꝭ ꝯpetūt corꝑib⁹
sanis. sз nō ē ita qꝛ leguia recētia sūt pꝉaꝝ supfluitatū ⁊
corruptibilioꝛs sbē. q̄re min⁹ ꝯueniūt corꝑib⁹ sanis. Et
iō p vitate tenendū ē ꝙ legumia sicca depilata a corti
ce exteriori sūt saniora ꝙ recētia nō depilata. sз viridia
sūt saniora siccis nō depilatꝭ. Sciendū vlteri⁹ ꝙ qꝛ oīз
leguminū sbā ē iflatia ⁊ difficilꝭ digestōis ⁊ eoꝝ nutrimē
tū malū n̄ ꝯpetit ī regie sanitatꝭ. sз brodiū siue decoctō
ipoꝝ ꝯueniēs ē. qꝛ eoꝝ decoctō vētris ē subductia. i. la
xatia vrie ꝓuocatia ⁊ venaꝝ deopilatia. vn̄ satis ꝯueīt
tꝑib⁹ in q̄bus hoīes vtunť cibis grossis ⁊ opilatis. pu
ta tꝑe ieiunioꝝ. In isto. n. brodio siue ī ista decoctiōe
ꝯueniēter facta nō sūt nocumēta q̄ sunt ī sbā. vn̄ ī ea nō
ē iflatio: nec difficultas nutritōis ⁊ digestiōis nec mali
cia nutrimēti. Fit aūt ista decoctō p istū modū. i sero eni
ponunť cicera vꝉ pisa in aq̄ feruēti. ⁊ ī eadē lōgo tꝑe ma
nib⁹ ꝯfricanť deide p̄dicta aq̄ tota nocte tempeť ⁊ ī ea
dē seq̄nti nocte bulliāt duab⁹ vꝉ trib⁹ bullicōib⁹. ⁊ p⁹ea
coleť ⁊ colata reserueť. ⁊ approinq̄nte hora refectōis pre
peť cū cynāomo ⁊ croco ⁊ aliꝗtuluз vinū addať. ⁊ dein
de vnico feruore bulliat ⁊ spumeť ī ꝓncipio refectōnis

Et brodiū seu purēta cicer̄ ꝛ pisor̄ rotūdor̄ albor̄ est
meli⁹ ꝛ ꝯueniēti⁹ ꝛ naīe aīcabili⁹. Et silr̄ eor̄ ibā.
Lac ethicis sanū caprinuꝫ post camelinuꝫ.
Ac nutritiuuꝫ plus omnibus est azininum.
Plus nutritiuum vaccinum sit et ouinum.
Si febriat caput et doleat non est bene sanuꝫ.

¶ Hic ponunī quedā documēta circa electōneꝫ lactis. Prim est ꝙ lac caprinū est san⁹ ethicis.i.ꝯsumptꝭ ꝛ ma ceratis vel hn̄tib⁹ febrē ethicā. Et istd̄ vl't Aui.ij.cano nis.c.de lacte dicēs. Lac caprinū ꝛ lac azininū sūt bōa ethice. Et idē vult.i.iiij.trac.iij.c.de rememoratiōe me diciar̄ hūectantiuꝫ ethicos. Et rō etiā ē q2 lac caprinū ē tēpatuꝫ ſm Aui.ij.canōis.c.de lacte.ꝛ etiā mlt̄i nutri mēti.vt vl't hic text⁹. Et post istd̄ lac valet camelinum Istd̄ eni subtile est multe aq̊sitatꝭ ꝛ hūiditatis. q̄re pōt hūectare eos.ver̄ est tn̄.ꝙ istd̄ lac ꝑpter suā nimiā hūi ditateꝫ par̄ nutrit.q̄re minus eis ꝯuenit ꝙ̄ caprinum. Istd̄ tn̄ lac camelar̄ ꝛ maxīe nouiter fecar̄ ꝯfert ydro pisi valdē ꝛ patiētib⁹ dolorē in epate.ꝛ renouat epar ſꝫ Aui.ij.canōis.c.d̄ lacte. Scd̄m documentū ē ꝙ lac azi ninū pl⁹ ceteris lactib⁹ ethicis ꝯuenit. Et istd̄ verū est ꝯpando lac azininū ad lac alior̄ brutor̄. q2 lac azine d̄ pclinat ad frigiditatē ꝛ hūiditatē.ꝛ est subtili⁹ ꝛ citi⁹ pe netrās ꝛ tardi⁹ coagulabile ꝙ̄ lac alior̄ brutor̄. Scd̄m Ga.vij.de ingenio.c.vij. Et istd̄ idē vl't Aui.i.iiij.loco pal.dicēs. Et nō est lac p⁹ lac mulieris sicͭ lac azine. Et pri⁹ dicit. Et ꝓprie lac azine eradicat ethicā si fuerit ei eradicator. Compādo tn̄ lac azine ad lac mulieris min⁹

ꝯuenit. Lac.n. mulieris suggēdo sumptū ꝯuenīētius est
oībus. vt vlt Aui.i.iiij.loco pal. Et rō ē q2 lac humanū
siue muliebre sbtili⁹ ē frigidi⁹ ꝛ hūidi⁹ ꝛ naīe hūane ma
gis silē veloci⁹ penetrās citi⁹ digestū ꝛ magꝭ nutriēs. ꝛ
dꝫ istō lac dādū ethicis ꝗtum pc ss.bile ē mulieri magꝭ
ꝓpe lectū īfirmi ꝛ ei ꝓtin⁹ sine mora admīstrari. ne ab a
ere corrūpaī. Et circa istō sciendū ē ꝙ nō semꝑ ꝯuenit
ethicis lac mulierꝭ aut azie. ymo in aliq̄b⁹ casib⁹ lac ace
tosū siue ebutiratū ē vtili⁹ ethicꝭ ꝙ̄ lac mulierꝭ aut azie
q̊ꝝ prim⁹ ē qñ cū ethica ē solutio vētris. Scōus est qñ
ē suspitō de coagulatōe lactꝭ in stōacho vl' de ardoī ve
hemētis febris. vel q2 stōach⁹ de se ē coleric⁹ vt lac in
colerā ꝯuertat. Terci⁹ ē qñ cū ethica ꝯpilaī putrida ꝑci
pue qñ ī iterioꝛib⁹ nō fuerit mlte opilatōes. nā lac ace
tosū restrīgit ventrē. ꝛ nō facil'r colerizaī q2 priuatū est
butircsitate ꝑ ꝙ̄ facil'r lac īflāmaī. nec ī putrida febre ci
to putrefit ꝓpter eandē cām. Quart⁹ ē si stōach⁹ fuerit
sordid⁹. tūc.n. lac facile ī eo corrūpiī. Quint⁹ si ethic⁹ ab
hoīetur lac dulce ꝛ integrū ꝛ nō acetosū siue ebutiratū
Terciū documētuꝫ ē ꝙ lac vaccinū ꝛ ouinū sūt magꝭ nu
tritīa q2 pīguioꝛa ꝛ grossioꝛa sūt alijs. vt dicit Aui.ij.ca
nōis.c. de lacte. Et ibidē ō lacte vaccino dicit. Lac oīs
aīalis c⁹ ꝑgnatio ꝓlixioꝛ ē pregnatōe mulieris ē meliꝫ
q̄ꝓpter ꝓpoꝛtōabile ē illō qō ē ꝓxim sic vaccinū. Ra
sis dō.iij. almā.c. ō lacte dicit. vaccinū.n. lac oī lacte cu
iuslꝫ aīalis alteri⁹ ḡssius iudicaī qō etiā oībus sui cor-
poris pīguedinē adipisci volentibus ꝯuenīēti⁹ existit.
Quartū documētuꝫ ē ꝙ lac nocꝫ hñti febrē ꝛ dolorē ca-
pitis. Cuius causa dicta est suꝑ ibi. Persica poma pira.

Lenit et humectat soluit sine febre butirum.

Hic autor põit pprietates butiri q̃s ip̃m inducit in corpore hũano. Prima est q butirũ lenit ventrem siue mollificat atq lubrificat hãc pprietatẽ facit sua vnctuositate. Scõa pprietas est q butirũ hũectatiuũ q2 ex melioribꝰ ptibꝰ lactis ↄpositũ est: 7 ita sibi ↄueit hũectare sicut 7 ipsi lacti a quo extrahit. Tercia est q soluit ventrẽ i. puocatiuũ secessus. 7 hoc lac facit q2 lubricitatẽ inducit in itestinis. Et istas pprietates eiꝰ etiã põit Auic. ij. can ois. c. de butiro. Et iducit butirũ istas tres pprietates in corpe nõ febricitãte. Nociuũ tñ est corpi febrienti. q2 butirũ sola vnctuositate de facili inflammat et in febriẽte calorẽ augmẽtat. Circa istd sciendũ q lz butirũ inducat p̃dictas pprietates. rõe tñ sue nimie hũiditatis 7 vnctuositatis nõ ↄpetit via cibi spãliter in q̃titate notabili. Prio eni si quis eo vtat in q̃titate notabili abhoiationez inducit: 7 facit cibũ supnatare in orificio stomachi 7 ventrẽ plus debito laxat 7 vomitũ inducit. Nullo ergo mõ butirũ est comedendũ via cibi in quantitate notabili 7 spãliter non comedat post alios cibos. sed ad condimentũ cibarioꝝ satis ↄuenit.

Incidit atq lauet penetrat mundat q̃ serum

Hic ponunt q̃tuor pprietates seri. i. aque lactis q̃ꝝ pria est q seꝝ est incisiuũ siue subtiliatiuũ. Scõa est q ẽ lauatiuũ. i. abstersiuũ. Tercia ẽ q ẽ penetratiuũ 7 ista sequit ex pria. Quarta ẽ q seꝝ ẽ mũdificatiũ. i. solutiz

siue purgatiuū. Et tres istarꝫ ꝓprietatū narrat Aui. ij. ca
nōis. c. d lacte dicēs. ꝙ aq̄ eiꝰ. s. lactꝭ ē sutiliatiua lauatiua
ꝛ solutiua ꝛ in ipa nō est mordicatio. Ra. vo. iij. alm. i. di
cit ꝙ serū colerā rubeā expellit scabei q̄ꝫ atqꝫ pustulis
necnō eis pustul' q̄ in facie nascunt yctericie etiā atqꝫ
ei cui fortis vini potꝰ nocuit auxiliū p̄bet.

Caseus est frigidꝰ. stipans: grossus quoqꝫ durꝰ
Caseus ꝛ panis bonꝰ est cibus hic bene sanis
Si nō sunt sani tunc hunc non iungito pani.

In hoc textu autor duo facit. p͛io pōit quatuor ꝓprie
tates casei quarꝫ p͛ia est ꝙ caseꝰ ē frigidꝰ. i. frigide naṫe
Et istd intelligendū est de caseo recēti q̄ est frigidus ꝛ
hūidꝰ ꝛ nō de veteri q̄ est calidꝰ ꝛ siccꝰ vt vult Auic. ij.
canōis. c. de caseo. vel pōt intelligi de caseo q̄ fit ex so
la coagulatōe lactis absqꝫ alicuiꝰ alteriꝰ rei ꝯmixtione.
Repit enī caseꝰ calide naṫe calefaciēs stomachū ac lin
guā mordicās ex ꝯmixtiōe rerꝫ sibi admixtarꝫ sic est ali
q̄s caseus viridis q̄ si in magna q̄ntitate sumaṫ multū
calefacit corpꝰ. Scd̄a ꝓprietas est ꝙ caseꝰ est stipās. i. cō
stipatiuꝰ siue durū ventrē efficiēs. Et istd maxie hꝫ ve
ritatē de veteri ꝛ multū coagulū hn̄tē. Tercia est ꝙ ca
seꝰ est grossus. i. grossi hūoris gn̄atiuꝰ qd veritatē habꝫ
de oīm̄i caseo q2 ois caseꝰ ex grossiori ꝛ terrestriori pte
lactis fit. Quarta est ꝙ caseꝰ ē durꝰ. i. duriciē vētris effi
ciēs. Et ista pōt eē eadē cū scd̄a. Deide dicit textꝰ ꝙ ca
seꝰ q̄uis solꝰ sūptus sit insanꝰ ex q̊ male digestiōis ē vt
p̄dictū ē tn̄ si ī modica q̄ntitate misceaṫ pāi cū ipo pāe
digestibil' fit ꝛ alias nō. Et istd vitatē hꝫ in corpe' sano

Jn egro aūt nō. Et d̄ caseo prius dictū est. ibi. Nutrit ⁊ impinguat

Jgnari medici me dicunt esse nociuum.
Sed tamen ignorant cur nocumenta feram.
Languenti stomaco caseus addit opem.
Si post sumatur terminat ille dapes.
Qui phisicam non ignorant hec testificantur

¶ Jn hoc passu autor fingit psonā loquentē in spē casei ꝯdicentes vsuꝫ casei esse in sanū. Et dicit loq̄ns in psona casei. Jgnari m̄dici. i. medicinā ignorantes dicūt me caseū eē nociuū supple vlr ignorāt cām cur nature hūane nocere dicor. Et post hoc tāgit autor duas vtilitates sumptōis casei. Pria vtilitas ē ꝙ caseꝰ ꝓfert egrotāti stōacho. Et circa istd̄ est notandū ꝙ nō ois caseus ꝓfert opē oi stōacho lāguenti. ſꝫ in ceteris casibꝰ ois caseus nocet. s. stōacho rare texie: ⁊ omi stōacho debilitato ex lōga egritudie. Sꝫ caseus recēs ⁊ nouꝰ nō multe viscositatis opē ꝓfert stōacho calido. q2 teste Rasi. iij. almā. adustionē ⁊ caliditatē eiꝰ repmit. Et stōacho etiā sicco ꝓfert ꝓpter eiꝰ hūiditateꝫ. Et talibꝰ stōachis multū nocꝫ caseꝰ antiquꝰ siue multū acutꝰ vl' multū coagulatū hn̄s. Sꝫ stōacho hn̄ti multa fleumata eiꝰ pelliculis adherētia mltū ꝓfert caseꝰ antiquꝰ vl' multū coaguli habēs. q2 talis sui acuitate fleuma icidit ⁊ abstergit. Sed tali stōacho maxie nocꝫ caseus recēs ⁊ mollis. Et sic pꝫ ꝙ in aliquo casu caseus semp nocet ⁊ in aliq̄ nō. ⁊ ꝙ aliqn̄ caseus recēs ꝓdest ⁊ aliqn̄ vetꝰ. Scd̄a vtilitas ē ꝙ caseus sumptꝰ post cibū termiat ipm q2 facit cibū der

scēdere ad illū locū in q̊ vigꝫ digestio.s.ad fundū stōachi. Et istō totū sciūt q̄ vaꝫ sciaꝫ medicie hñt. Et de caseo acuto dicit Ra.iij.almā.. Verumtn̄ cū post cōestione pua ex eo gustaī quātitas os stōachi corroborat: sacietatē q̄ꝫ nimiā atqꝫ fastidiū q̄ ex dulcib⁹ ꝛ vnctuosis nutriētib⁹ in ore stōachi pueniūt aufert.

Inter prandenduꝫ sit sepe parumqꝫ bibendū
Ut minus egrotes non inter fercula potes.

Hic pōit duo documēta quoꝝ priꝫ est ꝙ pn̄dendo.i. comedēdo aliq̄s dꝫ vicissiꝫ p⁹ cibū sumptū paꝝ ꝛ sepe bibeř.ita ꝙ nō dꝫ prio totū cibū sumeř ꝛ p⁹ea potū. Et istū vsuꝫ prim aliq nō hñt q̄ꝛ reuera idē vsus in forma pri⁹ exposit⁹ est. Scdꝫ documētuꝫ ē ꝙ iter duas cōestiones sic iter prandiū ꝛ cenā debe⁹ p posse potū euitař. ꝛ hoc si cib⁹sūpt⁹ in stōaco nondū fuerit digest⁹ nisi mag necessitas assit. q̄ꝛ tal' pot⁹ sumpt⁹ ipedit ꝛ iterrūpit digestionē cibi prio sūpti cibū facit idigestū de stōaco descēdere atqꝫ appetitū deicit circa cibū i cēa sumendū ꝛ corp⁹ gr̄uat ꝛ ad dispositōꝫ in q̄ hō neqꝫ san⁹neqꝫ eger ē iclinat siue ad dispositōꝫ pueniētē febrē.

Ut vites penam depotibus incipe cenaꝫ.

Hic autor innuit ꝙ cena dꝫ icipi a potu. Et aliqui exponūt metrū istō. Si tu vis vitare penā.i.infirmitateꝫ pri⁹ potes in pricipio cene anteꝙ cōedas. ſꝫ ista exp ō nō valꝫ q̄ꝛ ſm medicos regulari⁹ ē a cibo cenā incipeř ꝙ a potu. Et q̄uis iste liber direct⁹sit āglicis.ipi tn̄ hāc sciaꝫ nō obſuāt q̄ꝛ regulariter quacūqꝫ hora diei potū

sumūt pponunt morsū panis. Jdo aliter pōt expōi ver sus iste accipiēdo potū p cibo liqdo z facile digestibili sic accepit Ypo. potū. ij. pti. āphorismoꝝ. ibi. Facile est repleri potu q̄ꝫ cibo. ita q̄ sensus isti⁹ vsus sit q̄ meli⁹ ē cenā icipe a potu. i. cibo liq̄do z facile digestibili q̄ꝫ a gſ so z duro z difficile digestibili. Cui⁹ rō ē q2 si cib⁹ liq̄d⁹ z facile digestibil' p⁹ sumat̄ cū in nocte supueniēte fortifi cet̄ calor digestiu⁹ cib⁹ liq̄d⁹ z facile digestibil' lōgo tp̄e erit digest⁹ añ grossuꝫ z difficulter digestibilē. Et cū nō poterit hr̄e exitū pp̄ter cibū grossū nōdū digestū nimis adureī vel si exeat grossuꝫ secū rapiet cibū nondū dige stū plene. Meli⁹ est ḡ vt iste cib⁹ liq̄d⁹ z facile digesti bilis prius sumat̄ vt tp̄e q̄ digest⁹ sit exitū hēat nullo repugnante.

Singula post oua pocula sume noua.
Post pisces nux sit: post carnes caseus assit.
Unica nux prodest: nocet altera: tercia mors ē

Hic autor pōit aliq̄ documēta. Prīm est q̄ p⁹ sump tiōeꝫ cuiusꝫ oui recētis supple z mollis debem⁹ sumer̄ potū z maxīe haustū vini. Cui⁹ cā pōt esse q2 ouū recēs z molle ē optimi nutrimēti z facil' digestiōis. z ē de his q̄ in modica q̄ꝫtitate multū nutriūt z p̄cipue ei⁹ vitell⁹ vt dictū ē pri⁹. ibi. Oua recētia. Sic ḡ vinū qd̄ ē amicū nat̄e facit q̄ ouū auid⁹ ad mēbra trahit̄ z ad ei⁹ penetra tiōeꝫ iuuat. Et cā alia etiā pōt eē q2 ouū tarde p merȳ d̄ scēdit. pot⁹ ḡ vl' vinū iuuat ei⁹ descēsuꝫ. Scd̄m docum̄ tū ē q̄ p⁹ cōestionē pisciū debe⁹ sumer̄ nuces loco casei q2 nux sua siccitate ipedit ḡnationeꝫ fleuātis qd̄ ḡnari solꝫ ex piscib⁹. et hic ē q̄ i q̄dragesima vltio dant̄ nuces

Terciū documentū ē q̄ post comestōez carniū debem⁹ sumere caseū ⁊ nō nuces. q: nuces nimiū exsiccarēt ⁊ caseus nō. s; facit cibū descēdere ad fundū stōachi: i quo vig; digestio. Et istō ē ver̄ de caseo mediocri inter veterē ⁊ nouū. Deide subdit text⁹ in vltio versu q̄ vnica nux. s. nux muscata p̄dest naīe hūane ⁊ p̄ficua ē q: bonū odorē oris efficit visuz ɔfortat ⁊ silr̄ epar splenez et stomachū ⁊ maxie os ei⁹ ſm Auic. ij. canōis. c. de nuce muscata. S; altera nux. s. auellena vel cōis nocz. Auellana quīd qm̄ iflatiua est ⁊ ḡnatiua ventositatū in vētre iferiori ⁊ facit zoda ⁊ tarde ē digestiōis ⁊ excitat vomitū vt h; Aui. ij. canōis. c. de ea. Nux v̄o cōis. q: etiā facit zoda ⁊ difficilis ē digestiōis ⁊ mala stōacho ⁊ hoc calido p̄pter ei⁹ caliditatē. S; tercia nux. s. nux baliste est mors. i. mortē inferēs q: p̄ balistā hoies interficiuntur. Vel pōt istō itelligi de nuce mechel q̄ ſm Auic. ij. canōis ē venenū stupefactiuū. q̄re mortifera ē.

Adde potum piro: nux est medicina veneno.
Fert pira nr̄a pirus: sine vino sunt pira virus.
Si pira sunt virus: sit maledicta pirus.
Si coquas antidotū pira sūt s; cruda venenū
Cruda ḡuant stōacuz releuāt pira cocta ḡuatū
Post pira da potū post pomuz vade fecatum.

In primo versu autor dat vnuz documētuz dicēs. q̄ nos debem⁹ post esuz piroꝝ sumere potum. s. vinum. Cuius causa sufficienter dicta est prius. quia pira sunt generatiua ventositatis ⁊ de p̄prietate colicā inducentia ⁊ sanguinē aquositate replētia. ⁊ ergo cuz eis debet

potari vinū ⁊ maxie forte ⁊ calidū qd̄ est vētositatū car
miatiuū ⁊ aq̊sitatū ꝯsumptiū q̃s inducunt pira. Scd̄o
dicit text⁹ ꝙ nux ē medicina veneno .i. remediū ꝫ vene
nū vt p̄us dictū est ibi. Allea nux ruta. Deīde in scd̄o
⁊ tercio v̄sib⁹ īnuit ꝙ pira sūpta sine vino sunt venena
i. naťe nocētia ꝑpter cām dictā in p̄io v̄su. Tex ē tñ ꝙ
pira nō sunt vir⁹ .i. venenū simplr q: si sic cōestio eorū
mortē induceret. Et pirus ea portans esset maledicta
Deinde in q̃rto v̄su autor īnuit ꝙ pira cruda sunt ve-
nenū .i. nocumētū inferētia q: faciūt ebullitōēȝ hūorū
colicā fleūata ⁊ scabiē. si tñ ip̄a coquanť sūt antidotū .i.
medicia mō q̊ dictū est. s. cū vino ⁊ maxie etiā p⁹ alios
cibos sūpta q: sic iuuāt ad expulsionē fecū. Deinde in
quīto v̄su dicit ꝙ pira cruda ḡuant stōachuȝ q: ip̄m im
pediūt a digestiōe ⁊ inflatiā sunt. ſȝ pira cocta releuant
stōachuȝ ḡuatuȝ ⁊ disponūt ipȝ ad suā naťalitateȝ. Et i
vltio v̄su subdit duo. Prim est ꝙ nos debe⁹ p⁹ pirū su
mere potū ꝑpter cāȝ dictā pri⁹. Scd̄m est ꝙ p⁹ esuȝ po
mi debe⁹ ire fecatū .i. ad secessuȝ. Et ꝰm Aui. ij. canōis
c. de pomis. Poma dulcia ⁊ acetosa qñ in stōacho iue
niunt hūoreȝ grossuȝ qñqȝ deponūt ip̄m in egestione.
Ratio tñ text⁹ pōt esse q: poma multū inflatiā sunt vē
tositatē ḡnantia que in secessu emittiť.

Ceresa si comedas tibi confert grandia dona
Expurgant stomachū: nucle⁹ lapidē tibi tollit
Et de carne sua sanguis eritqȝ bonus.

Hic ponunť tria ꝯmoda ꝑueniētia ex vsu cerasorū
Prim est ꝙ cerasa expurgāt stōacbuȝ. Et istd̄ ꝰm quo

daz vez ē qñ sil'cū eis nuclei terunt qr sic sil hñt q̄dam viz abstersiuā ac mundificatiuā. Scd'm est q̄ nucle⁹ cerasoz.i.arill⁹ hz virtutē frangēdi lapidē renū vel vesice si sicc⁹ sumat vl' ex eo fiat lac. Terciū ē q̄ caro cerasoz ē gñatiua opti sanguis ꝛ ꝯfortās ac ipinguās. Et istō ex pimēto ꝯprobat. qr vide⁹ passeres q̄ sunt aues multuz conedētes cerasa q̄ tp̄e cerasoz hñt epata m'tū maiora q̄ alio tp̄e signū ḡ ē q̄ magnificāt ep ꝛ ꝯfortāt. Circa istō tñ ē notandū q̄ duplicia sūt cerasa.s.grossa ꝛ pua Grossa aūt adhuc duplicia.s.dulcia ꝛ pōtica. Dia dulcia ꝛ pua sūt isana de facili corruptibilia ac i corpib⁹ facietia v̄mes. Grossa pōtica dicunt cina ꝛ illa sūt adhuc duplicia.quedā sunt rubea ꝛ moll' carīs ꝛ ta'ia debēt recētia cōedi ꝛ in pricipio mēse ꝛ hñt vim abstersiuā stōachi atq̄ appetitū incitādi. Alia sūt cina niḡ ꝛ grossa satis dure carīs ꝛ iter cetera marie pōtica ꝛ ista dēnt cōedi i fine p̄ndij siue cene. Cui⁹ cā est qr ista sua pōticitate qñ in fine mēse sumunt claudūt orificiū stōachi quo clauso digestio melior ac velocior fit.

Infrigidant.laxant.multū prosuut tibi pruna

Hic ponunt due vtil'tates puenietes ex esu prunoz Pria ē q̄ pruna ifrigidāt corp⁹ꝛ iō portegalēses in ca'ida regiōe exñtes i decoctōe suaz carniū semp ꝯmi'cēt pruna ꝛ marie damascēa. Scd'a ē q̄ pruna laxāt vētrez ꝛ hoc ē pp̄ter eoz hūiditatē ꝛ viscositatē b'm Ga.ij.ali. Et istō ē vez de prunis matis. In crudis.n.q̄ nō sunt maīa ē stipticitas ꝛ eoz nutrim̄tuz ē paucū vt d't Aui.ij.canōis.c.de eis. Et ista scd'a vtilitas lz etiā multū cō

iat prunis damascēis sic̄ ⁊ pria marie rn̄ ↄuēit pruis armēis.i.deportatꝫ ex terra armēia qꝛ m̄liora sūt oib⁹ ⁊ vehem̄ti⁹ soluētia bm Aui loco pal. Et ꝑ maiori ↄ̄clara tōe istaꝝ vtilitatū sciēdū ē ꝙ pruna mata sūt i vsu ⁊ nō imatura. Pruna aūt magꝭ natē ↄueniētia sūt illa q̄ sūt fi gure oblōge hn̄tia carnē paucā ⁊ durā ad aliq̄lez siccita tē declināntia ⁊ corticē exteriorē tenuē ⁊ dēnt eē in sapo re nō ve dulcedis sꝫ dꝫ eē eoꝝ dulcedo atrinens alicui acredi ⁊ huiusmōi sūt pruna damascēa: talia.n.pruna i frigidāt vt dictū ē. Sūt aūt mlte alie maneries prunoꝝ q̄ꝝ vsus nō ē appbād⁹. Sunt etiā q̄daꝫ prunella silue stri i.a pua q̄ crescūt i siluis ⁊ nō sūt laxatia sꝫ vētris r̄stri ctia ⁊ ex his fit aq̄ q̄ vētris restrictōez facit. Debēt aūt pruna q̄ sumunt ꝑpter vētris laxatōez prio poni in aq̄ frigida tūc.n.pfecti⁹ infrigidāt ⁊ hūectant ⁊ colerā quā iueniūt lubricādo soluūt ⁊ sic stōach⁹ meli⁹ disponit̄ ad cibū recipiendū. Et ē diligēter notāduꝫ ꝙ pruna hūida recētia sūt magꝭ alteratia q̄uis sint peioris nutrim̄ti et pluriū sup̄fluitatū: sꝫ pruna sicca magꝭ ↄfortāt ⁊ melius nutrim̄tuꝫ dāt corpi. Et sic̄ dictū ē de prunis sic suo mō itelligat̄ de cerasis: veꝝ tn̄ ē ꝙ cerasoꝝ hūiditas ē subti lior ⁊ min⁹ viscosa: vn̄ min⁹ nutriūt q̄ꝫ pruna.

Persica cū musto vobis datur ordine iusto.
Sumere sic est mos nucib⁹ sociando racemos.
Passula nō spleni tussi valet est bona reni.

¶ In isto passu tria ponunt̄ documēta. Prim est ꝙ mu stū est bibendū cū ꝑsicis: vl persica comedēda sūt cū musto. Causa prie ptis est qꝛ mustū ē multū calefactiūm

ꝛ ebullitõꝫ faciẽs in corpe nr̃o. hãc aũt ebullitõꝫ ꝛ cale factõꝫ ꝓhibẽt pſica ſua frigiditate. Cã ſcõe ptis eſt qꝛ pſica ſũt multũ frigida ꝛ corpꝰ multũ infridãtia ĝ ſup ipa ðꝫ bibi illð vinũ qð plꝰ calefacit illð aũt eſt muſtũ qð ſciĩ expiẽtia. Et de ordine cõedendi pſica ꝛ mltis alijs dictũ eſt ſ̄pus ibi. Perſica põa pira. Scðm documentũ eſt ꝙ racemi debẽt cõedi qñ comeduñ nuces ꝛ maxie antiq̃ ꝛ ſicce. recẽtes eni nuces ſane ſunt p ſe. Sꝫ anti que ſicce nimiũ exſiccãt ꝛ ꝓpter eaꝝ vnctuoſitatẽ de fa cili iflammatõeꝫ i corpe inducũt q̃re cũ eis cõedi dñt racemi q̃ reſiſtũt inflãmatõi ꝛ exſiccatõi cũ hũectent. ꝛ de nucibꝰ ãple dictũ eſt ibi. Allea nux ruta. Terciũ do cumentũ ẽ ꝙ paſſula. i. vua paſſa nocet ſplẽi qꝛ inducit opilatõeꝫ eiꝰ. Sꝫ vua paſſa vtil' ẽ renibꝰ qꝛ ex q̊ ipa eſt vrie ꝓuocatia ipa ẽ lauatia renũ. ex mlta. n. aq̊ſitate ad renes ducta ipi renes mũdificanĩ. Et ð vuis paſſis ſiue paſſul' etiã dictũ ẽ ſ̄. ibi. Nutrit ꝛ ipinguat.

Scrofa tumor glãdes ficꝰ cataplaſmate cedit
Junge papauer ei confracta foris tenet oſſa.

Hic ponunĩ due vtilitates ꝓueniẽtes ex emplaſtra tõe ficuũ. Pria eſt ꝙ ficꝰ decocte in aliq̃ liquore videlꝫ in aq̃ ꝛ tũc ſuppoſite cũ hũiditate curãt iſtas tres egri tudies. s. ſcrofulas glandes ꝛ tumores. Per ſcrofulas intelligiĩ inflatões ſub mẽto circa collũ. Et dĩ ſcrofula a ſcroffa qð idẽ eſt qð ſus ſiue porca vel qꝛ iſta egritu do multũ accidit porcis ꝓp ter guloſitatẽ eoꝝ vel qꝛ eiꝰ figura ſ̄m plĩmuꝫ aſſimulaĩ porcis vt vult Auic. iij. iiij. trac. ij. c. de ſcrophul'. Per glãdes võ itelligunĩ apoſtẽa

ta que cōiter solēt accidere sub ascell' ꝛ in inguinib⁹. Et ꝑ tumorē pñt itelligi inflatōes in q̄lꝫ ꝑte corpis. Uñ ꝑ istis apostēatib⁹ curanđ ꝛ maxie maturandis dꝫ decoq̄ fic⁹ in aq̄ ꝛ ipsi aq̄ dꝫ ꝯmisceri modicū aceti vt acetum iuuet penetratōeꝫ v̄tutis fic⁹ ꝛ decoctōe facta debēt teri i mortario ꝛ deide misceri cū modica aq̄ cū q̄ bullite sūt: vñ cathaplasma ꝓpe est medicia facta ex aliq̄ re et succo ei⁹. Juxͣ illđ metrū. Tūc cathaplasma facis cū succū pōis ꝛ herbā. Scđa vtilitas ē ꝙ fic⁹ cū papauere cathaplasmate retinēt ossa fracta ꝛ debēt decoq̄ in sil' cū aq̄ absq̄ appositōe aceti ꝛ debēt sil' teri ꝛ addi eis aq̄ decoctōis eaꝝ ꝛ tūc supponi. Et cā isti⁹ pōt esse qꝛ papauer est stupefactiuū ꝛ ꝑ illđ tollit̄ dolor qui accidere solꝫ in fractōe ossiū ꝛ ꝓuocat somnū: fic⁹ silr̄ facit moueri hūiditates ad exteriora quib⁹ hūiditatib⁹ ad ossa mortis ossa pñt retinere ad nascenciā nunq̄ tñ v̄e ꝯtinuari Aliqui tñ text⁹ hñt loco tenet trahit ꝛ tūc sensus ē melior. Uñ papauer est triplex. s. albū nigrū ꝛ rubeū. rubeū aūt ē siluestre ꝛ venenosū ꝛ crescit in bladis ꝛ iuuenes solēt terer̄ flores ꝛ facer̄ incaustū ex ipis florib⁹.

Pediculos venereq̄ꝫ facit sed cuilibet obstat

Hic ponunt̄ due opatōes ficuū. Pria est ꝙ ex cōestione ficuū sequit̄ multitudo pediculoꝝ in corpib⁹ hūanis. Et istđ maxie veritateꝫ hꝫ de ficub⁹ siccis. vt dicit Aui. ij. canōis. c. de ficub⁹. Et causa ƀm eū ibi est ꝙ ꝓpter maliciā ꝛ corruptiōꝫ hūoris gñati ex eis. Et alia cā etiā pōt esse qꝛ fic⁹ ꝓuocāt multū sudorē ex q̄ sequit̄ generatio pediculoꝝ. Scđa opatio est ꝙ fic⁹ incitāt appe

titũ coeundi q͛ generãt vẽtositatez q̃ iuuat ad erectio
nez virge ⁊ similiter sunt multa℞ sup̲fluitatũ ⁊ sperma
augmentantes.

Multiplicãt mictũ. ventrẽ dant escula strictũ.
Escula dura bona s͛ mollia sunt meliora.

Hic ponunt̃ due vtilitates esculo℞. Pria est ꝙ multi
plicãt mictũ siue vrinã. Cui͛ causa põt esse q͛ indurãt fe
ces ⁊ sic aquositas fecũ est cã multitudis vrie. Uel põt
sumi cã similis illi q̃ sumit̃ ex illo ãphorismo vrina noc
turna multũ facta modicũ secessuz significat i die ⁊ ecõ
uerso qui multas hũerit cameras nocĩnas de mane h͛z
paucã vrinã. Cuius cã est q͛ si multa fiat egestio multũ
de hũiditate que trãsire deberet ad vesicã simul cũ ea
erit. Et si vrina fiat multa multũ de hũiditatibus que
trãsire deberẽt cũ egestiõe ⁊ eã magnificare cum vrina
euacuant̃. Scdã vtil͛itas ẽ ꝙ escula ꝯstipãt vẽtrẽ ⁊ istõ
accidit ꝑpter eo℞ ponticitatẽ ⁊ stipticitatẽ. Ex q̃ infert
text⁹ ꝙ escula dura sũt bona ⁊ hoc q͛ ꝯstringũt ventrẽ
⁊ ĩ ꝓsunt vẽtri nimiũ laxato. S͛z mollia escula sunt me
liora dur͛ q͛ nutriũt ⁊ min⁹ ventrẽ ꝯstipãt. Et circa istõ
est sciendũ ꝙ escula min⁹ ꝯpetũt nutrimẽto q̃ poma pi
ra ꝑsica fic⁹ ⁊ similia qd̃ satis ostẽdit austeritas saporis
eo℞ ⁊ duricies ibĩ eo℞ postq̃ in arbore maĩata sunt et
ĩ ex his pa℞ deb͛z comedi ⁊ mag͛ recipi debẽt via me
dicine q̃ cibi. Et q͛ virtus eo℞ est stiptica valde: satis
ꝯpetũt in fluxu vẽtris. Et q͛ escula in arbore nõ molesc
cũt mollicie sufficiẽte ad esũ. iõ anteq̃ comedant̃ remo
liant̃ ⁊ tũc sunt mag͛ delectabilia gustui ⁊ min⁹ stiptica

Prouocat vrinā mustū cito soluit ꝛ inflat.

¶ Hic ponunt̄ ꝓpetates tres musti.q̄ꝝ pria est q̄ mustū ꝓuocat vrinā. Cui⁹ cā est q̄ in musto sūt pres terrestres nitrose mordicātes vesicā cū ad eā veniūt ꝛ ꝓpter eaꝝ mordicatōez vesica citi⁹ nitit̄ eas expelleṙ ꝛ ip̄z mustū. ꝛ ista ꝓpetas intelligēda ē de mustis h̄ntibus feces mordicātes sic musta pluria renēsia q̄ musta h̄ñcia feces ḡ.las nō mordicātes s3 mag̾ opilātes ip̄ediūt vrinā sic pri⁹ dictū ē ibi. Impedit vrinā. Scd̄a ē q̄ mustuz cito soluit vl̄ laxat ventrē ꝓpter eand̄ cāz dictā in p̄ma ꝓpetate. Tercia ē q̄ ē inflatim ꝓpter ebulitōz quā facit i corpe ex q̄ ꝓueniūt vētositates. Et cāe istaꝝ duaꝝ ꝓp etatū dicte sūt pri⁹ ibi. Impedit vrinā.

Grossos humores nutrit ceruisia: vires
Prestat: ꝛ augmētat carnē: generatq̄ cruorē
Prouocat vrinā ventrez q̄ mollit: ꝛ inflat
Infrigidat modicū: s3 plus desiccat acetū
Infrigidat macerat melā c dat soma mi.orat
Siccos ifestat neruos ꝛ pīguia siccat.

¶ In hoc textu auctor duo facit. Primo pōit. viij. ꝓpetates ceruisie. q̄ꝝ pria est q̄ ceruisia facit i corpe nr̄o grossos hūores. Et istud maxie h3 veritatē respectu vini. ꝛ diuersificat̄ ceruisia in ḡnando grossos hūores ex pte suoꝝ ꝯponentiū. Naz ceruisia ex grossiori substātia grossiores hūores ḡnat ꝛ ex min⁹ grossa minus grossos Scd̄a est q̄ ceruisia augmētat vires. Et istud est intelligendū de ceruisia ex optimis ḡnis ꝯposita ꝛ q̄ plurīe decoctōis ē cuiusmōi ē ceruisia oestrēsis. Ista.n. multū

nutritiua ē z gvires augmētat. Tercia ē q agmētat carnē Et istō puenit ppter multā ei9 nu tritōz. Quarta ē q mł tiplicat sanguinē eað de cā. Et iste tres vltie ppetates hñt vitatez de ceruisia antiq multū decocta z de optis gnis pposita. Quita ē q puocat vrinā. Sexta ē q laxat ventrē. Et iste due ppetates maxie hñt vitatez de ceruisia clara mltū lupulēta. i. in q plim lupuli iponit cui9 mōi ē ceruisia āburgensis q puocat vrinā z laxat ppter lupulū. Ipa tñ nō valz debilia cerebra hñtib9 qz tales de facili iebriat ppter mltitudiez lupuli. Septia ē q inflat ventrē. Et istō hz vitatē de ceruisia modica decoctōe cocta cui9mōi ē copta hollādie q maxie iflat z opilat z ppterea pliz ipingat. Octaua ē q ceruisia modicū ifrigidat cuiusmōi ē ceruisia hollādie brabātie hānonie z flādrie z illa q cōis bō vtit. Et ista ppetas maxie vitatē hz respectu vini. Et circa istō ē sciendū q ceruisia pōt fieri ex auena z ordeo z ex frumto. Et bm q fit ex alio z alio gno ē alteri9 z alteri9 pplexiōis. Que eni fit ex ordeo pl9 attiet frigiditati: qz ordeū ē frigiduz. Que aūt fit ex ordeo z auēa min9 opilat z min9 gñat vētositates z min9 nutrit. Et q fit ex frumto pl9 attiet caliditati z magl nutrit z magl opilat. Et qto ceruisia ē grossior tāto ē deterior. z qto sbtilior tāto mlior. Et vlteri9 ē sciendū q pessima ceruisia ē q fit ex reb9 inebriātib9 puta ex gno qō noiat loliū et qz ista maxie dolorē capitis gñat z neruos ledit. Deide ponit text9. v. ppetates aceti. qz pria ē q acetū exsiccat. dicit. n. Aui. ō eo. ij. canōis q ē fortl exsiccatōis. Et ppterea mdici pcipiūt tpe pestis vti aceto cū cibo z silr cū potu. Dicit. n. Aui. iij.

Aceti quinque proprietates

i.i.c.vııi.doc.v. Aceto p̄terea i cibo ⁊ potu vti i pestil
lētia ē nocum̄ti ipsi⁹ securatō. Scđa ē q̄ acetū ifrigidat 2
ꝓpetate q̄ i eo ē. Tercia ē q̄ macerat.i.fac̄ hoīe₃ macrū 3
⁊ rō ē q: exsiccat.⁊ istd̄ marie ver̄ d̄ aceto i ieiūno stōa
cho sūpto.vt vlt Aui.iii.i.doc.iiij.c.v.de extenuatione
crassi. ver̄ ē tn̄ q̄ assidu⁹ vs⁹ aceti marie i ieiunio mlta
iducit icōmoda visū debilitat pect⁹ offēdit. tussi ɔmou₃
stōacu₃ ⁊ ep ledit.neruos ⁊ iūcīas vehem̄ter opp̄imit
has arteticꝭ dolorib⁹ trēorib⁹ ⁊ palisib⁹ vexās. Quarta 4.
ē q̄ acetū gn̄at melācoliā eo q̄ hūores ifrigidat ⁊ exsic
cat. Quita ē q̄ acetū miorat spma.ꝓpt̄ea q: exsiccat.ifri 5.
gidat.⁊ macerat. Et istas ꝓpetates aceti pōit Ra.i.ij.al
mā.dicēs. Acetū frigidū ē ⁊ siccū ⁊ qd̄ maciē efficit ⁊ vi
res destruit.spma q̄₃ minuit.⁊ colerā corroborat nigrā
rubeā v̄o colerā ⁊ sanguinē debilitat.cibosq̄₃ q̄b⁹ admi
scet̄ sbtiliat. Deide i vltio v̄su autor sbdit tria. Pri₃ ē q̄
acetū noc₃ macris. Et rō ē q: acetū exsiccat.⁊ sic addit
i macredinē.sīc.n.additū suo sīli facit ip̄₃ furere.et etiā
ōis ɔplexio lapsa p ɔ̄triu₃ medicat̄.⁊ p sīle deterioratur
Scđm ē q̄ acetū noc₃ neruis.vt dicit Aui.ij.canōis.c.
de eo. Terciū ē q̄ acetū macerat vt dictū est

Rapa iuuat stōachu₃.nouit producere ventū
Prouocat vrinā faciet quoq̄₃ dente ruinam
Si male cocta dat̄ hinc tortio tunc generatur

In hoc passu ponunt̄ p̄io tres vtilitates rape tem
pate cocte ⁊ vnū ei⁹ nocumētu₃. Prima vtilitas est q̄
rapa iuuat stomachū q: bn̄ digerit̄ a stōacho nec ip̄e ea
grauat̄. Scđa est q̄ rapa est ꝓuocatia vēti qd̄ p₃ expi-
mento. Tercia est q̄ rapa est ꝓuocatia vrine. Preter

tñ istas ꝓpetates vult Auer. ꝙ magnã ꝓprietatẽ hȝ i cõfortãdo visũ. Nocumentũ vͦ rapaꝝ ẽ ꝙ assiduatio rapaꝝ nocȝ dẽtib⁹. In vltio aũt vͦsu subdit̃ ꝙ rapa male cocta tortões fac̃ i corpe. qꝛ mltiplicat vẽtositates. Iux̃ illd. Ventũ sepe rapis si tu vis viuer̃ rapis. Et est sciendũ ꝙ caude rapaꝝ fortiter ventrẽ laxãt. Pro maiori noticia sciendũ ẽ ꝙ rape iter radices magꝭ ꝯueniũt ad corpis nutritõȝ. qd satꝭ ostendit̃ ex ãicabilitate sui saporis hec. n. ꝯplexio ẽ oib⁹ edulijs ꝙ amara ꝛ pũgitiua min⁹ alimẽtuȝ dãt corpi ꝛ dulcia magꝭ. qꝛ g̊ rape radicib⁹ alijs sũt dultior̃s ꝛ min⁹ pũgitiue magꝭ ꝯpetũt via cibi sȝ generãt sanguinẽ grossũ melãcolicũ si digestia sit debilis Et bonũ ẽ ꝙ ꝺpurent̃ a pria aq̃. ꝛ nullomõ dẽnt cõedi cruꝺ. Et̃ incitãt ad coptũ ꝛ vias mũdificãt viúles

Egeritur tarde cor digeritur quoqȝ dure
Similiter stomach⁹ melior sit i extremitates
Reddit lingua bonũ nutrimentuȝ medicine
Digerit̃ facile pulmo cito labitur ipse.
Est melius cerebrũ gallinaꝝ reliquoꝝ.

¶ In isto passu notant̃. v. Primũ ẽ qꝫ cor aĩaliuȝ comestũ tarde digerit̃ ꝛ tarde etiã egerit̃. Et rõ ẽ qꝛ caro cordis est caro melãcolica q̃ difficulter digerit̃: ꝛ tarde ꝺescẽdit. Et nõ est caro bona ꝺm Aui. ij. canõis. c. ꝺ carne. ꝛ nõ multũ nutrit. vt dicit Rasis. iij. almã. Scðm ẽ ꝙ stomach⁹ similiter est male digestionis et tarde descẽsionis. Cui⁹ ratio est qꝛ stomach⁹ est membrũ neruosuȝ cartillaginosuȝ. quare difficile digerit̃. Et g̊ etiã nõ generat bonũ sanguinẽ. Deinde subdit text⁹ ꝙ stomachus in ei⁹ extremitatib⁹. s. quo ad ei⁹ fundũ ꝛ orificiũ

meliꝰ digerit. Cuiꝰ rõ ē q: in illis ptibꝰ magis carnosus ē ꝛ magis pinguis. Terciū ē ꝙ ligua est bõi nutrimēti. ꝛ hoc q̊ ad eiꝰ radicē. vt vlt Aui. ij. canõis. c. de carne. Et rõ ē q: est facil' digestiõis ꝛ carnosa. Et īter reliq̄s liguas ligua porcelli q̄ ablata eiꝰ pelle equiparat carni apri: vt laūt scindētes añ pricipes. Ligua tñ bouis nõ ē multū sana ppter eiꝰ nimiā hūiditatez. Peccatores tñ linguis vti volātes añ caz assatõez iponunt gariofilos. q̄bus hūiditas liguaꝝ minuit. ꝛ sic aptõres sunt esui. Quartū ē ꝙ pulmo facile digerit ꝛ facile egerit. Et istō ē ppter eiꝰ raritatē. ꝛ molliciē. Uez est tñ ꝙ eiꝰ nutrimentuz nõ est ꝯueniēs natē hūane q: puū est ꝛ fleūaticuz. vt dicit Aui. ij. canõis. c. de eo. Et circa istō est sciendū ꝙ pulmo arietis q̄uis nõ sit bonꝰ cibꝰ. ē tñ bõa medicīa: q: sanat excoriatiõz calcanei ex calciamēto si ponat sup ipaz calidꝰ. vt dicit Aui. loco p̄al. Quintū ē ꝙ cerebrū galline īter oīa cerebra ē meliꝰ. de q̊ dicit Aui. ij. canõis. ꝙ ꝓhibet fluxū sanguis nariū. Debz tñ cū sale aut cū spēbꝰ cõedi. q: de se vomitū puocat. Et circa istō sciendūz ē ꝙ ō cerebro pulloꝝ dicūt medici ꝙ augmētat memoriaz Cerebra v̊o porcoꝝ natē nõ sūt ꝯueniētia. sz cerebrū ouis leporis vl' cuniculi cū sale vl' spēbꝰ cõedi põt. Et de cerebro āplius dictū ē ibi. Nutrit ꝛ ipinguat.

Semen feniculi fugat et spiracula culi.

Hic ponit vnū documentū ꝛ est ꝙ semē feniculi qō dicit maratruz expellit ventositates: aut eas dissoluit. Et ratio est q: est calidū ꝛ siccū ꝛ carminatiuū. Et circa istud est sciendum ꝙ a communibus quatuor tangunt

vtilitates puenie͞tes ex esu maratri siue semis feniculi p͛ia est q͛ ↄfert febrib⁹. sc͞da est q͛ pellit venenū. tercia ē q͛ mūdificat stōachuz. q͛rta est q͛ acuit visuz. Et d͛ isto solēt dari isti v.us co͞nes. His duo dat marartuz febres fugat atq͛ venenū. et purgat stomachū lumē q͛ reddit acutū. ⁊ istas q͛tuor vtilitates tāgit etiā Aui. ij. canōis loq͛ns de feniculo. Et circa q͛rtaz vtilitatē nota q͛ Aui. loco p͞al. de semie fenicoli dicit. Democrit⁹ quid͛ existimauit q͛ venenosi o͞mes pascūt feniculi recētis semen vt eo͞ꝝ visus ↄforte͞t ⁊ vipere ⁊ serpētes fricāt oculos suos cū egrediu͞nt de cauernis suis p⁹ hyemē sup ip͞m vt illumine͞nt oculi. Sciendū vlteri⁹ q͛ fenicul⁹ tarde digerit: m͞lle nutrit ⁊ paꝝ ⁊ ͛g nō ↄpetit via ciбi s͞z mag͛ via medicie. Nō igit͞ vtendū ē eo in regie sanitatis nisi ad correctōez malicie q͛rumdaz alioꝝ ciboꝝ sic interdū cū lactuca comedim⁹ petrosilinū ad resistendū frigiditati ⁊ hūiditati lactuce: sic etiā cū cucurbit͛ pōt decoq͛ feniculi⁹ ⁊ si͞lr cū rapis ad corrigendū maliciā eaꝝ.

Emendat visuz stomachuz confortat anisuz.
Copia dulcoris anisi sit melioris.

Hic ponu͞nt due vtilitates anisi q͛ꝝ p͛ia est q͛ anisū ↄfortat visū. Sc͞da ē q͛ anisuz ↄfortat stōachuz. Cuius cā est q͛ anisuz mūdat stomachū a fleumatib⁹ ⁊ ip͞m calefacit. Et ꝑpterea etiaz ↄfert visui q͛ nichil est q͛d visui mag͛ noceat q͛ imundicia stōachi q͛ a stōacho imūdo eleua͞nt fumi imundi q͛ ocul͛ nocēt ꝑturbādo sp͞us visiuos. Et ista duo iuuam͞ta facit anisuz dulce. Et p͞ter istas vtilitates Aui. ij. canōis. c. de aniso plures alias

vtilitates anisi pôit. vlt. n. ibi q̄ anisuz ē apitiuū dolorꝫ sedatiuū. ꝛ vētositatū resolutiuū sedatiuū sitis cāre ex hūiditatib⁹ salsis apitiuū opilationū epatis ꝛ splēis gn̄atarꝫ ex hūiditatib⁹ ꝛ silr renū vesice ꝛ matricis ꝓuocatiuū vrie ꝛ mēstruorꝫ ꝛ mūdat matricē a fluxu hūiditatū albarꝫ ꝛ est motiuū cortus.

Si cruor emanat spodiuz sumptuz cito sanat.

Hic ponit vnū iuuamentū spodij. Et est q̄ spodiuz sumptū sanat fluxū sanguis. Cuius cā pôt esse q2 spodiuz hz virtutē ꝓpriaz ꝯfortandi epar. ꝛ sic fortificato epate qd̄ est fons ꝛ origo sanguinis. sanguis ab eo melius retinet. Et dicit Aui. ij. canōis. c. de spodio. q̄ spodiuz est radices cānarꝫ aduste. Dicūt eni q̄ ipse adurunt ꝓpter fricatōez suarꝫ extremitatū cū vēt⁹ eas pflat. Simō tn̄ ianuēsis dicit q̄ spodiū est res cui⁹ origo nos latet res tn̄ adusta videt ꝛ diuisiones cānarꝫ adustarꝫ. Et nedū spodiū ꝯfert in nimio fluxu sanguinis. ymo etiaz in nimio fluxu vētris et vomitu. vt dicit Rasis. iij. almā. Et ꝯfert etiā in febrib⁹ acutis. ꝯfortat cor ꝛ tremori ei⁹ ꝛ sincopi facte ex effusione colere ad stomachū auxiliatur. vt vult Aui. loco pal. Et est sciendum circa p̄dicta q̄ sicut spodiū habet aspectū ad epar ꝛ ꝓprietatē ꝯfortādi tpm ita sunt aliq̄ medicie que hn̄t similē aspectuz ꝛ similē ꝓprietatē ꝯfortādi aliqua alia mēbra spālia. sic macis cor muscus cerebruz liquiricia pulmonē cappares splenē ꝛ galāga stomachū. vt patet in his versibus Gaudet epar spodio. maceor cerebrū q̄ꝫ musco. pulmo liquiricia. splen cap. stomachusq̄ꝫ galanga.

Uas cōdimenti preponi debet edenti.
Sal virus refugat. et non sapidūq₃ saporat.
Nam sapit esca male que datur absq₃ sale.
Urunt psalsa visuz. spermaq₃ minorant.
Et generant scabiē pruituz siue vigorez.

¶ In hoc textu tria fiūt. Prio ponit vnū documentuz gñale qd̄ obseruat apd̄ oēs. et est q̄ vas cōdimēti. s. salis qd̄ cōi noīe salinū dī dz p̄poni in mēsa ipi edēti. Juxta illd̄ cōe metrū. Sal prio poni dz prioq₃ reponi. Omis mēsa male ponit absq₃ sale. Scd̄o tanguntr duo iuuamēta salis. Prim est q̄ sal resistit veneō. Cui⁹ duplex pōt eē causa. Una ē qr sal exsiccatiuū ē. et sic sua siccitate exsiccat hūiditates ex q̄bus pōt sequi corruptio. Alia cā est qr sal exsiccat et cōp̄mit hūiditates a corpe exhendo et sic claudit poros. et p cōñs phibz penetratōez veneni q̄ fieri deberz p poros. Scd̄m iuuamētuz salis est q̄ sal īducit saporē in cibarijs. Nā cōiter videm⁹ ad sensuz q̄ nulla cibaria sapiūt sine cōmixtōe sal. vt dicit terci⁹ vsus. Tercio ponunt. iiij. nocumēta sal siue cibariorum valde salsorum. Prim ē q̄ cibaria vald̄ salsa vrūt visū. i. deꝑdūt visuz vl nocēt visui. Cui⁹ cā pōt eē duplex. Pria ē qr res nimiū salse inducūt nimiā siccitatē q̄ est cōria oculis qui sūt instrumēta visus. cū oculi sint de nata aq̄. vt dī in d̄ sensu et sensato. Scd̄a cā ē qr cibaria mltuz salsa sūt pruritia et mordicatia mō vt supi⁹ dictū ē a cibarijs mordicatis in stōacho exñtib⁹ eleuant fumi mordicatiui qui sui mordicatōe ocul nocēt ac ipos mltuz rubificāt. Et ḡ vide⁹ q̄ bulliētes sal rubeos cōiter hñt oculos. Scd̄m

no cumtuz ē q̄ cibaria multū salsa minorāt spma. Et rō ē q: cibaria multū salsa multū exsiccant oēs hūiditates corpis q̄re etiā spma exsiccāt ꝛ sic minorāt. Terciū nocumtuz ē ꝙ gñant scabiē. Cuius rō ē q: sal gñrt hūorez acutū mordicatiuū adustū q̄ est cā scabiei. Quartū nocumtū ꝙ augēt pruritū. Et rō ē q: gñant hūorez mordicatiz ꝛ pruritiuū. Et ista q̄tuor nocumēta ꝯmemorat Rasis iij. almā. de sale dicēs. Eorū p̄terea sanguinē q̄ multā ex eo sūpserit q̄titatē adurit visuz q̄z debilitat atq̄z minuit spma. ꝛ gñat pruritū ꝛ scabiē. Et p̄ter ista nocumta ꝑ salsa. i. mltuz salsa idicūt bpigeñs ipetigeñs morphea leprā in dispositꝭ ꝛ vias vrine extoriāt cū diu ꝯtinuant Moderate tñ salsa fastidium auferunt ꝛ appetitū excitant atq̄z acuunt.

Hi feruore vigent tres salsus. amarus. acutus
Alget acetosus sic stipans ponticus atq̄z
Unctus ꝛ insipidus dulcis dant tēperamentū

In hoc textu ponunt̄ q̄litates cuiuslz saporꝭ. Et p̄io dī ꝙ isti tres sapores. s. salsus. amarus. ꝛ acutus calefaciūt corpus sumētꝭ ipos. Scdō dī ꝙ isti tres sapores. s. acetosus. stipticus. ꝛ pōticus infrigidāt. Tercio dī ꝙ isti tres sapores. s. vnctuosis isipidus ꝛ dulcꝭ sunt tēpati nec inducūt in corpe caliditatē aut frigiditatē. Et ꝑ itellectu ampliori sciendū est ꝙ bm Aui. ij. canōis trac. i. c. iij. octo sunt vi sapores q̄ sequnt̄ insipidū. Et sūt dulcedo. amaritudo. acuitas. salsedo. acetositas. pōticitas. stipticitas ꝛ vnctuositas. Enumerādo tñ insipiditatē ꝑ sapore sicut textus facit hic tūc sunt nouez sapores. Et tūc capit̄ sapor

ꝓ omni eo qđ gustu iudicaṫ. Et iter istos sapoꝛes tres sūt calidi. vt dicit hic text⁹. s. salsus amar⁹ ꝛ acut⁹. Et scđm Aui. loco pal. Acutū ē calidi⁹. deide amaꝝ ꝛ deide salsuꝫ qm̄ amaꝝ est foꝛti⁹ ad resoluendū icidendū ꝛ abstergēduꝫ ꝙ amaꝝ ꝛ deide salsuꝫ ē sic̄ amaꝝ ꝯfractū cū hūiditate frigida. Et tres de istis sapoꝛib⁹ sunt frigidi. s. acetosus stipās. i. stiptic⁹ ꝛ pōtic⁹. Pōtic⁹ tm̄ ceteꝭ frigidioꝛ deide stiptic⁹ ꝛ p⁹ea acetosus. Et ꝓpter istđ in oibus fructib⁹ q̄ dulcescūt p̄us est pōticitas vehemētis in frigidatiōis. deide postꝙ p caloꝛē sol' digestiuū aliquo mō digesti sūt fruct⁹ apparꝫ in eis stipticitas. ꝛ deinde declināt ad acetositatē sic̄ agresta et p⁹ea dulcescūt. ꝛ lꝫ acetosuꝫ sit min⁹ frigidū ꝙ stipticū tm̄ ꝓpter sui subtilitatē ꝛ penetratōeꝫ i plurib⁹ ē maioꝛis ifrigidatōis. ꝛ ꝭm Aui. loco pal. pōticuꝫ: ꝛ stipticū sūt in sapoꝛe ꝓpinq̄. sꝫ stipticū nō ꝯbit linguā nisi q̄ ad supficiē appentē. sꝫ pōticū ꝯbit ꝛ exaspat qđ appet in ligua. s. supficiē ꝛ occultū. s. interioꝛa ei⁹. Et tres đ istis sapoꝛib⁹ sūt tēpati. i. nō excedētis caliditatis vl' frigiditatꝭ sic̄ dulci vnctuosus ꝛ isipid⁹. Lꝫ eni dulce sit calidū tm̄ in eo nō appet foꝛtitudo caliditatꝭ sic̄ dicit Rasis. iij. almā. Et ē sciendū vlteri⁹ ꝙ vnicuiqꝫ sapoꝛi ꝓpꝛie debenṫ opatōes. vt volunt Aui. ꝛ Rasis. locis pal. Operatōes eni dulcis ꝭm Aui. sunt digestio ꝛ lenificatio ꝛ mltiplicatio nutrimēti ꝛ naťa diligit ipm ꝛ virtus attractia attrahit ipm. Et ꝭm Rasiꝫ. Dulce est generatiuū multe colere rubee⁹ et opilationū in epate ꝛ splene ꝛ flegmōis p̄cipue si pꝛedicta mēbꝛa ad hoc fuerit apparata. Et vētris flurus ex ipso sequiṫ ꝛ mollificat stomachū. ꝛ cōfert pectoꝛi ꝛ

pulmoni: corp⁹ īpinguat ⁊ augmentū spmatis tribuit. Opatōes vo amari bm Aui. sūt abstersio ⁊ exaspatio. Et bm Ra. amarꝫ calefacit ⁊ desiccat fortiter. cito sāguinē ad adustionē ⁊ maliciā pducit colerā q̄ꝫ rubeā in sanguiē augm̄tat. Opatō vo pōtici bm Aui. est ꝯctio si pōticitas sit debil' aut expssio si sit fortis. Et bm Ra. pōticuꝫ corp⁹ īfrigidat ⁊ desiccat: carnis ⁊ sanguis minorationē facit si multociēs aliq̄s eo vtat̃. stōachuꝫ q̄ꝫ ꝯfortat ⁊ frequēter ventrē ꝯstrigit: ⁊ sanguinē gn̄at melancolicū. Opatōes vo stiptici bm Aui. sunt ꝯctio īspissatio iduratio ⁊ retētio. Et bm Ra. opatōes ei⁹ sunt sic̄ pōtici lꝫ debiliores qꝛ ipē videt̃ ꝯphendere stipticū sub pōtico qꝛ de stiptico nichil dicit expsse. Opatōes vo vnctuositatꝭ bm Aui. sunt lenificatio lubrificatō ⁊ coctio .i. digestio pua. Et bꝫ Ra. vnctuosuꝫ stomachū mollificat ⁊ vētris fac̄ fluxū ⁊ facietatē anteq̄ hō cibi q̄titateꝫ sibi necessariā assumat adducit ⁊ calefacit marie tn̄ febricitātes ⁊ hn̄tes epar ⁊ stomachū calidū. Corp⁹ etiā hūectat ⁊ lenit: fleuma vo auget ⁊ cogitatōeꝫ ebetē reddit ⁊ auget somnū. Opatōes vo acuti sunt resolutō icisio et putrefactio bm Aui. Et bm Ra. acutū calorē augꝫ ⁊ corp⁹ cito inflāmat ⁊ sanguinē adurit ⁊ ipm pus in colerā rubeā mutat ⁊ p⁹ea in nigrā. Opatōes salsi bm Aui. sūt abstersio ablutō exsiccatō ⁊ phibitō putrefactōis. Et bꝫ Ra. dicte sunt in textu imediate pcedēti. Opatōes vo acetose sūt bꝫ Aui. īfrigidatō ⁊ icisio. ⁊ bm Ra. acetosū colerā rubeā ⁊ sanguinē repmit ⁊ ventrē stringit si stōach⁹. ⁊ itestina mūda fuerit. Si aūt fleōatis in eis fuerit ml'titudo vētris fac̄ fluxū ⁊ corp⁹ īfrigidat. virtuteꝫ q̄ꝫ

digestiuā ꝺbilitat ꝛ ꝓpe i epate. Neruis vō ꝛ neruosis mēbris nocumētū affert ꝛ corpꝰ ꝺsiccat vtutē aūt appetiti uā excitat. De opatōibꝰ vō isipidi ꝺt Aui. ꝙ aliqꝺ ē isipi dū qꝺ magꝭ nutrit. s. qꝺ eq̄litati magꝭ vicinū ē. Aliꝺ ē ꝙ tēpate calefacit: ꝛ aliꝺ qꝺ tēpate ifrigidat ꝛ si cū ipo fuerit multa humiditas humectabit si vero siccū fuerit desiccabit.

Bis duo vipa facit mundat dentes dat acutū
Uisuz quod minꝰ ē iplet minuit qꝺ abūdat.

Hic ponunt̄ q̄tuor iuuamēta vipe. Prim e t ꝙ vipa mūdat dētes. Cuiꝰ cā ē q̄ ꝓpter panē diutiꝰ inherentē dētibꝰ ꝙ vinū solū sine pane limositas illo dētibꝰ adhe rēs a q̄ dētes luridi dicunt̄ a vīo meliꝰ ꝯsumit̄ ꝛ abster git̄. Scꝺm ē ꝙ acuit visuz q̄ ꝓhibēt malos fumos ad cerebrū ascēdere q̄ offuscarēt spūs visiuos p eoꝝ imixti onē. Et istꝺ facit ex eo q̄ digerit materias malas i stōa cho exñtes. Terciū ē ꝙ minꝰ digestū facit digeri q̄ fa cit clausionē orificij stōachi ꝛ ꝯfortat digestionē. Quar tū ē ꝙ suꝑflue digestū ad mediū reducit̄. ꝛ totū istꝺ ma xie veritatē hꝫ de vipa pāis cū vio dūmō pāis prio af fatꝰ sit aut s̄ prunas exsiccatꝰ

Omnibus assuetam iubeo seruare dietaz
Approbo sic esse: ni sit mutare necesse
Est ypocras testis qm̄ sequit̄ mala pestis
Fortior est metha medicine certa dieta
Quā si nō curas fatue regis ꝛ male curas.

Hic ponunt̄ aliq̄ documēta quoꝝ prim est ꝙ oībus bo nū est fuare dietā ꝯsuetā. Et p dietā intelligi admini-

stratio cibi & pot⁹. Et rō hui⁹ documēti est q: trāgressio a ꝯsuetudie nocȝ nocumēto magno. ꝯsuetudo eni ē altera naīa. sic igit naīaȝ custodire oportȝ sic & ꝯsuetudieȝ & spāliter si ꝯsuetudo fuerit laudabil. Et sic oportet huar ꝯsuetā administratōeȝ cibi & pot⁹ ita etiā oportet huare ꝯsuetudinē i alijs reb⁹ nō naīalib⁹ ꝓpter eandē rōeȝ Uñ si aliqs fuerit ꝯsuet⁹ multū laborare & velit hāc cōsuetudinē omittere & i ocio viuer vl' mlto min⁹ laborar vel aliā spēȝ laboris assumer & aliō tp̄us vl' aliū modū ꝓculdubio multū ex hoc debilitar. Et silr intelligit in cibis & potib⁹ sōno & vigilijs & euacuatōib⁹ & aie accñtibus. In oibus eni multū obsuāda ē ꝯsuetudo si sit laudabil' vel paꝝ laudabil' vel indifferēs in bōitate & malicia respectu hui⁹ ad qō dȝ fieri ꝑmutatio. Et circa istud sciendū ē ꝙ assueti exercitare vl' loborare quibusdā laborib⁹ ꝯsuetis dato ꝙ tales sint debiles vl' senes min⁹ leduni & forti⁹ laborāt q̄ꝫ si eēnt iuuenes iꝯsueti. Et istō vlt Ypo. ij. āpho. dicēs. Assueti assuetos ferre labores & si fuerit ībeciles aut senes iꝯsuetis fortib⁹ & iuuenib⁹ facili⁹ ferūt. Et rō ē q: isti hñt maiorē inclinatōȝ & ꝯsuetudinē ad istos labores iā ꝯsuetudo pri⁹ hita leuior ē vt dr in comēto ꝑdicti āphorisini. Et ista ē cā q̄re vide⁹ hoies debiles vl' senes q̄ ex ꝯsuetudie aliqō exercent op⁹ mechanicū facere aliq̄' q̄ facere nō possent eis fortiores et iuniores aut min⁹ ab eis leduni sic vide⁹ multorē debilē facili⁹ saccū eleuare q̄ꝫ eo fortiorē. & fabrū āntiquū min⁹ ledi malleatōe q̄ꝫ iuuenē fortē nō ꝯsuetum. Scōm documentū est ꝙ mala pestis. i. magnū nocumētum sequitur ex permutatione diete consuete vt vult

ypo. nisi fuerit necesse eã pmutarꝭ. Est ãt necessariũ eã pmutare. pño qñ est iiiaudabil' sic ꝙ ex ea pueniret ad pessimas egritudies sic ↄsuetudo comedēdi malos cibos in fine ex necessitate pducētes ad malas egritudines. Talē eni ↄsuetudinē ⁊ similes necesse est corrigere ⁊ pmutare vel totaliter vel saltē infra termios latitudinis eaꝝ ſ; hoc dꝫ fieri paulati ⁊ ſm quēdaꝫ ordinēꝫ. Nã ois subita mutatio vehemter nocꝫ ⁊ spāliter a ↄsueto ad inↄsuetũ. Scdo necesse eã pmutare vt aliqs minꝰ ledaꝭ ex inↄsueta si postea ad eã se trãstulerit. Si. n. q̃s ad oēꝫ dietã se assuescat. minꝰ ab omi ledeꝭ cũ se ad eã trãstulerit. Et istō etiã intelligendũ ē in alijs rebꝰ nō naꝭalibꝰ. Et istō ē qō dicit ypo. ij. ãphorismoꝝ. Ex multo tpe ↄsueta ⁊ si fuerit deteriora isuetis minꝰ molestare ↄsueuerũt oportet igiꝭ ad nō ↄsueta trãsmittere. Et circa istō ē sciendũ ꝙ q̃sq; dꝫ sibi cauere ne vniꝰ rei ꝙ tũcunq; bōa sit sibi ↄsuetudinē faciat quã ipꝫ ſuare sit necessariũ. vbi grã si q̃s vno cibo ↄsueto semp vtaꝭ vl' aliq̊ potu vl' totalr ab eis abstieat vl' dormiꝭ vl' moueri vel coiꝭ totalr assuescat ad hoc ḡuiter abstringaꝭ maximũ. n. icurret nocumtuꝫ si interdũ ab eisō oporteat abstinerꝭ: sic igiꝭ qōlꝫ corpꝰ se disspōere dꝫ vt calorē ⁊ frigꝰ pati possit ⁊ admotōes ⁊ q̃lꝫ nutriētia aptꝰ reddaꝭ ⁊ vt sōni ⁊ vigiliaꝝ horas mãtōes ⁊ domos lectos ⁊ idumta sine lesione pmutaꝭ possit qō quiō poterit fieri si cōsuetudo nō obſueꝭ ad vnguē ſ; interdũ ad iↄsueta trãseamꝰ. Oportꝫ igiꝭ ad iↄsueta aliqñ pmutaꝭ. Et istō vlt Ra. iiij. almã. c. de ↄſuatōe ↄsuetudinũ. Terciũ documtũ ē ꝙ fortior ⁊ potior metha i medicãdo egrũ ē admi-

nistrare dietã certã quã si medic⁹ nõ curauerit ꝛ aliã indebitã admistrauerit fatue regit egrũ ꝛ male eũ curat. Et circa istd ẽ sciendũ ꝙ triplex ẽ dieta.s.grossa q̃ est q̃si dieta sanoꝝ ꝛ tenuissima q̃ est nichil dare vel q̃si ꝛ media q̃ absolute tenuis dr̃. Et ista diuidit̃ in dietã tenuẽ declinantẽ ad lat⁹ grosse sic̃ aq̃ carnis oua sorbilia ꝛ pulli pui ꝛ declinantẽ ad tenuissimã sic̃ aq̃ ordei mellicratũ ꝛ vinũ g̃natoꝝ ꝛ mediã q̃ cetera noiant̃ vt ptisana nõ colata ꝛ extrẽitates pulloꝝ. Et ista dieta certa i plurib⁹ ꝯuẽit egritudib⁹ nõ tñ in oib⁹. Nõ eni ꝯuenit i egritudib⁹ lõgis q꞉ i talib⁹ oportꝫ virtutẽ lõgo tp̃re esse anteꝙ pueniat ad victoriã ꝛ virt⁹ cũ dieta certa tãto tp̃e nõ possꝫ pdurare sine mag̃ debilitate oꝫ g̃ in tali egritudie cibũ igrossare. Silr̃ nõ ꝯuẽit i acutissimis egritudib⁹.s.in ill' q̃ terminant̃ i q̃rto die vel añ q꞉ in talib⁹ ꝯuenit dieta tenuissia vt vlt Ypo.i.ãpho.ibi ad vltias egritudis vltie curatõis ad pfectõꝫ süt potẽtes.

Quale.q̃d.ꝛ qñ.quantuꝫ.quotiẽs. vbi dando
Ista notare cibo debet medicus dietando.

In isto textu ponunt̃ sex a medico cõsideranda i administratõe diete. Prim est q̃le.i.cui⁹ qualitatis dꝫ esse cib⁹ q꞉ in egritudie calida debem⁹ egrũ dietare frigido cibo ꝛ in frigida calido. In hũida sicco. In sicca hũido Vexꝝ tñ ꝙ naturalis cõplexio dieta sibi simili cõseruari dꝫ.vt vult Ga.iij.tegni ibi.calidiora calidiorib⁹ indigẽt adiutorijs.frigidiora frigidioribus ꝛ cetera. Secunduꝫ est quid.i.cuius substãtie debet esse cibus q꞉ athlete ꝛ rustici fortibus exercicijs suppositi debent dietari cibo

grosso q2 in eis vis digestia est fortis ꝛ sic nō dēnt vti cibis subtilib⁹ vt pullis caponib⁹ carnib⁹ vitulinis seu hedinis q2 iste carnes in eis adurent̄ aut nimis cito digerent̄. q2e necesse esset eis sepe cōedere. Nobiles v̄o ꝛ in ocio viuētes debēt vti dieta subtilis sbē q2 in eis virt⁹ digestiua est debil' nō potēs in grossos cibos cui⁹ mōi sunt carnes porcie salse ꝛ bouine ꝛ pisces sole exsiccati. Silr̄ in egris egrotātes egritudinib⁹ acutis debēt vti subtiliori dieta q̄ꝫ egrotātes egritudib⁹ cronicis ī lōgis sic̄ q̄rtanis. Terciū est qn̄. i. q̊ tp̄e dieta dꝫ dari: q2 isanis marie dꝫ attēdi ꝯsuetudo. Vn̄ i estate hoies surgētes ꝛ ꝯsueti bis solū in die cōdere. debēt cōedere hora decia vl' modicū an̄ ꝛ nō expectare mediū diei ꝓpter nimiū diei calorē. Silr̄ debēt cenare hora sexta vel modicū post. In hyeme v̄o debēt p̄ndere hora vndecia vl. xij. ꝓpter lōgitudinē sōni ꝛ deīde cēare hora. vij. vel modicū post. et marie suāda ē ꝯsuetudo. In egris v̄o etiā ꝯsiderāduꝫ est tp̄us q2 in febrib⁹ i poxi.mo vel stati an̄ poxismū vel stati p⁹ nō ē dāda dieta q2 si stati an̄ poxismū vel i poxismo deī nāa diuerti a digestiōe materie febris p hoc q̄ꝫ dꝫ digestiōi cibi esse intēta. Et nō dꝫ dari stati post poxismū q2 virt⁹ adhuc multū debilitata ē ex poxismo imediate p̄cedenti. Debet igit̄ dari dieta an̄ poxismū tāto tp̄e q̄ꝫ possit digeri an̄ aduentū poxismi vel dꝫ dari aliquo tp̄e post paroxismū. Et istud est verū nisi timeat̄ magna debilitas virtutis tūc enī dandus est cibus quocūqꝫ tp̄e. Accidentibus enī virtutē dissoluentib⁹ cibus ilico dandus est vt vlt Ga. in cōmēto illi⁹ āphorismi. i. pti. contēplari aūt oportet

Quartū est q̄ntitʒ .i. quātitas cibi sumēdi q2 vt dictū est pri⁹ q̄ntitas cibi estate cōedendi p qualʒ vice dʒ eē pau ca q2 calor naturalis tūc debil' est ppt nimias resolutōes In hyeme vō cib⁹ vna vice sumend⁹ dʒ esse mult⁹ q2 virt⁹ digestia tūc fortis est cū calor naturalis sit vnit⁹ pp ter frig⁹ circūstans vt dictū est pri⁹ ibi. Tp̄ribus veris. Quintū est quotiēs .i. quotiēs in die sit cib⁹ dādus q2 in estate dʒ sepi⁹ dari q̄ in hyeme autūno vel vere lʒ modicū p qualʒ vice vt etiā pri⁹ dictū est. Silr virtute digestia existēte debili sepe modicū ₇ de cibo est dan-dū virtute vō existēte forti potest multū dari ₇ paucis vicib⁹. Sextū est vbi .i. in quo loco q2 cib⁹ nō est sumē dus in loco frigido multū nec multū calido sed magis in loco temperato.

Ius caulis soluit cuius substantia stringit.
Utraqȝ quando datur venter laxare paratur.

In hoc textu autor dicit tria. Prim est q̄ ius caul' .i. aq̄ ₇ maxie prie ebullitōis cauliū si bulliant soluit ven trē. Cui⁹ cā est q2 in folijs ₇ ptib⁹ exterioribus cauliuʒ est virt⁹ quedā nitrosa abstersiua debiliter inherēs ₇ faci-le sepabilis p modicā decoctōeʒ siue ebullitōeʒ q̄ ipsa p aquā ipaʒ laxatiuā reddit. Et hic etiā est q̄ prima aq̄ decoctōis cauliū magis laxat q̄ scd̄a q2 ista virt⁹ nitro sa abstersiua p prim ā decoctōeʒ plurimū sepat. Scd̄m qd̄ dicit est q̄ substātia cauliū ₇ hoc post decoctōʒ eoꝝ stringit ventrem. Et causa est quia omnis virtus qua laxaret p decotionē ab ea ablata est ₇ manet substan-tia terrea sicca que ventrē stringit. Tercium quod dicit

est q̄ vtraq̄z sil' sūpta. s. aq̄ decoctōis cauliū ꝛ sbā eoꝝ
laxāt ventrē. ꝛ rō ē qꝛ virt' abstersiua ꝛ nitrosa i aq̄ ma
net gr̄a c⁹ totū laxat. Pro maiori noticia sciendū ē p̄io
q̄z caules gn̄ant humorē melācolicū ꝛ sōnia mala. mali
sūt stōacho. paꝝ nutriūt visū obtenebrāt. somnū iducūt
mēstrua ꝛ vrinā ꝓuocāt vt p̄ti Aui. ij. canōis. ꝛ p̄tim a
Ra. iij. almā. colligit̄. Scd̄o sciendū q̄ cōestio caul' siue
decoctōis siue semīs ei⁹ ꝓhibz ꝛ retardat ebrietatē. vt
videt̄ inuere Arist. iij. p̄ti. ꝓbleu. querēs ꝓpter q̄d cau
lis soluit crapulā. ꝛ id̄ volūt Ra. ꝛ Aui. locis p̄al. Cui⁹
cā pōt esse ista f̄m aliq̄s. qꝛ ꝓpter comestiōz caul' eleuā
tur fumi valdē grossi igrossantes fūositates vini q̄ igros
sate ipediunt̄ penetrar̄ ad cerebrū ꝓpter eaꝝ grossitu-
dinē. Philo. v̄o ꝓbleu. p̄dicto aliā dat cām istā. s. qꝛ oē
qd̄ trahit hūiduz vinosuz ad se ac a corpe r̄pellt. ꝛ corp⁹
īfrigidat. curat crapulā. sz caulis ē huiusmōi. g̊ curat cra
pulā. q̄ aūt caul' sit huiusmōi ꝓbat qꝛ p̄ succū caulis q̄ ē
diuretic⁹ trahunt̄ hūiditates vinose idigeste a toto cor
pore. ꝛ in vesicā deferunt̄. ꝛ p̄ sbām ei⁹ frigidā stipticā
ꝛ terreā in stōacho relictā nō potētē penetrare infrigi
dat totū corp⁹. Et p̄ ꝯsequēs curat crapulā hoc mō qm̄
sup̄fluitates subtiles q̄ nō poterāt deorsū tēdere ꝓpter
caliditatē vini mouētē eas ad sup̄iora. vt ad cerebꝝ fe-
runt̄ rep̄sse deorsuz ꝛ virtute succi trahunt̄ ad vesicam.
Est enim diureticus ꝛ menstruosum prouocatiuus. vt
malua dictum est

Dixerunt maluā veteres qꝛ molliat aluum
Malue radices rase dedere feces.
Vulue mouerunt ꝛ fluxum sepe dederunt.

¶ Hic ponuñ tres pprietates siue effect⁹ malue· quoꝝ prim⁹ est ꝙ malua mollificat venerē· q2 est vnū de remollitis· Sūt enī quatuor remollitia. s. malua· bismalua· brāca· vrsina. ⁊ mercurialis· ex quib⁹ coniter fit distere lenitiuū ⁊ mollificatiuū qđ valet ad fecū induratāꝝ eductōez. Et est duplex malua. quedā eni est hēns sanguineos flores. ⁊ alia habēs albos flores. Et ī ista est maior pprietas molificādi ꝙ̄ in pria· Scđus effect⁹ est ꝙ radices malue abrase educūt feces ⁊ hoc ē qñ ex ipsis fiūt suppositoria sic solēt fieri de radice mercurialis Terci⁹ effect⁹ ē ꝙ malua facit fluxū mēstrui ī mulierib⁹ ⁊ hoc est ppter nimiā ei⁹ hūectatōez ⁊ lubrificatōez. q̄ vene matricis facili⁹ a sanguine acuto fundunt· Et dicit Platearius ꝙ certo expimento menstrua puocat·

Mentitur menta si sit depellere lenta.
Vētris lūbricos· stomachi vermes ꝙ nocios

¶ Hic autor pōit vnū documētuz de mēta dicēs· ꝙ mēta non debet denoīari hoc noīe menta si nō habeat viz statiz auferēdi vermes vētris ⁊ stomachi. Menta eniz magne ⁊ fortis est aromaticitatis ⁊ magne amaritudinis· ⁊ iō queādmoduz absintiū vermes interficit sic et mēta· et debz dari decoctō ei⁹ sic ⁊ absinthij ⁊ nō substācia. Aduertendū tñ q2 multū calida est ⁊ sicca sanguinez adurens nō ꝯpetit via cibi in regimīe sanitat̃. Bene tñ ꝯuenit via medicīe q2 stomachū ꝯfortat ⁊ ipm calefacit ⁊ sedat singultū ⁊ rigerit ⁊ phibet vomitū fleumaticuz ⁊ sanguineū ⁊ ad coytū incitat ppter inflatōez

q̄ ē in ipa 7 hūiditatez ortalanā 7 ꝓhibet sputū sanguīs 7 ꝯfert ad morsuz canis rabiosi. 7 est ꝓpa ad illud. Et si frusta ipius in lacte dimittunt non cascat. vt colligit ex Aui.ij.canōis.c.de mēta.

Cur moriatur homo cui saluia crescit in orto.
Contra vim mortis nō est medicamē in ortis
Saluia cōfortat neruos: manuū q̧ tremorem
Tollit. et eius ope febris acuta fugit.
Saluia castoreuz lauendula. primula veris.
Nastur. athanasia sanant paralitica mēbra.
Saluia saluatrix nature consiliatrix.

¶ In hoc textu autor pricipaliter tria facit. Prio innuit magnā vtilitatē saluie querēs p modū dub ij. Cur hō moriat in cui⁹ orto crescit saluia. Ad hoc respondet in scdo vsu sic q nulla est medicia crescēs in ortis. q̄ phibeat mortē. q̄uis i ortis bñ crescat medicī phibēs putrefactoez corpis 7 hūiditatez naturalē defendēs ne cito dissoluat. Et istō inuit Aui.iij.i.c.singulari dicēs. Et ars quidē sanitatē custodiēdi nō est ars q̄ a morte securos nos faciat neq̧ corp⁹ ab extrisecis nocumētis muniat neq̧ vnūquodq̧ corp⁹ ad vltimā vite lōgitudinē pducat. q̄ est fm hoiem absolute. s3 de duab⁹ reb⁹ securitatē pbet putrefactōis penit⁹ ꝓhibitōe 7 defensiōe hūiditatis ne cito dissoluat. Scdō pōit tres effect⁹ saluie q̄r pm⁹ ē q saluia ꝯfortat neruos. q2 exiccat hūiditates q̄ b⁹ ipediunt 7 relexant nerui. scdus ē q remouz treorez manuū. Cuius causa est q2 confortat neruos. vt dictuz est. Jam oīe cōfortans neruos tremorē remouet. cum

tremor cau'ei ex debilitate neruorū. Et ꝑpterea senes aliq̄ ⁊ vetule spāliter īponunt potui siue cibo eoꝝ folia saluie. terci⁹ est ꝙ remouꝫ febrē acutā. i. īpedit eā ne cōtingat. Cui⁹ cā pōt esse qꝛ exsiccādo hūores īpedit eoꝝ putrefactōeꝫ ad quā posset seq̄ febris acuta. Et ꝑ maiori noticia sciēdū ē ꝙ saluia ē calida ⁊ sicca ⁊ iō nō multuꝫ ꝯferit ꝑ se via cib Qꝛ tū ipa saluia multū ꝯfortat neruos hoīes in sanitate. multū vtunī saluia duplr. ꝑrio quidē ꝯponēdo ex ea vinū saluiatū. q̊ vino hoīes in latitudie sanitatis vtunī spāliter in pricipio mēse ⁊ ꝯpetit hui⁹mōi vinū paleticis ⁊ epilēticis moderate sumptū. ⁊ p̄cedente purgatōe antecedētis medicie. Scdo vtunī saluia i salsis. nā excitat appetitū ⁊ spāliter cū stōach⁹ fuerit repletus malis hūorib⁹ crudis ⁊ īdigestis. Et ē duplex saluia. s. dōestica ⁊ hꝫ lata folia ⁊ mag̃. Alia ē q̄ vulgariter nobilis dī. ⁊ hꝫ miora ⁊ structiora folia. ⁊ apō medicos dī lilifag⁹. Tercio enūerat autor sex res mediciales valētes in curatōe palisis. Et dī ꝙ saluia castoreū lauēdula p̄mula veris. nasturciū ⁊ athanasia curāt ⁊ sanāt mēbra palitica. i. palisi tacta siue debilitata. De saluia aūt cā pꝫ ex dictis. qꝛ vt dictū ē saluia ꝯfortat neruos q̄ in paralisi debilitati sunt. Et etiā quia saluia calida est et sicca consumit materiam fleumaticam imbibitā neruis ex qua fit paralisis. De castoreo patet quia castoreum est maxime confortatiuum calefactiuum ⁊ exsiccatiuū neruorum. Dicit enim Aui. secundo canonis capitulo de eo ꝙ ē subti⁹ ⁊ forti⁹ oī qꝺ calefacit ⁊ exsiccat. Et p⁹ ea dicit ꝙ ꝯfert neruis ⁊ calefacit ⁊ ꝯfert tremori ⁊ spasmo hūido ⁊ stupori ⁊ palisi. Et p⁹ea adhuc sbdit ꝙ n̄ ē

aliquid magis iuuatiuũ vẽtositati in aure φ ipm cũ ex castorio accipit quantũ est lens vna ⁊ dissoluit in oleo nardino ⁊ distillat in eaz. Plures alios effect⁹ habz castoreũ quos Aui. narrat loco preal. Et est castoreũ testiculus cuiusdã aĩalis marini quod dĩ castor. Et oleuz de castoreo etiã multũ valet in paralisi sicut castoreuz post euacuatõez materie q₂ tunc illaz materiã que residua est ↄsumit ⁊ neruos ↄfortat. De lauẽdula etiã pz q₂ sua arõaticitate ↄfortat neruos ⁊ sua calefactõne cõsumit materiã paralisis. De premula veris etiã patz q₂ sua aromaticitate ⁊ calefactiõe cõfortat neruos. Et dĩ premula veris q₂ est de primis aromaticis in vere crescentibus. De nasturtio patet q₂ nasturtium est calidũ ⁊ siccũ subtiliatiuum et incisiuuz et resolutiuum quare aufert materiã paralisis. Et dicit Aui. ij. canõis. c. d eo qd ↄfert omĩ mollificatiõi neruoꝝ q₂ calefacit ⁊ educit fleumata ⁊ mũdificat neruos a fleumate. Et iõ ↄsulũt medici vt nasturciũ in q̃dragesima edat ꝑpterea q₂ cibi q̃dragesimales sunt flematici. ⁊ est nasturciũ herba cõis crescẽs in locis frigidissimis. s. in locis petrosis ⁊ aquosis vbi sunt m[illegible] fontes. De athanasia vero que alio noĩe dĩ tanacetũ teuthonice tente vel reyn vaen patet q₂ ista herba hz virtutẽ purgãdi fleumata et sua caliditate exsiccat neruos. Et etiã hz virtutẽ purgandi vermes ⁊ materiã ex qua generant. Et iõ gallici cõiter in diebus paschalib⁹ vtunt athanasia frixa cũ ouis ad purgandũ fleumata ex piscib⁹ in quadragesima gñata ex quib⁹ facile generant vermes in dispositis. Et in fine text⁹ autor subdit φ saluia dĩ quasi saluatrix nature

Nobilis est ruta quia lumina reddit acuta.
Auxilio rute vir quippe videbis acute.
Ruta viris coytũ minuit mulieribus auget.
Ruta facit castũ dat lumen ꝛ ingerit astum.
Cocta facit ruta de pulcibꝰ loca tuta.

Hic põit autoꝛ q̃tuoꝛ effectꝰ rute. Primꝰ est ꝙ acuit visuꝫ. ꝛ ꝓpe succꝰ eiꝰ vt dicit Aui. ij. canõis. c. de ea. ꝛ pꝰ dictũ est ibi. Allea nux ruta. Scd̃us est ꝙ ruta minuit desideriũ coeũdi in viris. ſꝫ in mulieribꝰ auget. Cuiꝰ cã põt eẽ ista. qꝛ ruta sua caliditate ꝛ exsiccatõe spma ĩ viris mioꝛat qꝺ ſbtile ẽ ꝛ aereũ. ſꝫ in mulieribꝰ subtiliat ꝛ calefacit. qꝛ in eis spma ẽ aq̃suꝫ ꝛ frigidũ et g̊ eas magꝭ ad coytũ icitat ꝓpter subtiliatõeꝫ ꝛ caliditatẽ spmatꝭ ex ruta. Terciꝰ effectꝰ eiꝰ est ꝙ ruta facit astrutiã. i. facilẽ apꝓhensioneꝫ ꝛ inuenrõꝫ alicuiꝰ medij ĩ cã ſbtili qꝛ ꝓpter calefactõꝫ ꝛ exsiccatõꝫ ſbtiliat spũs. ꝛ sic igeniũ clarificat. Quartꝰ effectꝰ ẽ ꝙ decoctõ rute effugat pulices. et hoc si ex ea irroꝛeĩ domꝰ: qꝛ ĩterficit eas ſm ꝙ cõiter dicũt medici. Et ſm Aui. vi. iiij. trac iij. c. de effugatõe pulicũ. Qñ aspgiĩ domꝰ cũ infusione coloq̃ntide saliũt pulices ꝛ fugiũt. ꝛ silr ex decoctiõe rubi. Et postea subdit Aui. Et dixerũt quidã qñ poniĩ sanguis hirci in fouea ĩ domo aggregãĩ pulices apꝺ eũ deide moꝛiunĩ. et silr aggregãĩ sup lignũ linitũ ex adipe ericij ꝛ effugiũt ex odoꝛe caulꝭ ꝛ folcoꝝ oleãdri: Et ſm aliq̊s nichil magꝭ ꝺiectiuũ ẽ pulicũ q̃ res foꝛtis odoꝛis. ꝛ g̊ ruta valꝫ menta mentastrũ lupulus. ꝛ sup oĩa feces vl̕ vrina eq̃. Iteꝫ domꝰ irroꝛata ex decoctiõe semĩs rape occidit pulices

Et si fumiget dom⁹ ex cornu taurino fugiet pulices.
Pro captõie tñ eaꝝ nichil meli⁹ ẽ q̃ ipõsito pauci bon
bacis in lecto q2 in illo aggregant.
De cepis medici non consentire vident.
Colericis non esse bonas dicit galienus.
Fleumaticis vero multũ docet esse salubres.
Presertim stomacho pulchrũq3 creare colorẽ
Contritis cepis loca denudata capillis.
Sepe fricans poteris capitis reparare decorem.

Hic loquit autor de cepis. z dicit quinq3. Prim est q̃ mẽdici dissentiũt de nat̃a cepaꝝ q2 aliq̃b⁹ videt q̃ cepe bõe sũt fleũaticis. aliq̃ võ q̃ e s nõ valẽt sic forsan Ra. vlt q2 dicit eas. iij. almã. gñare hũores supfluos i stõa cho z fleũaticos. Scõm ẽ q̃ Ga. dicit cepas multũ ob esse colericis Cui⁹ cã ẽ q2 vt dicit Aui. ij. canõis. c. d̃ cepe Cepe ẽ calidũ in tercio z g̃ nocz calidis. vt sũt colerici. Terciũ ẽ q̃ cepe multũ valẽt fleũaticis. q2 sũt calide i. isi ue subtiliatiẽ abstersiue z apitiẽ q̃re fleũaticos hũores z viscosos i fleũaticis mltiplicatos digerũt. incidũt sbtili ãt. z abstergũt. Quartũ ẽ q̃ cepe valẽt stõaco. q2 mũdi ficãt ip3 a fleũatib⁹ z ip3 calefaciũt. z g̃ d̃t Aui. loco pal. q̃ illõ q̃d ex cepe cõedit ppt suã caliditatẽ ꝯfortat stõa chũ debilẽ. z ppt istõ etiã decorãt colorẽ faciei. q2 nõ ẽ possibile colorẽ faciei eẽ viuidũ stõacho exñte multu3 fleũatico aut repleto mal' hũorib⁹ crud̃ z fleũaticis. Quĩ tũ ẽ q̃ loca depilata. i. loca pil' puata pilos siue cries re cupãt si ꝯterant cepe cocte z ex eis fricent loca depua ta. z istõ vez ẽ qñ d̃ opilatõ accidit ppt opilatõ3 poro ꝝ

z corruptões materie sub cute q2 cepe apiũt poros z re
soluũt materiã malã q̃ sub cute ẽ z bonã ad locũ attra
hũt. Et ḡ fricatõ cũ cepis valz in alopicia multũ. vt vlt
Aui. ij. canõis. c. allie. z. vij iiij. c. d̃ curda alopicie. Et pp
ter istd̃ infert text9 q̄ capitis decor poterit repari p istã
fricatões cũ cepis q2 capitis decor pili sunt. Pro maio
ri noticia effectuũ cepaꝝ sciendũ ẽ q̄ cepe excitãt cop
tũ appetitũ, ꝓuocãt: faciẽ rubificãt. cũ melle verucas era
dicãt. sic faciũt itellectui nocẽt: q2 hũores malũ grossuz
gñant. saliuã multiplicãt z succ9 eaꝝ ꝯfert aq̃ descendẽ
ti in oculũ z abstergit visuz. sic colligit ex Aui. ij. cano-
nis. c. al. Sciendũ vlteri9 q̄ cepe trite cũ melle z aceto
ꝯferũt morsui canis rabidi. z ḡ quidã supaddũt textui
p̃cedenti istos duos v̓sus. Appositas p̄hibẽt morsus
curare caninos. Si trite cũ melle pri9 fuerit z aceto. Et
de isto etiã pri9 dictũ ẽ ibi. Allea nux ruta.

Est modicũ granũ siccum calidũq3 sinapis.
Dat lacrimas purgatq3 caput. tollitq3 venenũ

Hic autor duo facit. Primo põit ꝯplexionẽ ipius g̃-
ni sinapis dicẽs. q̄ granũ sinapis est modicũ g̃nuz cali
dũ z siccũ qd̃ veꝝ est q2 est calidũ z siccũ vsq3 ad quar
tũ gradũ ẜm Aui. ij. canõis. c. d̃ sinapi. Scd̃o põit tres
ꝓprietates siue effectus grani sinapis. Primus effect9
est q̄ ꝯmouet lacrimas. Cui9 causa est q2 sua caliditate
nimia subtiliat z dissoluit humiditates cerebri. ex qui-
bus tunc ꝓpter earuz fluxũ proueniũt lacrime. Secun
d9 effect9 semis sinapis est q̄ expurgat caput. i. cerebrũ
mũdificãdo z abstergẽdo hũiditates fleũaticꝭ a capite

Expurgat etiā caput narib⁹ īpositūꝫ ꝓuocādo sternuta tōeꝫ sua mordicatōe. ꝛ iō īponit narib⁹ appopleticoꝝ Per sternutatōꝫ aūt expellunt nocumēta cerebri. et silr semē sinapis sua caliditate sbtiliat fleūata ꝛ dissoluit illa q̄ opilāt meat⁹ cerebri ex q̄ꝝ opilatōe sequit appoplexia. Et sic relinquit ꝙ semē sinapis ē valde incisiuū fleūatis ꝛ ꝯsumptiū ꝛ mūdificatiuū. Terci⁹ effect⁹ ē ꝙ tollit venenū. Et istd ꝯcordat cū dicto Aui. loco pal. s. ꝙ fugiūt ex fumo ei⁹ omes venēosi.

Crapula discutit capitis dolor atqꝫ grauedo.
Purpureā dicunt violam curare caducos.

tso pr̄ponit violet

Hic ponunt tres ꝓprietates siue effect⁹ viole. Prim⁹ effect⁹ ē ꝙ viola hꝫ ꝓprietatē sedādi ebrietatē Cui⁹ cā pōt eē q̄r viola odorē hꝫ tempatū atqꝫ suauē. ꝛ talis maxie est ꝯfortatiu⁹ cerebri. forte eni cerebrū non patit cito ebrietatē sꝫ debile. Et etiā viola est frigida q̄re cerebrū ifrigidat. ꝛ sic ieptificat ipm ad recipiendū fumū calidū. Scdus effect⁹ ei⁹ est ꝙ viola est sedatiā doloris capitis atqꝫ grauedinis. Et istd verū est de dolore capitis ex calida causa. vt vlt Aui. ij. canōis. c. de viola. et similiter Ra. iij. almā. ꝛ Me. Et rō est q̄r viola est frigida ꝛ sic repugnat cause calide. Tercius est ꝙ viola dr̄ curare caducos. i. epilēticos. Et dr̄ notāter in textu dicūt quia cōes autores nō attribuūt istū effectū viole. Et ergo si iste effect⁹ ꝯueniat viole. Cā eius pōt esse q̄r ꝓpter aromaticitatē viole cerebrū ꝯfortatur quo existāte forti a modicis nocumētis nō ledit. ꝛ ꝑ ꝯsequēs etiā nō incurrit epilentiā que dicitur parua appoplexia ex opi

latõe neruoꝝ sensitiuoꝝ ꝯstringēdo. 65.

De vrtica

Egris dat somnũ: vomitũ quoqꝫ tollit ad vsũ
Compescit tussim veterẽ: colicisqꝫ medet̃
Pellit pulmonis frigus: ventrisqꝫ tumorẽ
Omnib⁹ ⁊ morbis subueniet articuloꝝ.

Hic ponunt̃ septẽ effect⁹ vrtice q̃ꝝ prim⁹ ẽ ꝙ vrtica dat egris somnũ q̄ est subtiliatiua ⁊ icisiua ⁊ abstersiua fleũatis ⁊ grossoꝝ hũoꝝ naturã ĝuantiũ ⁊ somnũ ĩpedientiũ. Scd̃us effect⁹ ei⁹ est ꝙ tollit vomitũ ⁊ vsũ vomit⁹. Et rõ est q̄ vomit⁹ ⁊ nausea multũ accidũt ex hũore viscoso cui⁹ vrtica ẽ icisiua. Terci⁹ est ꝙ vrtica sedat tussiꝫ antiquã ⁊ maxie mel in q̃ tẽꝑata fuerit semia vrtice q̄ vrtica de pectore fleũa expellit viscosũ ſm Ra. iij. almã. Et silr̃ ei⁹ semẽ cũ maxie sint icisiua abstersiua ⁊ subtiliatie. Et d̾t Aui. ij. canõis. c. de vrtica: ꝙ cũ bibit̃ cũ aq̃ ordei mũdificat pect⁹ ⁊ qñ decoqunt̃ folia ei⁹ in aq̃ ordei educit hũores ĝssos q̃ sũt ĩ pectore ſꝫ ei⁹ semẽ ẽ forti⁹. Quart⁹ ẽ ꝙ ꝓueit colicis. i. colicã patiẽtib⁹ q̄ vrtica ẽ icisiua subtiliatiua resolutiua ⁊ abstersiua hũiditatis fleũate aut vẽtositatis ĝsse ex q̃b⁹ ꝓueit colica plim. ⁊ ẽ colica egritudo dolorosa ĩ itestio dicto colõ s. ẽ yliaca egritudo dolorosa ĩ itestino dicto yliõ. Quit⁹ ẽ ꝙ vrtica pellit frig⁹ pulmõis ⁊ hoc ẽ ꝑpt̃ sui caliditatẽ. Sext⁹ ẽ ꝙ vrtica ẽ sedatiua tũoris vẽtris q̄ resolutiua ẽ vẽtositatis ex q̃ vt plim fit tũor vẽtris. Septim⁹ ẽ ꝙ vrtica subuenit dolorib⁹ articuloꝝ. i. iũcturaꝝ sic artetice sciatice ⁊ podagre. Et hoc veꝝ ẽ qñ ꝓueniũt a materia frigida fleũatica ĝssa. Cui⁹ cã ẽ q̄ vrtica ẽ calefactiua icisiua sub

tiliatiua materie fleūatice grosse. Et ppter istos effect⁹ ſm Aui. ij canōis. c. de vrtica excitat coytū ppriē semē ei⁹ cū vio: ꝛ apit orificiū matricꝭ: ꝛ soluēdo educit fleūa ꝛ hūores crudū sua abstersione ꝛ nō cū virtute solutia q̄ sit in ipa. Ne tñ aliqs in gutte ex vrtica aut ei⁹ semie ledat̄ bonū est ꝙ post ei⁹ sumptōez bibat̄ aliq̄d ꝺ oleo rosaceo. Et est vrtica calida i pricipio tercij ḡdus ꝛ sicca in scdo ſm Aui. loco p̄alle.

ysopo

Ysopus est herba purgans a pectore fleuma
Ad pulmonis opus cū melle coquat̄ ysopus.
Vultibus eximium fertur reparare colorem.

¶ Hic ponunt̄ effect⁹ ysopi q̄ꝝ prim⁹ ē ꝙ ysop⁹ purgat fleuma a pectore. Cui⁹ cā est q2 ysop⁹ est herba calida ꝛ sicca in tercō multū abstersiua dissolutia et ꝯsumptia hūiditatis fleumatice ꝛ hꝫ respectū singularē super ptes pectoris ꝛ ppterea ysop⁹ post ppriissime dr̄ purgare fleuma a pectore. Scđus effect⁹ est ꝙ etiā valet ad purgandū pulmonē a fleūate eadē ꝺe cā. Et ppriē si coquat̄ cū melle q2 mel etiā est abstersiuū ꝛ abstersione mellꝭ augmentatur abstersio ysopi. Et istō idē vlt Aui. ij. canōis. c. de ysopo dicēs ꝙ ysop⁹ ꝯfert pectori ꝛ pulmoni patiētib⁹ adīnia in tussi antiq̄s ꝛ ei⁹ decoctio cū ficub⁹ ꝛ melle silr. Terci⁹ effect⁹ est ꝙ facit bonū colorē faciei. Et istō etiā vult Aui. loco p̄al. dicēs ꝙ ei⁹ potus efficit colorē bonū. Et p̄ter istos effect⁹ soluēdo educit fleūa ꝛ vmes vt vlt Aui. ibiō. Et ſm Platearium vinuꝫ decoctōis ei⁹ matricē mūdificat a supfluis hūorib⁹ ꝛ ab

¶ De cerifolio ... stergit

Appositū cancris trituꝫ cum melle medetur
Cum vino potum poterit sedare dolorem
Sepe solet vomitū ventrēꝗ tenere solutum.

Hic ponunt̄ tres effect⁹ cerifolij. Prim⁹ est ꝙ cerifoliū tritū cū melle ⁊ suppositū cācro curat ip̄m. Et istud idē dicit Pla. c. de cerifolio. Et ē cācer apostema melācolicū corrodēs ptes corpis tā carnosas ꝙ̄ neruosas. ⁊ dr̄ cācer q2 pcedere videt̄ vt cācri. Scd̄us effect⁹ ē ꝙ cerifoliū bibitū cū vino abscidit dolorē vētris. Cui⁹ cā est q2 vētris inflatōeꝫ de grossa vētositate ex q̄ puenit dolor mitigat cū stōachi vētositatē ⁊ oiꝫ viscer̄ soluit ⁊ opilatōꝫ apit. ⁊ ad hoc etiā coadiuuat vinū. Terci⁹ effect⁹ ē ꝙ cerifoliū sedat vomitū ⁊ fluxū vētris. Cui⁹ cā est q2 cū cerifoliū calidū ē in tercio ḡdu ⁊ siccū i scd̄o materiā illā digerit ⁊ exsiccat ex q̄ puenit vomit⁹. Et istd̄ maxie ver̄ ē qn̄ vomit⁹ aut solutō vētris pueniūt a materia frigida fleūatice. Et p̄ter istos effect⁹ puocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ soluit dolorē lateris renū ⁊ vesice ⁊ p̄cipue datum cum mellicrato.

Enula campana reddit precordia sana
Cum succo rute si succus sumitur huius
Affirmant ruptis nil esse salubrius istis

Hic ponunt̄ duo effect⁹ enule cāpane. quor̄ primus est ꝙ enula cāpana confortat precordia. i. orificiū stomachi qd̄ proprie precordium dicitur siue mēbra spiritualia id est mēbra anhelitus que vicina sunt cordi. Et specialiter radix ei⁹. Qd̄ auteꝫ confortet orificiuꝫ stomachi

patet qꝛ cū radix enule ſit odoꝛifera ꝯfoꝛtat mēbꝛa ner uoſa: oꝛificiū aūt ſtōachi mēbꝛuȝ neruoſuȝ eſt. Q̄ꝺ autē ꝯfoꝛtȝ mēbꝛa ſpiritualia pȝ qꝛ vinuȝ factū ex enula qꝺ vocat̄ vinū enulatū mūdificat pectꝰ ꝛ pulmonē vt vult Aui. ij. canōis. c. ꝺ enula. Et enula etiā ħȝ ipȝ ibiꝺ ꝺglu tita cū melle adiuuat ad expuendū ꝛ eſt ex eis q̄ letifi cāt ꝛ ꝯfoꝛtāt coꝛ. Scꝺus effectꝰ eſt ꝙ ſuccꝰ enule cū ſuc co rute marie valet ruptis. i. patiētibꝰ rupturā: ſiue de ſcēſuȝ inteſtinoꝝ ad burſaȝ teſticuloꝝ. ꝛ hoc marie qū ruptura ē ꝓpter vētoſitatē qꝛ illā diſſoluūt ſuccꝰ rute et enule. Et p̄ter iſtos effectꝰ enula bona eſt ſtōacho mal' hūoꝛibꝰ repleto ꝛ apit opilatōes epatis ꝛ ſplēis. vt vlt Ra. iij. almā. Et ꝯfert oībus leſionibꝰ ꝛ doloꝛibꝰ frigiꝺ ꝛ ꝯmotōibꝰ vētoſitatū ꝛ infletōis ſm Aui. loco p̄alle.

De pulegio

Cum vino colerā nigram potata repellit
Sic dicunt veterē ſumptuȝ curare podagram.

Hic ponunt̄ duo effectꝰ pulegij. quoꝝ primꝰ ē ꝙ pu legiū ꝛ pꝛīcipaliter aq̄ eiꝰ ſūpta cū vino purgat coleraȝ nigrā. Secūdꝰ eſt ꝙ pulegiū habȝ ꝓpꝛietatē curādi po dagrā veterē ex quo habȝ ꝓpꝛietatē liquefaciēdi ꝛ diſ ſoluēdi fleuma ex quo podagra ſepiꝰ gn̄ari ſolet. Et cir ca iſtud eſt notandū ꝙ vt dicit Plateariꝰ pulegiū eſt ca lidū ꝛ ſiccū in tercio gꝺu: ſubtilē ħȝ ſubſtantiā virtuteȝ ħȝ ꝯfoꝛtatiuā ex aromaticitate: apitiuā ex ſubſtātia ꝛ q̄ litatibꝰ. attractiuā ex ignea ſbā vel natura: cōſumptiuā ex caloꝛe ꝛ ſiccitate. Et ſolū vinū decoctōis eiꝰ valet ꝯ̄ doloꝛē ſtōachi ꝛ inteſtioꝝ ex frigiditate vl' vētoſitate.

Naſtorſi ez zeidracz

De naſturcio

Illius ſucco crines retinere fluentes
Allitus aſſeritur dentiſq; curare dolorem
Et ſquamas ſucc⁹ ſanat cū melle punctus

Hic ponunt̄ tres effect⁹ naſturcij q̊4 prim⁹ eſt q̄ naſturciū hꝫ ꝓprietatē retinēdi cries defluētes ⁊ hoc ſi caput vngat̄ cū ſucco ei⁹ vel ſi aq̄ vt ſucc⁹ ei⁹ bibat̄ ⁊ hūc effectū tāgit Aui.ij.canōis.c.de naſturtio dicēs. Retinet capillos capitis cadētes bibitū ⁊ linitū. Scd̄us ei⁹ effect⁹ ē q̄ curat dolorē dentiū ⁊ hoc maxie ex cā frigida q2 naſturciū ē inciſiuū reſolutiuū ⁊ calefactiuū vt patuit pri⁹ ibi. Cur moriat̄ hō. Terci⁹ effect⁹ ei⁹ q̄ ſucc⁹ ei⁹ hꝫ ꝓprietatē curādi ſq̄mas pelli adherētes qn̄ ſumit̄ cū melle ⁊ ex eo linit̄ loc⁹. et cā eſt q2 tales ſq̄me gn̄antur ex fl̄uate ſalſo. Naſturtiū aūt vt p̄dictuꝫ ē oē fleūa purgat ⁊ g̊ p ītus ſumptū ꝓhibꝫ cām ſq̄maꝝ ⁊ ab exteri⁹ linitū ſua abſterſiōe eas abſtergit ⁊ maxie cū melle quia hoc etiā abſterſiuū ē ⁊ ſic iuuat abſterſionē naſturcij. et p̄ter iſtos effect⁹ naſturciū exſicat putredinē vacuitatꝭ vētris: mūdificat pulmonē ⁊ ꝯfert aſmati ⁊ in medicis aſmatꝭ ponit̄ ꝓpt̄ illd̄ qd̄ ē i ipō d̄ icīſione ⁊ ł̄b illatōe calefacit ſtomachū ⁊ ep ⁊ ꝯfert g̊ſſiciei ſplēisꝫ ꝓprie qn̄ ex eo fit emplaſtrū cū melle ⁊ fac̄ euōere colerā ⁊ educit eā ſolutōe. augmentū efficit in coytu ⁊ ſoluēdo educit v̄mes ⁊ ꝓuocat mēſtrua vt vl̄t Aui.ij.canōis lo.p̄al.

De celidonia

Cecatis pullis hac lumina mater yrundo
Plinius vt ſcribit q̄uis ſint eruta reddit

¶ Hic ponit̃ vnũ notable ḋ celidõia. ⁊ ẽ ꝙ qñ pulli yrũdinis excecati fueri͂t tũc mater affert celidoniã ⁊ cũ ea fricat oculos pulli excecati ⁊ sic visus restituit̃. Et p hoc vat inuere autor ꝙ celidonia maxie ↄfortat visum. Et istḋ etiã manifeste pꝫ q̃ꝛ in medicis valẽtibꝰ ↄ̃ debilitatẽ visus cõiter ponit̃. Et est colidonia herba nota glaucũ hñs succũ. Causa aũt q̃re ipĩ yrũdini data est virtus cognoscẽdi celidoniã plusq̃ alijs auibꝰ põt esse ista q̃ꝛ pulli yrũdinis sepiꝰ cecitatẽ patiunt̃ q̃ pulli aliaꝝ auiũ q̃ꝛ feces yrundinũ hñt viꝫ excecatiuã oculoꝝ ⁊ sepiꝰ patiunt̃ a fecibꝰ matrũ. Et est sciendũ ꝙ ſm Platearii celidonia ẽ calida ⁊ sicca in tercio gˢdu. Et ex qualitatibꝰ suis ⁊ substãtia hꝫ virtutẽ dissoluẽdi ↄsumẽdi ⁊ attrahẽdi. Et radices eiꝰ trite ⁊ in vino decocte valẽt ad purgandũ caput ⁊ vuulã ab hũoꝛe frigido ⁊ humido si patiens fumũ per os recipiat ⁊ postea vinũ gargarizet.

¶ De salice

Auribus infusus vermes succus necat eius
Coꝛtex verrucas in aceto cocta resoluit
Pomoꝝ succus flos partus destruit eius.

¶ Hic autoꝛ tria dicit de salice. Prim est ꝙ succꝰ salicis auri infusus interficit v̄mes auris. Et istḋ põt ꝑuenire ꝑpt̃ stipticitatẽ ⁊ exsiccatõeꝫ eiꝰ. Et ẽ hic sciendũ ꝙ ſm Aui. ij. canõis. c. de salice. Nõ est aliq̃d magꝭ vtilimũ q̃ succꝰ folioꝝ eiꝰ i cura saniei q̃ currit ex aure. Scđm est ꝙ coꝛtex salicis. i. extrema ps eiꝰ in aceto decocta resoluit verrucas. Aui. vo loco p̃al. dicit ꝙ eiꝰ cinis eradicat verrucas linitꝰ cũ aceto ⁊ istḋ est ꝑpter vehemẽteꝫ exsiccatõeꝫ cineris eiꝰ. Pro deletõe tñ verrucaꝝ non est

aliq̃d mag̃ abscindens v̄rucas q̄ fricatõ portulace sup verrucas. z facit hoc portulaca sui ꝓprietate z nõ q̃litate ƀz Aui. ij. cano. c. d̃ ꝑtulaca. Terciũ ẽ ꝙ flos salic̃ z suc c⁹ pomoꝝ. i. fructuũ ei⁹ nocẽt ꝑtui qꝛ ꝓpt̃ stipticitatẽ et exsiccatões eoꝝ reddũt ꝑtũ difficilẽ

Confortare crocus dicatur letificando
Membraqꝫ defecta confortat epar reparãdo.

Hic ponunt̃ aliq̃ iuuamẽta croci quoꝝ prim⁹ est ꝙ croc⁹ ꝯfortat corp⁹ hũanuꝫ letificãdo. Et circa istud est sciendũ ꝙ croc⁹ tantã ꝓprietatẽ ƀz letificãdi ꝙ dat⁹ in maiori q̄ntitate q̄ debeat ĩterficit letificãdo siue ridẽdo Vñ dicit Aui. ij. canõis. c. de croco: tres aurei d̃ ipso interficiũt letificãdo. Et est aureũ põdus draame vni⁹ et semis. Scd̃m est ꝙ croc⁹ ꝯfortat mẽbra defecta z principaliter cor. Cõfortat etiã stomachũ ꝓpter suã stipticitatẽ z caliditatẽ. Et ꝓpter eandẽ cãm etiã reparat epar z marie ꝓpter stipticitatẽ q̃ nõ ꝑmittit dissolui ep. Nimius tñ vsus ei⁹ inducit nauseã z deicit appetituꝫ. Et istd̃ innuit Aui. loco p̃al. dicẽs. Ipse facit nauseã z deicit appetitũ ꝓpterea ꝙ apposit⁹ est acetositati q̃ est in stomacho ex q̃ est appetit⁹. Et p̃ter istos effect⁹ est faciens somnũ z obtenebrãs sensus z cũ bibit in vino inebriat abstergit visuꝫ z ꝓhibet fluxũ ad ipm: facit anhelitũ facilẽ z ꝯfortat instrumẽta anhelit⁹. excitat coytũ z prouocat vrinam vt vult Aui. loco preallegato.

De porro

Reddit fecundas per mansum sepe puellas
Isto stillantem poteris retinere cruorem

¶ Hic ponunt̄ duo iuuamēta porri. Prim̄ ē q̄ porrū p māsuz. i. p comestionē ei⁹ reddit puellas sepe fecūdas. Cui⁹ rō pōt eē q2 bz Aui. ij. cano. c. de porro. ꝯfert coartatōi matricis z duriciei: q̄ est in ipa q̄ pñt esse ipedim̄ta ꝯceptōis. Scđm ē q̄ porrū abscidit fluxū sanguinis nariū. Idē vlt Aui. loco. pal. Et plures alij effect⁹ eius dicti sūt pri⁹ ibi. Allea nux ruta

Nō piper est nigrū non est dissoluere pigrum
Fleumata purgabit digestiuāq3 iuuabit.
Leucopiper stomacho prodest tussiq3 dolori.
Utile preueniet motuz febrisq3 rigorem.

¶ Hic ponunt̄ multa iuuamēta pipis: z p̄mo tria piperis nigri. Quoꝝ prim̄ est q̄ piper nigrū nō est pigrū in dissoluēdo i. resoluēdo ꝑpter fortē ei⁹ caliditatē z siccitatē. est. n. calidū z siccū in q̄rto. Scđm ē q̄ purgat fleumata. q2 attrahit ex iteriori corpe fleūa z ipm ꝯsumit similr fleūa in pectore z stōacho inuiscatū remouz ip3 calefaciēdo subtiliādo z dissoluēdo. Terciū est q̄ ē iuuatiuū digestiue. Et istō p3 p Aui. ij. canōis. c. de pipere dicentē q̄ piper est digestiuū faciēs appetitū. Et istō maxie intelligendū de pipe lōgo q̄ē est mag̃ ꝯueniēs digestiōi crudoꝝ humoꝝ q̄ albū vel nigrū vt testat̄ Ga. iiij. de regie sanitatis. c. xij. Scđo pōit. v. iuuamēta leucopipis. i. piperis albi. q̄ꝝ primū est q̄ piper albū ꝯfortat stomachū. Et istō p3 p Ga. loco p̄al. dicentē q̄ ē cōfortans stomachū sup alia duo pipera. Et idē vlt Aui. ij. canōis. c. de pipeꝛ dicēs. Et albū mag̃ ꝯueniēs ē stomacho z vehemēti⁹ ꝯfortat. Scđm est q̄ piper confert

tussi marie ex materia frigida fleumatica. q2 illã calefa
cit dissoluit z icidit. Et istd vult Aui. loco p̃al. dicẽs q
qñ administraĩ piper in electuarijs est ꝯueniẽs tussi et
dolorib9 pectoris. Terciũ est pip albũ ꝯuenit dolori. z
põt istd intelligi de doloris pectoris. sic ex Aui. allega
tũ est. vel de dolore vẽtoso. Tali eni ꝯuenit oĩe piper
q2 oĩe pip er sui caliditate carminatiuũ est vẽtositatũ
z sic educit vẽtositates. Aui. v̄o loco p̃al. dicit piper al
bũ z silr longũ ꝯuenire in dolore vẽtris pungitiuo si bi
baĩ cũ melle z folijs lauri recẽtib9. Quartũ ẽ q vtiliter
põt p̃uenire motũ febris. i. accessionẽ siue paroxismuz
febris. z hoc febris frigide. q2 in tali pip aliquomõ ma
teriã calefacit z digerit. Quintũ est piper albũ valet in
rigore febriũ. Cuius cã est q2 piper sua caliditate ꝯfor-
tat neruos z materiã spersaz sup eos ꝯsumit. Et Auic.
d̄t q friãdo fit inũctio ex ip̃o cũ vnguẽto z ꝯfert rigo
ri. Et ista iuuam̃ta quiq3 etiã p̃ñt ꝯuenire a'ijs q̃ñibus
pipez. vt ex Aui. loco p̃al. p3. Et p̃ter istos effectus pi
per calefacit neruos z lacertos adeo q in hoc nõ est a
liud ei par. mũdificat pulmonẽ. prouocat vrinã paucuz
de ip̃o. sed multũ de ipso soluit ventrem. vt colligiĩ ex
Aui. loco preal. Et circa istud sciendũ est q triplex est
piper. s. piper album quod dicitur lencopiper. piper lõ
guz quod diciĩ macropiper. z piper nigrum quod diciĩ
melanopiper. Piper album diciĩ qd̄ est viride multuz
humidum. Et qñ illud est desiccatum aliquantuluz ita
q apparet quedã discontinuatio inter eius partes. nõ
tamen sit perfecte maturatũ. diciĩ piper longum. Sed
qñ est perfecte maturatũ tunc diciĩ piper nigrum.

n Impedimenta

Et motꝛ post escaȝ dormire nimis ꝙ moueri.
Ista grauare solent auditus ebrietasqꝫ.

Hic tangunť tria grauedinē audit⁹ inducētia. Prim ē imediat⁹ sōnus p⁹ cibū sumptū. ꝛ hoc vsqꝫ ad repletōȝ Cu⁹ cā pōt esse ista qꝛ somn⁹ imediate p⁹ cibū sumptuȝ facť indigestiōeȝ ciboꝝ. cibi aūt idigesti grossos ac indigestos fūos ꝑcreūt q̄ sua ꝓficie meat⁹ audit⁹ opilāt. et etiā spūs auditiuos igrossant ꝛ ꝑturbāt. Scđm est nimi⁹ mot⁹ p⁹ cibū sumptū. qꝛ tal' etiā ipedit digestiōeȝ ꝛ clausionē debitaȝ orificij stōachi. Al' q̄ tū̄ text⁹ loco nimis hn̄t min⁹. ꝛ tūc sensus ē ꝙ null⁹ mot⁹ post cibū sumptū etiā grauat auditū. Cui⁹ rō ē qꝛ tūc orificiū stōachi nō ita facile claudiť sic p paucā deābulatōeȝ q̄ cibi descendūt ad fundū stōachi. Ji stōacho nō exn̄te clauso fumi mlti ascēdūt ad caput grauantes auditū. Terciū ē ebrietas qꝛ ex ebrietate ꝑcreanť fūi mlti ꝛ vapoꝛs q̄ ascēdūt ad caput. ꝛ ad organū audit⁹ spm ei⁹ ꝑturbātes ꝛ audituȝ grauantes. ꝛ nō solū ebrietas iducit nocumētuȝ auditui sꝫ etiā visui. ꝛ oib⁹ sensib⁹ ꝓpť eanđ cām. vt etiā pri⁹ dictū ē. Aui. vo. iiij. iij. c. ij. đ ꝯseruatōe sanitatꝭ auris etiā dat tria nocētia aurib⁹. ꝛ dicit. et ex eis quiđ q̄ nocēt auri ꝛ reliq̄s sensib⁹ sūt fastidiū ꝛ repletō ꝛ ꝓpe somn⁹ sup repletionē. Et ē sciendū ꝙ aliq̄ text⁹ adhuc hn̄t vnū vsuȝ ꝯtinentē adhuc alia inducētia grauedinē audit⁹. Et ē iste Balnea sol vomit⁹ affert repletō clamoꝛ. qꝛ ista iducūt etiā grauedinē audit⁹ maxīe tū̄ tinnitū. qꝛ dicit Aui. iiij. iij. c. de cura tinnit⁹. Opoꝛtet vt oēs iste vitent solem ꝛ balneum laboꝛiosum ꝛ vomituȝ ꝛ clamoꝛē ꝛ repleōteȝ.

Metus·longa fames·vomit⁹·pcussio·casus·
Ebrietas·frigus·tinnitum causat in aure.

Hic tangunt·vij·inducētia tinnitū in aure.i.sonū q̄z hō videt audire exteri⁹· q̄ꝛ primū est met⁹ ꝛ ƀm alios mot⁹. Causa ē ƌ metu: qꝛ in metu spūs ꝛ hūores mouē tur ad iteriora·s·v̄sus cor subito ex q̄ motu facile gene rat vētositas q̄ penetrādo ad organū audit⁹ tinniū cau sat· De motu etiā pꝫ qꝛ ex motu corpali etiā ꝯmouent hūores ꝛ spūs·ex q̄ ꝯmotōe etiā gnatur vētositas·faci le q̄ veniēs ad aures tinnitū causat:qꝛ tinit⁹ causat ꝑp ter aliqua ꝯmotōez vaporis aut vētositat' circa organū audit⁹ ꝯmouentiū aerē ꝯnaturalē in organo audit⁹ exi stentē· Scd̄m est lōga fames·Et rōem subiūgit Auicē· iiij·iij·c·ix· dicēs· Et illƌ est ꝑpter agitatōez cadentez in huoribus spsis i corpe quiescētib⁹ in ipso· Et cū nō iue nit nāa cibū aliquē ꝯuertit ad eos ꝛ rsoluit ipos ꝛ mo uet eos·Terciū est vomit⁹·qꝛ in vō tu q̄ est mot⁹ labo riosus mouent maxie hūores ad caput· In signū cui⁹ oculos ꝛ faciē vide⁹ fieri rubeos ꝛ visus fieri nocumē tuz·Et sic etiā facile mouent i vomitu vapores ꝛ vēto sitates ad organū audit⁹. Quartū ē pcussio spe in capi te ꝛ maxie i aure·Cui⁹ cā est qꝛ ex tali etiā accidit vehe mēs ꝯmotio aeris ꝯnāalis in organo audit⁹ exn̄tis·qꝛ nāa aliq̄ mēbro leso imediate mittit ad ip̄z sp̄z ꝛ sāgui nē q̄ sūt istrum̄ta naē·ex q̄b⁹ tūc accidit i aure ꝯmotio Quintū ē casus ꝛ maxie s̄ caput ꝑpt eanƌ cā̄z q̄ dctā ē ƌ pcussiōe·ꝛ etiā ex cāu q̄cūqꝫ vehemēs fit ꝯmotō hūoꝝ i corpe· Sextū ē ebrietas·cui⁹ cā ē qꝛ in ebrietate caput

replet̃ fumis ꝛ vaporib⁹ ex q̂bus ad organũ audit⁹ ve niẽtib facile ꝯmouet̃ aer ꝯnaṫalis in organo audit⁹ exi stẽs. Septimũ ẽ frig⁹ ex forti eni frigore debilitaṫ orga nũ q̃re ex leui cã facile patiẽ vel ꝯtigit tinitus ex forti frigore q: forte frig⁹ cãt vẽtositates. Et nõ solũ ex istis cãis ꝯtigit tinit⁹ auriũ ĩmo ex ꝑlib⁹ alijs sic ex vẽtositate capite gñata ꝛ i ip̃o mota. aut ex sonitu seniei q̃ gñatur fortasse i ip̃a ꝛ ex feruore puris i ꝑtibus ei⁹ aut ex mo- tu vẽtositatis accñtis multotiẽs i meatibus eius sic fit in febrib⁹: aut ex repletõe sup̄flua i corpe ꝛ prop̃e in ca pite: aut ex materia viscosa resoluta in paucã vẽtosita- tẽ: aut ex medicis quaꝝ prop̃etas est vt retineãt humo res ꝛ vẽtositates in ꝑtibus cerebri vt colligiẽ ab Aui. loco. preal.

Balnea: vina: venus: vent⁹: piper: allea: fum⁹:
Porri: cũ cepis: lens: fletus: faba: sinapis:
Sol: coytus: ignis: labor: ict⁹: acumina puluis
Ista nocent oculis sed vigilare magis.

Hic ponunẽ. xxi. res nocie oculis. Pria est balneũ si ue hũiduꝫ siue siccũ qd̃ stupha dĩ. ꝑrio q: calefacit eos calefactõe multa ꝛ sic ledit eoꝝ ꝯplexionẽ cũ naturali ter sint frigidi de natura aq̃. Scd̃o q: exsiccat ꝛ resoluit hũiditates sbtiles oculoꝝ q̂b⁹ sp̃s visiui q̃ sũt ignei hñt refocillari ꝛ tẽpari. Et ꝑpter istd̃ plures repiunẽ ceci su pra renũ in quibus cõiter vtunẽ stuphis ꝛ balneis quẽ admodũ etiã plures repiunẽ leprosi in hollãdia q̃ ali- q̃ alia regiõe ꝑpter indebitũ regimẽ. Scd̃a res ẽ vinuꝫ ꝛ hoc imoderate sũptũ. tale. n. d̃bilitat oculos ꝛ visũ q:

caput replet fumis ꝛ vaporib⁹. ꝛ ꝙ etiã ebetat oẽs sensus. Tercia res ẽ ven⁹. i. nimi⁹ vsus coyt⁹ q̃ ab oib⁹ medicis ferĩ debilitarĩ multũ visũ. Et Arist. iiij. pbleu. pti. pbleu. iij. assignat cãm istã. s. qꝛ p coytũ auferĩ qđ oportunũ est ocul'. Oportꝫ eni hũiduꝫ aqueũ subtile eis inee in q̊ visibiles spũs fulcianĩ. Nã ocul⁹ naĩaliter est talis. s. hũid⁹. Vñ de sensu ꝛ sensato ꝛ. v. de gene. aĩali. dĩ oculũ esse de naĩa aq̃. Sꝫ enulsis hũidis ꝛ euacuatꝭ ꝯuenit supiora desiccari ppter qđ oculi a sui recedũt natura q̃ hũiditate vigebat. Et merito oculi vigẽt hũiditate. qꝛ p spũs igneos q̊ sunt in multo motu euanescerent nisi hũido sustentarenĩ. Et ex isto manifestũ est ꝙ coyt⁹ exsiccat ptes supiores subtrahẽdo hũiduꝫ ad qđ sequiĩ lesio acuitatꝭ visus. Quarta res est vent⁹. ꝛ maxie meridionalis de q̊ dicit Ypo. iij. ãphorismoꝝ ãphorismo illo. Austrini flat⁹ ꝙ est caliginosus. i. caligineꝫ ꝛ obscuritatẽ in oculis inducẽs qđ ꝯuenit qꝛ talis vent⁹ caput replet hũiditatib⁹ ebetãtib⁹ sensus ꝛ spũs offuscãtib⁹. Quita res est pip. qđ ꝯuenit ppter sui acuitatẽ q̃ gñat fumos oculos mordicantes. Sexta est allea. q̃ etiã nocẽt visui ppter eoꝝ acuitatẽ ꝛ vaporositateꝫ. vt etiã pri⁹ dictũ ẽ ibi. Allea nux ruta. Septia est fum⁹. q̃ etiã nocet oculis ppter sui mordicatõeꝫ ꝛ exsiccatiõeꝫ Octaua ẽ porri qꝛ eo esu ipsoꝝ gñantur fumi grossi melãcolici. q̃b⁹ visus obumbraĩ. vt etiã pri⁹ dictũ ẽ ibi. Allea nux ruta. Nona ẽ cepe. q̃ꝝ cõestio nocet oculis ppter eaꝝ acuitatẽ. Decia est lens. de q̊ dicit Aui. ij. canonis. c. de lẽte. ꝙ illi⁹ qui plurimũ ei⁹ comestiõe vtiĩ visus obtenebraĩ ppter vehementiã exsiccatõis ei⁹. Vñ

cima res est flet⁹ nimi⁹ q̃ debilitat oculos ex eo ꝙ īdu cit debilitatē retētiue oculoꝝ. Duodecia ē faba c⁹ vsus gn̄at fumū grossū melācolicū obtenebrantē spūs visiuos sicͭ porrū. Et ꝯ̊ etiā cōestio fabaꝝ īducit sōnia terribilia Deciatercia ē sinapis c⁹ vsus īducit debilitatē visus ꝓp ter ei⁹ acuitatē. Deciaquarta ē aspicere solē. ꝛ hoc ē ꝓp ter ei⁹ vehementē nitorē ꝛ splendorē q̄b⁹ destruit visus vt pȝ ad expientiā. ꝛ hoc iō q̄ꝛ vehemēs sensibile nō ꝓ portōatū sensuȝ sicͭ radij solares corrūpunt sensū. Deci maquita ē coyt⁹ ꝛ maxīe post nimiā repletōeȝ vl' magꝭ post nimiā vacuitatē ꝛ ianitōeȝ. ꝛ de ista redictū ē. De ciasexta ē ignis. cui⁹ inspect⁹ cāt siccitatē vehemētē in ocul'. ꝛ sic ledit visū. ꝛ etiā ledit ꝓpter claritatē ei⁹. Et ꝯ̊ cōiter vide⁹ fabros ꝛ illos q̄ ꝯtinue corā igne opant̄ ru beos aut debiles hr̄e oculos. Deciseptima nimi⁹ labor q̄ꝛ tal' etiā vehemēter exsiccat. Deciaoctaua ē ꝑcussio ꝯ̄ oculos. q̄ ledit oculos ꝛ visū. q̄ꝛ fac̄ sanguinē fluere spūs visiuū ꝑturbantē ꝛ aliq̄n apostēa gn̄anteȝ. Decianona ē nimi⁹ vsus reꝝ acutaꝝ vidȝ vti diūsis salsamētis acut̄ ꝛ hoc ꝓpter acuitatē fūoꝝ ex ipis gn̄atoꝝ. Vicesia ē pul uis siue ābulare ī locis puluerulētis. in q̄b⁹ de facili pl' uis ad oculos ꝑuenit ꝛ visū offuscat. Vicesimapr̄ia ꝛ in ter ceteras magꝭ ledēs oculos ꝛ visuȝ ē nimiū vigilare q̄ꝛ vigilie nimie nimiā siccitatē ī ocul' inducūt. Et ī gn̄a li oīs repletio nocȝ oculis. silr̄ oē q̄d exsiccat naturā: et oē q̄d turbat sanguinē ex reb⁹ salsis acut̄ ꝛ alijs ꝛ oīs ebrietas. Vomit⁹ vō ꝯfert ei inquantū purgat stōachuȝ ꝛ nocȝ ei inq̄ntuȝ mouȝ materias cerebri expellēdo eas ad ipsum. Et ꝯ̊ si fuerit vomitus necessarius debet fieri

post cibū ⁊ cū facilitate. Et silr somn⁹ supfluu⁹ nocet vi-
sui ⁊ somn⁹ stati post repletōez. ⁊ mītitudo fleabotho-
mie ⁊ ppe cūvētosis ptinuis. Et istō colligitr ex Aui. iij.
iij. trac iiij. c. iiij. d rememoratōe rez visui nocentiū. vbi
etiā Aui. plres ex cāis i textu narratis exprimit

Feniculus. verbena. rosa. celidonia. ruta
Ex istis fit aqua que lumina reddit acuta.

Hic tangunt quinqꝫ res medicinales. quaꝝ aq̄ pfert
visui. Pria est fenicul⁹ cui⁹ suc⁹ in oculo posit⁹ acuit vi
suz ſm Ra. iij. almā.. Scda est verbena cui⁹ aq̄ a cōib⁹
medicis ponit in receptis valentib⁹ ꝯ debilitatē visus
Tercia est rosa cui⁹ aqua pfortādo spm̄ aialem potest
pfortare visuz. Quarta est celidonia ⁊ est herba habēs
succū citrinū. Et dr celidōia q̄si celica dōa donās. Qui
ta est ruta. ⁊ ē herba cōis. ⁊ aq̄ istaꝝ duaꝝ herbaꝝ simi
liter valēt vt ex cōibus autorib⁹ medicie pz. Et de plu
rib⁹ istaꝝ herbaꝝ pri⁹ in diuersis passib⁹ dictum est am
plius

Sic dentes serua porroꝝ collige grana.
Ne careas iure cum iusquiamo simul vre.
Sicqꝫ p embotū fumū cape dente remotum.

Hic ponunt aliq̄ medicie valētes ad dolorē dentiū
Et dicit text⁹ qꝫ semina porroꝝ ⁊ iusq̄am⁹ sil vsta valēt
in dolorē dentiū. Et debēt sic admistrari succ⁹ iusquiami
cū semib⁹ porroꝝ debēt sil pburi ⁊ fum⁹ istoꝝ p ēbotuz
recipi in illa pte in q̄ est dolor dētis. Jusq̄amo eni ē vir
t⁹ stupefaciēdi. ⁊ sic ex stupore dolor nō pcipit. Et i fūo

semis porris ē virt' interficiēdi ⁊ eiciendi ōmes q̄ alqñ in ꝯcauitatib⁹ ventꝛiū existentes intollerabilē faciūt dolorē. Et istō dicit Aui. ij. canōis. c. de porro. Et est porruꝫ herba nota. Et iusquiam⁹ ē herba stupefactia hñs lōga folia pīguia ⁊ fetida.

Nux. oleum. frigus capitis. anguillaqꝫ potus.
Ac pomū crudum faciūt hoīem fore raucum.

tedimis rausæ

Hic ponunt̄ sex cause raucedīs vocis. quaꝝ pꝛia est nux. i. cōestio nucū. qꝛ nuces multū exsiccāt. ⁊ ꝰ voceꝫ exaspāt ⁊ faciūt eā similē vocib⁹ gruū. Secūda est oleuꝫ. cui⁹ vsus pōt inducere raucedinē. qꝛ ptes ei⁹ alique viscose adherēt ipi canne pulmōis faciētes raucedinē scđo pōt inducere raucedinē in corporib⁹ colericis. qꝛ oleū in talib⁹ cito inflammat̄ ⁊ sic īducit ex tali calefactōe exaspatōeꝫ ⁊ raucedinē. pma tñ causa videt̄ melioꝛ Tercia est frig⁹ capitis. Cui⁹ causa est qꝛ ex frigore capitis fit ꝯpꝛessio cerebꝛi. ex cui⁹ ꝯpꝛessione fluūt humores deorsuꝫ versus guttur ⁊ cannā pulmonis inducentes raucedinē ꝑpter nimiā humectatōeꝫ cāne. Quarta est anguilla siue comestio anguille. qꝛ ex esu ei⁹ fleumata viscosa multiplicant̄. que veniētia ad cannā pulmonis illic adherēt inducētes raucedinē. Quinta est pot⁹ nimi⁹: ⁊ maxie qñ itur dormitū. Cui⁹ causa est qꝛ ex tali canna pulmonis etiā multū humectat̄. Jam vehemēs humectatio canne pulmonis potissima est causa raucedinis vocis ꝫm omnes medicos. Sexta est pomū crudum qꝛ inquantū cruduꝫ multiplicat fleumata. Et si sit cū hoc immatuꝝ stipticū siue pōticuꝫ guttur exasperat

Ieiuna vigila caleas dape valde labora
Inspira calidū modicū bibe comprime flatū
Hec bene tu si serua si vis depellere reuma
Si fluat ad pectus dicatur reuma catarrus
Ad fauces brancus ad nares esto corisa

Hic tangunt̄. vij. q̄bus curat̄ reuma. Primū ē abstinē tia siue ieiuniū q2 p hoc materia reūatis diminuit̄ quia abstinētia exsiccat 7 materia meli9 maturat̄ 7 ɔ̄sumit̄ q2 naēa nō hn̄s materiā cibalē in quā agat agit ī materiaȝ reumatꝭ 7 ɔ̄sumit eā 7 caput min9 replet̄. 7 ĝ dicit Aui. v. iij. trac. i. c. xiij. Et ꝑpter quod ne patiēs catarrū 7 cori saȝ replet ventrē cibis q̄re repleat̄ caput ei9. Scd̄m est vigilia q2 illa etiā ē exsiccatia cerebri 7 ꝓhibitia ascēsus mltoȝ vapoȝ ad caput. Terciū ē cibi calidi q̄ etiā iuuāt ī reūate cū est ex materia frigida. q2 p illos etiā tūc di- gerit̄ materia frigida. Quartū ē multū laborar̄ q2 p hoc etiā ɔ̄sumit̄ materia reumatꝭ q2 labor mult9 exsiccat sup fluitates corpis. Et loco illi9 dictōis valde quidā text9 hn̄t veste 7 tūc sensus ē q̄ ī cura reumatꝭ etiā valet ca- lere vestib9 7 hoc etiā veȝ ē maxie tn̄ qn̄ materia reu matꝭ est frigida. Quintū est īspiratio aeris calidi 7 hoc maxie ī catarro ex materia frigida q2 p aerē īspiratū ca lidū tūc calefit materia 7 maturat̄. Sextū ē modicū bi- ber̄ 7 pati siti q2 p hoc etiā materia reūatis ɔ̄sumit̄ cū si tis siue modica bibitō exsiccat. Et etiā p modicā bibitō nē n̄ replet̄ sic̄ p mltuȝ potū. Septimū ē ɔ̄pmere flatū i. retiere anhelitū. Istō. n. valō bonū ē ī catarro maxie a cā frigida q2 p istā retentōeȝ anhelit9 calefiūt pecto-

ralia ꝛ sic meliꝰ vigerit materia frigida fleũatica faciẽs catarrũ. Et plurima istoꝝ ꝛ alia tãgit Aui. loco pal. dicẽs ꝙ oportet vt assiduet calefactõez capitis ꝛ elõgatõz eiꝰ a frigore ꝛ minuat ipm a septẽtrione ꝛ ppue pꝰ austruz. Auster eni replet ꝛ rarificat ꝛ septẽtrio ↄstringit ꝛ exprimit ꝛ minoret potũ aq̃ ↄgelate neq3 dormiat in die ꝛ sitiat ꝛ famẽ patiat ꝛ vigilet q̃ntuz põt qm̃ sunt inicium cure. Ra. võ. ix. almã. vult ꝙ patiẽs reuma d3 cauere ne iaceat supinꝰ. Et rõ est ne p illũ decubitũ materia fluat ad ptẽ posteriorẽ ꝛ cũ pars posterior nõ h3 manifestos meatꝰ p q̃s materia fluat timeẽ ne fluat ad neruos ꝛ faciat spasmũ vel palisĩz. Et silr d3 abstinere oĩno a vino qꝛ vinũ est vaporosũ. Et cũ multũ sit calidũ dissoluit materiã ꝛ auget reũa. Et silr nõ d3 stare ad solẽ aut ad ignẽ qꝛ sol aut ignis dissoluẽdo materiã augẽt reuma. Deĩde textꝰ in duobꝰ vltis v̾sibꝰ põit dĩnaz ĩter ista tria noĩa. s. catarrꝰ brãcus ꝛ coriza. Et stat dĩna ĩn hoc ꝙ ẽ fluere materiã ad aliã ꝛ aliã ptẽ. Vñ reuma ẽ nomẽ cõe ad oẽm fluxũ materie de vno mẽbro ad aliõ Et ĝ dĩ reuma q̃si ruẽs materia. In cõi tñ vsu capit̃ solũ p noĩe cõi ad oẽm fluxũ materie a capite. Et ↄtinet sub se istas tres spẽs. s. catarrũ brancũ ꝛ corizã. vñ si illa materia fluat ad pectꝰ vl̃ mẽbra vicia dĩ catarrꝰ. Si võ ad fauces brãcꝰ. S3 si fluat ad nares dĩ coriza

Auripigmentum sulphur miscere memento
His decet apponi calcem commisce saponi
Quatuor hec misce cõmittis quatuor istis
Fistula curatur quater ex his si repleatur.

In hoc textu ponit autor medicinã curatiuã fistule dicẽs ꝙ emplastrũ factũ ex auripigmẽto sulphure calce ⁊ sapone sil' mixtis curat fistulã. Cui⁹ causa est q: in istis est virtus exsiccatiua ⁊ mũdificatiua que intentiones necessario requirunt in curatõe fistule. De auripigmẽto dicit Plateari⁹ ꝙ est calidũ ⁊ siccũ in quarto gradu dissoluit attrahit ꝯsumit ⁊ mundificat. Et sulphur ⁊ sapo ꝭm euz etiã calida sunt ⁊ sicca: sulphur tñ vehemẽtius q: est calidu3 ⁊ siccu3 in quarto: sapo vero nõ. De calce dicit Aui. ꝙ calx abluta est exsiccatiua sine mordicatõe ⁊ ꝯsolat. Notandũ circa istud ꝙ fistula est vulnus assidue ⁊ periodice fluẽs. i. ꝭm diuersa tempora vl' ꝭ3 diuersas lunatões. Auripigmentũ vero est illd quo vtunt sculptores quo faciunt adherer es siue metallũ lapidibus. Sapor vero. i. smigma est illa pinguedo alba siue nigra q̃ mulieres lauãt ⁊ mũdant vestes. Alia vocabula nota sunt.

fistulam curat

Ossibus ex denis bis centenisq3 nouenis
Constat homo denis bis dẽtibus ⁊ duodenis
Ex tricẽtenis decies sex quinq3 q3 venis.

In hoc textu autor ponit numeꝝ ossiũ dentiũ ⁊ venaꝝ humani corpis. Et dicit primo ꝙ hõ constat ex ducẽtis ⁊ nouẽdeci3 ossib⁹. Scdm tñ solennes medicine doctores vt Ypo. Gali. Rasi3 Auer. ⁊ Aui. ossa hominis sunt ducenta ⁊ quadragintaocto licet in in particulari enumeratione ossium disconueniant. Et istud vult ille cõis vsus. Ossa ducentena sunt atq3 q̃ter duodena Secundo dicit ꝙ hõ debz habere trigintaduos dẽtes

Et istd intelligendũ est cõiter ⁊ vt plurimũ in hoibus pfectis. Aliqñ eni ɔtigit aliqs hoies nõ hře dentes q̃tuor extrẽos q̃ sunt p⁹ molares ⁊ in talib⁹ dẽtes sũt vigitiocti tm̃. Et aliq carẽt his dẽtib⁹ vltis in puericia tm̃ Alij i puericia ⁊ iuuẽtute ita ꝙ non eis nascunt̃ donec sint senes. Alij tota vita. Circa istd sciendum est ꝙ ẜm Aui. i. i. doc. v. sum. i. c. de anathõia dẽtiuʒ. Inter istos dẽtes duo vocant̃ duales ⁊ sũt duo dẽtes ãteriores et duo q̃drupli iũcti dualib⁹ a dextris ⁊ sinistris ⁊ tã duales q̃ q̃drupli sũt duo in supiori mãdibula ⁊ duo in iferiori ⁊ sũt oẽs ordinati adincidendũ ⁊ iõ a q̃busdaʒ inscisores vocant̃ ⁊ spãliter duales. Et p⁹ istos dẽtes sũt duo dẽtes q̃ vocant̃ canini supi⁹ ⁊ duo iferi⁹ imediate ɔiũcti q̃druplis ⁊ officiũ eoꝝ ẽ frãgere dura. Et pᵒ illos sũt q̃tuor dẽtes molares a dextris ⁊ a sinistris q̃tuor tã in supiori q̃ in inferiori mãdibula. Et p⁹ istos in aliq̃b⁹ ẽ dens vn⁹ sensus tã a dextris q̃ a sinistris. ⁊ tã i inferiori q̃ supiori mãdibula i aliq̃b⁹ vo nõ. et sũt isti dẽtes molares ⁊ dẽtes sensus oẽs ordiati ad molendũ. Et sũma toti⁹ nũeri dentiũ ẽ trigitaduo vł. xxviij. in nõ hñtib⁹ dẽtes sensus. s. q̃tuor duales q̃tuor q̃drupli ⁊ q̃tuor canini ⁊ sedeci molarꝭ ⁊ q̃tuor dẽtes sensus. Tercõ dicit ꝙ hõ hʒ tricẽtas ⁊ sexagintaquiqʒ venas vt posset patere enumerãti eas.

Quatuor hũores in humano corpe constant
Sanguis cum colera fleuma melancolia
Terra melã aq̃ fleg. ⁊ aer sanguis colerit̃ ignis.

In hoc textu enumerat pˀio autor hũores qui sunt

necessarij ad ↄstitutõnez hũani corpis et dicit ꝙ q̃tuor sunt hũores in hũano corpe s·sanguis fleuma colera ꝛ melãcolia. Scđo ostẽdit nat̃az ꝛ ↄplexionẽ cuiꝰq3 hũo ris p hoc ꝙ ↄpat vnũquemq3 vni elemẽtoꝝ. Et vl̃t ꝙ melãcolia est frigida ꝛ sicca ꝛ sic ↄpat̃ terre q̃ simil' na ture est. Fleuma est frigidũ ꝛ hũidũ ꝛ sic ↄpatur aque Sãguis ẽ calidꝰ et hũidꝰ et sic ↄpat̃ aeri. Sz colera est calida ꝛ sicca ꝛ sic ↄpat̃ igni. Et iste sensus etiã pz ĩ his v̄sibꝰ. Hũidus est sanguis calet ẽ vis aeris illi. Alget hũet fleuma illi vis fit aq̊sa. Sicca calet colera sic igni fit similata. Melãcolia friget sicca q̃si terra. Et p maio ri itellectu sciendũ est ꝙ ꝓm Aui.i.i.doc.iiij.c.i.quatuor sunt hũores in corpore hoĩs.s.sanguis fleuma colera ꝛ melãcolia vt dictũ est. Inter q̊s sanguis est melior. p̂mo q2 est materia spũuz in quibꝰ vita ↄsistit ꝛ ois ope ratõ vegetatia vital' ꝛ aĩalis. scđo q2 ↄformis est cũ pri cipijs vite. est enĩ calidꝰ ꝛ hũidus tẽperate. tercõ quia plꝰ nutrit ꝛ restaurat ꝙ ꝑditũ ceteris hũoribꝰ. Et vt ad vnũ sit dicere est thezaurꝰ nature ex cuiꝰ ꝑditõe sequit̃ mors stati. Deinde sequit̃ fleuma in bõitate p̂mo quia aptũ est vt tp̃re necessitatis fiat sanguis ꝛ iõ nõ hz pro priũ receptaculũ sz incedit cũ sanguine. Scđo q2 vicinꝰ est radicali hũido qđ est velut basis vite. Deinde sequi tur colera q2 ꝑticipat cũ naturali calore q̃diu mẽsuraz seruat. Deinde est melãcolia velut fex ꝛ sordicies elõ gata a pricipijs vite inimica leticie ꝛ liberalitate ꝛ con nata senio ꝛ morti. Scđo sciendũ ꝙ diuisione ꝛ diffini tõe hũoꝝ ꝙ sanguinis due sunt spẽs.s.naturalis ꝛ in naturalis. Naturalis est cuiꝰ color est rubeus.s.venal'

rube⁹ obscurus ⁊ arterialis rube⁹ clarus malo carens odore ⁊ ē valde dulcis. Et hoc ꝑ respectū ad alios humores. Innaťalis est duplex. Naz quidā est innaťalis q̄litate. s. qui est mutat⁹ a ꝯplexiōe bona in se sine alteri⁹ hūoris ꝯmixtiōe. Alius est innaťalis ꝓpter hūorez malū ei admixtū peccantē q̄litate sbā vel q̄titate vl' in ꝓportōe alteri⁹ ad alteꝝ. Et iste est duplex. Nā quidā est nō naťalis ex ꝯmixtiōe mali hūoris q̄ ab ex̄ sibi supuenit. Ali⁹ est nō naťalis ex ꝯmixtiōe mali hūoris gn̄ati in ip̄omz sanguine qn̄ ꝑs sanguis putrefacta est sicut ⁊ ei⁹ subtile ꝯuersuz est in colerā ⁊ grossuz in melancoliā vel illa colera vel illa melācolia vel vtraq₃ mās̄it in illo sanguine. Et iste sanguis nō naťalis ex admixtōne mali hūoris multipliciter diuersificaẗ a naťali. primo ī sbā q: grossior ⁊ turbidior est cū sibi misceẗ melancolia vel subtilior cū sibi misceẗ colera citerna vl' aq̊sitas. Secūdo in colore q: est declinās ad albedinē ex ꝑte fleumatis vel ad nigredinē ex ꝑte melācolie. Tercio ī odore q: fetidior est ex admixtiōe putridoꝝ hūoꝝ vel omīno odore caret ex admixtiōe crudoꝝ. Quarto in saporē q: vergit ad amaritudinē ex admixtiōe coleř vl' ad acetositatē ex ꝑte melācolie vl' ad insipiditatē ex ꝑte fleumatis. Fleūatis v̄o naťalis etiā due sunt sp̄es. s. naťale ⁊ innaťale. Naťale est qđ est aptū vt in aliq̊ tp̄re fiat sāguis qm̄ est sanguis nō bn̄ coct⁹. Et ē quidā mod⁹ dulcis fleūatis qđ nō valde existit frigidū imo corꝑis ꝯparatōe est frigiditatis pauce sanguinis v̄o ꝯpatōe ⁊ colere rubee est frigidū. Et est naturaliter albū. Et dr̄ istud fleuma dulce extēso hoc noīe dulce ad oēs sapores de

lectãtes gustũ q: alio mõ istõ fleuma naťale nõ est dul
ce cũ sit insipidũ aquosuz ꝛ sapori aq̃ multũ ꝓpinquuz.
Et nõ fecit naťa isti fleũati ꝓpriũ receptaculũ sicut cole
re ꝛ melãcolie fecit: sꝫ fecit ipm trãsire cuꝫ sanguine vt
tpre necessitatis vertať in sanguinẽ q: hꝫ similitudinez
ꝓpinquã sanguini. Et isti⁹ fleũatis due sunt necessita-
tes ꝛ vna vtilitas. Prima vtilitas est vt si iuxta mẽbra
ad hoc vt operẽť in eo eoꝝ virtutes ꝛ coquant ꝛ dige
rãt ꝛ nutriãt ex eo cũ mẽbra amiserint nutrimentuꝫ qđ
ꝯsueuit venire ad ipsa qđ est sanguis bon⁹ ꝑpter reten
tõeꝫ materie sanguinis q̃ quidẽ retẽtio a stõacho ꝛ epa
te fit ꝑpter aliq̃s causas accidẽtales. Scđa necessitas
est vt misceať cũ sanguine ꝛ reddat ipm aptũ ad nutriẽ
dũ mẽbra fleumaticaꝝ ꝯplexionũ sicut cerebrũ ꝛ nuchã
in quoꝝ sanguine ea nutrituro notabilẽ fleũatis ptẽ eẽ
oportet. Utilitas võ ei⁹ est vt humectet iũcturas ꝛ mẽ
bra que multũ mouenť ne desiccenť ꝑpter calorem qui
ꝓuenit ex motu ꝛ ꝯfricatõe. Fleuma võ innaturale põt
diuidi primo ex pte substantie. Et sic quoddã est mucil
laginosuꝫ ꝛ est fleuma ƀm sensuꝫ diuersuꝫ in subtilitate
ꝛ grossicie in suis ptibus. Et dť muscillaginosum ꝑpter
similitudinẽ quã hꝫ cũ muscillaginibus extractis a se-
minib⁹. Aliud est fleuma grossuꝫ qđ apparet equale in
substãtia. i. in subtilitate ꝛ grossicie ƀm iudicium sensus
sed ƀm veritatẽ diuersuꝫ est in suis partibus et dicitur
fleuma crudũ. Et istud multiplicatur in stomacho ꝛ in
testinis. Et propter ipsius expulsionẽ a stomacho pre-
cepit Ypo. fieri vomitũ in mẽse bis. Et ad ei⁹ expulsio
nẽ ab intestinis statuit naťa colerã defluere a cisti fell' ad

intestinū ieiunū· ꝛ d̄n̄ter ad alia iferiora q̄ten⁹ absterge ret illō fleūa ab orificijs intestioꝝ: ꝛ faceret ipm̄ descē dere cū fecib⁹. Multiplicat̄ etiā interdū i venis spāli- ter i senib⁹ ꝓpter diminutōꝫ digestiōis ꝛ illic morā tra hēs paulati auget̄ ꝛ ingrossat̄ ꝛ cū ab eo tandō grauet̄ na tura: ꝛ nō possit ip̄ꝫ ꝑvenias expulsiōis ordiarias expel lere faciēs de possibilib⁹ qd̄ meli⁹ ē: elōgat ip̄m a corde ꝛ alijs mēbris itrinsecis· ꝛ mittit ad extrēa ꝛ spāliter ad tybias· qꝛ sua ḡuedine naťaliter tēdit ad iferiora· et ista ē cā q̄re tybie senū inflant̄ inflatōe relinquēte foueam p⁹ ipressionē digiti spāliter circa noctē ꝛ in piguib⁹ ꝛ so litis nutriri hūidis· Aliud ē fleūa valde subtile· ꝛ ē flea ma aquosū siľe aq̄ aliq̄liter ispissate· ꝛ sepe inuenit̄ i sa liuis ꝛ sputis male digerentiū ꝛ nimis bibentiū· ꝛ a ce rebro ad nares distillare solet i p̄ncipio corizaꝝ· ꝛ cū ꝑ decoctōeꝫ ingrossat̄ ꝯuertit̄ in fleūa grossū aut muscilla giosuꝫ· Aliō ē fleūa valde grossuꝫ albū vocatū gipseuꝫ ꝛ ē fleūa cui⁹ subtile fuit resolutū ꝓpter nimiā morā ei⁹ in iunctis ꝛ grossū remāsit q̄si lapidificatū· Et istō flea ma fac̄ podagrā nodosā fere insanabilē· Aliō est fleūa vitreū· ꝛ est fleūa spissū grossū siľe vitro liq̄facto in co- lore viscositate ꝛ pōdere· Scd̄o diuidit̄ fleūa innaťale ex ꝑte saporis· Nā quoddā ē fleūa dulce qd̄ fit ex ad- mixtiōe sanguis cū fleūate· Et sub isto etiā ꝯtinet̄ fleūa vnctuosū qd̄ fit ex admixtiōe vnctuositatꝪ sanguis cuꝫ fleūta· Aliō ē fleūa insipidū factū ex cruditate sicut qd̄ dā fleūa vitreū· Aliud ē fleūa salsū factū ex admixtiōe colere· Et istō ē magꝪ mordax sicci⁹ ꝛ leni⁹ ceteris sp̄ēb⁹ fleūatis ꝓpter colerā quā suscipit in se q̄ sicca existit le

uis z acuta. Et hoc fleũa sepe repit̃ in fleũaticoꝝ stõachis potantiũ sepe vĩa fortia z vtentiũ salsis z acutis z adherẽs stõaco cãt interduz siti clamorosã z diu currẽs p intestia qñqꝫ excoriat ea z inducit ꝺissinteriã z in ano frequẽter iducit fortẽ tenalmonẽ. Aliud ẽ fleũa acetosuz qꝺ fit qñqꝫ ꝓpt̃ melãcoliã acetosã sibi admixtã. Et qñqꝫ fit ꝓpter ebullitõez q̃ accidit fleũatici sicut accidit succis ꝺulcib⁹ fructuũ qꝛ prio ebulliũt z postea acescũt. Et istꝺ fleũa sepi⁹ appet in stõacho male degerentium q̃ꝫ in alijs ptib⁹. nã ad os stõachi naĩaliter ꝓfluit melã colia ad desideriũ suscitandũ q̃ deorsũ cadẽs qñqꝫ flea mati mixta reddit ipm acetosuz. z hoc cognoscit̃ p ruct⁹ acidos. z interdũ fleũa tale gñatur in stõacho p viã ebullitõis a debili calore ex chilo. Aliud est fleuma põticuz qꝺ qñqꝫ causat̃ ꝓpter admixtionẽ melãcolie pontice. z istud raro repit̃ ꝓpter raritatẽ melãcolie pontice qñqꝫ ꝟo causat̃ ꝓpter vehemẽtez ifrigidatõez ei⁹ quia hũiditas eius ꝯgelat̃. z aliq̃liter ad terrestreitatẽ alteratur. z nõ supuenit ei calor debilis qui faciẽdo ipm ebullire ꝯuertat ipm in acetositatẽ neqꝫ calor fortis qui digerat ipm z ꝯuertat ipm in sanguinẽ. Colere vero spẽs similiter duo sunt. s. naturalis z innaturalis. Colera naturalis est spuma sanguis c⁹ color est rubeus clarus. i. citernus in vltimo gradu citernitatis. sicut capilli safrani z est leuis acuta. z quanto magis fuerit calida: erit maioris rubedinis. Et ista colera postq̃ꝫ gñata est in epate diuidit̃ in duas partes. quaꝝ vna transit cum sanguine ad venas. z alia pars transmittit̃ ad bursam fellis. Pars aũt illa colere que transit cuz sanguine penetrat

tū eo causa necessitatis z cā vtilitatis. Necessitas est vt misceaī cū sanguie ad nutriēdū mēbra colerica. Et vtilitas est vt subtiliet sanguinē z faciat ipm penetrare in venis. Pars aūt illa q̄ trāsit in bursaz fellis transit illuc etiā ꝑpter necessitatē z vtilitatē. Necessitas est duplex quedā est necessitas corpis toti⁹. s. mūdare ipm a superfluitatib⁹ colericis. Alia est respectu burse fellis. z ē nutrire ipam. Utilitas etiā duplex est vna est abluere intestina a fecib⁹ z fleumate viscoso adherētes eis. Altera est pūgere intestina z musculos ani vt sentiāt qđ ē eis nociuū z emittāt egestionē. Et hui⁹ rei signū est q colica sepe accidit ꝑpter opilatōez factā in foramie qđ ꝑcedit a bursa fellis vsqꝫ ad intestina. Colera vō innaturalis duplex est. Nā vna est innaturalis ꝑpter cām extrinsecā que ei admiscet. Alia ē innaťalis ꝑpter cām in se. qꝛ sbā ei⁹ nō est naturalis. Colera innaťalis ꝑpter cāz extrinsecā alia ē scita z famosa. z ē illa cui fleūa admisceť. et dr famosa siue etiā nota qꝛ sepissime gñari solet. Et ex hac colere spē fit terciana nota. Alia est q̄ est minoris faē z ē illa cui melācolia ē admixta. Colera vō famosa vl ē citria. z gñatur ex admixtiōe fleūatis subtilis cū colera naťali. Uel ē vitellia silis vitellis ouoꝝ. et gñatur ex admixtōe fleūatis grossi cū colera naťali. Colera vō minoris fame fit duob⁹ mōis. vn⁹ est qñ colera in se aduriť z fit cinis a q̄ nō sepaī pars subtilis colere sꝫ cū eo misceť. z hec colera ē peior. Ali⁹ est vt melācolia colere de foris aduenićs cū ea misceaī. z hec colera ē melior alia. z ē ei⁹ color rube⁹. sꝫ nō clar⁹ nec floridus. ymmo est magis similis sanguini venali. Colere vero

in natalis i ppria substātia sine alteri⁹ hūoris ↄmixtiōe Alia est q̄ sepius gn̄atur in epate p̄ hoc ꝙ subtile qđ ē in sanguine adurit: ⁊ transit in colerā ⁊ grossuz in melā coliaz. Alia est que i stōacho mag̃ gn̄atur ex cibis ma lis nō digestis s₃ corruptis. Vel generat̄ in venis ex hu morib⁹ alijs. Et istius colere due sunt spēs. Naz q̄daz est prassina similis colori prassij nigri: que gn̄atur ex vi tellina quando adurit̄. Naz adustio facit in colera vi- tellina nigredinē qua ↄmixta cū citernitate generat̄ co- lor viridis. Alia est eruginosa sīlis in colore erugini e ris. ⁊ generat̄ ex prassina qn̄ prassina tm̄ adurit̄ donec sicceт̄ ei⁹ hūitas: ⁊ icipiat redire ad albedinē ꝓpt̄ suā sic citatē. Et iste due vltime colere male sunt ⁊ venenose eruginosa tn̄ peior est. Melancolie vero spēs similiter due sunt. s. naturalis ⁊ innatalis. Naturalis est fex bō ni sanguinis ⁊ turbulētia et sup̄fluitas. cui⁹ sapor ē me di⁹ inter dulcedinē ⁊ ponticitatē. Et ista melācolia cum gn̄ata ē in epate partit̄ in duas ꝑtes. q̄ꝝ vna penetrat cū sanguine ⁊ manat cū eo ad venas. Alia transmittit̄ ad splenē. Prima pars penetrat cuz sanguine propter necessitatē ⁊ vtilitatez. Necessitas est vt misceat̄ cum sanguine ad nutriendū mēbra melācolica frigida ⁊ sic ca sicut ossa. Utilitas est vt fluxibilitatē sanguinis ni- miā coerceat ⁊ vigore corpulentiā ei⁹ ⁊ cōdenset donec fiat pars solida membroꝝ duorum que debet nutrire. Alia pars qua sanguis non indiget vadit ad splenem propter necessitatem ⁊ vtilitatem. Necessitas est du- plex. vna est secundum totum corpus scilicet ipsum a superfluitate melancolica mundare. Alia est secundu₃

splenē.s.ipm nutrire. Utilitas vō pcedit ex ea propter hoc q ipsa psluit ad orificiū stōachi exprimēdo hūiditates q̄s illic iuenit. sic mulier mulgēdo expmit digitis lac ab vberib⁹ vacce. Et hec vtilitas ē duob⁹ mōis. Uno mō q2 ipa mīta ↄstrigit z ispissat z ↄfortat orificiū stōachi. Scdo q2 facit in ore stōachi ↄmotōez ppter acredinē ei⁹. z excitat famē z fc desideriū. Melācolia vō innaturalis est sic res adusta vel cinis respectu alioꝝ hūoꝝ Et ei⁹ q̄utor sunt spēs famose lꝫ plures sint nō famose Pria est q̄ est cinis colere z est illḋ qd adurit de colera. z hec spēs est amara. Scda est q̄ est cinis fleūatis z illuḋ qd fuit adustū ex fleūate. z si fleuma qd adustū ē fuerit valde subtile z aq̄suꝫ tūc melācolia ex eo genita erit salsa in sapore. Si aūt fuerit fleūa grossuꝫ qd aduriī tūc cinis ei⁹ aut melācolia ex eo gñata tēdit ad acetositatē aut pōticitateꝫ. Tercia est q̄ ē cinis sanguīs et illḋ qd adustū ē ex sanguie. z hec melācolia ē salsa paꝝ trahēs ad dl'cedinē. Quarta ē q̄ ē cinis melācolie nat̄al' Et si melācolia nat̄al' ex q̄ fit fuerit sbtil: tūc mīstū acetosa. z cū effundit sup terrā ebullit z ei⁹ odor ē acris et ab eo fugiūt musce z aīalia. Si vō talis melācolia nat̄alis ex q̄ fit fuerit g̃ssa: erit minoris acetositat̄ cū pauca ponticitate.

De sanguineis

Natura pingues isti sunt atq3 iocantes
Semp rumores cupiunt audire frequentes
Hos venus z bachus delectant fercula risus
Et facit hos hilares z dulcia verba loquentes
Omībus hi studiis habiles sunt z magis apti
Qualibet ex causa nec hos leuiter mouet ira

Largus amans hylaris ridē ... rubeiqꝫ coloris
Cantans carnosus satis aud ... atqꝫ benign⁹

Hic pōit autor signa p q̄ cognoscere possum⁹ hoīez sanguinee ꝯplexiōis. quoꝝ prim ē ꝙ sanguine⁹ est naturalr piguis. Et nō debem⁹ intelligere ꝙ sanguine⁹ sit piguis pinguedīe ꝓprie accepta q͛ talis siguificat sup frigiditatē ꝯplexiōis. vt vult Aui. ij. i. doc. iij. c. iij. Sed ē piguis pinguedīe extēsa ad ml'taz carnositatē. q͛ ē ml'tuz carnosus. Vult eni Aui. loco p̄al. ꝙ multitudo carnis rubee cū decēti firmitate ꝛ nō l... tate ei⁹ siguificat ꝯplexionē calidā ꝛ hūidaz q̄lis est sanguinea. Et rō est q͛ multitudo carnis rubee attestat̄ sup fortitudīe virtutis assimulatīe ꝛ multitudīe sanguis q̄ vigēt ꝛ inualescūt calido ꝛ hūido. teste Ga. ij. ꝯplexionū dicēte. multitudo aūt carnis a multitudīe sanguis gn̄atur. Ca'l'dū vō pfecte digerēs ꝛ assimilās carnis soliditatē opat̄. Dicit etiā Aui. loco p̄al. ꝙ oē corp⁹ carnosuz sine multitudīe piguedinis ꝛ adipis est sanguineū. Et idē vult Ga. ij. tegni canōe illo. Hūida vō ꝛ calida crasis. Scōm est ꝙ est iocosus. s. pferēs verba alios ad risuz ꝓuocātia vel let⁹. Et hoc est ꝓpter benignitatē hūoris sanguinei prouocātis hoīez ad leticiā ꝛ iocunditatē ꝓpter spūs claros ꝛ pfectos ex sāguīe gn̄atos. Terciū ē ꝙ libēter audit fabulatōes iocosas eadē de cā. Quartū est ꝙ inclinat⁹ ē ad luxuriā ꝓpter caliditatē ꝛ humiditatē prouocantium ad coytū. Quintuz est ꝙ talis libenter bonum vinuz potat. Sextū est ꝙ libenter comedit bona cibaria. quoꝝ causa pōt esse q͛ talis appetit similiora com

plexiōi ei⁹ q̄ sunt bōa vina ⁊ bona cibaria. Septimū ē ꝙ talis d̄ facili ridet. Cui⁹ cā est q2 sāguis ꝓuocat ad risuȝ. Octauū ē ꝙ talis est hylaris .i. hylarē faciē amabilē ⁊ iocundū hñs ꝓpter viuacitatē coloris ⁊ formositateȝ ꝯplexiōis ex ꝯplexiōe sanguis. Nonū ē ꝙ tal' ꝓfert dulcia v̄ba ꝓpter amicabilitatē naĩe sanguis. Decimū est ꝙ talis ē apt⁹ oīb⁹ artib⁹ .i. de facili pōt addiscere qualȝ artē ꝓpter viuacitatē ⁊ ꝑspicacitatē īgenij ei⁹. Undecimū ē ꝙ tal' nō facile irascit̄. Et istđ ꝓuēit ꝓpter hūidit atē ebetantē feruorē colere prouocātis ad irā. Deīde text⁹ ī/duob⁹ vltīs v̄sib⁹ repetit aliq̄ signa dicta ⁊ aliq̄ addit. Priȝ ē ꝙ sanguine⁹ est larg⁹ nō auar⁹ ſȝ liberal'. Secundū ē ꝙ talis est amās siue amorosus. Terciū est ꝙ tal' ē hylaris .i. hñs vultū iocundū. Quartū ē ꝙ talis q̄si semꝑ videt̄ ridere. q̄r oīm cā est benignitas sanguinis ad ista ꝓuocātis. Quintū ē ꝙ talis est rubei coloris. vñ eni Aui. loco p̄al. ꝙ color cutis rube⁹ significat multitudinē sanguinis. Et dȝ istđ intelligi de colore rubeo cuȝ quodā splēdore ⁊ nō de rubeo fusco q̄lis repiri solȝ in vultib⁹ hoꝝ q̄ libēter ⁊ abūde bibūt fortia vina ⁊ vtunt̄ salsis ⁊ spēb⁹ acutis. q2 tal' significat leprā futurā. Sextū ē ꝙ talis libēter cātat vl' audit cātare ꝓpter letū ei⁹ aīm. Septimū ē ꝙ talis ē carnosus ꝓp̄t cām pri⁹ dictaȝ Octauū ē ꝙ tal' est satis audax ꝓpter caliditatē sanguis q̄ est cā audacie. Nonū ē ꝙ talis est benign⁹ ꝓpter sanguinei hūoris bonitatē

Est ⁊ humor colere qui competit impetuosis.
Hoc genus est hoīm cupiens p̄cellere cunctos
Hi leuiter discūt multū comedūt cito crescūt.

Unde magnanimi sunt largi summa petētes.
Hirsutus fallax irascens prodigus audax.
Astutus gracilis siccus croceiq3 coloris.

Hic pōit autor quedā signa p q̄ cognoscere possum⁹ hoīem colerice ɔplexiōis. Prim ē q coleric⁹ est ipetuosus. i. faciēs rē cū ipetu. Cui⁹ cā est qr supflu⁹ calor qui est in colerico mouet ad impetū. Et ĝ etiā vult Aui. ij. i. doc. iij. c. iij. q opatōes excessiui mot⁹ significāt caliditatē. Scđm est q tal' est cupid⁹ honoris z appetit esse in p̄mis sedib⁹ z p̄cellere cūctos alios. Cui⁹ cā est qr supflu⁹ calor ꝑnificat aīa3 ad arrogātia3 z temeritatē. Tercīū est q isti cito discūt. z hoc ꝓpter subtilitatē hūoris colerici z ei⁹ caliditatē. Et ĝ etiā dicit Auic. loco p̄al. q intellect⁹. i. p̄rōtitudo z viuacitas ad intelligentiā significat caliditatē ɔplexionis. Quartū ē q isti multū comedūt. qr i ipis fortōr ē calor digerēs z maior resolutō q̄ in alijs corpib⁹. Quintū ē q isti cito crescūt. i. ꝑueniunt ad augmentū. z hoc ꝓpter fortitudinē caloris nat'alis i eis. q̄ est cā augm̄ti. Sextū est q isti sūt magnanimi. i. nō potētes tolerare iniurias. z hoc ꝓpter caliditatē in eis. z ĝ dic̄ Aui. loco p̄al. q paꝝ pati ab vna quaq3 re i. patientē se reddere significat caliditatē. Septimū est q isti sūt largi. z hoc respectu illoꝝ q̄bus honores accipe p̄nt. Octauū ē q isti appetūt sūma. i. sūmas dignitates z officia ꝓpter cā3 scđi signi. Nonū q coleric⁹ ē hirsut⁹. i. pilos⁹ z hn̄s m̄ltos crines ꝓpt̄ caliditatē appientē poros z mouentem ad materiam pilorum ad cute3. Et dicitur hirsutus quasi hircus sequēs quia inter om̄ia aīalia bruta hircus h3 longiores crines. Decimum est

ꝙ ipe ē fallax .i. deceptorius. Undecimū ē ꝙ ipe ē irascēs i. ꝺ facili irascitur ꝓpt calliditatē. Et ꝙ ꝺt Aui. lo. pal. ꝙ ira freqns ⁊ a leui cā significat caliditatē. ⁊ hoc ē ꝓpter facilitatē ꝯmotōis colere ⁊ ebullitōis sanguinis circa cor. Duodecimū ē ꝙ ipe ē ꝓdigus. qꝛ largus ē in exponēdo ꝓpter honores hn̄dos. Decimūterciū ē ꝙ talis est audax qꝛ audatia etiā ꝓuenit ꝓpter nimiā caliditatē ⁊ marie corꝺ. Decimūquartū ē ꝙ ipe est astutus .i. cautus. Decimūquintū ē ꝙ talis ē gracil' .i. nō grossoꝝ mēbroꝝ neqꝫ mlte carnis ꝓpter supfluā caliditatē vehemēter resoluentē. Decimūsextū ē ꝙ tal' est siccus .i. macer ꝓpt siccitatē ꝯplexiōis. Decimūseptimū ē ꝙ tal' ē crocei coloris .i. citerni ⁊ ꝙ ꝺt Aui. lo. pal. ꝙ color lbrufl' significat coler̄ dn̄iuꝫ

Fleūa vires modicas tribuit latos ꝗꝫ breuesqꝫ
Fleūa facit piꝗues sanguis reddit mediocres
Ocia nō studio tradūt sed corpora somno
Sensus ebes. tardus motus. pigricia. somnus
Hic somnolentus. piger. in sputamine multus.
Est huic sensus ebes. piguis facit color albus

Hic ponit autor aliq̄ signa ꝯplexiōis fleūatice. primū signū ē paucitas viriū. Fleūatici enī paucas vires hn̄t ꝓpter paucitatē caloris naturalis a q̊ oīs vis hꝫ exordiū. Scđm ē ꝙ fleūatici sūt lati ⁊ breues. qꝛ in eis ē paucus calor naturalis nō sufficiēs extēdere corpus in longū. extendit igit corpus ꝺm latū. Terciū ē ꝙ fleūatici sunt pigues ꝓpter eoꝝ frigiditatē ⁊ hūiditatē. Et ꝙ dicit Aui loco p̄ alle. ꝙ pinguedo vel adeps superflua significat excessum frigiditatis ⁊ humiditatis ⁊ complexionē corpoꝝ

frigidaȝ ⁊ hūidaȝ qꝛ sanguis vnctuositas q̄ ē vtriusq̄ȝ materia cū resudat a vēis ⁊ obuiat mēbꝛis frigiđ vl' re misse calidis coagulat ab eoꝝ frigiditate vl' remissa ca liditate ⁊ fit piguedo vt vl't Ga. ij. ꝯplexionū. Et pꝰea s̄bdit hic textꝰ ꝙ sanguinei sūt mediocres supple ī lōgi tudie ⁊ bꝛeuitate. Quartū ē ꝙ fleūatici magꝭ ad ocia in clinant q̄ȝ ad studia ꝓpter frigiditatē mouentē ad ocia ⁊ pigriciā. Quintū ē ꝙ multū doꝛmiūt ⁊ hoc ē ꝓpt̄ mul tā hūiditatē eoꝝ ⁊ etiā ꝓuēit multꝰ sōnꝰ ꝓpter frigidita tā vt inuit Aui. lo. ꝑal. Sextū ē ꝙ fleūatici sūt duri ige nij qꝛ sic viuacitas ītellectꝰ ⁊ ꝑspicuitas īgenij ꝓueniūt ꝓpt̄ naťaleȝ caliditatē: ita ebetudo ītellectꝰ ⁊ duricies i genij ꝓpt̄ ꝯ̄riuȝ. s. frigiditatē Septimū ē ꝙ fleūatici sūt tardi motꝰ ⁊ hoc etiā ꝓpter frigiditatē q̄ fac̄ motū tar- dū sic caliditas velocē. Octauū ē ꝙ sūt pigri. Nonū ꝙ sōnꝰ i eis ē lōgꝰ q̄ꝝ cā eadē ē cū p̄dicta. Postea ponunt̄ duo alij v̄sus recolligētes signa p̄dicta cū q̄busdā aliis Priȝ ē fleūaticꝰ ē somnolētꝰ. i. iclinatꝰ ad multū somnū Scđm ē ꝙ ip̄e ē piger. i. tardꝰ ad oēȝ opatōȝ. Teciū est ꝙ ē mlti sputi ꝓpt̄ hūiditatē in eo abūdātē mltiplicati uā sputi. Quartū ē ꝙ tal' est obtusus i sēsibꝰ ⁊ nedū i se nibꝰimo etiaȝ i ītellectu. Quintū ē ꝙ tal' ē piguis. Sex tū ē ꝙ talis ē albꝰ i facie. Albedo. n. cutis ⁊ marie faci ei signū ē ꝓuatōis sanguis aut paucitatꝭ eiꝰ cū frigidita te vt dicit Auicē. loco ꝙ̄alle.

Restat adhuc tristis colere substantia nigre
Que reddit prauos ꝑtristes pauca loquentes
Hi vigilāt studiis nec mēs est dedita somno
Seruant ꝓpositū: sibi nil reputāt foꝛe tutuȝ

Inuidus et tristis. cupidus. dextreqȝ tenacis
Non expers fraudis. timidus. luteiqȝ coloris.

¶ Hic pōit autor aliq̄ signa ꝯplexiōis melācolie. Primū est ꝑuitas. Melācolia eni reddit hoies ꝑuos ⁊ maloꝝ moꝝ queādmodū sunt q̄ seipōs interficiūt. Scōm est multa tristicia. melācolici eni multū tristes sunt vt plurimū ꝑpter spūs melācolicos turbidos ⁊ tenebrosos sicut hoies leti sunt ꝑpter spūuȝ claritatē. Tercium est tacīnitas. melācolici eni tacidi sunt ⁊ paucoꝝ verboꝝ ꝑpter frigiditatē sic nimia garrulitas ꝑuenit ꝑpter caliditatē. Quartū ē ꝙ melācoici sūt apti studio q₂ semꝑ cupiūt eē soli. Quituȝ ē ꝙ tales sūt isomnolēti nec bn̄ dormiūt ꝑpter nimiā siccitatē cerebri ⁊ ꝑpter fumos mlācolicos ꝯmouētes i eis sōnia horriblia q̄b⁹ excitanē a sōno. Sextū ē ꝙ tales sūt tenacis ꝑpositi. i. ꝑtinaces ⁊ cū aliq̄ din mēte hn̄t diu retinēt ⁊ difficulter placabiles sūt ⁊ hoc ꝑuenit ꝑpter siccitatē eoꝝ q̄ nō sinit ꝑpositū cito mutari. Septimū ē ꝙ melācolici nichil reputāt eis eē tutū imo semꝑ timēt ⁊ hoc ē ꝑpter spūuȝ tenebrositatē. Postea i duob⁹ vltis v̄sib⁹ ponunē aliq̄ ex signis predictis ⁊ aliq̄ addunē. Prim ē ꝙ melācolic⁹ est inuid⁹. Secundū ē ꝙ ē tristis. Terciū ē ꝙ est auar⁹. Quartū est ꝙ ē tenax. i. nichil volēs expōere ⁊ male soluēs. Quintū ē ꝙ ē fraudulosus simplex et propterea homines melācolici sūt deuoti multū legētes ieiunātes ⁊ alias mltas abstinētias faciētes. Sextū est ꝙ ē multū timid⁹. Septimū est ꝙ ē lutei coloris. i. terrestris siue fusci coloris. Color eni fusc⁹ ⁊ maxie si viriditati approxiat significat

dñiuz melācolie ḃm Ra.ij.almā.in prin.

Hi sunt humores qui prestant cuiq3 colores
Omnibus in rebus ex fleumate fit color alb9
Sanguine fit rube9 colera rubea q3 ruffus
Si peccet sanguis facies rubet extat ocellus
Inflantur gene corpus nimiumq3 grauatur
Est pulsusq3 frequēs plen9 mollis dolor ingēs
Maxime fit frontis ꝛ constipatio ventris
Siccaq3 lingua sitis ꝛ somnia plena rubore
Dulcor adest sputi sunt acria dulcia queq3

In hoc textu prio pōit colo'is ꝯsequētes ꝯplexiōes ꝛ dicit ꝙ fleūatic9 est albi coloris: s3 coleric9 est ruffi coloris ꝛ sanguine9 rubei ꝛ de melācolico dixit i fine ꝓcedentiū v'suuz. Et de istis oib9 dictū est pri9. Scđo pōit xiij.signa sūpabundātis sanguis: q̄2 prim est ꝙ facies ē rubea propt ascēsuz sanguis ad caput ꝛ faciē. Scđm est ꝙ oculi pl9vident exire solito propt extensionē q̄m fac sāguis mltiplicat9. Terciū est gene ꝙ inflant ꝑpter similē cām. Quartū ē ꝙ corp9 totū ḡuat q2 nat̄a suppeditat nō sufficiēs regere hūores ꝛ substētare debite corp9. Quintū est ꝙ pulsus fit frequēs ꝑpter caliditatē q̄3 iducit sanguis mltiplicat9. Sextū ē ꝙ pulsus est plen9 ꝑpter mltitudinē vapoꝝ calidoꝝ ꝛ hūidoꝝ. Septimuz ē ꝙ pulsus est moll ꝑpter hūiditatē nimiā mollificantē arteriā Octauū ē ꝙ dolor fit i frōte ꝛ hoc ꝑpt sanguie3 mltplicatū i rethi mirabili. Nonū ē ꝙ vēter ꝯstipat.i. dur9 fit nec bñ assellās ꝑpter caliditatē nimiā exsiccante3 feces. Decimū ē ꝙ ligua fit sicca propter silem cām

82

41

Undecimũ est ꝙ sitis ē magna ꝓpter exsiccatiōez orifi cij stōach. ex nimia caliditate. Duodecimũ ē ꝙ fiũt sō nia declināt ia ad rubedinē. Et istō vult Auic. ij. i. doct. iij. c. vij. dicēs. Et somnia q̄ illō significāt .s. abundāciā; sanguis sunt sic cũ hō in sōnis res videt rubeas aut sā guinē multũ ex suo corpe exire aut se i sanguie nataꝛ ꝛ silia. Decimũterciũ ē ꝙ sputũ ē dlce ꝓpter sanguis dul cedinē. Notandũ circa istō ꝙ sic hic ponunt signa supa bũdantꝭ sanguis: ita q̄daz etiā ponũt signa supabundā tie alioꝝ hũoꝝ sub q̄busdaz v̄sib⁹. Signa quiō supabũ dātis colere sb istis v̄sib⁹. Accusat colerā dextre doloꝛ aspa ligua. Tinit⁹ vomit⁹q3 frequēs vigilancia multa. Mũlta sitis piguis egestio torsio ventris. Nausea fit morsus cordis lāguescit orexis. Pulsus adest ḡcilis du r⁹ veloxq3 calescēs. Aret amarescit incēdia sōnia fingit Signa v̄o supabũdantis fleũatis sb istis v̄sib⁹. Fleuma supgrediēs ꝓprias in corpe leges. Os fac isipidũ fasti dia crebra saliuas. Costaꝝ stōachi simł occipitisq3 dolo res. Pulsus adest rar⁹ tard⁹ mollis ianis. Precedit fal lax fantasmata somn⁹ aq̊sa. Signa v̄o supabundātꝭ me lācolie sub his v̄sibus. Humoꝝ pleno dũ fex in corpo re regnat. Nigra cutis dur⁹ pulsus tenuis ꝛ dura. Sol licitudo timoꝛ ꝛ tristicia sōnia: tēps Acrescet rugit⁹: sapoꝛ ꝛ sputamis idē. Leuaq3 p̄cipue tinnit ꝛ sibbulat auris

Denus septen⁹ vir fleubothomũ petit annus
Spiritus vberioꝛ erit per fleubothomiam
Spiritus ex potu vini mox multiplicatur
Humorumq3 cibo damnum lente reparatur

Lumina clarificat sincerat fleubothomia
Mentes ꝛ cerebꝛū calidas facit esse medullas
Uiscera purgabit stomachū ventrēq; cohercꝫ
Puros dat sensus dat somnum tedia tollit
Auditus vocem vires pꝛoducit ꝛ auget

¶ In hoc textu autoꝛ loquit̄ de fleubothōia et pꝛimo ostēdit etatē requisitā ad fleubothomiā dicens ꝙ ann⁹ xvij. vix petit fleubothomiā. Et ꝑ isto dicit Ga. xi. de igenio ꝙ pueri nō dēnt fleubothōari nisi hēant. xiiij. ānos ad min⁹. Et cā est qꝛ coꝛpa pueroꝝ sunt faciliter resolubilia a caloꝛe ex̄neo ꝛ iō debilitan̄ multū ex euacuatōe foꝛti facta ꝑ fleubothomiā. Itē qꝛ indigēt nutrim̄to duplici de cā. s. ꝑpter nutrimentū ꝛ augmētuꝫ iō minutio sanguis nō ꝯpetit eis. Itē qꝛ facile dissoluun̄ a caloꝛe ex̄neo sufficit qđ ab eis dissoluit̄ q̄ꝛe nō indigēt fleubothomia. Et circa istđ sciendūꝫ ꝙ sic fleubothōia nō ꝯuenit pueris p̄dictis sꝫ cauēda est ita etiā est cauēda in mag̃ etate. s. senij vt vult Ga. ix. megategni quia ſm Ga. ꝛ Haly. iij. tegni in ꝯualescētib⁹ ꝛ senib⁹ est paucus sanguis bon⁹ ꝛ mult⁹ mal⁹ fleubothōia igit̄ rapiet bonū ꝛ dimittet malū vt inuit Aui. iiij. i. c. xx. de fleubothomia: ꝛ iō in talib⁹ nō ꝯpetit fleubothōia. Scđo ponit nocumentū fleubothōie ꝛ est ꝙ spūs vberioꝛes exeunt ꝑ fleubothomiā. Cui⁹ rō pōt esse qꝛ cū m̄lta euacuatōe sanguis q̄ fit ꝑ fleubothmiā necesse est etiā multitudinē spūūꝫ euacuare. Tercō tāgit remedia ꝑ q̄ spiritus emissi refocillan̄ et iterato multiplican̄. Et dicit ꝙ ex potu vini subito regeneran̄ spūs qꝛ oim subito nutriē

tiũ maximũ est vinũ vt pri⁹ dictũ est. Et spũs etiã rege
nerant̃ ꝛ refocillant̃ ex cibo ꝫ hoc fit lẽte ꝛ nõ subito si
cut ex vino. Et cib⁹ qui dꝫ dari erit digestibil' ꝛ mlti sã
guinis gñatiu⁹ sic oua sorbilia ꝛ silia. Et circa istõ sciẽ
dũ est ꝙ lꝫ cib⁹ regñet spũs post fleubothomiã tñ dñt
cauere patiẽtes a multo cibo in pria ꝛ scda die. Vñ di
cit Ysaac in dietis cib⁹ est eis minuẽd⁹ ꝛ pot⁹ augẽdus
s. respectu cibi nõ tñ respectu sue ꝯsuetudis ymo min⁹
debẽt bibere ꝙ̃ añ fleubothomiã qꝛ virt⁹ digestiua de
bilioꝛ est. Quarto põit autoꝛ. xi. iuuamẽta fleubothõie
debite facte. Prim est ꝙ tẽpata fleubothõia ꝯfoꝛtat vi
suꝫ qꝛ minuẽdo hũoꝛes etiã minuit effumatõeꝫ ad ca-
put ꝛ repletõeꝫ ei⁹ offascãtes visuꝫ. Scdm est ꝙ clari-
ficat ꝛ sincerat mentẽ ꝛ cerebrũ ꝑpter silem cãm. Terci
uꝫ ẽ ꝙ calefacit medullã qꝛ minuit supfluitates que ad
eã veniẽtes ipãꝫ ifrigidãt. Quartũ ẽ ꝙ purgat viscera
i. interioꝛa qꝛ exonerata nãa a sanguie hũoꝛes crudos
in iterioꝛib⁹ ꝯtẽtos meli⁹ digerit. Quintũ est ꝙ fleubo
thõia restrigit vomitũ ꝛ fluxũ vẽtris qꝛ diuertit hũores
ab iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa. Et istõ vlt Aui. lo. pal. dicẽs
Ampli⁹ fleubothõia ꝑpterea ꝙ ad diuersuꝫ trahit na-
turã bm plurimũ retinet. Et istõ maxie veꝝ est qñ fleu
bothõia fit de venis brachij. Nã fleubothõia facta de
venis pedũ nõ sic retinet. Potest tñ ꝑ accidẽs ꝯtẽgere
ꝙ ad fleubothõiaꝫ sequat̃ maioꝛ flux⁹ vẽtris. ꝛ hoc du
pliciter. Primo qꝛ ex fleubothõia facta tollit̃ on⁹ naẽ.
tũc eni virt⁹ ꝯfoꝛtata aliqñ ꝑuocat alias euacuatõnes
Scdo si flux⁹ vẽtris fiat ex multa debilitate virtutis cõ
tentiue tũc eni qꝛ ex fleubothõia debilitat̃ virt⁹ magis

augebit flux⁹ vētris. Sextū est q̄ fleubothōia facit pu
ros sensus qꝛ minuit euaporatōez ad caput vñ turban
tur sensus. Septimū ē q̄ ip̄a iuuat somnū ipeditūz qꝛ
p ip̄am euacuant hūores plurimi a quib⁹ eleuant vapo
res acuti ꝛ diūsi impediētes somnū. Octauū ē q̄ ip̄a tol
lit tedia ꝛ g̃uitates nimias qꝛ p ip̄am virt⁹ exonerat a
suo g̃uamine. Et etiā educto p ip̄az sanguie educit simr̄
melācolia fex sanguis q̄ iducit tedia ꝛ g̃uitates. Nonū
ē q̄ ip̄a ꝯfert auditui qꝛ p ip̄az diminuunt vapoīs ꝛ hu
mores ascendētes ad caput ipediētes auditū. Decimū
ē q̄ ip̄a ꝯfert voci qꝛ p ip̄az diminuunt sup̄fluitates et
hūiditates q̄ possēt p̄uēire ad pect⁹ vl' cannā pulmōis
ꝛ ipedire vocē. Undecimū ē q̄ ip̄a augꝫ vires qꝛ p ip
saz corp⁹ a suo g̃uamine exonerat q̄re virt⁹ augmentat

Tres insunt istis mayus september aprilis
Et sunt lunares sunt velut ydra dies
Prima dies primi postremaq̄ꝫ posteriorum
Nec sanguis minui nec carnibus anseris vti.
In sene vel iuuene si vene sanguine plene
Omni mense bene confert incisio vene
Hi sunt tres menses mayus septēber aprilis
In quib⁹ eminuas vt longo tp̄re viuas

¶ In hoc textu autor tria facit. Prio dicit q̄ isti tres
mēses. s. Mayus September Aprilis sunt mēses lu
nares ꝛ in eis sunt dies p̄hibiti a fleubothomia videlꝫ
prima dies Maij ꝛ vltima Septembris ꝛ Aprilis. Et
istud cōes dicunt. verūtamen est dictum fictum nec ali
cui⁹ valoris ymmo predicti dies possunt esse ita bōi et

electi sic̄ ⁊ alij ꝫm φ diuersa ꝯstellatio in eis pōt eē. Et subdit autor φ in talib⁹ dieb⁹ nulli vesci debēt carnib⁹ anseris qᵭ etiā falsuꝫ est ⁊ erroneū ⁊ magꝭ sortilegio at tribuendū. Et forte autor istᵭ habuit a iudeis q̄ istū ri tū obſuāt. Scᵭo dicit φ senex a senectute ⁊ nō a senio ⁊ iuuenis venas plenas hn̄tes sanguine minui pn̄t oī mēse. qꝛ isti nō facilr̄ resolubiles sūt nec i eis solū pau c⁹ est sanguis bon⁹ imo mult⁹. Tercio dicit φ icisio ve ne ꝑ regie sanitatis custodiēde dꝫ fieri in aliq̄ istoꝝ tri uꝫ mensiuꝫ q̄ sunt Mai⁹. Septēbris ⁊ Aprilis dꝫnter tn̄ qꝛ i aplī ⁊ mayo dꝫ icipi vena epatis propt̄ multipli catōeꝫ sanguis eo tp̄re cū sit tp̄s venale. ⁊ i septēbri ve na splenis propt̄ melancoliā q̄ tūc dꝫ mltiplicari cū sit tp̄us autūnale.

Frigida natura. frigens regio. dolo. ingens
Post lauachrū choytū. mior etas atqꝫ senilis.
Morbus prolixus repletio potus ⁊ esce.
Si fragilis vel subtilis sensus stomachi sit.
Et fastiditi tibi non sunt fleubothomandi.

Hic autor pōit duodeci q̄ impediūt fleubothomiā Priꝫ ē frigiditas ꝯplexiōis. Cū eni ꝫm Ga. i megateg ni fleubothōia ifrigidat tūc augmētaret frigiditatē. Cā aūt q̄re fleubothōia ifrigidat ē qꝛ ꝫm Ysaac i vrinis sā guis ē fundamentū caloris natalis. i. illᵭ in q̄ calor na turalis ſuat̄. ⁊ qꝛ fleubothōia sanguinē euacuat: iō ⁊ calo rē naturalē ⁊ tūc ꝑ ꝯn̄s ifrigidat. Scᵭm regio frigida vehemēter sub q̄ dꝫ ꝯprehēdi tp̄s multū frigidū qᵭ eti aꝫ ꝓhibet fleubothomiā. qꝛ i regiōe ⁊ tp̄re multū frigidᵭ

sāguis i pfunditate corpis icludiū. z ille q̄ circa extrēita tes existit a frigiditate ꝯdensat z iept⁹ fit ad hoc ꝙ flu at. Terciū est intēsus dolor sub q̄ etiā pōt ꝯꝓhendi ni- mia corpis inflāmatio. qz si i istis accñtib⁹ fierz fleubo thōia sequeret mot⁹ agitatiu⁹ q̄ est ꝯrius nate cū sit dif formis z maior inflāmatio q̄ etiā est natura mag debi litās. Et cā mot⁹ agitati i dolore intēso est qz fit tract⁹ ad diuersas ptes. Per fleubothomā.n. fit tractio ad lo cū fleubothomatū. z ex dolore forti fieret tractio ad lo cū doloris. Cā vō maioris inflāmatōis est qz ex fleubo thōia ꝯmouent hūores q̄re mag inflāmantur ex motu Et istō vez ē qñ fleubothōia fit pua z artificialis. Si tñ fiat vsq ad sincopi pdest in p̄dictis casib⁹. qz ista cū vicit attractōez doloris nō facit motū agitatiuū. Et silr tollit inflāmatōez cū nō sint hūores ibi q̄ ꝯmoueant et calefiāt z maiorē inflāmatōez inducūt. Et istud voluit Ga. in cōmēto illi⁹ āphorismi. i. pti. āpho. que egerūt cū dixit ꝙ nō est melior medicia in apostēate vehemētis inflammatōis z silr in febribus z dolore forti q̄ fleubo thōia. Quartū est balneū z maxie resolutiuū. tale enim phibet fleubothomiā qz tale etiā est euacuatiuū iaz na tura nō facile tolerat euacuatōez sup euacuatōez. Quītū est coyt⁹ imediate p̄cedens. post talē enī nō sta:i dz fieri icisio vene: qz ex hoc maxia debilitatō nate seque ret cū p coytū prius nata debilitata sit. Sextū est etas maior vel minor q̄ requirit ad fleubothomiā. sicut etas infantie z etas senij. put declaratū est pu⁹. Et ista ipe- dimēta tāgit Aui. loco pal. dicēs. Tibi q̄z cauere debes a minutōe in ꝯplexiōe vehemētis frigiditatis z in regi

omīb⁹ fortis frigiditatis 7 in hora fortis doloris: et p balneū resolutiuū 7 post coitū 7 i etate q̄ est minor .xij. ānis senū q̄ptomagis poteris nisi in figura 9ꝑ sus fuerit 7 in soliditate musculoꝝ 7 venaꝝ āplitudie 7 eaꝝ replectōe 7 coloris rubedie. Et v lteri⁹ subdit hos nāq̧ ex adoloscētib⁹ 7 senib⁹ fleubothōare audebis. Adolosce ntes tñ ſ3 ordinē ad fleubothō andū paulati pueh ere d bes cū pauca minutōe. Septimū est morb⁹ plix⁹ q2 tūc ex tali fleubothōia nata duplr debilitat puta a morbo prolixo 7 a minutōe. Et istd est veꝝ ſm Aui. loco pal. nisi sanguis affuerit corruptio q2 si sic fleubothōia pōt ꝯuenire. Octauū est nimia repletio pot⁹. Nonū est nimia repletio cibi sub q̄ etiā ꝯprehendit indigestio cibi Et cā hoꝝ est q2 ſm Aui. in .i. attrahētia sunt tria .s. vacuū calidū 7 tota spēs. Si ḡ vene p fleubothōmiā a sanguie euacuarent cibū indigestū vel supfluū siue potum supfluū a stōacho vel epate attraherēt q̄ indigestus veniēs ad mēbra nō corrigeret: q2 tercia digestio nō corrigit peccatū scđe nec scđa pme si peccatū sit magnū pp ter qd in mēbra nō ꝯuerteret ſ3 ibi remanēs posset esse cā egritudinis. Decimū est fragilitas .i. debilitas virtutis. fleubothōia eni est fortis euacuatō ſm Ga. ij. amphorismoꝝ in comēto illi⁹ in quo morbo sed virtus debilis nō pōt pati motū fortē. Undecimum est subtilis sensatio orificij stomachi qd precordiū dicit q2 ex fleubothōia in tali facile sequit sincopis. Et sub isto etiam ꝯprehendit debilitas stōachi 7 facilis flux⁹ colere ad orificiū ei⁹ inducēs ad vomitū facilē colere. Uñ in habentib⁹ p̄dicta accidentia non conuenit fleubothomia

Per fleubothomiā enī hūores ɔ̄moti ad os stōachi in ducerenť taꝙ ad locū ɔsuetū ⁊ qꝛ membꝛū est debile ⁊ impotēs illi fluxui resistere: iō illis multa mala ꝑ fleu-bothomiā accidūt. Et hec est vna cā q̄re qñq3 aliqui in fleubothōia sincopizāt. s. qꝛ colera ad stomachū fluit q̄ moꝛdicādo stomachū ex ɔpassione coꝛdis ⁊ stōachi sin copi inducit. Duodecimū est fastidiū. si eni ī fastidio fie ret fleubothōia cū vene euacuarenť traherēt ad se ma teriā malā facientē fastidiū. Et plurima istoꝝ sex vltio ru3 accidentiū tāgit Aui. loco pal. Et circa istud est sciē du3 ꝙ p̄ter p̄dicta accñtia sunt adhuc aliq̄ alia etiā im pediēcia fleubothomiā. quoꝝ primū est alia euacuatio vt qñ est flux⁹ menstruoꝝ aut emoꝛropdaꝝ tūc eni nō d3 fieri fleubothōia. ⁊ hoc ad euacuatōe3 l3 ad diuertē dū fluxū seu materiā poss3 fieri. Scd̄3 ē coꝛpis sie ɔpo sitōis raritas qꝛ a coꝛpoꝛib⁹ raris multū dissoluiť ⁊ idō suffi it ista exsolutio nec euacuatōe indigēt. vt vl't. Ga. ix. megategni. Tercium est hūoꝝ cruditas ⁊ viscositas tūc eni est cauēda fleubothōia qꝛ augmētareť cruditas hūoꝝ ⁊ ꝑpter hoc in moꝛbis lōgis nō est faciēda fleu-bothomia qꝛ cruditas hūoꝝ augmentareť ⁊ virt' debi-litareť ⁊ moꝛb⁹ ꝑlongareť. ⁊ iō timendū ess3 de casu vir tutis. Et ꝑpter hoc vult Aui. ꝙ in moꝛbis cronicis faci enda est farnacia ante fleubothomiā: ⁊ non fleubotho mia ante facienda lic3 vtraq3 indigeant patientes. S3 cruditas humoꝛm potest accideř duab⁹ de causis. vna cā est ꝑpter habundantiā hūoꝝ caloꝛē naturalē suffocā tiū qui debilitat⁹ ⁊ suffocat⁹ hūoꝛes crudos gñat ⁊ tūc bñ ɔpetit fleubothōia. Unde fm Alexandrum. ij. libro

suo.c.de ydropisi flõmia i pricipio ypozarce ꝯpetit q
ꝑueit ex mltitudie sanguis mẽstrualis cũ ꝓhibeanł flu
ere mẽstrua ꝓpẽ cãm aliquã:aut ex multitudie sanguis
emorraydal qꝛ sic ignis pu⁹ sb multa lignoꝝ ꝯgerie suf
focaṫ:silr ẽ de calore inato suffocato sb hũoꝝ multitudi
ne. Scõa cã cruditatis hũoꝝ ẽ caloris inati debilitas vt
i illis q̄ sunt debil ꝯplexiõis ꝛ q̄ habuerũt longã egri-
tudinẽ ꝛ i senib⁹ ꝛ tũc ñ ꝯpetit fleubothõia qꝛ ꝑ hoc au
gereł cruditas qꝛ sãguis i q̄ calor ꝯseruaṫ extrahereł ꝛ
ita corp⁹ infrigidareł ꝛ hũores mags icrudarenł. debꝫ ḡ
sanguis dimitti vt hũoꝝ cruditatẽ digerat. Quartũ est
aeris idebita dispositõ ꝛ nimia caliditas aut nimia fri-
giditas qꝛ ꝑ caliditatẽ multã fortis fit resolutõ ꝛ ꝑ frigi
ditatẽ multã ieptificatõ hũoꝝ ad fluxũ.

Quid debet facere qñ vis fleubothomari
Vel quando minuis fueris vel qñ minutus
Unctio siue potus lauachrũ vel facias mot⁹
Debent nõ fragili tibi singula mente teneri.

¶ In hoc passu autor põit quicꝗ q̄ dẽnt fieri circa fleu
bothomiã aliq̄ quid añ fleubothomiã aliq̄ i fleubotho
mia ꝛ aliq̄ post fleubothomiã. Primũ est vnctio q̄ ali-
qñ fit in fleubothõia sic vnctio fleubothõi vt dolor le-
niaṫ:aliqñ vo post fleubothomiã vt ꝯsolidatõ vlneris
retardeł ad hoc vt p⁹ fleubothõiaꝫ hũores relicti in ve
nis aliquã possint hr̃e respiratõeꝫ ꝛ fumi aliq̄ mali exa
lẽt. Scdꝫ ẽ pot⁹ ꝛ maxie vini q̄ valꝫ i fleubothõia si sin
copis accidat ꝛ etiã valꝫ p⁹ fleubothõiaꝫ ꝓ regñatione
nouoꝝ spũuꝫ ꝛ noui sanguis ꝛ isto mõ iam faciũt cões

Terciũ ē lauachrũ.i.balneũ qđ valꝫ ꝑ duos vł tres di
es añ.ꝛ ꝑ duos vel tres pꝰ fleubothomiã ꝛ nõ eođ die
Añ quid si q̃s timeat ꝙ hẽat in se hũores grossos: qꝛ
balneũ hũores dissoluit ꝛ ꝯmouet eos.ꝛ ꝓpter hãc cãꝫ
etiã ꝯpetit añ acceptio sirupi acetosi ꝛ motꝰ vt hũores
dissoluañt ꝛ subtilieñt.et ĝ qñ dꝫ fieri fleubothomia dꝫ
fricari brachiũ vt hũores exñtes in venis ꝓpinq̃s bra
chio subtiliañt ꝛ p̄epañt ad exeundũ facilꝰ. Post fleu
bothomiã v̄o valet vt reliq̃e hũoꝝ ꝛ vapoꝝ derelicta
resoluañt. In die v̄o fleubothomie nõ ꝯuenit qꝛ ꝑ bal
neũ cutis lenis fit q̃ lenificata ꝑcussionē factã i fleubo
thomia fugit ꝛ hoc ē ꝑiculũ. Quartũ ē fascia.i.ligatũa cũ
pãnis lieis q̃ valꝫ pꝰ fleubothomiã imediate ad retinē
dũ fluxũ:ꝛ añ fleubothomiã ad trahēduꝫ hũores ad lo
cũ vbi querit̄ fleubothõia.vt ex eo etiã vene igrossent̄
ꝛ melꝰ videañt. Quintũ ē motꝰ siue ãbulatio modera-
ta q̃ p̃ot fieri añ vt hũores dissoluañt ꝛ subtilieñt.et pꝰ
ad resoluēduꝫ reliq̃as hũoꝝ ex fleubothõia derelictas
Circa p̄dicta sciendũ ē ꝙ cões se faciũt fleubothõare ie
iuni.ſꝫ q̃busdaꝫ doctoribꝰ melꝰ videt̄ ꝛ ꝯueniētiꝰ ꝙ añ
fleubothomiã primo vnũ ouũ sorbe aut molle: cũ vno
haustu vini crca nonã vel decimã horã añ prandiũ. et
statĩ pꝰea se fleubothõari faciãt. Et huiꝰ cã ē qꝛ stõaco
vacuo nãta fortiꝰ sanguinē retiet ne deficiat in nutrimñ
to.ſꝫ cũ cibꝰ q̃ de se multũ nutritiuꝰ est sit i stõacho cuiꝰ
mõi sunt oua sorbilia ꝛ vinũ.tũc natura melꝰ sanguieꝫ
exire ꝑmittit.

Exhilarat tristes iratos placat amentes
Ne sint amentes fleubothomia facit

86

¶ In hoc passu autor põit tres effect⁹ fleubothõie. Pri m⁹ est q fleubothomia exhilarat .i. letificat tristẽ hoiez Scõus est q fleubotomia placat iratos. Et cã vtrisqz est qr in sanguie qñ mlta ꝯmiscet melãcolia fit tristicia ꝛ qñ multa colera fit ira cũ melãcolia sit cã tristicie ꝛ co lera ire. iã vterqz istoꝝ duoꝝ hũoꝝ educit eductõe san guis qr ei ꝯmiscet. Terci⁹ est q ꝓhibet amãtes ne insa niãt qr facit hũores fluere ad ptes exteriores ꝛ a capi te diuertit. Pro maiori declaratõe sciendũ est q quiqz sunt cause ꝓpter q̃s debz fieri fleubothomia. quaꝝ pri ma est directa ꝛ alie q̃tuor idirecte. Prima q̃ est direc ta est vt abũdancia sanguis euacuet siue abũdz sãguis in q̃litate siue quãtitate siue vtroqz mõ. Naz ꝫm Aui. loco pãl. duo gña hoiz sunt fleubothomãda. quoꝝ vnũ est ille mod⁹ hoim qui iaz pati sunt incidere in egritu dines vt qui hñt abundantiã sanguis in quãtitate ꝛ re liqũ gen⁹ est genus illoꝝ hoim qui iaz egritudinẽ inci derũt ꝓpter hũoꝝ siue sanguinis maliciã. Sed differt fleubothomia ista ꝛ illa qr propter sanguis abundan tiã dz fieri mlta fleubothomia. ſz si in q̃litate peccet si ue sit maliciosus tũc ꝯpetit fleubothmia pauca. vñ ꝫm Gali. ix. megategni. si sanguis sit mal⁹ in corpore debet euacuari paulatiue. Et ideo peccant multuz illi qui qñ vident sanguinẽ maluz fleubothomant se quosqz vide ant sanguinez bonuz exire cum forte prius totus san guis exiret q̃ bonus exiret. ſz debz fieri pauca euacua tio. ꝛ tunc ꝫm Ga. in casu isto priusq̃ fiat fleubothõia debet dieta bonuz sanguinẽ generans exhiberi vt loco mali sanguinis bonus sanguis gñetur. ꝛ postea debet

fieri p⁹ modicū tp̄s fleubothomia pauca. ⁊ sic deinceps. Ista fleubothōia ē directa q̄ꝛ fit p se ad euacuatōē illi⁹ qđ p se dꝫ p fleubothomiā euacuari. s. ad euacuatōem plenitudis hūoꝝ siue sanguis principalr̄. tñ ꝫ ꝙ cū eo sūt alij hūores. Pria cā idirecta ē magnitudo morbi ⁊ magitudo aptātꝭ vehemītꝭ inflāmatōis. q̄ꝛ ꝫ Ga. i co. ll li⁹ āpho. Que egerūt ⁊c. ñ ē mlioꝛ mdicia i aptāte vehemītꝭ inflāmatōis ⁊ i febrib⁹ ⁊ doloꝛ forti ꝙ̄ fleubothōia vt etiā dictū ē ib. Frigida naīa. Scđa cā idirecta ē vt attrahaī materia ad ptē illā p ꝙ̄ dꝫ euacuari materia vñ in retentōe mēstruoꝝ ⁊ emorroydaꝝ dꝫ apiri sophena ꝫm Ga. ⁊ Aui. vt trahaī materia sanguis ad iferi⁹. Tercia cā idirecta ē vt hūores trahanī ad locū ꝯ̄riuꝫ illi loco ad quē fluūt hūores. ⁊ hoc ad diuertendū materiā a loco ad q̄m fluūt hūores vñ i nimio fluxu mēstruoꝝ dꝫ fieri fleubothōia de basilica vt trahaī materia ad ꝯ̄riuꝫ locū ad quē decliat ⁊ diuertaī a suo fluxu. Et propī hoc in pleuresi sinistre ptis dꝫ fieri fleubothomia i pte dex̄ vt diuertaī materia ⁊ attrahaī ad locū ꝯ̄riuꝫ loco ad q̄ꝫ decliat ⁊ silr̄ si sit in pte dex̄ dꝫ fieri fleubothōia in pte sinistra. Quarta cā idirecta est vt p fleubnthomiā vna porcio materie euacueī ⁊ naīa potētioꝛ sit ŝ residuū et sic ꝯpetit fleubothōia qñ repletio ē in corpe ne fiat apostema q̄ꝛ naīa ē debil̄ respectu regis illoꝝ hūoꝝ iđo vna porcio illi⁹ maīie ē euacuāda ne ppī ipotētiaꝫ naīe i regēdo illā materiā illa maīia fluat ad aliquē locū debilē in q̄ aggregeī ⁊ apostēa gñet.

Fac plagam largaꝫ mediocriter vt cito fum⁹
Exeat vberius liberiusq̄ꝫ cruoꝛ.

¶ In hoc passu autor ponit vnū documētuz de q̄titate scisure in flōmia. Et dicit q̄ scisura dz eē larga mediocriter vt fum⁹ z grossus sanguis liberi⁹ exeāt q: qñ scisura ē stricta tūc solū subtil' sanguis exit z grossus remanet. Circa istud est sciendū q̄ aliqñ in fleubothonia dz fieri vuln⁹ magnū z aliqñ pūū. Debet aūt fieri vulnus magnū trib⁹ de causis. Primo q: hūores sunt grossi: et grossus sanguis est euacuād⁹ vt p illud vulnus magnū sanguis facili⁹ possit exire. z ğ in melācolicis faciendū est magnū vulnus. Secundo propter tp̄is frigiditatē quod humores ingrossat. z ergo in hyeme debz fieri vulnus magnū. Tercio propter abundanciā humoꝝ. quia tunc fit meli⁹ euacuatio per vuln⁹ magnū q̄ paruum. Sed vulnus paruum fit cum est virtus debilis. vt de spiritibus z calore minus euacuetur. Et in tempore calido eadem de causa z quando est sanguis subtilis.

Sanguine substracto sex horis est vigilandū
Ne somni fumus ledat sensibile corpus
Ne neruū ledas non sit tibi plaga profunda.
Sanguine purgat⁹ nō carpas protin⁹ escas

¶ In hoc passu autor tāgit tria ɔsideranda circa fleubothomiā. Primū est q̄ fleubothomat⁹ nō debz dormire imediate post fleubothomiā: nisi ad min⁹ transiuerint sex hore. Et huius subdit autor cām ne fumi qui. s. in somno causantur moti ad caput ledant cerebrum. Alie tñ possūt assignari cause. qnarum prima est ne in somno vertat se patiēs supra brachiū fleubothomiatꝫ

ꝛ ꝑ hoc ledat. Scđa est ne hūores in somno fluant ad mēbꝛuꝫ lesuꝫ in q̇ est dolor ꝓpter ictū fleubothōi ꝛ fiat apostēa. vñ Gali. ij. āpho. sup illo āphorismo in q̇ morbo vīt ꝙ in sōno si fiat apostema ītra corp⁹ aut mēbꝛuꝫ sit lesuꝫ ad ipm fluūt hūores. Aui. vō aliā assignat cāꝫ s. ꝙ p talē somnū posset accidere ꝯfractio mēbroꝝ. Et isti⁹ cā pōt esse q2 sic ſm Ga. sup illo āphorismo in quo morbo ꝛc. somn⁹ in pn̄cipio porismi nō ꝯpetit q2 calor naẗalis ad iteriora regrediẗ ꝛ exteriora infrigidāẗ ꝛ fumi remanēt nō ꝯsumpti ꝓpter qđ rigor augmētaẗ ꝛ porism⁹ etiā ꝓlongaẗ sic etiā fumi p ꝯmotōnez hūoꝝ ꝛ in fleubothōia ad neruos ad lacertos eleuanẗ q̇ ñ ꝯsūpti remanētes in somno infrigidanẗ in exteriorib⁹ ꝛ īgrossanẗ ꝛ iō faciūt neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ ꝯfractōeꝫ si fiat supdormitō imediate post fleubothomiā. Alia cā pōt esse q2 materiā ingrossans est faciēs ꝯfractōeꝫ sic in q̄rtana in cui⁹ typo fit ꝯfractio ꝓpter frigiditatē ꝛ grossiciē materie sꝫ nerui ꝛ lacerti sunt frigidi iō ad ipos veniēs iste fum⁹ in somno in quo fit retractio caloris ad iteriora ī frigidaẗ ꝛ ingrossaẗ ꝛ iste fum⁹ ifrigidat⁹ ꝛ ingrossat⁹ frigiditatē ꝛ ingrossatōeꝫ iducit in mēbꝛo siue ꝯfractōem q2 ad membꝛū ꝯsimile propāt egritudines ꝯsimiles. Et istud veꝝ est de somno fleubothōie vicino ꝛ nō de remoto postq̄ fumi illi fuerit ꝯsumpti. Scđꝫ qđ dicit est ꝙ fleubothomās debet cauere ne faciat nimis ꝓfundā aperturā in minutōe ita ꝙ cū fleubothomo ledat neruū vel arteriā vene suppositos. Nam ex lesione nerui sequiẗ spasm⁹ ex quo vlteri⁹ acerbissima mors sequitur vel ad min⁹ ꝑditio mēbri puta brachij vel digiti ꝛc. Et

lesione arterie sequit flux⁹ sanguĩs arterial' difficilie cũ rabil'. Terciũ est ꝙ fleubothõat⁹ nõ illico.i.imediate p⁹ fleubothomiã cibũ sumere sꝫ dꝫ expectare q̃usqꝫ in eo hũores fuerit q̃eti ne cib⁹ añ ei⁹ digestiõeꝫ ad subueni endũ mẽbro leso cũ sanguie sil' attrahat.

Omnia de lacte vitabis rite minute
Et vitet potum fleubothomatus homo
Frigida vitabis quia sunt inimica minutis.
Interdictus erit minutis nubilus aer
Spiritus exultat minutis luce per auras
Omnibus apta quies est mot⁹ valde nociu⁹.

Hic autor põit quĩqꝫ vitanda ab ip̃o fleubothõato quoꝝ primũ est ꝙ fleubothomat⁹ dꝫ vitare lac ⁊ lacticinia. Cui⁹ cã est q² ex ꝯmotõe hũoꝝ ꝑ fleubothomiaꝫ sepe fluũt hũores aliqui ad stomacũ. Si g̃ lac sumeret ex ꝯmixtiõe illoꝝ hũoꝝ lac in stõacho corrumpeͬ͞ ex q̃ de se maxie corruptibile est. Et etiã lac ꝑpter dulcedinẽ ei⁹ posset trahi indigestũ ad venas. Et ꝑpter ꝯmotõꝫ hũoꝝ facile corrũpi. Scdꝫ est ꝙ fleubothomat⁹ dꝫ cauere a potu nimio q² ꝑpter euacuatõeꝫ venaꝝ talis pot⁹ traherenͭ facile ad venas indigest⁹ ꝓut pri⁹ dictuꝫ est. Terciũ est ꝙ fleubothomat⁹ dꝫ vitare oĩa frigida tã int⁹ sumpta q̃ exteri⁹ adhibita puta cibaria multum frigida: aerẽ frigidũ: balneũ frigidũ: tenuitatẽ vestium: sessiõeꝫ s͂ petrã: frigiditatẽ capitis vl' pedũ q² cũ calor naturalis ꝑ fleubotomiã debilitat⁹ est corp⁹ facile supfiue infrigidaret. Quartũ est ꝙ fleubothomat⁹ nõ dꝫ ãbulare in aere tenebroso nebuloso turbato q² tal' ꝯtristat aĩam

ꝛ pigriciē in corpori⁹ inducit vt pri⁹ dictuȝ est ibi. Uer sit mūd⁹. iaȝ tristicia cā est sanguis melācolici. Sed debet ambulare in aere claro ꝛ lucido qꝛ in tali aere spūs vitales naturales ꝛ aīales recreant̄ ꝛ ad extra mouent̄ ꝯgaudētes simili. Quintuȝ est ꝙ fleubotbomat⁹ debet querere quietē tempataȝ similiter ꝛ motū excessiuū vitare qꝛ motus excessiuus tunc maxime debilitat ꝛ hūores ꝯmouet: quies vero tempata motum sedat.

Principio minuas in acutis perperacutis
Etatis medie multum de sanguine tolle
Sed puer atqȝ senex tollet vterqȝ parum
Uer tollet duplū reliqum tempus tibi simplū

¶ Hic autor dicit q̄tuor. Prim est ꝙ fleubotbōia facienda est in pricipio egritudinū pperacutaꝝ. i. maxime acutaꝝ que. s. terminant̄ in die q̄rta qꝛ tales sunt breues nec dāt iducias ꝛ iō a pricipio medicāde sunt. Secundū est ꝙ in etate media. s. que est a. xxx. anno vsqȝ xlv. vel. l. annū pl⁹ de sanguie extrabendū est q̄ꝫ in aliq̄ aliaꝝ etatū qꝛ in tali etate maxie multiplicat̄ sanguis ꝛ ei⁹ substractio nō ipedit augmentū nec diminuit̄ virtus corpis qꝛ corp⁹ in tali etate nō augeт̄ neqȝ diminuit̄ sē sibiliter sȝ stare videт̄. Terciū est ꝙ senes ꝛ pueri parū fleubotbomādi sunt qꝛ in pueris sanguis mult⁹ requirit̄ ppter nutritōeȝ ꝛ augmentatōeȝ in eis. Et in senib⁹ virt⁹ icipit debilitari. Quartū est ꝙ in v̄e dupla q̄ntitas sanguis abstrabēda ē p fleubotbōiaȝ respectu alioꝝ tēpoꝝ. C⁹ rō ē qꝛ ver ē tp̄s maxie multiplicatiuū sanguis

ƀm oēs autores medicie. Circa priũ dictũ ꝑ maiori de
claratōe ponēde sũt aliq̃ regule circa fleubothōiaꝫ: q̃ꝝ
pria est ꝙ in pricipio morbi nō est faciēda fleubothōia
medic⁹. n. ē mĩster naṫe ƀꝫ Ga. iij. tegni canōe illo. Dim
naṫa opatrix medic⁹ vō mĩster ſꝫ ƀm Gali. iiij. āpho. in
comēto illi⁹ egritudib⁹ q̃buſcũq꞉ incipiētib⁹ nulla eua
cuatō i pricipio morbi ē naturaľ. Sic ḡ naṫa in pricipio
morbi nō euacuat ita nec mdic⁹. Istō tñ i trib⁹ caſib⁹ ƀꝫ
instantiā. Prio in materie furiositate. Vñ Aui. loco ſe
pe alle. vľt ꝙ in pricipio morbi fleubothōia nō dꝫ fieri
q꞉ fleubothōia hũores ꝯmoueret ⁊ ſubtiliaret ⁊ curreř
ꝑ corp⁹ faceret nisi materia ſit furioſa. Scđo ƀꝫ instan
tiā in materie mltitudie. Vñ Ga. ſup illũ āphorismuꝫ
Inchoātib⁹ morƀ vult ꝙ oportet fieri fleubothomiaꝫ
aut farmatiā vt natura alleuieť q̃. s. onerata est ꝑpť ma
terie mľtitudinē. Tercio ƀꝫ instantiā in morbi magnitu
dine ⁊ acuitate vt qñ est apostēa magnũ ⁊ doloroſuꝫ lꝫ
nō ſit multa materia. s. añcedens in corpe. Unde dicit
Ga. xiij. megategni. Si apostēa ſit magnũ fleubathō-
meť i pricipio lꝫ nō ſit materie mľtitudo ne crepeť aut
apiať apostēa añ ſui maṫatōeꝫ. Ergo vt mala ſint hōata
viteneť minutio ē faciēda. Scđa regľa est ꝙ nō fiat fleu
bothōia in die mot⁹ egritudis ſic in criſi nō est faciēda
fleubothōia nec aliq̃ euacuatō ne materia a loco ad q̃ꝫ
natura mittit ipm diuertať. Simiľr neqꝫ in paroxiſmo
Unde ƀm Gal. i. amphoriſmoꝝ. In statu neqꝫ fleubo
thomia neqꝫ farmacia fieri debꝫ q꞉ in eo fit coctō mor
bi que meli⁹ fit in quiete q̃ꝫ motu. Sed ſicut ſe ƀꝫ stat⁹
ad morbũ totalē ita poxiſm⁹ reſpectu dieꝝ interpola

tõnis·sic g̃ in statu nõ est euacuandũ: ita nec ĩ poxismo
Tercia regula ẽ ꝙ fleubothõia nõ ẽ faciẽda in pricipio
morbi cũ crisis ẽ remota· q2 ꝺm Ysaac ĩ vrinis sãguis ẽ
fundamentũ caloris naťalis ipm.s.sustinẽs·lȝ cor sit fũ
damentũ gñans ꝛ spũs fundamentũ deportãs·sȝ san-
guis ẽ fundamẽtuȝ caloris naťalis·quia ex eo materiali
ter generatur calor naturalis·ꝛ ideo aliquis sanguineȝ
euacuãdo euacuat calorẽ q̃ materiã morbi hȝ digerere
ꝛ p ꝯñs morb⁹ plongaťꝛ virt⁹ debilitať·ppter qđ timẽ
duȝ ẽ ne ppter lõgitudinẽ morbi ꝛ debilitatẽ virtutis na
tura succũbat· Quarta regula ẽ ꝙ in corpe hñte fecẽ in
intestis nõ dȝ fieri fleubothõia· Cui⁹ cã est q2 tria sunt
attrahẽtia.s.calidũ vacuũ ꝛ tota spẽs·q2 g̃ p fleubotho
miã vene euacuanť q̃ a mẽbris sibi ppinqs attrahũt et
ita mesaice a stõacho vẽter pl⁹ ꝯstipaťꝛ materia ꝯtẽta
in venis pl⁹ inficiť ꝛ meseraice attrahũt hũiditatẽ secũ
ꝛ feces pl⁹ desiccanť·Debet g̃ vẽter prio leniri·vt p sup
positoria aut clisteria nisi p se laxeť· Quita regula ẽ ꝙ
nõ dȝ fieri fleubothõia multa q2 ex hoc malũ accidit ĩ
senio·s·multi morbi mali·sic epilẽtia appoplexia ꝛ pa-
lisis·q2 ppter remotiõȝ sanguis ꝛ caloris gñantur mľte
supfluitates fleũatice q̃ sũt cãe hax egritudĩm·Sexta
regula ẽ ꝙ ñ dȝ fieri fleubothõia in muliere mẽstruata
aut ipregnata· In ipregnata nõ dȝ fieri·q2 p hoc calor
digerẽs cibũ diminuereť ꝛ nutrimentũ fet⁹ auferreť· et
maxie qñ fet⁹ est magn⁹ cũ tũc indiget ãpliori nutrimẽ
to·Et istđ dicit ypocras·v·ãphorismox·In mẽstruata
vo naťaliter·s·ꝺm reuolutõȝ mñsis nõ dȝ fieri flõmia·q2
in fluxu nimio mẽstruox esset faciẽda:ad diuertenduȝ

materiā sȝ qñ eueniūt naturalr̄ ⁊ bm̄ debitū cursuz naĩe tūc nō dȝ fieri fleubothōia cū maĩia euacueĩ sufficiēter a naĩa. ⁊ naĩa nō dȝ diuerti ab opatōe. Septia regula est ꝙ post colericā passionē nō dȝ fieri fleubothōia. Cū enim fleubothomia ꝯmoueat humores per hoc posset hūoꝛ coleric⁹ ad stomachū fluere ⁊ ipȝ ifiamare. nec dȝ fieri post vomitū ne silr̄ hūoꝛes fluāt ad stomachū. neqȝ post fluxū vētris neqȝ p⁹ vigilias magnas. neqȝ p⁹ motū fortē. ⁊ breuiter nec p⁹ vllū calefaciēs multū aut multū dissoluēs. qꝛ fleubothōia hūoꝛes pl⁹ cōmoueret ⁊ virtutē magꝭ debilitaret. Deīde videndū est in quib⁹ hōib⁹ cōpetit fleubothōia. Et p illo ponēde sunt aliq̄ regule. q̄ꝝ pꝛia est ꝙ fleubothōia cōpetit hōibus delicatis. ociosis ⁊ qescentib⁹. multū carnosis ⁊ cibis multū sanguinē gñantib⁹ vtētib⁹. Scōa regula est ꝙ fleubothōia cōuenit illis in quib⁹ ē abundātia sanguis. qđ cognoscit̄ p vꝛine inspissitudinē. Abundātia. n. sanguis fac̄ eā spissaȝ sȝ colera subtilē. Tercia regula est ꝙ fleubothōia dȝ fieri in illis in quib⁹ melācolia abūdat. Vñ cū ē multa melācolia naĩalis currēs cū sanguīe p totuz corp⁹ qꝛ sanguis in epate ab ea nō mūdificat̄: tūc cōpetit fleubothōia siue minutio p⁹ea farnacia. Vñ duplex ē melācolia. naĩalis ⁊ inaturalis. Naĩalis ē fex sanguis q̄ qñ abūdat ipsa ē currēs cū sanguīe q̄re cū sanguine p fleubothōiaȝ euacuat̄. iō faciēda est fleubothōia ad ei⁹ euacuatōeȝ cū sanguīe. ab eođ eni caloꝛe. s. caloꝛe tēpato fiūt sāguis ⁊ melācolia q̄ est ei⁹ fex ⁊ p⁹ea faciēda ē farnacia. Quarta regula ē ꝙ in illis in q̄b⁹ timet̄ hūoꝝ ebullitō cōturbatio ⁊ calefactō cōpetit flōmia. ⁊ isti sta

cij qñ sentiũt se calefieri dẽnt flõmari cũ sit timor ebul litõis ꝯturbatõis ꝛ calefactõis ꝑpter hũoꝝ abũdantiã. Aliqñ tñ aliq̃ decipiunt̃ ꝑ istã regulã. qꝛ stati qñ senti unt calefactõeȝ ꝛ timẽt dc hũoꝝ ebullitõe stati fleubo thomãt se. Et qñ istð est ex colere calefactõe ꝛ incẽsio ne ꝑ fleubothomiã nõ cessat calefactio nec ebullitio: imo ꝑ hoc augmentat̃ qꝛ fleubothõia hũores ꝯmouet ꝛ ꝑ corpꝰ currere fac̃. Et ꝫ nõ ꝯpetit flõmia nisi hoc fit ex abũduntia hũoꝝ. qð coguo ͨcit̃ ꝑ sudoris multitudineȝ ꝛ maxie in mane. Aliq̃ eni sunt q̃ nõ sudãt nisi qñ eua cuatõe indigẽt. Quita ragula est ꝙ illis debȝ fieri flõmia q̃ hñt virtutẽ fortẽ ꝛ q̃ sunt sauguiee ꝯplexiõis. nõ frigide ꝛ sicce. Vñ R̃a. vij. alm ã. corpa apta ad fleubothomiã ꝛ q̃ hñt venas ãplas ꝛ maifestas ꝛ corpa pilosa ꝛ bruna ꝛ ex colore rubeo ꝛ fusco mixtis sũt colorata. ꝛ iuuenes ꝛ adolosc̃etes ꝛ senes nõ decrepiti s; pueri ꝛ ĩfirmi nõ sunt minuẽdi nisi mag̃ vrgẽte necessitate. Et plr̃ie istaꝝ regulaꝝ colligunt̃ ex Aui. iiij. i. c. de fleubothomia.

Estas ver dextras. autũnus hyems ꝫ sinistras.
Quatuor hec m̃bra. cephe. cor. pes. epar vacuã
Ver cor. epar ꝛ estas. ordo sequẽs reliq̃s. da

¶ Hic ponit autor aliq̃ ꝯcernẽtia m̃bra euacuãda fleu bothõia. Et dicit pᷣo ꝙ in vere ꝛ estate debẽt euacuari vene dextre. vt dextre manꝰ vel dextri brachij vl' pedis. Sȝ in hyeme ꝛ autũno debẽt fleubothomari vene sinistre. s. sinistre manꝰ vel sinistri brachij vl' pedis. Et istius cã põt esse qꝛ ver est multiplicatiuũ sanguinis ꝛ estas colere. ꝫ in ṽe ꝛ estate debẽt euacuari ille vene i.

quib⁹ mag abundāt sanguis ꝛ colera sꝫ ille sunt vene dextre qꝛ in pte dex̄ corpis situatū est mēbruꝫ gn̄atiuuꝫ sanguis.s.epar ꝛ receptaculū colere.s.cistis fellis. Sꝫ autūnus est gn̄atiu⁹ melācolie q̄ etiā coaceruat̄ ꝛ nō resoluit̄ p hyemē.ğ in autūno ꝛ hyeme debēt fleubothōari ille vene in quib⁹ mag dn̄atur melācolia q̄ sunt vene sinistre cū in sinistra pte corpis ꝯtineat̄ splen qui est receptaculū melācolie. Scđo dicit ꝙ ista q̄tuor mēbra s.cephe.i.caput.cor.pes.ꝛ epar.ſm q̄tuor partes anni sunt euacuāda.cor quidē in vere.epar in estate.caput i hyeme.ꝛ pedes in autūno.

Dat saluatella tibi plurima dona minuta
Purgat epar.splenem.pectus.p̄cordia.vocem
Innaturalem tollit de corde dolorem.

Hic tāgit sex iuuamēta p̄ueniētia ex fleubothōia vene que dr̄ saluatella ꝛ est vena in dorso man⁹ in loco q̄ est iter auricularē digitū ꝛ medicū. Prīm est ꝙ ipā purgat epar. Scđm est ꝙ ipā mūdificat splenē. Terciū est ꝙ mūdificat pect⁹. Quartū ē ꝙ p̄ſuat p̄cordia.i.orificiū stōachi a nocumēto. Quintū est ꝙ aufert nocumēta voc Sextū ē ꝙ aufert dolorē innatalē corđ. Et rō oim iuuamētoꝝ est qꝛ p̄dicta vena ab oib⁹ istis locis sanguiēꝫ euacuat. vt p⁹ea etiā patebit. Pro maiori declaratōe p̄dictoꝝ sciendū ē ꝙ in fleubothōia aliqn̄ apiunt̄ vene ꝛ aliqn̄ arterie. In aptōe aūt arterie ē timor. Et huius cā potissima ē nimi⁹ flux⁹ sanguis q̄ duplici cā hꝫ fieri in fleubothōia arterie. Una cā est caliditas vehemēs sanguis arterial. Calidū.n.ē facile mobile ꝛ arteriā dilatās

ꝛ apiēs. ꝛ iō iuuat multū ad euacuatōēꝫ sanguis i fleu-
bothōia arterie. Scđa cā est arterie mobilitas ꝛ iō tar-
di⁹ in ea vuln⁹ curaẗ vulnera nō sananẗ nisi quiescāt. p
dest tñ ista fleubothōia triplr. Prio cū ē in corpe san-
guis subtilis abundātia. Scđo qñ vaporosi. Tercō qñ
calidissimi. sanguis. n. subtil' ex q̊ calor naẗalis ꝛ spūs fi
unt hitat in arteria. sꝫ sanguis g̃ilus ex q̊ mēbra nutriū
tur in venis. Silr sanguis vaposus i arteria ꝯtineẗ ꝛ sā
guis sanguine⁹ i venis. Sāguis etiā calidissim⁹ q̄ a cor
de efficiẗ ꝛ vigeriẗ qđ est calidissimū mēbrūꝫ etiā ꝯtineẗ
i arteria. Ali⁹ aūt sanguis i venis. Scđo sciendū ꝙ ve
naꝝ aptio est i mltis m̄bris. Aliqñ in brachio siue ma-
nu mag̃. aliqñ in pūa. aliqñ in pede. aliqū i naso. aliqñ
in frōte. aliqñ in labijs. aliquādo i līgua siue in palato.
aliquando in angulis oculorum versus frontem. Jn
manu maiori q̄ est ab ascell' vsqꝫ ad cubitos sūt quiqꝫ
vene apiēde ꝺm Ra. vij. almā. ꝛ Aui. loco p̄al. vna vo
caẗ cephalica q̄ est vena capitꝭ. Scđa basilica. q̄ est vēa
epatica. Tercia mediana siue cordiaca siue nig̃ ꝺꝫ ꝙ vo
caẗ ab Aui. siue matrix sic vocaẗ a Rasi. Quarta assella
ris. Et quita funis brachij. Jn manu miori est sceiles si
ue saluatella ꝛ ita i brachio ꝺm ꝙ ꝯtinet maiorē manū
ꝛ minorē sūt apiēde sex vene. Cephalica a ptib⁹ q̄ sunt
ꝰ collū euacuat. ꝛ iō passionib⁹ capitis valꝫ vt i emigra
nia mania ꝛ in alijs caliđ passionib⁹ siue ex materia ca
lida. Vñ ꝛ ista icipit siue oriẗ ab hūero ꝛ tēdit v̄sus ptē
sinistrā brachij. Basilica euacuat imediate a ptib⁹ sub
collo vt a pectore ꝛ epate. vñ in passionib⁹ pectoris et
epatꝭ ꝛ siliuꝫ valꝫ. vñ valꝫ in pleuresi. Et incipit ista ab

assellari ꝛ tendit ad ptē domesticā brachij. Mediana vō est media iter duas p̄dictas in situ ꝛ in ꝯpositōe qꝛ ex eis ꝯponiẗ. Est enī ram⁹ vtriusqꝫ. Et est etiā media in euacuatōe qꝛ vndiqꝫ euacuat ꝛ ab iferiorib⁹ ptibus sb collo ꝛ a collo ꝛ ꝯ collū. Vn̄ est vlis toti corpi i euacuādo. Non vlis sic dicūt quidā qꝛ a corde oriẗ sꝫ qꝛ ram⁹ est cephalice ꝛ basilice. Et ꝗ cū volum⁹ fleubothōare de cephalica ꝛ nō appet debem⁹ accipe magꝭ medianā q̄ basilicā ꝛ silr cū volum⁹ fleubothōare basilicaꝫ et nō appet magꝭ debe⁹ fleubothōare medianā q̄ cephalicā qꝛ magꝭ ꝯuenit cū vtraqꝫ q̄ vna cū alia cū sit ram⁹ istaꝝ ꝛ iste extrema. Seiles siue saluatella est vena q̄ est iter auricularē ꝛ medicū tendēs pl⁹ v̄sus medicum digitū. ꝛ oriẗ a basilica. ꝛ ista apiẗ in dexẗ manu in opilatōe epatis. ꝛ in sinistra manu in opilatōe splenis. Et q̄re hoc fit nesciẗ rōe sic dicit Aui. sꝫ experiētia. hāc enīꝫ iuenit Ga. per somnū vt ip̄e dicit qꝛ hēbat quendā in cura hn̄teꝫ opilatōeꝫ epatis ꝛ splenis ꝛ sōniabat se fleubothōare patientē de illa vena. ꝛ sic fec̄ ꝛ curat⁹ ē. De ista fit fleubothōia ponēdo manū in aq̄ calida qꝛ subtilis est. iō vt ingrosseẗ ꝛ dilateẗ ꝛ ne vuln⁹ claudaẗ citius debito ꝛ vt sanguis grossus subtilieẗ. Assellaris est illa que posita est sub basilica ꝛ illa apparet in ligaẗa brachij. ꝛ de ista idē est iudiciū cū basilica. Funis brachij ē illa que est supra cephalicā siue os vltimuꝫ siue altius brachij versus partē siluestrē. Et est idē iudiciū de ista ꝛ de cephalica. Licet ergo sm̄ Aui. ꝛ Galienū in apertione vene fit euacuatio vniuersalis a toto corpore nō tamen ab omnibus venis equaliter vt visum est.

Lꝫ etiā vene a toto corpe euacuēt. nō tñ in eis est timor eq̃lis immo cephalica ꝺm Rasiꝫ. vij. almā. est securior. Et basilica est magis timēda ꝛ cardiaca etiā multū est timēda lꝫ minꝰ ꝙ basilica. Cephalica est securior: qꝛ neqꝫ iuxͣ eā est neruꝰ neqꝫ arteria neqꝫ sup̄ eā. Sꝫ sub cardiaca est neruꝰ ꝛ altius sup̄ eā est neruꝰ subtilis iō timendū est ne incidaꝛ neruꝰ. Basilica est piculosa valdꝫ qꝛ est sub ea arteria ꝛ iuxͣ eā est neruus ꝛ musculꝰ. ꝛ iōo est timēda valde. Seiles siue saluatella nō est periculosa sꝫ tñ subtilis est ꝛ iō vt aperiaꝛ meliꝰ est ꝙ ponaꝛ in aqua calida. In pede sunt tres vene. s. sciatica sophena. ꝛ vena poplicis. Et hee aperiunꝛ cū volumꝰ trahere sanguinē ad ptes inferiores vt in puocatōe menstruoꝝ ꝛ illa que est in poplice ꝺm Aui. magis valꝫ ꝙ sophena aut siciatica: qꝛ ppinquior est matrici. ꝛ iō melius pōt ab ea trahere. Sophena v̄o a virga testiculis ꝛ a matrice sanguinē attrahit. Sꝫ sciatica ab āchis renibꝰ ꝛ mēbris q̄ sunt situata v̄sus ptē siluestrē meliꝰ trahit. Sophēa v̄o a matrice ꝛ a mēbris positis v̄sus ptē dōesticā lꝫ sint rami vniꝰ vene. In medio frōtis ē vēa vna, q̄ apiēda est in antiq̄tis passionibꝰ faciei vt in morphea ꝛ ipetigine scabie ꝛ in passionibꝰ oculoꝝ priꝰ tñ debet fieri minutio de cephalica. Et similr̄ est vna vēa in naso. Et in vtriusqꝫ aptōe dꝫ collū ligari ꝛ postea aperiri vna añ aliā. p ligatōeꝫ eni colli meliꝰ manifestanꝛ In labijs etiā sunt vene que apiunꝛ ppter apostemata existentia in ore aut gingiuis cephalica tamen priꝰ minuta. In palato sunt quatuor vene que si apianꝛ valēt fluxui reumatis ꝛ ad dentes in eis facientis doloreꝫ.

Et iste vene sunt manifeste ꝛ debēt apiri materia dige sta. Itē quedā sunt vene in āgulis oculoꝝ v̄sus frontē ꝛ apiunt in passiōib⁹ oculoꝝ cephalica pri⁹ minuta. Itē quedā sunt vene sub ligua q̄ apiunt in sq̄nantia cepha lica pri⁹ minuta. Itē vene q̄ sūt in tiporib⁹ icidunt ꝑpt emigraneā ꝛ ꝑpter dolorē magnū capit[illegible] ꝛ egritudinez capitis diuťnaz. Et iste sunt q̄s vocat Ypo. ꝛ Aui. iu uenilesq̄ꝝ incisio reddit hoiez ipotentē gn̄are. Item in collo etiā sunt vene q̄ vocant guides que minuēde sunt in pricipio lepre. ꝛ maxie tn̄ anhelit⁹ angustat. vn̄ in sq̄nantia ipediente anhelitū minuunt.

Si dolor est capitis ex potu limpha bibat
Ex potu nimio nam febris acuta creatur.
Si vertex capitis vel frons estu tribulentur.
Timpora frōsq̄ simul modarate sepe fricent.
Morella cocta necnon calidaq̄ lauentur.

¶ In hoc passu autor duo notat. Prim est q̄ si dolor capitis accidat ex potu nimio ꝛ maxie vini vel alicui⁹ alteri⁹ pot⁹ quo ꝯtigit hoies iebriari tūc supbibi dz aq̄ frigida q̄ sui frigiditate atq̄ ingrossatōe ipedit ne fu mi ex tali potu eleuati cerebrū ledāt vł ad ipm eleuent Scdm est q̄ si sūmitas capitis vel frons nimio calore vexet tūc debēt tipora ꝛ frons moderate fricari ꝛ po stea debēt ex aq̄ decoctiōis morelle calida lauari quia morella que a cōibus medicis solatrū dr habz infrigi dare qr frigida est.

Temporis estiui ieiunia corpora siccant
Quolz in mense confert vomitus q̄z purgat

Humores nocuos stomachi lauat ābitus oīs
Ver autūnus hyems estas dn̄atur in anno.
Tempore vernali calidus sit aer humidusqꝫ.
Et nullum tempus melius fit fleubothomie.
Usus tunc homini veneris confert moderatꝰ
Corporis ⁊ motus. ventrisqꝫ solutio. sudor.
Balnea purgenť tunc corpora cū medicinis
Estas more calet sicca noscatur in illa.
Tunc qꝫ precipue colerā rubeaꝫ dominari.
Humida frigida fercula denť. sit venus extra.
Balnea nō prosunt. sint rare fleubothomie.
Utilis est requies sit cū moderamine potꝰ.
In hoc passu autor plura notat. Prīm est ꝙ ieiunaſ multū exsiccat corpa in estate qꝛ ex q̊ estas ꝺ naťa sua ē calida ⁊ sicca ipa resoluit hūiditates corpis q̄ etiā resoluunť p sudores ī estate mltiplicatos. ⁊ sic supueniē te ieiunio corpa plꝰ exsiccanť qꝛ absente hūido cibali calor nr̄i corpis agit ī hūiditates ppas ipas exsiccādo. Et ǧ bn̄ dicit ypo. vij. pti. āpho. corpibꝰ hūidas carnes hn̄tibꝰ famē adhibere ꝯuenit. fames. n. copa exsiccat. Secundū ē ꝙ vomitꝰ ꝯfert q̊lꝫ mēse. qꝛ p vomitū euacuanť hūores nociui ꝯtēti in toto ābitu stōachi. Et istꝺ etiam voluit Aui. iiij. i. c xiij. de iuuamētis q̄ affert vomitꝰ cuꝫ dixit ꝙ ypo. p̄cepit vomitū fieri bis ī vno qꝫ mēse. s. duobꝰ diebꝰ ꝯtinuis vt scꝺo die expellať illꝺ qꝺ prīo die n̄ potuit expelli. Et p hoc bm ypo. ꝯuať sanitas cū talis vomitꝰ mūdificat stomachū euacuādo fleūa ⁊ coleraꝫ. Stomachꝰ eni nō hꝫ aliq̄d qꝺ mūdet ipm sic intestina habēt colerā rubeā ipa mundificantē. Et postea Auic.

loco p̄alle. pōit plura alia iuuamēta vomit⁹ bñ facti. q̄rꝫ prim est ꝙ ꝯfert ḡuitati capitis ⁊ hoc verꝫ est qñ illa ḡuitas accidit ex materia hūorali vaporosa ꝓueniente a stōacho ⁊ mēbris īferiorib⁹ ad caput. Si eni ḡuitas capitis fieret a nocumēto ꝓprio ipsius cerebri tūc vomit⁹ magis noceret q̄ ꝯferret. Scōm ē ꝙ clarificat visuz ⁊ hoc qñ obscuratio visus ꝓuenit ex materia vaporali ꝓueniēte a stōacho ad ipos oculos. alias aūt nō. Terciū ē ꝙ aufert fastidiū. i. nauseā et abhoīationez remouēdo ⁊ euacuādo hūorez a stōacho q̄ est cā fastidij. Quartū est ꝙ ꝯfert ei ad cui⁹ stomachū descēdit colera corrumpēs ei⁹ cibū. Quintū est ꝙ remouet abhoīationez q̄ fit ꝓpter vnctuositatē. Sextū est ꝙ remouet casuz desiderij ⁊ illō qd̄ facit desiderare acutū ponticū aut acetosum. q̄r vomit⁹ remouet cām oīm istarꝫ dispositionū iā remota cā remouet̄ effect⁹. Septimū est ꝙ ꝯfert laxitati. i. cathecie q̄ p̄cedit ydropisiz euacuādo materiā talis laxitatis ⁊ mundādo stomachū. Octauū ē ꝙ ꝯfert vlcerib⁹ in renib⁹ ⁊ vesica diuertēdo materias currētes ad illa loca ad p̄tē oppositā. Nonū est ꝙ etiā ꝯfert lepre maxime qñ fit cū vōitiuo forti sic̄ elleboro. q̄r talis vomit⁹ euacuat materias q̄ sunt in locis remotis ⁊ difficilis eradicatōis ex quib⁹ fit lep̄. Etiā vomit⁹ corrigit digestionē primā ex qua alie digestiōes meli⁹ fiūt vñ lep̄ peccat in corruptōe digestiue. Decimū ē ꝙ ꝯfert malicie coleris in cute ex aliq̄ hūore diuertēdo ipm a cute. Undecimū ē ꝙ ꝯfert epilētie stōatice euacuādo hūorez ꝯtentuz in stōacho. ex cui⁹ effumatōe causat̄ epilētia. Duodecimū est ꝙ confert ycterice maxime illi que est ex opilatōne

nam ꝓpter motū fortē in vomitu materia opilās cō mouet̄ ꝛ remouet̄ a loco in quo faciebat opilatōez. Similiter euacuat̄ materia fleumatica per vomitū que cōiter est causa isti⁹ opilatōis. Decimūterciuz est ꝙ cōfert asmati euacuādo materiā ācedentez ex stomacho q̄ fou[illegible]bat materiā asmatis. Et etiā calefaciēdo m̄bra spūalia ꝛ pl'monē ex quoꝝ calefactōe sequit̄ ꝯsūptio supfluitatuz facientiū asma. Decimūquartuz est ꝙ ꝯfert tremori ꝛ paralisi euacuādo materiā istaꝝ passionuz. Decimūquintuz ꝙ cōfert habentib⁹ vlcera nigra magna super ptes extremas diuertēdo hūores a partib⁹ extremis. Et lȝ vomit⁹ debite ministrat⁹ ista cōferat iuuamēta supflue tn̄ factus multa inducit nocumēta: q² debilitat stomachū ꝛ resoluit ip̄m ꝛ facit eū aptuz vt materie fluāt ad ip̄m ꝛ obest pectori ꝛ visui ꝛ dentib⁹ ꝛ ātiquis capitis dolorib⁹ ꝛc. Prout dicit Aui. iiij. i. c. xiiij. Terciuz qd̄ notat hic text⁹ est ꝙ quatuor sunt tempora anni s. Ver Estas Autumnus ꝛ Hyems. prout manifestuz est. Et inter ista tp̄ra ver est calidum ꝛ humiduz. ꝛ hoc respectu alioruz tempoꝝ lȝ in se sit temp⁹ tempamento attinēs. vt vult Gali. in de complexionibus. Et ex isto sequit̄ ꝙ istud temp⁹ magis aptuz est fleubothomie q² magis est multiplicatiuum humorum q̄ꝫ alia tempora. Et ergo etiam isto tempore potest conuenire moderatus vsus coitus ꝛ motus temperatus ꝛ ventris solutio siue flux⁹ ꝛ sudor temperat⁹ ꝛ similiter balnea tēperata ad diminuendū repletōez. Et ergo etiaȝ istud tp̄s aptū est ad purgationē corporis cuȝ medicinis. Quartuz est ꝙ estas calefacit ꝛ exsiccat et ergo in ipsa etiam

multiplicat̃ colera rubea que calida ẽ ꝛ sicca. Et ꝑpter
hoc etiã in estate fercula debẽt eẽ frigida ꝛ humida ad
remouẽdũ dispantiã caliditatis ꝛ siccitatis ex ꝯplexiõe
estatis inductã. Et debet fieri abstinẽtia coytus cuz ta-
lis etiaz exsiccet. Et abstinẽtia a multis balneis simili d
cã. Et rara fleubothomia eadẽ de causa nisi necessitas
hoiem ꝯpellat. Et debet fieri quies ꝛ paucꝰ motus. qꝛ
quies hũectat ꝛ multꝰ motus nimiũ exsiccat. Et debet
hõ predicto tp̄re vti potu cũ moderamine ꝛ maxie fri
gido qꝛ ex supflua sumptõe potus frigidi ꝑpter apertõ
nẽ poroꝝ aliqñ sequit̃ subita infrigidatio corporis vel
palisis siue laxitas membroꝝ vel mors subita. A qua
nos defendat qui eternaliter viuit ꝛ regnat.

Amen

Hoc opus optat̃ qđ flos medicine vocat̃

Tractatus excellentissimus qui de regimi-
ne sanitatis nuncupat̃. Finit feliciter.

Ante digmorum.
[illegible] — 114.
[illegible] 113.
[illegible] 173.
[illegible]

★ ★ ARMY ★ ★
MEDICAL LIBRARY
Cleveland Branch

Incun. 391